

ישם מדבר

לאגם מים

(תהלים קז ל"ה)

דרשות

ד"ר דיון ראובן שליט"א

בעזה"ת

ישם מדבר לאגם מים

דרשות

הרב ידן ראובן

הוצאת ארגון "בעזרת השם"

©

כל הזכויות שמורות

BeEzratHaShem.org

Yitzchak Yosef
The Rishon LeZion Chief Rabbi of Israel

יצחק יוסף
הראשון לציון הרב הראשי לישראל

ב"ה. כ"ז תמוז תשפ"א

דברי ברכה

הוכבא לפני גליונות אחדים מתוך הספר **"ישם מדבר לאגם מים"** תוכו רצוף דברי מוסר והשקפה, מפי סופרים ומפי ספרים, מעשה ידי מוכה הרבים אשר בדברו מעריב ערכים כש"ת הר"ר **ירון ראובן** שליט"א, ובו יבואו ברינה דברי חיזוק והתעוררות אשר השמיע במקהלות עם, לעורר ישנים ולהקיץ נרדמים, לשוב בתשובה שלימה, לאהבה את השם, ולעבדו כלב שלם ונפש חפצה, לשקוד על התורה ולהתחזק בקיום המצוות, בד כבוד עם תיקון המדות ותיקון המעשים, כי זה כל האדם. והגד הוגד לנו שכתו של המחבר, שעזב חיי שעה על מנת לעסוק בחיי עולם, והשליך מעליו עול החשבונות הרבים אשר חשבו בני האדם, וזיכהו השם לישב באהלה של תורה, ולישב בין ברכי תלמידי חכמים, להתבטל לגדולי הדור, ואחרי זמן זמנים זמניהם הפך בס"ד לכלי מלא ברכת השם, החל להשקות עדרי צאן קדשים מינו הטוב שעלה על גדותיו, בעיקר בקרב אחי"ב בגולה אשר לדאבון הלב רחוק מתורה ומצוות, ולא ידעו ולא יבינו בחשיכה יתהלכו, ומיגו דוכי נפשיה זכי נמי לאחריני. ודבריו קילורין לעינים כי מן המקדש המה יוצאים, וזכה להשיב רבים מעון, אשרי חלקו. גם זיכהו השי"ת להקים אירגון **'בעזרת השם'** לתורה וגמילות חסדים בארץ הקודש ובגולה, לדיכוי הרבים ולחזק ברכי דרבנן דשלהי, ועמו בעצה אחת הגי תרי צנתרי דדהבא תלמידי חכמים מופלגים ומרביצי תורה לעדרים מארצנו הקדושה, הלא המה הרה"ג רבי אפרים כחלק שליט"א, מחבר ספרים נכבדים בהלכה, והגאון רבי יוסף חיים מזרחי שליט"א, דיין ומו"צ בעיר ביתר.

וזו הדרך ישכון אור, שיהיה האדם מרבה מקנתו בתורה, וביראת השם הטורה, ויתמיד בלימוד המוסר ותיקון המידות. ומתייעץ בענוה עם חכמי התורה, ולא תזוז ידו מתוך ידם, ורק בהגיע עיתו עת דודים יצא להרביץ תורה וללמדה לאחריים. ואז נכון ליבו בטוח שלא תצא תקלה מתחת ידו. בניגוד למה שמצוי בדורינו דור יתום שישנם שטרם קרו וטרם שנו כרבעי, ובעיקר לא שימשו תלמידי חכמים כל צרכם, והם מקהילים קהילות ברבים, ופוסעים על ראשי עם קודש. ואחרון הכביד שהם מתנשאים לומר אני אמלך. וחולקים על תלמידי חכמים אשר קטנם עבה ממתניהם, יש שהרהיבו עזו לחלוק ברמות רוחא על גדולי הדור, אשר משאתם יגורו אילים, הן בענייני הלכה והן בענייני השקפה, השם הטוב יכפר בעדם.

ולא נצרכה אלא לברכה להרב המחבר שליט"א, כי יזכה לברך על המוגמר בקרב ימים, ויפוצו מעינותיו חוצה, לאורך ימים ושנות חיים בטוב ובנעימים, שובע שמחות וכל טוב אמן

בברכת התורה

יצחק יוסף

הראשון לציון הרב הראשי לישראל
ואב"ד ביה"ד הגדול

Rabbinical Court
New York

בית דין צדק
ניו יורק

7102 Main Street Flushing NY 11367 - 347-415-5681

"ח תמוז תשפ"א

אל כבוד ידידי הנכבד והיקר הרב רבי ירון ראובן שליט"א המוכר וידוע בבית דיננו זה שנים רבות על פעולותיו התורניות הנרחבות, שא ברכה רבה על הוצאת הספר החשוב "אגם מים" המאיר עיניהם של בני ישראל, הספר כולל בתוכו מכלול נושאים ויסודות ביהדות המובאים בטוב טעם ובצורה קלה להבנה. הרב ירון ידוע ומפורסם בכל רחבי העולם כאחד מגדולי המחזירים בתשובה בזמננו, עם עבר עשיר ונסיון רב בחיים יהודיים עם ידיעותיו המופלגות בתורה משתדל הרב ירון לקרב את אחינו בני ישראל לאבינו שבשמיים, וכפי שאומר הנביא(הושע) "מי הכם ויבן אלה נבון וידעם, כי ישרים דרכי ה וצדיקים ילכו במ פושעים יכשלו במ". הנני לברכו שיפוצו מעינותיו ההוצה וישיב רבים מעוון ושלא יכשל בדבר הלכה.

בכבוד רב

אליהו בן-חיים

הרה"ג הרב אליהו בן חיים שליט"א
אב"ד צדק מקור חיים

rabbi Yaakov zamir
member of supreme rabbinical court
Jerusalem

בס"ד
הרב יעקב זמיר
חבר בית הדין הרבני הגדול
ירושלים

תאריך: ח. תמוז ה'תשע"א

ה מ ל צ ה

אני רוצה לבוא בברכה ובהמלצה חמה למפעל הקדוש והגדול הנקרא "בעזרת השם".
מפעל זה נוסד בשנת תשע"ו על ידי שני "צנתרי דדהבא" הרבנים הגאונים והחשובים הרב ירון ראובן שליט"א והרב אפרים כחלון שליט"א.
הקב"ה זיכה אותם בלשון לימודים, פה מפיק מרגליות, ובמסגרת המפעל הזה הם מוסרים שיעורי תורה בהלכה ובאגדה וכן בפרשת השבוע.
כמו כן הם מוסרים הרצאות בענייני יהדות ומוסר בארץ ישראל ובחוץ לארץ.
בסייעתא דשמיא הם משפיעים ומקרבים יהודים לתורה ולמצוות בדרכי נועם וב"ה הם רואים פירות בעמלם.
מלבד מסירת שיעורים והרצאות בעל פה, הרבנים מוציאים לאור דיסקים המכילים שיעורי תורה, וכן מוציאים לאור ספרי הלכה, פוסטרים הקשורים לנושאים תורניים וערכות קירוב המכילות ספרים ושיעורי תורה. בנוסף, אירגון "בעזרת השם" מלווה אנשים בתהליך גיור לאורך כל הדרך, בנתינת שיעורים, הדרכה. תמיכה רגשית ואף מימון כלכלי כדי לעזור לבעלי תשובה וגרי צדק להתקרב לתורה ולמצוות.
כמו כן הארגון מסייע למשפחות אברכים לומדי תורה ולמשפחות נזקקות על ידי חלוקת מוצרי מזון בחגים.
וכן מלחמה במסיון, הדפסת והוצאת ספרי קודש ועוד.
כידוע כמה הפליגו חז"ל במעלת השכר של מזכי הרבים כמו שאמרו "כל המזכה את הרבים זכות הרבים תלו בו". (אבות ה, יח).
וגדולה מזו אמרו (שם, יט) "כל המזכה את הרבים, אין חטא בא על ידו".
וידוע כמה הפליגו בזוהר הקדוש (שמות דף קכח) בעצם שכר ומה נעשה יקר וגדולה למאן דמזכי לחייביא, הפלא זפלא, וכמו שהאר"ך בענין זה בספר פלא יועץ (ערך "מזכה"). ע"ש.
ולכן אני קורא לכל אחינו בני ישראל לבוא ל"עזרת השם" בגיבורים, לסייע בסיוע כספי שיש בו ממש, בידי הרבנים הגאונים הנזכרים כדי שיוכלו להמשיך הלאה ביתר שאת וביתר עוז בפעולות הקדושות הנ"ל.
וכל העוזרים והתומכים יבורכו מן השמים בכל מיילי דמיטב וימלא השם את כל משאלותיהם לטובה. אמן.
ואני מברך את הרבנים הגאונים הרב ירון ראובן והרב אפרים כחלון שליט"א שהקב"ה זיכה אותם להמשיך הלאה עוד רבות בשנים בפעולות הקדושות הנ"ל, לקדש שם שמים ברבים בבריאות איתנה ונוהרא מעליא עד מאה ועשרים שנה אמן.
בהזדמנות זו אני מברך את הרה"ג רבי ירון ראובן שליט"א על הוצאת ספרו החדש הכי קרא שמו "ישם מדבר לאגם מים" ובו שיחות מוסר בענייני תורה ובענייני מצוות.
זיכהו הקב"ה להמשיך להוציא לאור את כל חידושי תורתו שקיבלה נשמתו בהר סיני.

בברכת התורה.

יעקב זמיר - חבר ביה"ד הגדול בירושלים.

בס"ד

בית הוראה יורו משפטיך

בראשות הרב הגאון גדעון בן משה שליט"א

תאריך: י"ג סיון תשנ"א

יקר סהדותא

באתי בשורות אלה להגיד לאדם יושרו מר ניהו הר"ר ירון ראובן שליט"א מארה"ב אשר זכה מן שמיא והשליך אחרי גוו כל הבלי העוה"ז וזכה לקרבה אל המלאכה מלאכת הקודש ונעשה כמעין המתגבר, וברוך ה' מזכה את הרבים בדרשותיו הנחלבות, בבחינת דברים היוצאים מן הלב נכנסים אל הלב, ועוד כהנה פעולות רבות ונשגבות, לקירוב רחוקים, הפצת תורה, ופעולות חסד למכביר.

והן עתה איוותה נפשו להוציא לאור עולם את דרשותיו ודברי החיזוק שנאמרו על ידו בקהל עם, על הספר ועל הדיפתרא, אשר בשם "ישם מדבר לאגם מים" יקובנו. למען ישותתו בו הרבים, ולמען תרבה הדעת. אשריו ואשרי חלקו. זכה ומזכה את הרבים, וזכות הרבים תלוי בו. ורבים השיב מעוון.

לא נצרכה אלא לברכה כי חפץ ה' בידו יצלח, ויזכה להוציא לאור עולם עוד חידושים רבים, תפוחי זהב במשכיות כסף, מתוך הרחבה שמחה ויישוב הדעת, כבריאות איתנא ונהורא מעליא. אמן.

בברכת התורה
כעתירת

ע"י גדעון בן משה שליט"א

ראש כולל ובית הוראה "יורו משפטיך"
ואב"ד לממונות ברבנות ירושלים ת"ו

**RABBI YOSEF CHAIM
MIZRACHI**

**Chief Rabbinate Qualified
Dayan**

Betar Eilitt

TEL. 054-8465872

Email: ravyosefcm@okmail.co.il

הרב יוסף חיים מזרחי

הוסמך לדיינות על ידי הרבנות הראשית לישראל

מח"ס מעשה חושב וש"ת משפטי יוסף וספר

תורת יוסף

ביתר עילית

טל' 054-8465872

דוא"ל: ravyosefcm@okmail.co.il

בס"ד

י"ג סיון תשפ"א

דברי ברכה

שמח לבי ויגל כבודי בראותי את הספר היקר הנותן אמרי שפר "ישם מדבר לאגם מים" בענייני מוסר והשקפה, של כבוד ידיד נפשי וחביבי, ליש ולביא, מזכה הרבים הגדול והמובהק ואור לו ככרך, כש"ת מהר"ר ירון ראובן שליט"א, אשר זכה להוציא לאור את דברותיו הקדושים, דברים החוצבים להבים, ואת לבם של ישראל מקרבים אל שוכן מרומים.

ודאי שזו זכות גדולה שהדברים שדרש הרב הנ"ל ישארו חקוקים בספר למען יעמדו ימים רבים, ובפרט שזה הספר נכתב בשפה עברית, וגם ערוך בטוב טעם ודעת ובכינה יתירה, ויביא תועלת גדולה להעוסקים בו לקרבם לעבודת ה' וליתן להם השקפה נכונה ודרך שרה אל המסילה העולה בית אל.

ולא נצרכה אלא לברכה להרה"ג המחבר שליט"א, שיזכה שיפוצו מעינותיו חוצה, הן בדרוש שבכתב והן בדרוש שבעל פה, ויזכה להמשיך במפעליו הכבירים להגדיל תורה ולהאדירה מתוך נחת ושלווה עד ביאת גואל צדק, והיה כעץ שתול על פלגי מים אשר פריו יתן בעתו ועלהו לא יבול וכל אשר יעשה יצליח. אמן.

הכותב וחותם לכבודה של תורה

יוסף חיים מזרחי

דיין ומו"ץ

ביתר עילית

דברי חיזוק והמלצה לרב ירון ראובן על הוצאת הספר "אגם מים"

"זה היום עשה ה' נגילה ונשמחה בו", ברוך שהחיינו וקיימנו והגענו לזמן הזה. ברכת מזל טוב ל"ראש המשביר", הרב ירון ראובן שליט"א על הוצאת הספר "אגם-מים", על שם הפסוק: "ישם מדבר לאגם-מים, וארץ ציה למוצאי מים" (תהלים קז, לה).

ארגון "בעזרת השם" בראשותו של הרב ירון ראובן שליט"א, ובני היקר: "הבן יקר לי" - הרב אפרים כחלון שליט"א, משלבים תלמוד-תורה וחסד במשך כל השנה, "ורבים השיבו מעוון", והיו מבחינת "עזר ואחיסמך" לעשרות ולמאות משפחות של אברכים ומשפחות נזקקות.

קראתי חלק מהשיחות שנהפכו למאמרים תורניים, וראיתי שהמאמרים נכתבו בשפה ברורה השווה לכל נפש.

חלק מהמאמרים מתאימים לאחינו הרחוקים, שעדיין שקועים במ"ט שערי טומאה, שמטרתם להרחיק אותם מהרע, דוגמת המאמרים "שמירת הברית", "התבוללות-הסרטן שבעם ישראל", "עומק הדין ועונשי הגהינום".

מאמרים אחרים, שמטרתם לחזק בעלי תשובה ולזרזם בעבודת השם. דוגמת המאמרים "שמירת שבת מעלתה וחומרתה", "השכר בעולם הזה ובעולם הבא", "התורה, לימודה ומעלותיה", וכן מאמרים של השקפה - יהודית תורנית, מה שנקרא "דעת תורה". דוגמת המאמרים: "אמונה אמיתית וגדלות הבורא", "שיעור מן השמים".

הרב ירון ראובן שליט"א, עשה "מהפך" בחייו כמו שעשה יתרו: יתרו חותן משה היה "יושב בכבודו של עולם", כהן לעבודה זרה, דוגמת האפיפיור, שעבד את כל סוגי העבודות הזרות שהיו אז,

הרב חיים כחלון

מגיד שיעור בישיבת מאור ישראל

מדריך חתנים
מח"ס כח מעשיו

שמע על קריעת ים סוף, ועל מלחמת עמלק, עזב את הכל והלך אל משה למדבר, והצהיר: "עתה ידעתי כי גדול ה' מכל האלוקים" (שמות יח, יא) - וקיבל עליו עול תורה ומצוות.

הרב ירון ראובן היה 'בוול - סטריט' בעולם העסקים החשוב בעולם, נחשב למיליונר צעיר מצליח בקנה מידה עולמי [ניעיד על כך הסרט הנפלא והמחזק: 'השם לקח את המיליונים שלו']. וכאשר שמע על "אמת תורתנו הקדושה", מפיו הטהור של בני היקיר לי, הרב אפרים כחלון שליט"א, עזב את עולם העסקים והתחיל לחיות חיים אמיתיים כבעל תשובה שמקפיד על "קלה כבחמורה", במשך זמן קצר קיבל הסמכת רב 'יורה יורה', הקים את ארגון "בעזרת השם" ביחד עם הרב אפרים כחלון, ונהפך לאחד מהרבנים המחזרים בתשובה הגדולים ביותר בארצות הברית, ומצודתו פרוסה "מהודו ועד כוש".

לא נותר לי אלא לאחל לו ובת זוגו הרבנית, שיזכו לראות דור ישרים מבורך, הולכים בדרך השם. שיפוצו מעיונתיו החוצה, שיזכה להוציא לאור את כל חידושי התורה שקיבלה נשמתו מסיני, ושיבימו ובימנו יתקיימו דברי הנביא ישעיהו (יא, ט): "לא יריעו ולא ישחיתו בכל הר קודשי, כי מלאה הארץ דעת את ה' כמים לים מכסים".

בהוקרה ובהערכה רבה
דודך הרב חיים כחלון
מגיד שיעור בישיבת
"מאור ישראל" נתניה.

מוסדות תורה וחסד "זכרון יעקב"
"ZICHRON YA'AKOV" INSTITUTIONS
 ע"ש הרב יעקב זכאים זצ"ל

ב"ה, כ"ז תמוז תשפ"ב

דברי ברכה והערכה

ביהמ"ד גבוה

להכשרת

רבנים ודיינים

כולל אברכים

כולל בעלי

בתים

כולל נצי החומה

ישיבת גדולה

שיעורי תורה

והוצאות

בית הוראה

קרן צדקה

וחסד

תומכי תורה

קידום רחוקים

ספריה תורנית

קרן הבניין

קרן צדקה

וחסד

תומכי תורה

קידום רחוקים

ספריה תורנית

קרן הבניין

קרן צדקה

וחסד

תומכי תורה

קידום רחוקים

ספריה תורנית

קרן הבניין

קרן צדקה

וחסד

תומכי תורה

קידום רחוקים

ספריה תורנית

קרן הבניין

הנה 'אני רואה מגילה עפה' שלוחה אלי ממדינת הים, זה שמה הטוב ישם מדבר לאננס מים, אשר כוננו ידי יירינו היקר והנעלה, מיחידי סגולה, אוצר כלי חמרה, טור אורס מטרה, והוא בתוך הגולה, עטרת זהב גדולה, הרב ירון ראובן שליט"א. ובו נקבצו ובאו מהני מילי מעלייתא אשר השמיע לקהל שומעי לקחו, השותים בעמא את דבריו. ובעברי בין בתרין אחת הנה ואחת הנה, נוכחתי כי שיכל את ידי בהשכל וברעת לכרוך אוכל מתוך אוכל, ולהניש לפני אחינו בני ישראל הרחוקים והקרובים, דברים נכוחים וערבים, לדעת את הדרך אשר ילכו בה ואת המעשה אשר יעשו.

ושם חספר נאה לו והוא נאה לשמו, כי ידעתי ביני ידעתי שרבי ירון דגן, בעברו עסוק היה ראשו ורובו ככולו בפרקמטיא, ועשה חיל באמרתה. אך משזכה בחסדי שמים להביא באור האמת, נדבה רוחו אותו והבינו מדעו לסלק ולהעביר מעליו כל טרדות העולם הזה החולף והרגעי, להחליפם ולהמירם בטוב הקבוע והנצחי, אין טוב אלא תורה. ואחרי שנים בהן ראה את האור כי טוב, זכה והפך למעין המתגבר, לחשקות ממימי הדעת עדרי עאן קרושים, התועים במדבר כצאן אשר אין להם רועה, רעבים גם צמאים נפשם בהם תתעטף, והוא שם מדבר וצייה לאננס מים חיים, והשקה את נפשותם ממשקה ישראל, ממימי הנצח של תורתנו הקדושה, וכבר זכה להציל נפשות מצמא ומיתה רוחנית, ושם חלקם בארץ החיים, וקיים בנפשיה 'בורא נפשות רבות'.

ומקרא מלא צוות: "לא תרצה את שור אהיך או את שיו נדחים [התעלמות מהם השב תשיבים לאהיך" (דברים כב, א) וכה דיבר בקדוש קדוש השם ממדבר רבינו חיים ן עטר זיעא בפירושו: פרשה זו באה לרמוז בפרטות חיוב התוכחות שצריכין בני אל חי צדיקי עלם לעשות לעם ה', והם אלה צדיקים יקראו לער מעלתם. 'אחים', כמו שהעירותין שכיני זה הוא מדינה היותר מעולה שכל כינויים אשר יתכנו בהם יחידו עם, ואותם צוה ה' כי תראה את שור' אלה הם בני ארם שנמשלו כבהמות והם צאן קדשים ולזה קראם שור ושה, 'אהיך' שהוא הקדוש ברוך הוא, וחסד לו שם זה להעיר אל מי מקדושו הוא מצווה שהם הצדיקים כמו שכתבנו.

ואומר 'נדחים' על דרך אמרו (לעיל ד') 'זנרת והשתחית להם וגו' ש:עובר פי ה יקרא נדה, ויצו ה' להלל יזעלם אלא ישיבם לאחיו הוא אלהי עולם וכפל לומר 'השב תשיבם', נתכוון כי מתחילה ישיבם לדרך הטוב וכוה יתקרבו אל אביהם שבשמים, והוא אומר 'תשיבם לאחיך'.

ואומר 'זאם' לא קרוב אחיך, כזה העיר כי הוא מדבר על זמן גלות האחרון כי לא קרוב כדרך אמרו (במדבר כ"ד) 'אשורנו ולא קרוב', עוד לו 'אלא ידענו' שנסתם הקץ ואין יודע מתי קץ הפלאות, וזה יסובב הרחקת הלכות מהאמונה ונטווי רגל כאשר ענינו רואות ברורות הללו, עם כל זה יצו ה' 'זאספתו אל תוך ביתך' זה בית המדרש וילמדו

כתובת: המרכז הרוחני 'יד שמעון' רחוב פנינה 4 ירושלים

מען למוכתבים: רחוב הנטקה 48 מניסה ב דירה 3

טל': 050-4155132 | 052-7146628 דיאל: 0545642702@gmail.com

מוסדות תורה וחסד "זכרון יעקב"
"ZICHRON YAAKOV" INSTITUTIONS
ע"ש הרב יעקב זכאי זצ"ל

2*

אורחות חיים ודרך ישכון אור לכל ישה מני אורח ולא ימצאו אויבו כמחשבות וטענות כוזבות כי אור תורת תצילה, וזה יהיה עד שיתרצה ה' וידרשהו, והוא אומר: "עד דרוש אחיך אתר, וזהשבותו לר' פירוש מעלה עליו הכתוב כאילו הוא משיבו מני אובר וכו', עכל קרשו, ע"ש עוד דברי אלהים חיים.

ותאורני שמחה כפולה ומכופלת בשמעי על האירגון הקדוש 'בעורת השם' אשר הוקם ואשר הורם על ידו בארצות הגולה, ומצורתו פרושה עד לארצנו הקדושה, צבי היא לכל הארצות, לערר לבבות, במדבר בערבות, ולחיווק לומרי התורה וברכי דרבנן בעין פה ורוח נדיבה. ומה רבה זכותו הגדולה של יודינו ואור עינינו, מזכה הרבים בארץ ובעולם הרהג רבי אפרים כחלון שליט"א, מחבר שרת אך טוב לישראל, כשמו כן הוא. בן ליודנו מרביץ תורה לעדרים הרהג רבי חיים כחלון, יחוק השם כריאותו כאלה וכאלון, אשר רב חלקו בפעולותיו הכבירות של רבי ירון שליט"א מראשית הדרך ועד עתה, וטוב אחרית דבר" מראשית

ואסיים בברכה מעומקא דליבא כי יזכה הרב המחבר להפיץ מעינותיו חוצה, ויהיו דבריו היוצאים מן הלב נבנסים אל הלב, ויזכה להשיב אחינו התועים לאבינו שבשמים בשובה ונחת, את כל ונוכחת, ויזכה ונוכה במהרה לקיום היעור האלוקי כפי נביאו מלאכי (ג' בריבד). "תנה אָנכי שלח לָבָם את אֱלֹהֵי הַנְּבִיאִים לפני בוא יום יְהִי הַהֲדָל וְהַנְּוֹאֵן. וְהַשִּׁיב לִב־אֲבוֹת עַל-קִנְיִם וְלֵב קִנְיִם עַל-אֲבוֹתָם". בעגלא ובזמן קרוב, אכיר

בברכת התורה

ראובן זכאי

ראובן זכאי

רב ומרצ וראש ביהמ"ד, ומרביץ התורה והירבות

קירוב החוקים

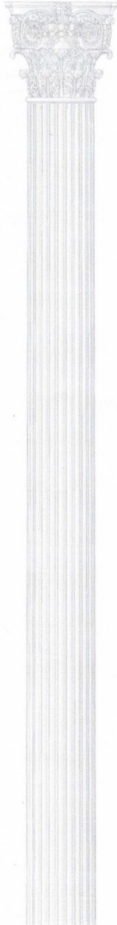
ספריה תורנית

קרן הבנין

כתובות: המרכז הרוחני "יד שמועון" רחוב פנתה 4 ירושלים
מוען למכתבים: רחוב הנטקה 48 כניסה ב דירה 3
טל': 052-7146628 | דוא"ל: a0545642702@gmail.com

הישיבה הגדולה
"אוהל יוסף"
 שע" מוסדות התורה היכל צבי

מכתב ברכה

לכבוד הרב ירון ראובן ראש ומיסד האירגון הקדוש "בעזרת השם" חי"ו.
 הובאו לפני מספר קטעים מהספר "ישם מדבר לאגם מים" ובעיוני בו ניראה כי נכתב בטוב טעם ודעת בצורה מקיפה ויסודית בהירה ומאירה, להשיב את עמך בית ישראל לאביהם שבשמים.
 כמו ששמעתי על פעלכם הרב בענין קירוב הרחוקים בקרב תפוצות ישראל שדברכם מגיעים לנישמתם כמים קרים לנפש עיפה ומעירה הניצוץ היהודי שבהם וכך זוכים להתקרב לקב"ה.
 הנני מברך אותכם בברכת הדיוט על פעלכם הרב בכלל העניינים הקשורים לכלל ולפרט בין פעולות החסד ובין פעולות הקירוב שאתם זוכים לעשות בס"ד.
 מי יתן ויפוצו מעינותיכם חוצה ותזכו לשפע רב בכל העולמות כמאמר חז"ל:
 "אלו הם דברים שאדם אוכל מפירותהם בעולם הזה והקרן קימת לעולם הבא"
"גמילות חסדים" "ותלמוד תורה כנגד כולם".
 בזכות פעלכם הרב זוכים כלל עמך להתקרב לתורה ולידבק במצוות.
 בעצם הגמילות חסדים שלכם שאתם עושים ללא קבלת פרס זוכים אתם שישבו עמלי תורה ותלמדי חכמים ועוסקים בתורה בשלוה ובשקיעות.
 מי יתן ויפוצו מעינותכם חוצה.

המברך בכלל הברכות
 והחתום בידידות ובהערכה רבה
 יוסף עבאדי.

מוסדות היכל צבי טל: 6772 374-03 פקס: 5743 990-03

דוא"ל 6770171@gmail.com

מוען למכתבים ת.ד. 277 בני ברק

Yosef Mizrachi
Monsey New York

יוסף מזרחי
מונסי ניו יורק

לכבוד ידידי היקר מזכה הרבים הגדול

הרב ירון ראובן שליט"א הי"ו

ברוך השם יתברך שזיכנו בדור הזה לדרשן חוצב
הרים ולבבות, רב פעלים איש אמת אשר לא יסור
ממנה ימין ושמאל, ורבים השיב מעוון והורה להם
את דרך האמת אשר יילכו בה.

יהי רצון שיזכה תמיד להגדיל תורה ולהאדירה
בסיעתא דשמיא ויפוצו מעיינותיו חוצה לכל קצוות
תבל ויזכה להצלחה בכל מפעליו הרבים.

בברכת התורה חזק ואמץ אל תערץ ואל תחת כי עמך
ה' אלקיך בכל אשר תלך

מוקירך בזה ובבא

יוסף מזרחי
מונסי ניו יורק

הרב שלמה בר כוכבא
מו"צ בעיה"ק ירושלים תוכב"א

לכבוד ידיד ה' ידידי היקר מזכה הרבים רבי ירון ראובן הי"ר

שלמה המלך כותב בספר משלי (כו, כא): "מצרף לכסף וכור לזהב ואיש לפי מהללו". וביאר רבנו המאירי עליו השלום, בפרושו למסכת אבות (פרק ה) וזה לשונו: "כלומר, כמו שהכסף והזהב יש להם מצרף לבחינת עניינם, כך יבחן האיש לפי מהללו, כלומר לפי המידות שתראה שהוא משבחם ויועץ בהם, תכיר בו שהוא בעל המדה ההיא, כי הלשון שליח הלב. עד כאן לשון קדשו.

כל הקורא בספרך ישם מדבר לאגם מים, ישים מיד אל ליבו - כי הדברים נכתבו היישר מתוך לב טהור, לב שבוער לכבוד ה' יתברך ולעבודתו, לב הכואב את העדרות האמת והתפשטות השקר בעולם, ואת מצבם הרוחני של רבים מאחינו בני ישראל המסולאים בפז.

בטוחני, כי ספר זה יעורר רבים לשום אורחותם ולשוב אל ה', ולהתחזק באמונה ובביטחון באלקי ישראל. וכבר מקובלים אנו מפי רבותינו עליהם השלום: כי דברים היוצאים מן הלב נכנסים אל הלב.

יהי רצון שחפץ ה' בידך יצלח, ויפוצו מעינותיך חוצה לזכות את הרבים ולהשיב לב בנים על אבותם. ויקוים בכם הפסוק: "כי אורך ימים ושנות חיים ושלוש יוסיפו לך" (משלי ג, ב). ובימיכם ובימינו תושע יהודה וישראל ישכון לבטח. ושב יעקב ושקט ושאנן ואין מחריד. ותחזינה עינינו בשוב ה' לציון ברחמים. בב"א.

הכותב וחותם לכבוד התורה הקדושה ולכבוד מזכי הרבים די בכל אתר ואתר

הצב"י שלמה משה בר כוכבא

תְּכֹן הָעֵינַיִם

17.....דִּבְרֵי הָעוֹרָה

19.....הַקְדָּמָה

תּוֹרָה

25.....הַתּוֹרָה לַמּוֹדֵה וּמַעְלוֹתֶיהָ 35.....תּוֹמְכֵי הַתּוֹרָה חוֹבְתָם וּמַעְלָתָם

שְׁמִירַת מִצְוֹת

45.....הַמִּצְוֹת וְטַעֲמָם וְאַזְהָרוֹת הַתּוֹרָה 90.....זְכוּי הָרַבִּים הַחוֹבֵה וְהַמַּעֲלָה

50.....עֲוֹנוֹת וְחַטָּאִים 93.....שְׁמַע יִשְׂרָאֵל

55.....חוֹבַת יִרְאַת שְׁמַיִם וּמַעְלָתָהּ 98.....שְׁמִירַת שִׁבְתָּ - מַעְלָתָהּ וְחַמְרָתָהּ

64.....עֵמֶק הַדִּין וְעֹנְשֵי הַגִּיהֵנִם 101.....שְׁמִירַת הַבְּרִית

69.....הַשְּׂכָר בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא 103.....לְשׁוֹן הָרַע לֹא מַדְבֵּר אֱלִי

76.....מְסִירוֹת נֶפֶשׁ 106.....בְּרַכַּת הַמְּזוֹן חוֹבְתָהּ וּמַעְלָתָהּ

79.....חוֹבַת הַתּוֹכַחָה 108.....תּוֹדָה לַהֵשֶׁם

אוֹמוֹת הָעוֹלָם

119.....אַמוֹת הָעוֹלָם וְאַמוֹנָתָם 137.....עַם יִשְׂרָאֵל - יְחוּדָם וּמַעְלָתָם

125.....גְּדֻלוֹת מְאֹרֵי הָאֲמָה 142.....הַתְּבוֹלְלוֹת הַסְרָטוֹן שְׁבַעֲם יִשְׂרָאֵל

129.....גְּלוֹת וּגְאָלָה וְהַנְהַגַּת ה' 145.....מֵהִי הַמַּחְלָה הַכִּי מְסַכְּנָת

133.....נְסִי ה' וְהַבְּחִירָה הַחֻפְשִׁית 151.....אַחַדוֹת

חֻגִים

161.....יוֹם הַכַּפּוּרִים 179.....צוּם עֶשְׂרֵה בְּטַבַּת

163.....חַג סְכוֹת - חַג הַשְּׂמֻחָה 181.....טוֹב בְּשִׁבְטָ - חַג הַמִּנְהִיג הָאֲמָתִי

168.....חַג הַנֶּכֶף - זְמַן הָאָרָה לְחַנוּךְ יְהוּדֵי 185.....הַלְקַח מִפּוֹרִים לְזַמְנֵנוּ

175.....חַג הַחֶנֶכָה - הַלְקַח לְיָמֵינוּ 190.....ל"ג בְּעֶמֶר הָאֲתָגֵר בְּרַכָּה אוֹ קָלְלָה

196.....חֻדֵשׁ אֱלוֹל

עצות לחיים

240.....	כָּסָף וּפְרָנָסָה.....	201.....	אֲמוּנָה אֲמִתִּית וְגִדְלוּת הַבּוֹרָא.....
252.....	זְהִירוֹת עֲשִׁירוֹת.....	207.....	שְׁעוֹר בְּחֻשְׁבוֹן מִן הַשָּׁמַיִם.....
255.....	נְשָׂרִים שְׂמִתְנַהֲגִים כְּתַרְנֻגּוֹלִים.....	210.....	הָאֲמֵת עוֹלָה עַל הַכֹּל.....
260.....	אֲבָלוֹת וְצַעַר כַּמָּה לְבָכוֹת?.....	215.....	הַבְּרִיאָה וְהָאָדָם.....
264.....	אֵיךְ לְשַׂמַּח.....	221.....	מִדּוֹת וְהִנְהָגוֹת.....
268.....	לְהִיֹּת מְאֹשֵׁר.....	231.....	הִנְהָגוֹת הַחַיִּים.....
272.....	שְׁלוֹם בַּיִת וְחֻנוּף יְלָדִים.....		

דבר העורך

בשבה והודאה להשם יתברך על שהחינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה.

למעלה מחמש שנים שמוזרנו ורבנו הרב ירון ראובן שליט"א יושב ראש הארגון הקדוש "בעזרת השם" מוסר שעורים המתפרסמים בכל רחבי העולם, ומתרגמים לשפות רבות, ובחסדי השם יתברך הדברים מתקבלים על לב שומעיהם, ורבים שבים בתשובה אל אבינו שבשמים.

בספר זה נלקטו קצת פנינים יקרים משיחותיו של הרב ירון ראובן שליט"א, ויהי רצון שיהיו הדברים לתועלת כלל ישראל בארץ ובתפוצות.

בהזדמנות זו נברך את מורנו ורבנו וכל משפחתו שיזכו לאורך ימים ושלום חיים, שפע ברכה והצלחה בכל מעשי ידיהם, ויזכו שיתקדש שם שמים על ידם.

ובכלל הברכה נברך את כל התורמים והמסיעים לפעילות הקדושה של ארגון "בעזרת השם", יהי רצון שייברכו בכל הברכות הכתובות בתורה אמן.

ונהגה כבוד ידידי וידיד ה', האיש המפלא ובכתם פס לא יסלא, עושה ומעשה, מקים עולה של תורה בארץ ובעולם, הרב הגאון מעוז ומגדול רבי ירון ראובן שליט"א יושב ראש ארגון "בעזרת השם".

שמה לבי ויגל כבודי, בראתי את השיחות הנפלאות של כבודו, משכתבים ומדפסים בשפה ברורה ובנעימה קדשה, בבחינת תורה מפארה בכלי מפאר, למען ישטטו רבים ותרבה הדעת, בעניני חזקת תורה ומוסר, את הכל עושה יפה בעתו, תרב גדלתו.

וראיתי שעשה עמודיו חמשה, חמשה שערים נפתחים, בספר הזה אשר מחזה שדי יחזה.

וזה יצא ראשונה: שער התורה, להוסיף חילים לאורה זו תורה, ולרומם קרנה וכבודו, ההולך הלך וחסוד בדור עני ומדלדל זה.

ואשר על ידו השגי: שער שמירת המצות, חזוק בשמירתם כנתינתם
מסיני, בעצות טובות ומחכימות, ואת העינים מאירות.

והבאתי את השלישית: שער עם ישראל, להודיע ולהודע בשבח עמנו
הנפלא שעליו נאמר "מי כעמך ישראל גוי אחד בארץ" (דברי הימים א, יז,
כא), כיצד יזכה להתנהל על מי מנוחות, לדורי דורות, ויעלה במסלה ובדרך
האבות, מכלל דאיכא תולדות. ענפים הדומים לשרשם, שרש למטה ועשה
פרי למעלה (ישעיה לו, לא).

ואור לארבעה: שער מועדי השנה, דבר בעתו מה טוב, שיחות מאירות
למועדי השנה, ללמד תועים בינה את הדרך אשר ילכו בה והמעשה אשר
יעשו, בכל זמן ועת.

והיה ערךך חמשה: שער עצות לחיים, אחרון אחרון חביב ונוגה לו
סביב, עצה טובה קא משמע לן, כיצד יהיו מחברים לחיי תורה, ולקוב"ה
ושכינתה. וגם לרבות עצות המועילות איך להתגבר על היצר הרע, שאפילו
יוצרו קראו רע (קדושין דף ל ע"ב).

וכל אלו החמשה חברו יחדיו אל החבור הזה, שאין ספק שיהיה בו
תועלת לקוראים וללומדים, בדברים מועילים מאירים ומשמחים.

ואני אברך ולי נאה לברך את ידידי ואהובי הנזכר, שמוסר נפשו על
התורה ועל העבודה ועל גמילות חסדים, יום ולילה לא ישבתו, תמידים
כסדרם ומוספים כהלכתם, בלב בוער ושפתים דולקות, במסירת שעורים
ובזכוי הרבים, ומצודתו פרוסה בכל רחבי העולם, וזכה לקרב אלפים אל
אביהם שבשמים, וידיו רב לו בכל דבר שבקדשה, והוא תמיד הולך
ומוסיף עוד ועוד פעלים לתורה ולתעודה, במלחמת הקדש נגד היצר הרע
וכל גנדי דילה, "ופזר נתן לאביונים וצדקתו עומדת לעד" (תהלים קיב, ט),
פה יתן השם וזה יוסיף לו ולכל בני ביתו ולכל הנלוים אליו שפע רוחני
וגשמי, וחפץ השם בידם יצלה להגדיל תורה ולהאדירה, כשאיפת לבם
הטהור עד ביאת הגואל ובגין אריאל במהרה בימנו אמן.

בברכת התורה ובאהבה רבה
אוהב דבק מאח
הצב"י אפרים כחלון ס"ט

הקדמה

ישתבח שמך לעד מלכנו האל המלך הגדול והקדוש בשמים ובארץ, שנחתך ונחתך לנו חיים יום ביום בעולמו, ומקבל את תפלותינו ובקשותינו לזכות להיות שופר הולך להפצת שמו יתברך, ולהפצת אור תורתו הקדושה, תורת אמת ללא כחל וללא סרק כרצון נותנה ברוך הוא.

והן אמת, שידעתי מעוט ערכי, שאין בי לא תורה ולא מצות ומעשים טובים, אך כבר אמר הכתוב "כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו" (ישעיהו מג, ז) והינו שכל מה שברא הקדוש ברוך הוא לא בראו אלא לכבודו, ואם זכינו להיות מהפלים המשמשים להגדלת והאדרת שמו יתברך, מה טוב חלקנו ומה נעים גודלנו, יראו עינינו וישמח לבנו והיה זה שכרנו.

ברכת שמים ממעל תחול על הורי היקרים מר דוד ודורים ראובן שיחיו על כל הטובה והשפע שמשפיעים עלינו תמיד. ועל אין סוף תפלות עם דמעות ומסירות נפש שמסרו גופם, נפשם, רוחם ונשמתם כדי לגדל ולעזר לנו עד היום, ואין אנו מנסים להודות על כל הטוב והחסד שעשו ושעושים אתנו בכל עת ובכל שעה.

ואני תפלה אשא לפני מלך רם ונשא, אבא אלקי, התמד בריאותם, והצלחתם הרוחנית והגשמית, וזכו לשפע הברכות הכתובות בתורה אמן כן יהי רצון.

ובכלל הברכה יברכו כל אחי החשובים והאהובים והיקרים: אושרי, גבריאל, אלעד, ובני ביתם. יתן ה' שיזכו לנחת רוח יהודית מכל יוצאי חלציהם, בשפע רוחני וגשמי, וחיים ארכים שלמים ומלאים תורה מצות וגמילות חסדים בזה ובבא אמן כן יהי רצון.

התודה והברכה לידידי וידיד השם המזכה הרבים הגדול, הגאון רבי יוסף מזרחי שליט"א המקום עלה של תורה בארץ ובעולם, שבזכות תורתו התחזקנו ומתחזקים בתורה וזכוי הרבים הלאה והלאה, כה יתן ה' וכה יוסיף לו ולכל בני ביתו אריכות ימים ושנים, נחת יהודית ובריאות ושלוה, וירבה גבולו בתלמידים, ויתקדש שם שמים ברבים על ידו, הון ועשר בביתו וצדקתו עמדת לעד.

וכאן עלי להודות לכבוד מורנו ורבנו ועטרת ראשנו הרב הגאון הגדול רבי אפרים כהלון שליט"א, ידיד נפשי ורעי שליח השם הנאמן, שהוציא אותנו משאול תחתית בעולם החולני וגדל אותנו כתינוקות של בית רבן בעולם התורה, וזכה אותנו להיות שתפים להקמת ארגון "בעזרת השם" להפיץ תורה ולזכות את הרבים בכל העולם. יהי רצון שיתן ה' לו ולכל משפחתו, אריכות ימים ושנים, בבריאות והצלחה בלמוד תורה וזכוי הרבים מעל ומעבר לגדר הטבע האנושי, ושיזכו לכל הברכות הכתובות בתורה. ושתפלותיו וברכותיו ודבריו יתקבלו בשמים ובארץ. ושכל ספריו וחדושי יתפרסמו בכל בית בישראל ובעולם, ויתקדש שם שמים ברבים על ידו, אמן.

חובה ונעימה קדושה להזכיר את ידידי היקר ממזכי הרבים הגאון רבי אהרן זאב שליט"א הרב הראשי של קהלת 'אור תורה - הקהלה הספרדית' וחבר באגוד הרבנים דאמריקה, שתמיד היה תומך ומסיע לנו בכל דבר שבקדשה בעין יפה ובנפש חפצה, בשמחה ובמאור פנים. יהי רצון שיצפה שיפוצו מעינותיו חוצה, וירבה גבולו בתלמידים. ויראה נחת מכל יוצאי חלציו אמן.

ואזכיר לברכה את ידידי היקר איש חיל רב פעלים לתורה ולתעודה הרב מנדל מיראטושניק שליט"א סגן נשיא אגדת הרבנים דאמריקה, אשר ידיו רב לו בזכוי הרבים והגדלת התורה, כה יתן ה' וכה יוסיף לו ולכל בני ביתו חיים שלווים ושמחים המלאים בתורה וגמילות חסדים כשאיפת לבו, ויזכה להגדיל תורה ולהאדירה אמן.

כן אברך את כל המשתדלים והמשתדלות המסיעים והמסיעות לארגון הקדוש "בעזרת השם", שיזכו לראות ברכה בכל מעשי ידיהם וישכילו ויצליחו בכל אשר יפנו, ויראו שתפלתם מתקבלת "ומצדיקי הרבים

כפוכבים לעולם ועד" (דניאל יב, ג) ואומר "אם תוציא יקר מזולל כפי תהיה" (ירמיה טו, יט) וזכנו שיתקדש שם שמים על ידם אמן.

ואודה לך השם יתברך על אשת החיל שנתת עמדי שהיא לעזר ולא כנגדי, הרבנית לבנה בת שרה תחיה שעליה נכון לומר "חכמות נשים בנתה ביתה" (משלי יד, א) - אשה בונה - בית של תורה בקדושה ובטהרה, חסד אהבה ושמחה, ואשה הורסת - כל מה שלא שייך לבית השם.

אברך את אשתי הרבנית היקרה, שגזכה יחד לחיים ארפים שלמים בתורה ובמצוות בבריאות והצלחה מעבר לגדר הטבע האנושי, ושחפלותינו יתקבלו בשמים, ויהא שכרנו שלם מאת ה' יתברך בעולם הזה ובעולם הבא, ונזכה לראות יחד את צאצאינו וצאצאי צאצאינו כלנו יודעי שמך ולומדי תורתך לשמה. ובכללם גם התלמידים והתלמידות שהם כבנים וכבנות, שילכו תמיד בדרך השם ובמסלה העולה בית אל, ויהיו תמיד מעובדי השם יתברך ועוסקים בתורה וגמילות חסדים ביראה ואהבת השם. ומסיעים לכלל הדור שיהיה דור שכלו זכאי עד ביאת הגואל אמן כן יהי רצון.

ואזכיר לטובה וברכה את כבוד הרב אוהב התורה ולומדיה, רבי יעקב דוד ספיוואק זצ"ל נשיא 'אגוד הרבנים באמריקה', שתמך בפעילות הארגון, וגם שלח מכתב סמיכה ותמיכה. יהיו הדברים הנלמדים גם לעלוי נשמתו הטהורה.

חמורה

פרק א התורה למוֹדָה ומעלותיה

עסק התורה

יעקב ברח אל לבן מפני עשו, והסבה היא, שעשו, שהרג את המאפיוֹנר הכי גדול - נמרוד, היה מִפְחֵד מִלָּבֶן (עין בזהר כרך א פרשת וישלח דף קסו עמוד ב). זה אומר לנו הרבה על רשעותו של לבן. ובשביל להפגש ולגור עם אדם כזה צריך הכנה של 14 שנה בבית שם ועבר בלי ליִשֵּׁן (בראשית רבה וילנא פרשת ויצא פרשה סח אות יא).

אתה אומר למישהו שילמד ב - 12:00 בלילה גמרא, הוא יגיד לך - "אני עייף, עזב אותי!" יעקב אבינו למד 14 שנה בלי ליִשֵּׁן.

שמעתי רעיון מדהים מהרב נסים יגן זכר צדיק לברכה, שבגמרא (חולין דף צא עמוד ב) מסבירים מה הפרוש של הפתוב "והנה מלאכי אלהים עלים ויִרְדִּים בו" (בראשית פרק כח פסוק יב), שראו המלאכים דמותו של יעקב חקוקה בכסא הכבוד, וכשהם ירדו וראו אותו ישן, הם קטרגו עליו ורצו להרג אותו, אם הקדוש ברוך הוא לא היה מגן עליו, היו הורגים אותו, וזה למרות שלמד תורה והתמיד 14 שנה, המלאכים לא הסכימו לזה.

אל תדחה את הלמוד

אנשים דוחים כל הזמן דברים, במיוחד אם זה עניינים רוחניים. יעקב אבינו הלך ללבן, אבל לפני כן הוא נכנס ללמד 14 שנה. הוא היה יכול ללמד גם אחרי שהוא יגיע ללבן, אבל הוא לא דחה. קדם כל תורה! וכמו שאמרו חכמינו זכרונם לברכה (אבות פרק ב משנה ד): אל תאמר לכשאפנה אשנה שמה לא תפנה. ואמרו: אם לא עכשו, אימתי (אבות פרק א משנה יד). אל תדחה, יש לך רעיון, מחשבה, רצון לעשות מצוה - תעשה מיד ללא דחיות.

עשה תורתך קבע

אדם צריך לעשות לו קביעות בלמוד, אפילו אם הוא עובד. אנחנו לומדים את זה מיעקב אבינו שעשה את תורתו קבע, חלק מעצמו, שהתורה קבועה בלבו. זו הסבה שלבן לא הצליח לשבר אותו, וזה מה שהוא אמר לעשו "עם לבן גרתי" (בראשית פרק לב פסוק ה) ותרתי"ג מצות שמרתי (פסיקתא זוטרתא בראשית פרשת וישלח פרק לב סימן ה).

תעשה את התורה עקר, קבע. כל אחד טרוד כל היום, בעבודה, במשפחה, ומדי פעם אם יוצא לו הוא הולך לאיזה שעור תורה. אדם צריך שכל החיים שלו יהיו סביב התורה, שהתורה תהיה העקר אצלו בחיים, וכל השאר טפל. אדם צריך להגיע למצב כזה, שהחיים שלו יהיו מחברים לתורה, ושהתורה תהיה חקוקה בלב שלו ובנשמה שלו. זאת הנאיפה והצווי של "ודברת בם" (דברים פרק ו פסוק ז) -

ולא בדברים בטלים (יומא דף יט עמוד ב, ועיין עוד בשו"ת אך טוב לישראל חלק ב סימן יב מה שכתב בזה להלכה).

למוד כל יום

שאלתי פעם רב מה עדיף, ללמוד רבע שעה ביום או פעם בשבוע חמש שעות? התשובה שהוא ענה לי, האם פעם בשבוע יספיק לך אם תאכל 20 סטיקים וכל השבוע תצום? ככה זה בלמוד תורה. אדם שמתרחק מהקדוש ברוך הוא יום אחר, הקדוש ברוך הוא מתרחק ממנו יומים (ספרי עקב פיסקא יא אות כב, וברש"י על התורה דברים פרק יא פסוק יג, ועיין עוד בכלי יקר במדבר פרק י פסוק לג). אתה נוסע בדרך? תשמע דיסקים של תורה! ככה אדם כל היום בכל זמן שנוסע הוא לומד תורה.

דעת התורה

אם האדם לא ילמד הוא לא ידע, ובודאי יכשל בהרבה עברות. יש הרבה דברים שאנשים חושבים בדעתם שזה בסדר, אך התורה אוסרת. למשל יש אנשים שחושבים שזו מצוה לגנוב כסף מהעשירים ולתת לעניים, והתורה אוסרת את זה. אנחנו לא 'רובין הוד'. דעת התורה שונה מהמחשבה שאנשים חושבים. לכן צריך ללמוד הרבה כדי לדעת ולא להכשל.

איך לזכות לתורה

הגמרא (ברכות דף סג עמוד ב) מביאה מימרא בשם ריש לקיש: מנין שאין דברי תורה מתקיימין אלא במי שממית עצמו עליה - שנאמר "זאת התורה אדם כי ימות באהל" (במדבר פרק יט פסוק יד). רק אם אדם ממית את עצמו עליה, ומוסר נפש בשביל התורה, יש סכוי שייצא תלמיד חכם.

מי מלמד אותנו את זה? ריש לקיש.

כדי שנבין מי היה ריש לקיש: הוא היה המאפויון הכי גדול בתקופתו, ראש השוודים, עד שרבי יוחנן החזיר אותו בתשובה (בבא מציעא דף פד עמוד א). והוא מגלה לנו את הסוד, מנסיון אישי, איך אפטר לזכות לתורה, איך אפטר להגיע לדרגה של אמורא חברותא של רבי יוחנן (בבא מציעא שם). רק בגלל מסירות הנפש שיהיה מוכן למות בשביל התורה.

התורה נותנת לאדם את הכח לחיות! לא משנה מי אתה, מה אתה, בכל מצב אתה חייב ללמד תורה בכל יום, כמו שכתב הרמב"ם (הלכות תלמוד תורה פרק א הלכה ח), וזה לשונו: כל איש מישראל חייב בתלמוד תורה, בין עני בין עשיר, בין שלם בגופו בין בעל יסורין, בין בחור בין שהיה זקן גדול שתשש כחו. אפלו היה עני המתפרנס מן הצדקה ומחזיר על הפתחים ואפלו בעל אשה ובנים - חייב לקבע לו זמן לתלמוד תורה ביום ובלילה, שנאמר "והגית בו יומם ולילה" (יהושע פרק א פסוק ח). וכן פסקו הטור והשלחן ערוך (יורה דעה הלכות תלמוד תורה סימן רמו סעיף א).

לא סתם התורה נקראת סם חיים (יומא דף עב עמוד ב).

אני אומר לכם מהנסיחון שלי, כשהתחלתי לחזור בתשובה קבלתי על עצמי ללמד רבע שעה ביום, והיה קשה, אבל התעקשתי והצלחתי למרות הכל, ולאט לאט עלינו עוד ועוד, עד שברוך ה' כל היום אנחנו עוסקים בתורה ובזכוי הרבים. והכל רק מתוך המחשבה, שאם אין לה תורה אין לה חיים.

התורה מגנה

אחד הטעמים שהלך יעקב ללבן, כי הוא פחד מעשו שהיה יכול להרג אותו (מדרש תנחומא בובר פרשת עקב סימן ה), ולמרות הפחד לא הזדרז ללכת לשם אלא הלך ללמד 14 שנה בבית שם ועבר (וזהו חדש כרך א פרשת כי תבא דף צח עמוד ב), הוא ידע שהדבר היחיד שייגן עליו זה התורה, שהיא מגנה על האדם מכל דבר (סוטה דף כא עמוד א), ולכן הלמוד היה רצוף בלי סיגריה, כוס תה, ביגלה, אלא רק למוד תורה בהתמדה, ללא הפסקה, שלא לתת לעשו אפשרות להזיק לו בכל הזמן הזה.

כמו שמצאנו אצל דוד המלך, שכיון שהפסיק בלמודו שניה אחת, יכול היה מלאך המות להרג אותו באותו הרגע (שבת דף ל עמוד ב).

הכרות עם רבי שמעון בר יוחאי

אנשים אוהבים את ל"ג בעומר, ואת רבי שמעון בר יוחאי. הוא הביא להם את המדורות, את הברביקיו, את השירים והרקודים. אבל רבי שמעון בר יוחאי אמר כמה דברים שאנחנו צריכים לדעת. אחד מהם זאת המימרא (אבות פרק ג משנה ז), כל המפסיק ממשנתו ואומר "מה נאה אילן זה, ומה נאה ניר זה", הרי זה מתחייב בנפשו.

והשאלה למה? למה מתחייב בנפשו? הוא רק מתפעל מהבריא, הוא לא עשה עברה, הוא בסך הכל הפסיק ממשנתו, כבר מתחייב בנפשו???

זה לא נשמע לנו כמו רבי שמעון בר יוחאי שאנחנו מכירים, הוא נשמע קיצוני מדי...

זה אותו רבי שמעון בר יוחאי שכשיצא מהמערה וראה אנשים שעובדים ולא לומדים תורה, שרף אותם בקדשתו - בעיניו (שבת דף לג עמוד ב). זה אותו רבי שמעון בר יוחאי שכלם מתלהבים ממנו, שהוא מחבר הזהר הקדוש, וכל סודות התורה ממנו, איך הוא היה כזה "קיצוני"?

התשובה - שהוא יודע מה זה ערך של תורה, ולכן הוא לא הבין איך אפשר להתעסק עם דבר אחר חוץ מהתורה. הוא הרגיש ממש שכלל התורה אין העולם מתקיים.

וכמו שמלמדים אותנו חכמינו זכרונם לברכה שהפסוק "אם לא בריתי יומם ולילה חקות שמים וארץ לא שמתי" (ירמיה פרק לג פסוק כה), הולך על למוד תורה (שבת דף לג עמוד א), שאם יהיה רגע אחד בעולם בתוף ה - 24 שעות, שבו אין

למוד תורה בעולם, כל חקות השמים והארץ לא יתקיימו
(נפש החיים שער א סימן טז).

זאת הסבה שפאשר אדם לומד תורה הוא חייב לחשב
שעכשו ממש הוא מחזיק את העולם, ואם הוא יפסיק
ללמד הוא יכול להחריב את העולם, ולכן אם הוא עוסק
בתורה ומפסיק אפלו בשביל להתפעל מהבריאה הוא
מתחייב בנפשו.

הפרעות היצר הרע

וכיון שהתורה כל כף חשובה, לכן היצר הרע מרבה להפריע
בה, ואם אדם לומד תורה והיצר הרע לא מפריע לו, הוא
חייב לבדק את עצמו. אין דבר כזה שהיצר הרע לא מפריע,
אם הוא לא מפריע לאדם זה בעיה, זה התפקיד שלו.
כשאדם רואה שיש לו הפרעות בעבודת השם, הוא מקבל
אשור מהיצר הרע שמה שהוא עושה זה טוב.

הכל כלול בתורה

כשמגיעים אנשים חדשים לשיעור תורה, כדאי שיהרב
שמדבר ידבר אתם דברים אקטואליים, שיבינו מה זה
התורה, ודברים מעניינים למשוך את לבם, ולהראות להם
שהכל כלול בתורה.

כל הדמיונות שמיגיעים היום לאנשים על כל מיני אנשים שיש להם כח עליון, מי שקורא את המדרשים בפרשת ויגיש (בראשית פרק מד פסוק יח והלאה) על השבטים, הוא רואה שהכל כבר כתוב שם. הפך בה והפך בה דכלה בה (אבות פרק ה משנה כב).

יהודה כשהיה שואג, היה מחריב בנינים, וכשיוסף הכעיס אותו הוא שאג ומעצמת השאגה שלו נפלו שני הבנינים הגדולים של מצרים, פתם ורעמסס (ילקוט שמעוני איוב רמז תתצז). זו הסבה שהמצריים נתנו לעם ישראל לבנות אותן (ילקוט שמעוני שם), כדי שייבנו מה שהסבא שלהם החריב.

גם הזריזות והמהירות של נפתלי היתה מפלאה. כשהתנפח יהודה עם יוסף, הוא שלח את נפתלי לספר כמה שוקים יש במצרים כדי לדעת נגד כמה הם צריכים להלחם. מיד קפץ נפתלי וחזר, ואמר לו: "ב שוקים (בראשית רבה וילנא פרשת ויגש פרשה צג סימן ח). הלכתי שלהם היה כח רוחני, הקדוש ברוך הוא לא נותן אותו לכל אדם.

התורה שבעל פה

עוד צריך להדגיש בשעורי תורה, שבעלי התורה שבעל פה אין לנו תורה שבכתב, כל מה שיש לנו היום זה בזכות המסורת של רבי יהודה הנשיא שכתב את המשנה כשראה שהתורה הולכת ומשתפכת מעם ישראל (רבינו בחיי שמות פרק לד פסוק כז). יש הרבה אנשים ששומרים רק על התורה שבכתב, אבל על חלק התורה שבעל פה שהם המצות

מִדְרַבָּנוּ, הֵם חוֹשְׁבִים שְׁהַרְבָּנִים הַמְצִיאוּ אוֹתָם. הֵם לֹא מְבִינִים שְׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא כּוֹתֵב בַּתּוֹרָה אֶת הַחֹבֶה לְשִׁמְעַ בְּקוֹל הַחֲכָמִים (דברים פרק יז פסוק יא, ובשבת דף כג עמוד א). וְיָמִי שְׁלֹא שׁוֹמְעַ בְּקוֹל חֲכָמֵי יִשְׂרָאֵל יֵשׁ לוֹ רַק עֲנֵשׁ אֶחָד - חִיָּב מִיָּתָה (ברכות דף ד עמוד ב).

שְׁמַעְתִּי מֵהָרַב זְמִיר כִּהֵן שְׁיַחֲיָה, שְׁהַמְשִׁיל אֶת הַתּוֹרָה שְׁבִכְתָּב וְשִׁבְעַל פֶּה, לְמַלְךְ אֶחָד שְׁרָצָה לְבָנוֹת לוֹ שְׁנֵי אֲרָמוֹנוֹת מִפְּאָרִים, בְּאֶחָד מֵהֶם צִוָּה לְקַבֵּל בְּנָיו, שְׂרֵק מֵה שֶׁהוּא יֵגִיד לוֹ לַעֲשׂוֹת יַעֲשֶׂה בְּדִיּוּק, וְלֹאֲרָמוֹן הַשְּׁנַי מִנֵּה מְהַנְדִּס. כְּשֶׁנִּבְנוּ שְׁנֵי הָאֲרָמוֹנוֹת, רָאָה שְׁנֵי שְׁנֵי מֵהַבְּנֵיָה. שְׁאֵל הַמֶּלֶךְ אֶת הַקַּבָּלָן: לְמָה שְׁנֵי־תָ? אָמַר לוֹ הַקַּבָּלָן שְׁשִׁנָּה רַק מִמֵּה שְׁאָמַר הַמְהַנְדִּס בְּאֲרָמוֹן הַשְּׁנַי. אָמַר לוֹ הַמֶּלֶךְ - אֵתָה לֹא מִבֵּין שְׁאֵם מִנִּיתִי אֶת הַמְהַנְדִּס, זֶה סִימֵן שְׁאֲנִי רוֹצֶה שֶׁהוּא יַעֲשֶׂה אֶת הָעֲבוּדָה בְּדִיּוּק, לֵלֵא שְׁנֵי, וְכִשְׁאֵתָה מְשִׁנָּה מִדְּבָרָיו זֶה כְּאֵלוֹ שְׁאֵתָה מְשִׁנָּה מִדְּבָרֵי. דְּבָרֵי חֲז"ל זֶה לֹא דְבָרִים שֶׁל רַבָּנִים שְׁכִּיּוּם כָּתְבוּ אֶת הַתּוֹרָה, זֶה מְסַרְתִּי שֶׁל חֲכָמֵי הַתּוֹרָה שֶׁל כֶּ - 2000 שְׁנָה וְאִי אֶפְשָׁר לְהוֹסִיף הַיּוֹם עוֹד חֲלָקִים שֶׁל מְצוֹת בַּתּוֹרָה שִׁבְעַל פֶּה, אוֹ לְגוֹר גְּזוֹרוֹת מִדְּעֵתָנוּ (עיין בִּילְקוּט יוֹסֵף הַשַּׁכְּמַת הַבּוֹקֵר הַעֲרוֹת סִימֵן ד).

חֲבָרוֹתָא

גַּם אִם אָדָם לֹא הוֹלֵךְ לְשַׁעוֹר, לְפָחוֹת שְׁתַּהֲיָה לוֹ חֲבָרוֹתָא אֲמַתִּית שְׁאֵתָה יְלַמֵּד תּוֹרָה. אֲנַחְנוּ לּוֹמְדִים מֵה זֶה חֲבָרוֹתָא מִרְבֵּי יוֹחֲנוּ וְרִישׁ לְקִישׁ, שְׁהֵי־תָה לָהֶם חֲבָרוֹתָא כָּל כֶּף

מדהימה, שְׁלֹא־חַר שְׁרִישׁ לְקִישׁ נִפְטֵר, רַבִּי יוֹחָנָן מֵרַב צַעֲר
הַשְׁתַּגֵּעַ, עַד שֶׁהִתְפַּלְלוּ עָלָיו הַחֲכָמִים שְׂיָמוּת (בבא מציעא
דף פד עמוד א). כָּל הַבָּנִים שֶׁל רַבִּי יוֹחָנָן מָתוּ בְּחַיָּו, וְהוּא לֹא
סָבַל כְּמוֹ שֶׁסָּבַל כְּשֶׁהַחֲבֵרוֹתָא שָׁלוּ נִפְטֵר.

תומכי התורה חובתם ומעלתם

יששכר וזבולון

הכתוב אומר "שִׁמְח זְבוּלֹן בְּצִאֲתָהּ וַיִּשְׁשַׁכֶּר בְּאַהֲלֵיהָ" (דברים פרק לג פסוק יח) וְהִשְׁאֵלָה פְּשׁוּטָה, לָמָּה הַקָּדִים אֶת זְבוּלֹן לַפְּנֵי יִשְׁשַׁכָּר, הֲלֹא זְבוּלֹן הוּא רַק סוֹחֵר בַּיַּזְנֶס - מִן, וַיִּשְׁשַׁכֶּר הוּא הַלּוֹמֵד תּוֹרָה?.

אֲלֹא שֶׁהִיא הֶסְכֵּם לְזְבוּלֹן שֶׁהוּא "לְחוּף יָמִים יִשְׁכַּן" (בראשית פרק מט פסוק יג) הוּא הוֹלֵךְ עוֹשֶׂה עֲסָקִים, מְרוֹיַח, וְהוּא תוֹמֵךְ בְּיִשְׁשַׁכָּר הַמְתַּמִּיד שְׁלוֹמֵד תּוֹרָה. זְבוּלֹן לֹא הָיָה נוֹתֵן לוֹ רַק 500 דוֹלָר בְּשִׁבִּיל הַשְׁתַּפּוֹת הַזֶּה, הוּא תַּמָּךְ בּוֹ בְּכָל הוֹצָאוֹתָיו (רש"י דברים פרק לג פסוק יח), וְזֹאת הַסְּבָּה שֶׁנִּכְתַּב רֵאשׁוֹן, כְּמוֹ שֶׁמְצָאנוּ בַּמִּשְׁנָה (אבות פרק ג משנה יז) שֶׁנֶּאֱמַר קִדְּם אִם אֵין קַמַּח אֵין תּוֹרָה, וְאַחַר כֵּן אִם אֵין תּוֹרָה אֵין קַמַּח, כִּי הַקַּמַּח גּוֹרֵם לַתּוֹרָה שֶׁתָּבוֹא, וְכִבֵּר אָמְרוּ בְּגִמְרָא (בבא בתרא דף ט עמוד א), גְּדוֹל הַמַּעֲשֵׂה יוֹתֵר מִן הָעוֹשֶׂה.

וְאִם נָבֵא וְנַעֲשֶׂה חֲשִׁבּוֹן, כְּמָה מְצוֹת עוֹשֶׂה תַלְמִיד חֶכֶם שְׁלוֹמֵד תּוֹרָה מֵהַבְּקָר עַד הָעֶרֶב - בְּכָל יוֹם, הֲלֹא כָּל אוֹת בְּלִמּוּד תּוֹרָה זֶה מְצוּהָ, וּבּוֹרָא מְלֵאָה (זוהר חדש כרך ב מגילת רות דף כו עמוד א, ועיין עוד בדברי הגאון מוילנא בספרו שנות אליהו בתחילת מסכת פאה), אִם נִכְפִּיל אֶת זֶה בְּכִמָּה שָׁעוֹת שֶׁהַתַּלְמִיד חֶכֶם לּוֹמֵד, וְכִמוֹ שֶׁהַחֶפֶץ חַיִּים (בספר תורת הבית פרק שני) עוֹשֶׂה

אַתְּ הַחֲשִׁבֹן שֶׁאֶפְשֵׁר לוֹמַר מֵאַתִּים מְלִים בְּדָקָה, וּבְכָל מְלֵה
בְּמִמְצָע אַרְבַּע אוֹתִיּוֹת, כְּפוּל שְׁעָה, כְּפוּל כָּל הַיּוֹם שְׁלוֹמִיד
תּוֹרָה, כְּמָה מְצוֹת יֵשׁ לְתַלְמִיד חָכֵם בְּכָל יוֹם.

וְאָדָם שֶׁתּוֹמֵךְ בְּתַלְמִיד חָכֵם הוּא שְׂתַף אֶתּוֹ בְּכָל מְאוֹת
וְאַלְפֵי הַמְצוֹת שֶׁעוֹשֶׂה, וְהוּן הַמְצוֹת הַגְּדוֹלוֹת בְּיוֹתֵר שְׂיֵשׁ,
שֶׁכֵּן אָמְרוּ בַּמִּשְׁנָה שֶׁתַּלְמוּד תּוֹרָה כְּנֶגֶד כָּלֵם (פּאָה פּרָק א'
מִשְׁנָה א).

סֵפֶר תּוֹרָה אוֹ תַלְמִיד חָכֵם?

אַבְל אֲנָשִׁים מַעֲדִיפִים לְתָרֵם לְסֵפֶר תּוֹרָה דּוֹמֵם, מֵאַשֵׁר
לְסֵפֶר תּוֹרָה חֵי. לְכַמָּה מְצוֹת יָכוֹל הָאָדָם לְהַגִּיעַ אִם הוּא
תּוֹרֵם סֵפֶר תּוֹרָה לְבֵית הַכְּנֶסֶת, כְּמָה יִקְרָאוּ בוֹ? כְּמָה יַעֲלוּ
לְתּוֹרָה? וְאַפְלוּ אִם סֵפֶר הַתּוֹרָה שֶׁתָּרֵם הוּא הַיְחִיד בְּבֵית
הַכְּנֶסֶת, הוּא לֹא יִצְלִיחַ לְהַגִּיעַ אֶפְלוּ בְּכַמָּה שָׁנִים לְשִׁכַּר
מְצוֹת שֶׁיִּקְבֵּל אִם יִתְמַךְ בְּתַלְמִיד חָכֵם. וְלָכֵן יוֹתֵר טוֹב לְתַמְךָ
בְּתַלְמִיד חָכֵם.

אֲנִי בְּעֶצְמִי בְּעֶבֶר שְׁלֹא יִדְעָתִי, תְּרַמְתִּי סֵפֶר תּוֹרָה, וְאִם
הַיִּתִּי תּוֹרֵם אֶת הַכֶּסֶף לְתַלְמִידֵי חָכְמִים הַיִּתִּי קוֹנֶה
אֶת עוֹלָמִי.

מְצוֹת כְּתִיבַת סֵפֶר תּוֹרָה הִיא מְצוּהַ חֲשׁוּבָה, אַבְל לֹא לְחִנָּם
הִיא כְּתוּבָה כְּמְצוּהַ הָאֲחֵרוֹנָה בְּתּוֹרָה (דְּבָרִים פּרָק לֹא פְסוּק יט),
לְרִמּוֹז לָנוּ שֶׁיֵּשׁ מְצוֹת שֶׁקוֹדְמוֹת לָהּ. אֶפְלוּ לְקִנּוֹת הַיּוֹם סִפְרֵי
לְמוּד, גְּמֵרוֹת, מְפָרְשִׁים, סִפְרֵי הַלְכָה שֶׁאֲנָשִׁים לוֹמְדִים בָּהֶם

הם קודמים לספר תורה (טור יורה דעה הלכות ספר תורה סימן רע בשם אביו), שהתכלית של התורה שילמדו בה, כל שכן אם הוא תורם לתלמיד חכם. ככל שהאדם לומד תורה, הוא מבין איפה להשקיע.

יששכר וזבולון

יש שתי דעות מה זה הסכם יששכר וזבולון: או שזבולון היה נותן חצי מכל הרוחים שלו, או שנותן לו את כל הוצאותיו (עיין בשו"ת מנחת יצחק חלק ז סימן פז, ובשו"ת תשובות והנהגות כרך ה סימן רפז), מי שנותן 100 דולר וחושב שהוא מסדר עם הסכם יששכר וזבולון, בשמים צוחקים עליו, ההסכם הזה אמתי, אבל צריך לא לחיות באשליה.

אחרי המצוה אי אפשר למכר, כמו שמספר בגמרא (סוטה דף כא עמוד א) שהלל ושבנא היו אחים, הלל עסק בתורה ושבנא עשה עסקים. אחרי כמה שנים רצה לעשות אתו הסכם יששכר וזבולון, יצתה בת קול ואמרה: "אם יתן איש את כל הון ביתו וגו'" (שיר השירים פרק ח פסוק ז). כי זה היה לאחר מעשה (בית יוסף י"ד סימן רמו, וברמ"א בהגה שם סוף סעיף א, ובשו"ת משנה הלכות חלק ה סימן קעג).

עוד צריך לדעת, שהתלמיד חכם שלומד הוא לא עושה מצות בשבילה, אהה צריך גם ללמד תורה, גם להניח תפלין, אהה לא נהפך לגוי משום שחתמת הסכם יששכר וזבולון.

תומך תורה

אדם שתומך בתורה כמו שהיא תומך בביונס שלו, הוא הופך את כל הביונס שלו למצוה אחת גדולה, והוא בגדר "ותמכיה מאשר" (משלי פרק ג פסוק יח). אבל אם הוא עושה טובה ותורם 100 דולר בחדש לאיזה כולל הוא לא בגדר "ותמכיה מאשר", לפחות תשקיע בזה כמו הביונס שלך.

גדר תלמיד חכם

בדור שלנו כשאברך יושב בכולל ולומד כל היום, זה כבר מספיק שייחשב לתלמיד חכם (עיין בשו"ת יביע אומר חלק ז - חושן משפט סימן י אות ג), ומצוה לתמוך בו. אסור שהאדם יתן את כספו סתם בלי לדעת למי הוא תורם, יש הלכות בצדקה (שולחן ערוך יורה דעה סימן רמז והלאה). לפעמים אדם נותן צדקה וסומך שזה יהיה לדבר טוב, אל תסמוך, תבדק! כמו שכשאתה משקיע בביונס, אתה משקיע זמן לבדק את ההשקעות, ככה תשקיע במצות לעולם הבא, ותברר לאיפה הולך הכסף.

צדקה בשמחה

וכשאדם נותן צדקה יתן בשמחה (מנחת חינוך מצוה תעט). לא יעשה טובה לקדוש ברוך הוא שנתן לו כסף. צדקה בהארת פנים שנה יותר, ושכרה יותר גדול (בבא בתרא דף ט עמוד ב).

צדקה ממחלל שבת

הרבה אנשים צדיקים לא לוקחים כסף ממחלל שבת, לא משניה מה גבה הסכום שהוא נותן. אחת הסבות היא כדי לא לתת לו "הכשר" לדרוך שלו, וצריך להזהר בזה.

לכבד עשירים במה?

הגמרא (עירובין דף פו עמוד א) אומרת שרבי היה מכבד עשירים, וגם רבי עקיבא היה מכבד עשירים. רבי היה עשיר גדול מאד יותר מכל העשירים (בבא מציעא דף פה עמוד א, ובתוספות דיבור המתחיל הוה), גם רבי עקיבא היה עשיר גדול (נדריים דף נ עמוד א) הם לא היו צריכים את הכסף של העשירים שיתרמו להם, הם יכלו לתרם לבד, והם היו מכבדים אותם שיתרמו גם, כדי שגם להם תהיה הזכות לתת צדקה, זה הכבוד האמתי.

צדקה ומעשר כספים

כשאדם תורם כסף ומחשב את המעשרות שלו, טוב שיירשם את כל מה שתורם בפנקס מיוחד (עין בכנסת הגדולה יורה דעה סימן רמט סעיף א בהגה דיבור המתחיל ואין לעשות מעשר), בזה הוא מראה שהמצוה הזו חשובה לו, והוא מממש מנהל את כספי הצדקה שלו כמו ביזנס.

בזמן שהיה בית המקדש קיים, היו נותנים לכהן וללווי תרומות ומעשרות מהתבואה (דברים פרק יד פסוק כב). היום יש לנו מעשר כספים שזו לא חובה (עין בספר מגיד מישרים פרשת צו דף צו עמוד א), אבל אם הוא נותן מעשר תהיה לו ברכה, כמו שחכמינו זכרונום לברכה אמרו, עשר בשביל שתתעשר (שבת דף קיט עמוד א), עשרה אחוזה, ולמהדרין עשרים אחוז, שתתן לקדוש ברוך הוא, והשאר תקח לעצמך. ומי שלא עושה מעשרות, לפעמים הקדוש ברוך הוא מחליט לקחת לו תשעים אחוז ולהשאיר לאדם רק עשרה אחוזים (שמות רבה וילנא פרשת משפטים פרשה לא אות יז, ובתוספות בתענית דף ט עמוד א דיבור המתחיל עשר תעשר).

ענש שלא נתן מספיק

בגמרא (כתובות דף טו עמוד ב) מספר ספור מזעזע על בתו של נקדימון בן גוריון. נקדימון בן גוריון היה אחד מעשירי ירושלים (גיטין דף נו עמוד א), והיה צדיק גדול שבשבילו הקדוש ברוך הוא החזיר את השמש (תענית דף כ עמוד א). עם כל זה נענש על שלא נתן מספיק צדקה. וכו' מספרת הגמרא: מעשה ברבן יוחנן בן זכאי שהיה רוכב על החמור והיה יוצא מירושלים, והיו תלמידיו מהלכין אחריו. ראה נערה אחת שהיתה מלקטת שעורים מבין גללי בהמתן של ערביים, כיון שראתה אותו נתעטפה בשערה ועמדה לפניו, אמרה לו: "רבי, פרנסני!" אמר לה: "בתי, מי את?" אמרה לו: "בת נקדימון בן גוריון אני". אמר לה: "בתי, ממון של

בית אביה היכן הלה? אמרה לו: "רבי, לא כן מושלים משל בירושלים, מלח ממון חסר? [פרוש: אם אתה רוצה לקיים את הממון שלך, כמו שמלח מקיים ושומר את המאכל שלא יתקלקל - תחסר אותו לצדקה]. "ושל בית חמיה היכן הוא?" אמרה לו: "בא זה ואבד את זה". אמרה לו: "רבי, זכור אתה כשחתמת על כתבתך?" אמר להן לתלמידיו: "זכור אני כשחתמתי על כתבתה של זו, והייתי קורא בה אלף אלפים דינרי זהב מבית אביה חוץ משל חמיה". בכה רבן יוחנן בן זכאי ואמר: אשריכם ישראל, בזמן שעושין רצונו של מקום - אין כל אמה ולשון שולטת בהם, ובזמן שאין עושין רצונו של מקום - מוסרין ביד אמה שפלה, ולא ביד אמה שפלה אלא ביד בהמתן של אמה שפלה.

ומסקנת הגמרא שם שנקדימון בן גוריון נתן צדקה, אבל לא מספיק לפי דרגת עשרו. ולכן הוא קבל את העונש המזעזע הזה.

חשוב המעשרות

אלקים לא נותן לה כסף כדי שתבזבז הכל או שתשמר הכל לעצמה, אלא כדי שתתתם חלק למזכי הרבים, למקדשי שם שמים. אם הקדוש ברוך הוא חנן אותה בכסף - תעשה יותר, תתן יותר צדקות, ותעשה יותר חסדים. המעשר האמתי שבו אדם יתן מכספו זה לא אחרי שהוא יוציא את כל ההוצאות של חיי היום יום שלו, אלא רק את ההוצאות שהוציא בעסק הזה עד שהגיע לרוח. לדגמא אדם השקיע

1,000 דולר, וְהַרְוִיחַ 5,000 דולר, הוא צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת מַעֲשָׂוֹת
מִ- 4,000 דולר, שְׂזָה רַק הַרְוִיחַ פְּחוֹת הַהוֹצָאוֹת שֶׁהֵינּוּ לוֹ.
הַרְבֵּה אֲנָשִׁים מַחֲפְזִים כָּל מִינֵי קִלּוֹת בְּמַעֲשֵׂר כֶּסֶפִּים. אָבֵל
לְמָה לַחֲפֹשׂ קִלּוֹת בְּדַבָּר שֶׁמוֹעִיל לְאָדָם בַּפְּרִיָּסָה!?

“לא ראיתי צדיק נעזב”

מִי שֶׁנִּזְנַח צָרִיךְ לַדַּעַת, שֶׁאֵין דָּבָר כְּזֶה שֶׁאָדָם שֶׁעוֹשֶׂה רִצּוֹן
ה' יְגוּעַ בְּרָעַב, וְכִמוֹ שֶׁמִּבְּטִיחַ לָנוּ הַכְּתוּב “לא ראיתי צדיק
נֶעְזָב וְזָרְעוֹ מִבְּקֶשׁ לָחֵם” (תהילים פרק לו פסוק כה), הַצַּדִּיק יִקְבֵּל
בְּכָל מַצָּב אֶת הַחֵלֶק שֶׁלוֹ, רַק זֶה שֶׁתּוֹמֵךְ יְכוּל לְהַרְוִיחַ שֶׁהוּא
יִהְיֶה הַכִּלִּי שֶׁל ה'. אִם אַתָּה רוֹצֵה לְזַכּוֹת בְּזֶה, בְּבִקְשָׁה, לֹא
רוֹצֵה - לֹא צָרִיךְ, הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא צָרִיךְ אוֹתָךְ, הַרְבֵּה
שְׁלוּחִים לְמִקּוֹם (ספורנו בראשית פרק מד אות טז).

שְׂמִירָה
מִצֹּדָה
גַּלְגַּל

המצוות וטעמים ואזהרות התורה

כָּל הַמִּצְוֹת שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא צִוָּה אוֹתָנוּ צָרִיכוֹת חֲזוּק תְּמִידִי, אֲנַחְנוּ נִגַע בְּכַמָּה מִצְוֹת.

מעשה קטן

ראשית האדם צריך לדעת ולזכור, שבכל מעשה שהאדם עושה אדם צריך לחשב על התוצאה של המעשה. אם המעשה טוב, הוא מכריע אותו ואת כל העולם לכף זכות, ואם המעשה רע הוא מכריע אותו ואת כל העולם לכף חובה (קידושין דף מ עמוד ב).

מצוות ברית מילה וסבתה

בַּמִּדְרָשׁ (תנחומא פרשת תזריע סימן ה) מובא מעשה ששאל טורנוסרופוס הרשע את רבי עקיבא, אמר לו: למה אתם עושים ברית מילה? וכי הקדוש ברוך הוא לא יכול לעשות את זה, הוא לא עושה דברים משלמים?

ענה לו רבי עקיבא: לפי שלא נתן הקב"ה את המצוות לְיִשְׂרָאֵל אֶלָּא לְצַרֵּף אוֹתָם בָּהֶם, וּלְכַן אָמַר דָּוִד "אִמְרַת ד' צְרוּפָה" (עיין בשמואל ב פרק כב פסוק לא, ובמשלי פרק ל פסוק ה).

הקדוש ברוך הוא - הוא מקור הטוב ודרך הטוב להיטיב, ורצה הקדוש ברוך הוא שנהיה שתפים בתקון הבריאה על ידי קיום המצוות ובמיחד על ידי ברית המילה, שעל ידה האדם שתרף למעשה בראשית, כמו שאמר הכתוב "אם לא בריתי יומם ולילה חקות שמים וארץ לא שמת" (ירמיה פרק לג פסוק כה) ודרשו בגמרא (נדרים דף לא עמוד ב) שזה על ברית המילה. נמצא שכל ילד שעושים לו ההורים ברית מילה, הם נהיים שתפים בבריאה.

מצוות התשובה, חובתה ומעלתה

אחת מדרךי התשובה היא תשובת המשקל (עיין בספר אורחות צדיקים שער התשובה דיבור המתחיל תשובת המשקל), שזו תשובה כפי אותו החטא שחטא, ובאותו ענין שחטא.

דגמא לזה מצאנו בפרשת מקץ (בראשית פרק מב). יוסף רוצה לבחון את האחים שלו אם הם עשו תשובה ואם הם מוכנים לשמור בכל מצב על אחיהם בנימין שהוא מבני רחל, כדי שזה יהיה להם תשובת המשקל על מה שפסדו אותו (פסיקתא זוטרתא לקח טוב בראשית פרק מד סימן ב, ובאלישיך על התורה שם).

חלול ה'

הפְּתוּב מְזֵהִיר וְאוֹמֵר "וְלֹא תַחֲלִלוּ אֶת שֵׁם קְדוֹשִׁי" (ויקרא פרק כב פסוק לב), כִּמְהָ הַרְבָּנִים צְרִיכִים לְהִזְהָר מִחֲלֹל הַשֵּׁם. כְּשֵׁרוּאִים רַב שֵׁלֵא מְקַפֵּיד עַל הַנְּהֻגוֹתָיו, זֶה גוֹרֵם לְרוּאִים לְהִתְרַחֵק וְלִרְדֹּת מִהַדְרָגָה הַרוּחָנִית שְׁלֵהֶם. וְלִכֵּן רַבּוֹתֵינוּ הִקְפִּידוּ עַד מְאֹד בְּכָל מַעֲשֵׂיהֶם שֵׁלֵא תִצָּא תִקְלָה מִתַּחַת יָדָם אֲפֹלוּ בְּשׁוּגֵג (יומא דף פו עמוד א). וְכֵן לְהִפְּוֵ, כְּשֵׁרוּאִים רַב שֵׁמְקַפֵּיד עַל הַנְּהֻגוֹתָיו אֲנָשִׁים רוֹצִים לְהִיּוֹת כְּמֵהוּ, וְזֶה קְדוּשַׁת הַשֵּׁם (תנא דבי אליהו רבה איש שלום פרשה כו), וְלִכֵּן אָמְרוּ בְּמִדְרָשׁ (ילקוט שמעוני פרשת ויקרא רמז תכט) שֵׁתִלְמִיד חֲכָם שְׂאִין בּוֹ דַּעַת - שֵׁלֵא יוֹדַע אֵיךְ לְהִתְנַהֵג - נְבִלָה טוֹבָה מִמֶּנּוּ.

אהבת הגר

הַתּוֹרָה מְצִוָּה עָלֵינוּ "וְאַהֲבַתְּם אֶת הַגֵּר כִּי גֵרִים הָיִיתֶם בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם" (דברים פרק י פסוק יט).

כְּמֵהָ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֹהֵב אֶת הַגֵּרִים. הַצְּטוּיֵנוּ בַּתּוֹרָה לְאַהֲבָה אֶת הַגֵּרִים וְלֹא לְצַעַר אוֹתָם יוֹתֵר מִכָּל מְצִוָּה אַחֶרֶת בַּתּוֹרָה, וְאָמְרוּ: בְּל"ו מְקוֹמוֹת הִזְהִיר הַפְּתוּב עַל אוֹנָאת הַגֵּר (ילקוט שמעוני תורה פרשת משפטים רמז שמט).

הטעם לגלות

חֵלֶק מִהַתְּכַנִּית שֶׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא פִּזֵּר אֶת עַם יִשְׂרָאֵל בֵּין

הגליות זֶה כְּדִי לַעְזֹר לַגְרִים לְהַתְגַּיֵּר (פסחים דף פז עמוד ב), ישׁ הַרְבֵּה אֲנָשִׁים שֶׁנּוֹלְדוּ עִם שׂוֹכֵל, וְהֵם חוֹקְרִים וְרוֹאִים שְׂיֵישׁ תַּכְלִית לַחַיִּים, וְרוֹאִים שֶׁהַשְּׂטִיּוֹת שֶׁל הַנְּצֻרוֹת שֶׁבְּכָל עֲמוּד בְּבְרִית הַחֲדָשָׁה ישׁ טְעוּת, וְגַם בְּקוֹרְאָן ישׁ טְעוּת בְּלִי סוּף, לְמִשְׁלַל מְסַפֵּר שֶׁם שְׂיֵישׁוּ דָבָר עִם מֹשֶׁה, וְהֵמָּן דָּבָר עִם פְּרַעֲוִה, שֶׁהַמְּרַחֵק הַהִסְטוֹרִי בִּינֵיהֶם הוּא יוֹתֵר מֵאֲלֹף שָׁנָה, וְעוֹד שְׂטִיּוֹת. וְהַסְּבָה לָזֶה שֶׁבְּהַר סִינַי הָיוּ חֵלֶק מֵאֲמוֹת הָעוֹלָם שֶׁרָצוּ אֶת הַתּוֹרָה כְּאִשֶּׁר הִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הִצִּיעַ לָהֶם (פסיקתא רבתי איש שלום פיסקא כא י' הדברות פרשה קמ"א), אָבֵל הֵם הָיוּ מְעוּטִים, וְלָכֵן הִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְעַנֵּן בָּהֶם וְהֵם מִתְגַּיְרִים.

הַתְּהַלֵּיךְ לְהִיּוֹת גֵּר זֶה נְסִיוֹן קָשֶׁה, ישׁ אִשָּׁה שֶׁבְּתִהְלִיךְ גֵּיּוֹר כְּבָר עֲשׂוֹר שָׁנִים, כִּי לְהִיּוֹת יְהוּדִי זֶה לֹא דָבָר קָל, כִּי הַפָּרֶס שְׂזוֹכִים - זֶה לְהִיּוֹת בֶּן הָעוֹלָם הַבָּא, שְׂאִין הַבְּנָה מֵה זֶה עוֹלָם הַבָּא שֶׁל יְהוּדִי. גַּם לְגוֹי שֶׁהוּא צְדִיק ישׁ עוֹלָם הַבָּא, אָבֵל הוּא אֶפְסִי לְעַמַּת עוֹלָם הַבָּא שֶׁל יְהוּדִי צְדִיק.

כְּבוֹד בֵּית הַכְּנֶסֶת

דָּבָר נוֹסֵף שֶׁצָּרִיךְ לְהִזְהִיר עָלָיו, הוּא מוֹרָא וּכְבוֹד בֵּית הַכְּנֶסֶת, וּבְמִיחַד בְּתַפְּלָה. בְּפִרְשַׁת מִקְצָא אָנוּ לוֹמְדִים שֶׁלְאַחַר שֶׁהוֹצִיאָו אֶת יוֹסֵף מִהַבּוֹר "וַיִּגְלַח וַיִּחַלֵּף שְׂמֵלֹתָיו" (בראשית פרק מא פסוק יד), כְּאִשֶּׁר הוֹלְכִים לְהַפִּיר מְלֶכֶה, מִתְּלַבְּשִׁים יָפֵה, כְּדִי לְהַרְאוֹת מְכַבְּדִים, אָדָם לֹא יֵלֵךְ לִפְנֵי מְלֶכֶה עִם צַבֵּעַ עַל הַיָּדַיִם שֶׁלּוֹ וְעַם בְּגָדִים מְלַכְלָכִים, אֲזַי לְמָה לְתַפְּלָה מְרַגִּישִׁים

חפְּשֵׁי לֵבָא בְּצוּרָה לֹא מְכַבְּדָת? כַּמָּה צָרִיךְ לְהִתְלַבֵּשׁ יָפָה
כְּשִׁמְגִיעִים לְבֵית שׁוֹל ה' - שֶׁהוּא מְקַדָּשׁ מְעַט (מגילה דף כט
עמוד א). יֵשׁ כְּאֵלֶּה שְׁמִגְיָעִים עִם מְכַנְסִים קְצָרִים וְגוֹפְיָה
לְבֵית הַכְּנֻסָּת, זֶה מְרָאָה שֶׁהֵם לֹא מְבִינִים מֵה זֶה בֵּית ה',
וּמִי זֶה ה'. כְּנֻרָאָה הֵם לֹא קָרְאוּ אֶת הַפְּרָשָׁה הַזֹּאת.

פרק ד עונות וחטאים

מיהו רשע?

כל אחד צריך להבין שרשע הוא לא בהכרח אדם רע, אלא אדם שלא שומע בקול ה'. הקדוש ברוך הוא אומר לשמור שבת והוא מעשן בשבת, הקדוש ברוך הוא אומר שיש חצי חדש שהאשה מקבלת את המחזור שאסור לאדם אפילו לגעת באשתו עד שהיא סופרת שבועה ימים נקיים וטובלת (ויקרא פרק טו פסוק כח, ובשולחן ערוך יורה דעה הלכות נדה סימן קפג סעיף א), והוא כל החדש עם אשתו כמו בהמה. על עברות כאלה אדם מתחייב בנפשו, הוא חושב שהוא בן אדם טוב וצדיק, והוא באמת רשע.

אין דרגות בעברות

יש אנשים שלא שומרים ואומרים - "אני לא אזרתודופסי, אני עוד לא בדרגה לשמור שבת". מי שאומר ככה הוא לא יודע מה זה יהודי, ומה זה עם ישראל. אין אמתנו אמה אלא בתורתה (ספר אמונות ודעות לרבי סעדיה גאון מאמר שלישי פרק ז). אם אתה שומר מצוות אתה יהודי, ואם לא אתה כמו גוי, ואפילו פחות מגוי שלא מחייב לשמור כמוהו, ואם הוא

שומר שבע מצוות הוא מחסידי אמות העולם (עין בעבודה זרה דף סד עמוד ב). ואלו אתה יהודי שלא שומר שבת שדינה כגוי לכל דבר (רמב"ם הלכות שבת פרק ל הלכה טו). צריף להבין את זה.

תורת אמת

99% אמת, ו 1% אחוז של שקר, זה 100% שקר, ולכן אם אדם לא מקיים את כל התורה, הוא כביכול מראה שחלק מהתורה לא אמת, וממילא חלילה כל התורה לא אמת. זאת הסבה שיש דעות שסוברות שמי שמומר לדבר אחד הוא מומר לכל התורה כלה (עירובין דף סט עמוד ב).

החטא והקרבו

חכמינו זכרונם לברכה מלמדים אותנו, הוי רץ למצוה קלה כבחמורה ובורח מן העברה, שמצוה גוררת מצוה ועברה גוררת עברה (אבות פרק ד משנה ב), כשאדם עושה עברה בשוגג הוא צריף להביא קרבו (ויקרא פרק ד, פסוקים כז - כח) למרות שחטא רק בשוגג. הקרבו נועד להגן על האדם, כי פעם ראשונה שעשיתי את העברה כבר השטן מקטרג, ואתה על הכונת שלו, והוא ימשיך להחטיא אותך עוד ועוד, כי עברה גוררת עברה, עד שיטל את נשמתך, כי הוא היצר הרע הוא השטן הוא מלאך המות (בבא בתרא דף טז

עמוד א). והחוטא חייב להוריד את עצמו מהכונת של השטן, לכן הכתוב מצוה שייביא קרבן לכפר על עונו, וגם שעל ידי מצות הבאת הקרבן, הוא ישבר את השרשרת של החטאים, ויתחיל בשרשרת המצות, כי מצוה גוררת מצוה.

שנאת החטא

צריכים לשנא את החטא, ולא את החוטא [ומה שאמרנו (פסחים דף קיג עמוד ב) כשרואה דבר ערוה בחברו יכול לשנאו, זה כשעושה במזיד], וזה מה שלמדה ברוחיה את רבי מאיר שהיה מתפלל שיימותו הרשעים שבשכונתו שהיו מצערים אותו, אמרה לו ברוחיה: כתוב "יתמו חטאים" (תהלים פרק קד פסוק לה) - ולא חוטאים. ואכן התפלל עליהם רבי מאיר שייחזרו בתשובה (ברכות דף י עמוד א).

ומצאנו דגמא לזה, במה שיעקב אבינו אמר לשמעון ולוי "ארוור אפם כי עז" (בראשית פרק מט פסוק ז), הוא קלל את כעסם ולא קלל אותם חלילה.

מחטיא הרבים

אדם ששמחטיא את הרבים, שערי תשובה כמעט וסגורים אצלו. כמו שאמרנו במשנה (אבות פרק ה משנה יח) כל המזכה את הרבים אין חטא בא על ידו, וכל המחטיא את הרבים אין מספקים בידו לעשות תשובה.

וּבְאֵמֶת אֵיךְ יְכוּל לְהִיּוֹת שְׂאִין מְסַפְּקִים בְּיָדוֹ לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה, הֲלֹא אָפְלוּ מְנַשֶּׁה שְׁחָטָא וְהַחֲטִיָּא אֶת הָרַבִּים חֲזַר בְּתְשׁוּבָה? (דברי הימים ב פרק לג פסוק יב, וסנהדרין דף קג עמוד א)

וְהַתְּשׁוּבָה לָזֶה, שְׂכַדִּי לְחֲזֹר בְּתְשׁוּבָה צָרִיךְ זְכוּיֹת רַבּוֹת, וְאַלְמָלֵא הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹזֵר לְאָדָם לֹא יוּכַל לְהִתְגַּבֵּר עַל הַיֵּצֶר הָרָע (קידושין דף ל עמוד ב), וְלִכֵּן אָדָם שֶׁמְחַטֵּיא אֶת הָרַבִּים, וְגוֹרֵם שְׁלֵא יִבִּיאוּ לְבֵית הַכְּנֶסֶת רַבָּנִים חֲזָקִים שֶׁמוֹכִיחִים אֶת הָעָם, וְגוֹרֵר אַחֲרָיִם אִתּוֹ, הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא עוֹזֵר לוֹ, וְאִין לוֹ כָּל כֶּף סְכוּי לְחֲזֹר בְּתְשׁוּבָה.

כְּשֶׁאָדָם שׁוֹמֵעַ הוֹכָחוֹת מְאִיזָה רַב שְׂאוּמֵר לוֹ - "אָסוּר לָךְ לְהִיּוֹת עִם אֲנִשְׁתְּךָ הַגּוֹיָה", אוֹ שֶׁמְסַבֵּיר לוֹ מָה עֲנִשׁוֹ כְּשֶׁהוּא מַחְלֵל שֵׁבֶת, וְהוּא כּוֹעֵס עַל הָרַב, הוּא טוֹעֵה! - הוּא צָרִיךְ לְהַעֲרִיךְ אֶת הָרַב שֶׁמְצִיל לוֹ אֶת הַחַיִּים.

זְכוּת אָבוֹת

הַרְבֵּה אֲנָשִׁים אֶתָּה מְדַבֵּר אִתָּם עַל יְהוּדוֹת וְהֵם מִתְחִילִים לְסַפֵּר לָךְ - "אָבֹא שְׁלִי הָיָה רַב, סָבֵא שְׁלִי אֲדָמוֹ", סָבֵא שְׁלִי צְדֻקָּתִי.

מָה אִתָּךְ, אִתָּה מָה שְׁוֹה?

אֲנַחְנוּ לוֹמְדִים אֶת זֶה מֵיַעֲקֹב אָבִינוּ, שְׁלֵא סָמַךְ עַל זֶה שֶׁאָבֵא שְׁלוֹ גְדוֹל הַדּוֹר, וְסָבֵא שְׁלוֹ "נְשִׂיא אֱלֹקִים" (בראשית פרק כג פסוק ו), וְהָאֵמָּא צְדִיקָה, וְהַסָּבֵא צְדִיקָה, זֶה לֹא עֲנִין אוֹתוֹ, הוּא הִלְךְ וְלָמַד 14 שָׁנָה תוֹרָה, אִם אִין אֲנִי לִי מִי לִי (אבות פרק

א משנה יד), ככה צריך האדם להיות. לא אכפת לקדוש ברוך
הוא מי אבא שלך, אכפת לו מי אתה?!

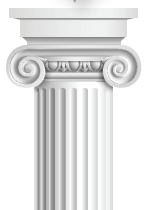
אל תהיו עשוי

והראיה שלא משנה מי האבא או הסבא שלך ואפלו לא
מי אחיה, מאחיו של יעקב, עשו... גם לו היה את כל היחוס
הזה, בן של גדול הדור, נכד של "נשיא אלקים", האמא
והסבתא צדיקות, והוא רשע מרשע.

מי זה היה עשו הרשע?

הכתוב אומר "ואת עשו שונאתי" (מלאכי פרק א פסוק ג).

והסבה שהקדוש ברוך הוא שונא אותו, כי עשו ידע את
האמת ובכל זאת המשיך להיות רשע. הוא יודע שאסור
לנסע בשבת ונוסע, אסור להתעסק עם נשים ומתעסק.
סבא שלו אברהם אבינו, אבא שלו יצחק אבינו, אח שלו
יעקב אבינו, הם כל היום מקימים תורה ומצוות והוא לא
מתיחס, הם לא מעניינים אותו. לכן אם אדם אומר שאבא
שלו או סבא שלו היו רבנים - זה מחייב אותו יותר.

פרק ה חובת יראת שמים ומעלתה

קשיים בחיים

קשיים בחיים זה דבר נורמלי, עם האשה, הילדים, בפרנסה. הנשאלה איך אפשר להתמודד אתם?

אדם שמרגיש את ה' בכל שניה בחיים שלו ממילא הוא לא מרגיש את הקשיים, וכדי להרגיש את ה' בחיים צריך הרבה הכנה לזה.

בפסוק נאמר "ויאמר אליהם משה עמדו ואשמעה מה יצוה ה' לכם" (במדבר פרק ט פסוק ח), זה היה אחרי שבאו לבקש כמה אנשים צדיקים מעם ישראל ממשה שייעשה להם פסח שני (במדבר פרק ט), הם לא יכלו לקיים את הפסח הראשון בזמנו (במדבר פרק ט פסוק ו, ועיין עוד בסוכה דף כה עמוד א), והם רוצים צ'אנס נוסף.

משה אומר להם "תחכו פה, אני אשאל את ה' ואחזיר לכם תשובה". זה דבר מפלא הקשר של הקדוש ברוך הוא עם משה, שהיה יותר מקשר של איש ואשה או חבר, אתה לפעמים מתקשר והאשה לא עונה, לא תמיד החבר יכול לענות, כאן אנחנו רואים שמשה רבנו כבר בטוח שהוא

יִשְׁאַל אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְהוּא יַעֲנֶה לוֹ עַל הַמָּקוֹם, בְּלִי תוֹר, בְּלִי הַמִּתְנָה.

וְאִנְחֵנוּ שׁוֹאֲלִים, אֵיךְ אָדָם יְכוּל לְהִגִּיעַ לְדַרְגָּה כְּזֹאת שֶׁל בְּטוּחוֹ וְאִמּוּנָה שְׁיִרְגִישׁ שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֵתוֹ כָּל הַזְּמַן, וְשֶׁהוּא יִתְפַּלֵּל וְיִרְגִישׁ שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שׁוֹמֵעַ לוֹ?

הַתְּשׁוּבָה הַיְחִידָה הַיְאֵ: עַל יְדֵי יְרָאָה, יְרֵאת שְׁמַיִם. רַק אָדָם שְׁיִישׁ לוֹ יְרֵאת שְׁמַיִם בֵּין אֵיךְ לְהִרְגִישׁ אֶת הַשֵּׁם. בְּלִי זֶה הוּא לֹא יִרְגִישׁ כְּלוּם.

הַמְּבַחַן בְּשָׁמַיִם

הַגְּמָרָא (שבת דף לא עמוד א) מְגַלֶּה לָנוּ מָה שׁוֹאֲלִים כָּל אָדָם בְּבֵית דִין שֶׁל מַעְלָה. אָמַר רַבָּא: בְּשַׁעַר שְׁמַכְנִיסִין אָדָם לְדִין אֲוֹמְרִים לוֹ: נְשֵׂאת וְנִתַּת בְּאִמּוּנָה, קִבְּעַת עֵתִים לַתּוֹרָה, עֲסִקַת בְּפִרְיָה וּרְבִיָּה, צְפִיתָ לִישׁוּעָה, פִּלְפַּלְתָּ בַּחֲכָמָה, הִבַּנְתָּ דָּבָר מִתּוֹךְ דְּבָר?

וְאַחֲרֵי כָּל הַשְּׂאֵלוֹת הָאֵלּוּ, אִם הוּא עוֹבֵר אֶת כָּלן שׁוֹאֲלִים אוֹתוֹ אֶת הַשְּׂאֵלָה הַמְּכַרֶּיָּה, אִם יְרֵאת ה' הִיא אוֹצְרוֹ....

אִם הִיְתָה לוֹ יְרֵאת שְׁמַיִם - הוּא עוֹבֵר אֶת הַדִּין, וְאִם לֹא - הוּא לֹא עוֹבֵר אֶת הַדִּין.

אִם אֵין לָךְ יְרֵאת שְׁמַיִם, לֹא שְׁוֶה כָּל מָה שְׁעָשִׂיתָ.

הַתּוֹרָה שְׁוֶנָה מְכַל סֶפֶר אוֹ חֲכָמָה אַחֲרָת. בְּלִי יְרֵאת שְׁמַיִם זֶה לֹא תוֹרָה.

יראת חטאו וחכמתו

המשנה (אבות פרק ג משנה ט) אומרת, רבי חנינא בן דוסא אומר, כל שיראת חטאו קודמת לחכמתו - חכמתו מתקיימת, וכל שחכמתו קודמת ליראת חטאו - אין חכמתו מתקיימת.

מעלת רבי חנינא בן דוסא

מי אומר את המשנה הזו? רבי חנינא בן דוסא, שמספר עליו נסים ונפלאות, ואצלו האפן הטבעי היה לחיות בנס (עיין בתענית דף כה עמוד א במעשה שביתו הדליקה את הנר בחומץ, ושם במעשה שהביאו עיזיו דובים בקרניהם), כשהיה בעיר שלו נחש גדול שנקרא "ערוד", כלם פחדו ממנו, הלך רבי חנינא בן דוסא והכניס את הרגל שלו בתוך החור. הנחש נשך אותו, והנחש מת. לקח אותו רבי חנינא לבית המדרש והראה לכלם שלא הנחש ממית אלא החטא ממית. על זה אמרו חכמינו זכרונם לברכה: אוי לאדם שפגש ערוד, ואוי לערוד שפגש את רבי חנינא (ברכות דף לג עמוד א).

הכל בגלל מעשיו

כל אדם צריך לזכר שכל מה שקורה לו - אשתו מעצבנת אותו, יש לו בעיות בפרנסה, הכל בגלל מעשיו, משמים התחילו לסגר את החשבון, אין כזה דבר שאדם סובל סתם יסורים, אין יסורים בלא עון (שבת דף נה עמוד א). ורבי

חנינא בן דוסא מלמד אותנו שהכל מתחיל מיראת שמים,
ויראת החטא של האדם גורמת לו שלא לחטא, ואפלו
הנחש לא הזיק לו.

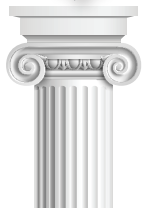

למוד מוסר

אדם חושב שללמד יותר חשוב מיראת שמים, לדעת
גמרות בעל פה, לשים תפלין של רבנו תם, לגדל זקן, כל
הדברים מסביב בלי יראת שמים - אין חכמתו מתקיימת,
זה לא יחזיק מעמד, זה לא יתפס. תמיד האדם צריך לזכר
לפני מי הוא עומד.

יש אנשים שיודעים מה זה יראת שמים, אבל שמים אותה
בסוף הטבלה של המטלות שלהם, "מתי שהוא פעם בחיים
אולי אני אגיע לזה" - הם אומרים. המצב הרוחני שלהם
כולל כל הלמוד שלהם הכל נמצא בסכנה תמידית של -
אין חכמתו מתקיימת. כי הנסיונות של החיים קשים, וללא
יראת שמים היצר הרע יכניע אותו.

בשביל זה צריך ללמד מוסר, והכתוב אומר "לשוא הפיתי
את בניכם מוסר לא לקחו" (ירמיהו פרק ב פסוק ל), מה זה
מוסר לא לקחו? שלא שמרו תורה ומצוות (עין בכלה רבתי פרק
ב הלכה י, ובשבת דף לב עמוד ב), רואים ששמירת התורה נקראת
מוסר, וזה דבר אחד. לא כמו שחושבים היום שמוסר זה
לא תורה, זה משהו נפרד.

עֲבֵרוֹת בַּסֵּתֶר

דַּגְמָא לְאָדָם לֵלֵא יִרְאֵת שָׁמַיִם, הוּא מִי שְׁעוֹשֶׂה עֲבֵרוֹת בַּסֵּתֶר, וְהוּא מְחַלֵּל שָׁם שָׁמַיִם, הוּא מְחַלֵּל שַׁבָּת רַק בְּבֵית, שְׁלֵא יִרְאוּ אוֹתוֹ, מְעַשֵּׂן סִיגְרִיּוֹת, מְשַׁחֵק בַּפְּלֶאפּוֹן וְאֵז יוֹצֵא לְבֵית הַכְּנֶסֶת. זֶה כְּמוֹ מִכָּה רֵעֵהוּ בַּסֵּתֶר שֶׁהוּא אָרוּר (דברים פרק כו פסוק כד), שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נִקְרָא רַעְנוּ (שמות רבה וילנא פרשת יתרו פרשה כז), הוּא מְרַאֶה בְּזֶה שֶׁהוּא לֹא מְחַשֵּׁב אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, הוּא רַק מְפַחַד מִבְּנֵי אָדָם שְׁלֵא יִגִּידוּ בְּבֵית הַכְּנֶסֶת שֶׁהוּא מְחַלֵּל שַׁבָּת, שְׁלֵא יַעֲלוּ אוֹתוֹ לַתּוֹרָה. הוּא מְרַאֶה שְׁמֵאֱלֹקִים לֹא אֶכְפֹּת לוֹ, וְאֶכְפֹּת לוֹ רַק מֵאֲנָשִׁים.

מִסִּיּוֹנֵר בְּבֵית כְּנֶסֶת???

לֵלֵא לַמּוֹד מוֹסֵר וְיִרְאֵת שָׁמַיִם אָדָם יְכוּל לְהַגִּיעַ לְשֵׁאוֹל תַּחְתִּית, גַּם אִם הוּא רַב, וְאִם אָדָם יִרְאֶה מֶה שְׁקוֹרָה הַיּוֹם בְּעוֹלָם, הוּא יִזְדַּעֵזַע, יֵשׁ אֲנָשִׁים שֶׁנִּרְאִים כְּרַבָּנִים וְהֵם יוֹתֵר גְּרוּעִים מֵהִנְאָצִים, הַנְּאָצִים הֲרֵגוּ וְרָצְחוּ אֶת הַגּוֹף וְהֵם רוֹצְחִים אֶת הַנֶּפֶשׁ וְהַנְּשִׁמָּה שֶׁל הַיְהוּדִים, וְכִבֵּר לְמַדּוֹנוּ כְּכַמִּינוּ זְכוּרָנוּם לְבִרְכָה (רש"י דברים פרק כג פסוק ט) שֶׁגְּדוֹל הַמְּחַטִּיאוּ יוֹתֵר מִן הַהוֹרְגוּ.

אִם יֵשׁ אָדָם שֶׁהוּא רַב קֵהֶלֶה, וּמִנְהִיג וּמוֹרָה לְקֵהֶלֶה שְׁלוֹ שְׂאִין בְּעֵינָה לְנִסְעַ בְּרַכֵּב בְּשַׁבָּת לְבֵית הַכְּנֶסֶת, וְהַעֲקֵר שְׁתַּתָּן צְדָקָה - הֵבֵן אָדָם הַזֶּה מְסַכֵּן מְאֹד, כִּיּוֹן שְׂאֲנָשִׁי הַקֵּהֶלֶה שְׁלוֹ יִמְשִׁיכוּ לְחַלֵּל שַׁבָּת, לְמִרוֹת שֶׁהֵם מְקַפִּידִים לְבוֹא לְבֵית הַכְּנֶסֶת כָּל יוֹם.

אני מכיר אנשים שמגיעים לתפלה כל יום בהנני החמה
ברכב, וגם בשבת, במשך 20 שנה! ומעולם הרב לא אמר
להם שצריכים להזהר ולהקפיד על שמירת שבת. הם
סומכים על הרב...

הסבה שאנחנו חוזרים ומדברים על זה היא, שעכשו ממש,
יש קהלה בפלורידה שמזמינים מרצה נוצרי שיבוא ללמד
אותם על אהבה, על הקשר בין אדם לחברו.

אותו מרצה נוצרי הוא בן אדם מפרסם שמכר עשרות
מליוני ספרים של נצרות והטפה. בויקיפדיה שלו כתוב
שאחרי הספר של הברית החדשה של הנוצרים, הוא מכר
הכי הרבה ספרים. והספרים שלו על ישו.

הוא מסיונר מספר 1 בעולם, ומזמינים אותו לבית כנסת
אורתודוקסי שילמד אותם על אהבה.

הטפשות הזו היא טפשות מאין כמוה, אני מרצה למעלה
מ-15 שנה, כל אחד יודע שהקשר בין המרצה לקהל הוא
רק מתחיל בהרצאה, שאם יש בנאדם שהתלהב מההרצאה
הוא שומר על קשר עם המרצה אחר כך בטלפון, במייל,
הוא תורם ומשקיע ברעיונות של המרצה, והקשר האמתי
שיכול להמשיך שנים הוא אחרי ההרצאה.

ולכן, אפלו אם באמת המסיונר הזה ילמד אותם רק על
אהבה, אבל אם יש יהודי אחד תמים מתוך 1000 המושפחות
שבקהלה שם, שהוא תמים, והוא יתלהב מהמרצה ויצר
אתו קשר, ואולי יהיה משפיע משאר דבריו, אבדנו נשמה
יהודית מעם ישראל.

כָּל יְהוּדִי - עוֹלָם מְלֵא

כָּל יְהוּדִי אֶחָד מֵעֲלָתוֹ כְּמוֹ כָּל הָעוֹלָם, כְּמוֹ שְׁאֲמָרוּ בְּגִמְרָא (בבא בתרא דף יא ע"א), שְׁכָּל הַמְּצִיל נֶפֶשׁ אַחַת מִיִּשְׂרָאֵל כְּאֵלוֹ קַיִם עוֹלָם מְלֵא. וְלֹאֲבַד יְהוּדִי אֶחָד זֶה כְּמוֹ לְאַבֵּד אֶת כָּל הָעוֹלָם.

הַמְּחַשְׁבָּה הַזֹּאת הִיא רַק כְּאֲשֶׁר הָאָדָם מִבִּין וּמִמְעִירָהוּ כָּל יְהוּדִי, וּמִכִּיר מֵהַ כָּחוֹ שֶׁל יְהוּדִי אֶחָד, וְרַק אִזּוֹ הוּא יוֹדֵעַ כְּמָה צָרִיךְ לְשׁוֹר עַל כָּל יְהוּדִי וְיְהוּדִי. וְאוֹתָם רַע - בָּנִים שְׂמִיבִיאִים מִרְצִים שְׂכָאֵלָה הֵם אֲשֶׁמִּים בְּכָל, מֵהַ חוֹשְׁבִים אֲנִשִּׁי הַקְּהֵלָה? הֵם סוֹמְכִים עַל הָרַב שְׁלָהֶם.

לְפָנֵי שְׂבוּעַ אַחַת מִהַתְּלַמִּידוֹת מִנֵּי יוֹרֵק בְּקִשָּׁה שְׁאֲדַבֵּר עִם חֲבֵרָה שְׁלָה שְׂנַמְצָאֵת בְּמַצֵּב נֶפֶשִׁי קִשָּׁה, אִמָּא שְׁלָה נֶפֶטְרָה, וְהִיא בְּסִכְסוּךְ עִם הַמְּשֻׁפָּחָה, וּמִחֻפְּשֵׁת אֶת עֲצָמָה.

דְּבַר רֵאשׁוֹן שְׁלַחֲתִי לָהּ אֶת הַשְּׁעוֹר שְׁעֵשִׂינוּ עִם הַסְּפוֹר הָאִנְשִׁי שְׁלִי. הִיא רֵאֲתָה וְהַתְּלַהֲבָה וְהַתְּקַשְׂרָה, הִיא מְסַפֶּרֶת לִי אֶת כָּל מֵהַ שְׁעֵבְרָה בְּחַיִּים, וְאִיזָה חַיִּים קִשִּׁים הָיוּ לָהּ, הַתְּחַלְּנוּ לְדַבֵּר עַל יְהוּדוֹת וְעַל הַתּוֹרָה, לְאַחַר שִׁיחָה אֲרָכָה שֶׁל שְׁעֵתִים, הִיא קִבְּלָה עַל עֲצָמָה כְּשֵׁרוֹת, שְׂבַת וְצְנִיעוּת.

חֲצִי מִהַשִּׁיחָה דְּבַרְנוּ עַל צְנִיעוּת, כְּמָה הָאֲשָׁה חֲשׂוּבָה, וְזוֹ הַסְּבָה שְׁהַקֵּב"ה רוֹצֵה לְשׁוֹר עַל הָאֲשָׁה. הָאֲשָׁה הִיא יְהוּדוֹת, לְמָה הִיא צְרִיכָה לְהִרְאוֹת לְכָלֶם אֶת גּוֹפָהּ? אָדָם שְׁיִנֵּשׁ לוֹ יְהוּדוֹת שֶׁל מֵאָה מְלִיוֹן דּוֹלָר הוּא יִרְאֶה אֶת זֶה לְכָלֶם? הוּא לֹא יִשְׁמַר עָלָיו? אֲשָׁה יְהוּדִיָּה צְדִיקָה שְׁוֹה הִרְבָּה יוֹתֵר מִמֵּאָה מְלִיוֹן דּוֹלָר, אֵין סוֹף לְשׁוֹי שְׁלָהּ, לְמָה הִיא צְרִיכָה

להראות את הגוף שְׁלָה לְכֻלָּם?

כְּשֶׁהיא הִבִּינָה אֶת מַעֲלַת הַצְּנִיעוּת וְחֻבָּתָהּ, עַל הַמָּקוֹם הַיָּא
קִבְּלָה עַל עֲצָמָה לְהַחֲלִיף אֶת כָּל הַמְּלִתְחָה שְׁלָה.

שְׁעֵתִים אֲנִי טוֹרַח לְשַׁכְנַע לְהַחֲזִיר אִשָּׁה אַחַת בְּתַשׁוּבָה,
וְכֵאן הֵם בָּאִים וּמְבִיאִים אֶת מַחֲטִיא הַרְבִּים הַכִּי גָדוֹל
בְּעוֹלָם, שִׁזּוֹ הָעֲבוּדָה שְׁלֹו וְזוֹ כָּל מַהוּתוֹ, לְמָה לְהַפְּנִס לְסַפּוֹן
גָּדוֹל שְׁכָּזָה?

הַתְּחַנְנֵנוּ לְרַב שְׁלָהֶם שְׁיִבְטִל אֶת הַהֲרָצָאָה. "לֹא, הוּא יִדְבֵר
רַק עַל מוֹטִיבְצִיָּה" – הוּא עָנָה. גַּם הַיִּטְלָר בְּנִאֻמִּים שְׁלֹו
דָּרַשׁ עַל מוֹטִיבְצִיָּה, אֲנִי יוֹדַע מַה זֶה כַּח שְׁל דְּבוּר.

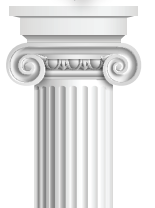
רְבָנִים נוֹתְנִים לְכֹמֵר עוֹבֵד עֲבוּדָה זָרָה לְדַרְשׁ בְּבֵית הַכְּנֻסָּת?
אִיךָ הַגַּעְנוּ לְמַצֵּב הַזֶּה? אֶפְלוּ בְּמַצָּרִים לֹא הִבִּיאוּ עוֹבְדֵי
עֲבוּדָה זָרָה לְדַרְשׁ בְּבֵית הַכְּנֻסָּת!

שְׁכָר וְעִנְשׁ

הַתְּשׁוּבָה לָזָה, כִּי אֲנַחְנוּ מִתְּעַלְמִים מִמָּה שְׁאוֹמֵר הַכְּתוּב
בְּפָרְשַׁת וְאָרָא "וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים אֶל מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲנִי ה'"
(שְׁמוֹת פֶּרֶק ו פֶּסוּק ב), וַיִּפְרֹשׁ רַשִׁי: "אֲנִי ה' שְׁמֹשֶׁלֶם שְׁכָר, וְאֲנִי
ה' שְׁפֹרַע וּמַעֲנִישׁ. כְּשֶׁאָדָם לֹא מִבִּין מִי זֶה ה', אֵין סוֹף
לְחֻטָּאִים שְׁלֹו, אֵין לוֹ יִרְאֵת שְׁמִים, אֵין לוֹ שְׁכָר וְעִנְשׁ, אֵין
לוֹ כְּלוּם.

לְפַעְמִים אָדָם מִתְּנַחֵס לֵה' כְּאֵלוֹ ה' עוֹבֵד אֶצְלוֹ, וְנִשָּׂה חִיָּב לוֹ

מִשֹּׁהוּ, או שֶׁה' חָיַב לוֹ הַסִּבֵּרִים, לָמָּה ה' עָשָׂה אֶת הַשּׁוֹאָה?
לָמָּה הוּא עָשָׂה כִּכֶּה? אֱלֹקִים לֹא חָיַב לָךְ כְּלוּם, וְלֹא חָיַב
לָךְ הַסִּבֵּרִים.

הָאָדָם צָרִיךְ לְהִבִּין שֶׁאֵין דְּבַר בְּעוֹלָם שְׁקוּרָה לְלֹא הַשְּׁגָחַת
ה', יֵשׁ מְלִיאָדֵי עֲצִים בְּעוֹלָם, שְׁבִהֵם יֵשׁ אֲלֵפֵי עָלִים בְּכָל
עֵץ, וְאֵין עֲלָה שְׁלֹא מְקַבֵּל הַשְּׁגָחָה פְּרֻטִית מְתִי הוּא יִפֹּל.
וְהָאָדָם חוֹשֵׁב שֶׁיֵּשׁ אָנָשִׁים שְׁמֻקְבָּלִים חֲלִיִּים אוֹ אֲסוּנוֹת
וְצָרוֹת סִתָּם, בְּלִי שִׁתְּהִיָּה סְבָה.

אָנָשִׁים לֹא מְבִינִים מַה זֶה "אֲנִי ה'" מַה זֶה שְׁכָר וְעֲנָשׁ.
כְּשֶׁאָדָם מְבִין מַה זֶה "אֲנִי ה'" רַק אָז הוּא מִתְחִיל אֶת הַחֲזָרָה
בְּתִשְׁבּוּבָה, אֶת הִירָאָת שָׁמַיִם. וְאֵז מְבִינִים מַהִי הַמַּעֲלָה שֶׁל
כָּל יְהוּדֵי בְּאֶשֶׁר הוּא, חָכָם אוֹ טֹפֵשׁ, רָשָׁע אוֹ צַדִּיק, כִּמָּה
צָרִיךְ לְשׁמֹר עַל כָּל יְהוּדֵי וִיהוּדֵי. כָּל אֶחָד וְאֶחָד הוּא יָקָר
שֶׁאֵנְחָנוּ צְרִיכִים לְעֹזֵר לוֹ שְׁלֹא נֶאֱבַד אוֹתוֹ. הַתְּפִקִיד שְׁלָנוּ
הוּא לְהִזְכִּיר לְכֻלָּם וְגַם לְעֲצָמָנוּ כִּמָּה כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵעַם
יִשְׂרָאֵל חָשׁוּב.

פרק ו עמק הדין וענשי הגיהנם

הכר בחלשותיך

אדם צריך להפיר את היצר הרע שלו, הוא צריך להבין שהוא חולה נפש במדה מסוימת, והוא צריך להתרפא. רק אם האדם מבין את החלשות שלו הוא יכול לחזור בתשובה. זאת לא בושה לחזור בתשובה, כמה שהאדם יותר צדיק ככה הוא יודע שהוא צריך לחזור בתשובה.

רבי יוחנן בן זכאי בשעת פטירתו

הגמרא (ברכות דף כח עמוד ב) מספרת שכשחלה רבי יוחנן בן זכאי, נכנסו תלמידיו לבקרו. כיון שראה אותם התחיל לבכות. אמרו לו תלמידיו: נר ישראל, עמוד הימיני, פטיש החזק, מפני מה אתה בוכה? אמר להם: אלו לפני מלך בשור ודם היו מוליכין אותי, שהיום כאן ומחר בקבר, שאם כועס עלי - אין כעסו כעס עולם, ואם אוסרני - אין אסורו אסור עולם, ואם ממיתני - אין מיתתו מיתת עולם, ואני יכול לפיסו בדברים ולשחדו בממון - אף על פי כן הייתי בוכה; ועכשו שמוליכים אותי לפני מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא, שהוא חי וקיים לעולם ולעולמי עולמים, שאם

כועס עלי - כַּעֲסוּ עוֹלָם, וְאִם אוֹסְרֵי - אֲסוּרוֹ אֲסוּר עוֹלָם, וְאִם מְמִיתֵי - מִיתתוֹ מִיתַת עוֹלָם, וְאִינִי יָכוֹל לְפִיסוֹ בְּדָבָרִים וְלֹא לְשִׁחְדוֹ בְּמִמוֹן; וְלֹא עוֹד, אֲלֵא שְׂיֵשׁ לְפָנַי שְׁנֵי דָרְכִים, אַחַת שֶׁל גֵּן עֵדֶן וְאַחַת שֶׁל גֵּיהֶנֶם, וְאִינִי יוֹדֵעַ בְּאִיזוֹ מוֹלִיכִים אוֹתִי - וְלֹא אֲבַכֶּה? רַבֵּן יוֹחָנָן בֶּן זְכַאי - מִי הוּא הִיָּה? קִדְּשׁ קִדְּשִׁים - הָרַב שֶׁל רַבֵּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן הֶרְקֵנוֹס (אבות פרק ב משנה ח), וְרַבֵּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן הֶרְקֵנוֹס הוּא הָרַב שֶׁל רַבֵּי עֲקִיבָא (עיין בסנהדרין דף סח עמוד א, וברש"י בראש השנה דף יט עמוד א דיבור המתחיל ורבי מאיר), וְרַבֵּי עֲקִיבָא הוּא הָרַב שֶׁל רַבֵּי מֵאִיר בְּעַל הַנֶּס (יבמות דף סב עמוד ב) וְרַבֵּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאי (יבמות שם). וְהוּא לֹא בְּטוּחַ שְׂיִגִיעַ לְגַן עֵדֶן, וְאֲנַחְנוּ בְּטוּחִים שְׁנִגִיעַ לְשָׁם, מְרַגְּשִׁים מְסַדְּרִים.

תלמידי רבי ישראל מסלנט

יש ספור על שְׁנֵי תַלְמִידִים שֶׁל רַבֵּי יִשְׂרָאֵל מְסַלְנֵט, שְׁעָשׂוּ הֶסֶכֶם בִּינֵיהֶם שְׁמֵי שְׁמַת רֵאשׁוֹן יְבוֹא בְּחִלוּם לְחִבְרוֹ, וּיְגַלֶּה לוֹ מֵה קוֹרָה בְּבֵית דִּין שֶׁל מַעֲלָה.

כְּשֶׁאֶחָד הַחֲבֵרִים נִפְטָר חֲכָה לוֹ חֲבֵרוֹ שְׂיָבֵא אֵלָיו וְהוּא לֹא בָא.

רק אַחֲרֵי 11 חֲדָשִׁים הוּא בָא אֵלָיו בְּחִלוּם. הוּא שָׁאַל אוֹתוֹ "לָמָּה לֹא בָאתָ עַד עַכְשָׁיו?"

וְהוּא עָנָה לוֹ דָּבָר מְבָהִיל - "עַד עַכְשָׁיו הֵם שְׁפֹטוּ אוֹתִי וְלֹא יְכַלְתִּי לְבֹא".

“נו, מה קורה שם?”

ענה לו הנפטר - “למרות כל מה שלמדנו וידענו על עמק הדין, אנחנו רחוקים מאד מעמק הדין האמיתי.”

הענש על גזל

אדם שהוא גנב - אפלו אם הוא שמר את כל התורה כלה, כשהוא מגיע לשמים, אומרים לו שיש לו “דם” על הידים, התורה קוראת לכסף דמים (עיין במסכת מעשר שני פרק א משנה ה), כי האדם הוציא את הנשמה ולפעמים אפלו הסתכן עד שהביא את הכסף (עיין בבא מציעא דף קיב עמוד א), ולכן הוא צריך לחזור בגלגול להחזיר את מה שהוא גנב (רבי משה קורדבירו בספרו שיעור קומה ורשה תרמ”ה פרק פד דף פד טור א, ובספר ראשית חכמה שער הענוה סוף פרק ה) - הוא לא נכנס לגן עדן.

היה אדם אחד, תלמיד של הבעל שם טוב, שהיה סוחר סוסים. יום אחד בקש ממנו הבעל שם טוב שימכר לו סוס, אמר לו התלמיד - איזה סוס שתרב רוצה הרב יכול לקחת.

הצביע הבעל שם טוב על סוס אחד.

התלמיד החויר - “רבי, רק לא את הסוס הזה, הוא סוס מיחד, אני צריך לשכנע אותו שיפסיק לעבד.”

“דוקא את הסוס הזה אני רוצה” - אמר הבעל שם טוב.

בלית ברירה הסכים התלמיד לתת את הסוס המיוחד לרבו.

לפני שלקח הבעל שם טוב את הסוס שאל את תלמידו -
 "יש לך חבר שנופטר בזמן האחרון שהיה חייב לך אולי כסף?"
 "כן, אחד החברים הטובים שלי שנופטר ונשא חייב לי כמה
 פרוטות" - ענה התלמיד.

"אתה מוכן למחל לו על החוב?" - שאל הבעל שם טוב.
 "בןדאי".

"תאמר - מחול לך, מחול לך מחול לך" - צוה הרבי.
 כשאמר התלמיד שהוא מוחל לו, נפל הסוס המיוחד ומת...
 ואז הסביר לו הבעל שם טוב - "חבר שלך התגלגל בסוס
 הזה כדי להחזיר לך את החוב שהוא חייב לך".

גנבה מגוי

יש אנשים שגונבים מגוי, הם לא יודעים שיותר גרוע לגנוב
 מגוי מאשר מיהודי, כי שם יש חלול השם (בבא קמא דף קיג
 עמוד ב, ובתוספתא בבא קמא פרק י הלכה טו), לכן השטן גורם,
 שכשנשדד עושה איזו עברה הוא מתפרסם בכל העולם,
 כדי לגרום חלול השם. כמה צריך להזהר מזה.

ענשי הגיהנם

והאמת חיבת להאמר, שהאדם לאחר שנופטר אם הוא לא היה שומר תורה ומצוות הוא מקבל ענש וסובל לנצח נצחים, כמו שיהודי ששמר תורה ומצוות הוא מקבל שכר טוב לנצח נצחים, ככה זה גם ההפך בענש. יש עברות שאפשר לתקן אותן בגיהנם, ויש עברות שגם גיהנם לא מספיק לתקן אותן. וענשי הגיהנם אפלו "אושוין" זה משחק ילדים לעמתם, שכן עדיף לאדם כל יסורי איוב בעולם הזה, מרגע אחד של יסורי גיהנם (הרמב"ן בהקדמה לספר איוב ובשער הגמול).

הַשֵּׁכֶר בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא

כָּל יִשְׂרָאֵל יֵשׁ לָהֶם חֵלֶק לְעוֹלָם הַבָּא?

יֵשׁ מִשְׁנָה שְׂמַבְלִבְלַת הַרְבֵּה אֲנָשִׁים וְהִיא מִמֶּשׁ רְלוֹנְטִית. וְכֵן אֹמְרֵת הַמִּשְׁנָה (סנהדרין דף צ עמוד א): כָּל יִשְׂרָאֵל יֵשׁ לָהֶם חֵלֶק לְעוֹלָם הַבָּא... כָּל אֶחָד שְׂקוֹרָא אֶת זֶה אוֹהֵב אֶת זֶה, מִתְאִים לוֹ, אֲנִי גַם מֵעַם יִשְׂרָאֵל, אֲנִי מְסֻדָּר.

אָבֵל, יֵשׁ הַמִּשְׁוֹךְ לַמִּשְׁנָה, וְאֵלֹהֵי שְׂאִין לָהֶם חֵלֶק לְעוֹלָם הַבָּא, וְהַרְשִׁימָה אֲרַכָּה. כָּל אֶחָד צָרִיךְ לַעֲבֹר עַל הַרְשִׁימָה הַזֹּאת וְלִרְאוֹת שֶׁהוּא לֹא מְאֵלָה שְׂאִין לָהֶם חֵלֶק לְעוֹלָם הַבָּא.

חוֹשֵׁב עַל הַעֲתִיד

יֵשׁ אֲנָשִׁים שְׂאוֹמְרִים "אֲנִי מִשְׂקִיעַ רַק בְּעוֹלָם הַזֶּה, רַק בְּמָה שְׂפוֹטוֹב לִי עֵכְשׁוֹ, אֲנִי לֹא מִשְׂקִיעַ לְעוֹלָם הַבָּא שְׂזֶה לְאַחַר זְמַן" - הֵם שְׂקֹרְנִים. אִם נִקַּח אֶת הַדְּגִמָּה שְׂאָדָם שׁוֹתָה מִשְׂקָאוֹת חֲרִיפִים - בְּשִׂתְיָה שְׁלוֹ הוּא מִשְׂקִיעַ לַעֲתִיד, כִּי כִּשְׁהוּא מִתְחִיל בְּפִעַם הַרְאִשׁוֹנָה לְשִׂתוֹת הוּא נִגְעַל מְזֵה, וְכֵכָה גַם בְּסִיגְרִיָּה הַרְאִשׁוֹנָה אוֹ בְּסַמִּים שֶׁהוּא לֹקַח בְּפִעַם הַרְאִשׁוֹנָה. וְלָמָּה הוּא עוֹשֶׂה אֶת זֶה? כִּי הוּא רוֹצֵה אֶת

העֶתִיד, אֶת הַהֲרֻגָּה הַבָּאָה שֶׁבָּאָה כְּתוֹצֵאָה מֵהַמַּעֲשֵׂה.
כֹּל מִי שֶׁחֹסֵף לְפִנְסִיָּה בְּעוֹד 25 שָׁנָה הוּא מְרָאָה שֶׁהוּא כֵּן
חֹשֵׁב עַל הָעֶתִיד, וְאִם אֶתָּה מִשְׁקִיעַ בְּעֶתִיד לְמָה שֶׁלֹּא
תִּשְׁקִיעַ בְּעֶתִיד הָאֲמִתִּי לְנִצָּח נְצָחִים? כֹּל אֶחָד צָרִיךְ לְשָׂאֵל
אֶת עַצְמוֹ אֶת הַדְּבָרִים הַלֵּלוּ, מָה תְּכַלִּית הַחַיִּים? וּמִי בְּרָא
אֶת הָעוֹלָם?

שִׁכְר פְּסִיעוֹת

וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא רוֹצֵה שֶׁכֶּלֶם יִגִּיעוּ לְגַן עֵדֶן, וְלִכֵּן הֲרִבָּה
לָנוּ תוֹרָה וּמִצְוֹת (עיין מכות פרק ג משנה טז), וְאֶפְלוּ עַל דְּבָרִים
פְּשׁוּטִים מְקַבְּלִים שִׁכְר.

לְדַגְמָא: הַגְּמָרָא בְּמַסְכַּת בְּרָכוֹת (דף ו עמוד ב) כּוֹתֵבֶת עַל שִׁכְר
הַלִּיכָה, שִׁכְר הַלִּיכָה פְּרוּשׁוֹ כֹּל הַלִּיכָה שֶׁהוּלֵךְ אָדָם לְדַבֵּר
מִצְוָה. וְאוֹמֶרֶת הַגְּמָרָא שֶׁזֶה עֵקֶר הַשִּׁכְר שֶׁל הָאָדָם כְּשֶׁהוּלֵךְ
לְהִרְצָאָה, שֶׁלֹּא תִמִּיד הוּא מִבֵּין מָה שֶׁאוֹמֵר הַמְּרַצֵּה, וּבּוֹדָאֵי
שֶׁגַם לֹא יִזְכֵּר אֶת כָּל מָה שֶׁלוֹמֵד, מְכַל מְקוֹם שִׁכְר הַהַלִּיכָה
נִשְׁאָר לוֹ תִמִּיד.

בְּזַמַּן הַגְּמָרָא הָיוּ הוֹלְכִים לְלַמֵּד תוֹרָה בְּמִשְׁבֵּשׁ כְּמָה יָמִים, הִיָּה
אֲמוּרָא אֶחָד שֶׁהִיָּה הוֹלֵךְ שָׁנָה בְּשִׁבִיל לְלַמֵּד תוֹרָה (חגיגה דף
ה עמוד ב). זֶה מַעֲלָה גְדוֹלָה שֶׁאָדָם הוֹלֵךְ לְהִרְצָאוֹת וּלְשִׁעוּרֵי
תוֹרָה. חוּץ מִשִׁכְר הַפְּסִיעוֹת שֶׁהוּא מְקַבֵּל, הוּא מְחַזֵּק אֶת
הַקְּהָל וְאֶת הָרֵב שֶׁבָּא לְדַרְשׁ.

כְּשֶׁהֲרֵב רוֹאֵה שֶׁיֵּשׁ קְהָל שֶׁל 500 אֲנָשִׁים, זֶה נוֹתֵן לוֹ כֹּחַ
לְהַמְשִׁיךְ בְּפַעֲלוֹת שֶׁלוֹ, וְכֵן אֶחָד מֵהַקְּהָל שֶׁהִגִּיעַ נִהְיָה

שָׁתַף בְּפַעֲלֵי לִוְיָ שֶׁל הָרַב. בְּגִלְלָה זֶה בְּסִפּוּרְט בּוֹנִים אֶצְטִדִיּוֹן גָּדוֹל מְאֹד, כִּי הָאֶצְטִדִיּוֹן עֲצָמוֹ נוֹתֵן לְשִׁחְקָנִים הַרְבֵּה כַּח. יֵשׁ קְבוּצָה שֶׁנִּקְרָאת 'סִיאָטֵל סִיהוּקֵס' שֶׁהִקְהֵל שְׁלָהֶם הִכִּי מִפְּרָסֵם, בְּכָל יוֹם רֵאשׁוֹן שֶׁיֵּשׁ לָהֶם אֶת הַמְּשֻׁחַק הֵם עוֹשִׂים מְסֻבָּה, וְזֶה נוֹתֵן לְקְבוּצָה כַּח.

וְאוּלָּם כְּשֶׁהֵרַב מִכִּין שְׁעוֹר וּבִסּוּף מַגִּיעִים חֲמִשָּׁה אֲנָשִׁים, זֶה מוֹרִיד מֵהַכַּח שְׁלוֹ. יֵשׁ הַרְבֵּה אֲנָשִׁים שֶׁלֹּא בָּאִים לְהַרְצָאוֹת שְׁלָנוּ וְהַפְּסִיקוּ, כִּי הֵם רוֹאִים אֶת זֶה אַחֵר כֶּךָ אוֹ בְּשִׁדּוֹר יִשְׁרִי. זֶה שֶׁבָּא לְשְׁעוֹר הוּא מְקַבֵּל שְׂכָר יוֹתֵר מִמִּי שֶׁרוֹאֶה אֶת זֶה אַחֵר כֶּךָ.

עוֹלָם הַבָּא

וּכְדִי לְהַבִּין קֶצֶת מֵה זֶה עוֹלָם הַבָּא, נִדְמִינָה שְׂאֵם נִקַּח אֶת כָּל הַהֲנָאוֹת שֶׁל כָּל הָאֲנָשִׁים בְּעוֹלָם הַזֶּה בְּמִשְׁוֹךְ כָּל הַחַיִּים בְּיַחַד, לֹא יִהְיֶה שְׁוֵה לְעֶרְךָ שֶׁל שְׁעָה אַחַת בְּעוֹלָם הַבָּא (אֲבוֹת פֶּרֶק ד' מִשְׁנֵה יז), וּבְגִלְלָה זֶה גַּם לְעִשׂוֹת תְּשׁוּבָה זֶה לֹא דְבָר פְּשׁוּט, לֹא פְּשׁוּט לְהִיּוֹת יְהוּדִי פְּשׁוּט, אֲבָל הַפְּרָס הוּא נֶצַח נֶצְחִים, שְׂאִין בּוֹ סוּף לְטוֹבָה.

שְׂכָר בְּעוֹלָם הַזֶּה

הַשְּׂכָר עַל קִיּוּם הַמִּצְוֹת הוּא לֹא רַק בְּעוֹלָם הַבָּא, אֲלָא גַּם בְּעוֹלָם הַזֶּה. תִּרְאוּ בַּתּוֹרָה בְּפָרָשַׁת עֵקֶב שֶׁהִקְבִּי אֹמֵר

"וְהָיָה יַעֲקֹב תִּשְׁמַעוּן אֶת הַמְּשֻׁפָּטִים הָאֵלֶּה וְשָׁמְרָתֶם וְעֲשִׂיתֶם אִתָּם וְשָׁמַר ה' אֱלֹהֶיךָ לְךָ אֶת הַבְּרִית וְאֶת הַחֶסֶד אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְאַבְתָּיִךְ. וְאַהֲבָה וּבִרְכָה וְהִרְבָּה וּבִרְךָ פְּרִי בִטְנֶיךָ וּפְרִי אֲדָמָתְךָ דִּגְגֶיךָ וְתִירְשֶׁךָ וַיְצַהֲרֶךָ שָׁגַר אֶלְפִיךָ וְעֲשִׂתָּרֹת צֹאנֶיךָ עַל הָאָדָמָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְאַבְתָּיִךָ לָתֵת לְךָ" (דברים פרק ז' פסוקים יב - יג), וְעוֹד בְּרָכוֹת רַבּוֹת - רַק תִּסְכְּיָם לְשִׁמְעַ בְּקוֹל ה'. תִּבְקֶשׁ אֶת ה' וּבִטּוּחַ תִּמְצָא אוֹתוֹ, וְתִקְבַּל נְסִים וְנִפְלְאוֹת וְכָל הַטּוֹב שֶׁבְעוֹלָם.

ספור - גר הצדק מבולגריה

זוה חק בבִּרְיָאָה, שְׁאָדָם שִׁיבְקֶשׁ אֶת ה' יִמְצָא אוֹתוֹ, וְכִמוֹ שְׂאוֹמֵר הַכְּתוּב "וּבִקְשֶׁתֶם מִשָּׁם אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ וּמְצֹאתָ כִּי תִדְרָשׁוּנוּ בְּכָל לְבָבְךָ וּבְכָל נַפְשֶׁךָ" (דברים פרק ד' פסוק כט), לֹא כִּי אֵתָה חָכָם אוֹ כִּי אֵתָה כְּשֵׁרוֹנִי, אֶלָּא "כִּי תִדְרָשׁוּנוּ". כְּמוֹ אֲבָרָהָם אָבִינוּ שֶׁמְצָא אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּגִיל שְׁלֹשׁ, כְּכֹה כָּל אֶחָד יְכוּל לְמַצָּא אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אִם הוּא דוֹרֵשׁ אוֹתוֹ בְּאֵמֶת. וְהַסְּבָה לָזֶה, כִּי אָדָם שִׁדְוֹרֵשׁ אֶת הַשָּׁמַיִם, הוּא לֹא נִרְגָע וּמְחַפֵּשׁ אוֹתוֹ עַד שֶׁהוּא מוֹצֵא.

כְּשֶׁאָדָם עוֹסֵק בְּזִכּוּי הַרְבֵּים הוּא רוֹאֵה נְסִים, אֲנִי רוֹאֵה נֶס כָּל יוֹם, אִם לֹא בַחַיִּים שְׁלִי, בַּחַיִּים שֶׁל מִינְשֵׁהוּ אַחֵר שֶׁאֲנִי מְכִיר.

יש לי תלמיד בבולגריה, בחור גוי, שבא ממנושפחה של נוצרים שהם עובדי עבודה זרה ברמה הכי גבוהה וגרועה, בכחות טמאה ועוד.

הוא כְּבֵר גְלוּה מְגִיל קֶטֶן שֶׁהִכֵּל שְׁטִיּוֹת, וְהֵלֵךְ וְחִפֵּשׂ אֶת הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּאֶסְלָאָם. הוּא הִתְחִיל לְלַמֵּד אֶסְלָאָם, וְהֵבִין תּוֹף כְּדֵי זְמַן, שֶׁגַּם זֶה שְׁטִיּוֹת.

הוּא רָאָה שֶׁגַּם הָאֶסְלָאָם וְגַם הַנְּצֵרוֹת אוֹמְרִים שֶׁהֵיְהוּדוֹת הִיא הַמְּקוֹר שֶׁלָּהֶם, וְהֵם בּוֹנִים אֶת כָּל מַה שֵּׁיִשׁ לָהֶם עַל הֵיְהוּדוֹת, וְלָכֵן הוּא הִחְלִיט לְבַדֵּק אֶת הֵיְהוּדוֹת, בְּדַק וּמְצָא שֶׁזֶה הָאֱמֶת, וְהִתְחִיל לְשַׁנּוֹת אֶת הַחַיִּים שְׁלוֹ. הַדְּבָר הָרֵאשׁוֹן שֶׁהוּא עָשָׂה זֶה עָזַב אֶת הָעֲבוּדָה שְׁלוֹ, שֶׁלֹּא יִכְשַׁל בְּחִלּוֹל שַׁבָּת, כְּדֵי לְהִתְכוּוֹן לְתַהֲלִיךְ גִּיּוֹר.

הוּא הִמְשִׁיךְ לְלַמֵּד עַל יְהוּדוֹת, שֶׁשָּׁמַע אֶת הַשְּׁעוּרִים שְׁלִי וְנָשַׁל יְדִידָנוּ מִזְכָּה הַרְבִּים הָרַב יוֹסֵף מְזַרְחֵי שִׁיְהִיָּה בְּרִיא, וְהִתְחִיל לְלַמֵּד סִפְרֵי יְהוּדוֹת וְשִׁלְחוֹן עֲרוּךְ.

תּוֹף כְּדֵי הוּא מְחַפֵּשׂ עֲבוּדָה אַחֲרַת לְפָרְנֶסְתּוֹ, וּמוֹצָא שֶׁהָעֲבוּדָה הַיְחִידָה שֶׁהוּא יָכוֹל לְעַבֵּד בְּבוּלְגָרְיָה לְלֹא חִלּוֹל שַׁבָּת הִיא רוּעִיה - צֶאֱן.

הַבְּחוּר נִהְיָה רוּעִיה צֶאֱן.

בְּשֶׁאֵר הַזְּמַן הוּא לוֹמֵד עוֹד עַל יְהוּדוֹת, וּמִתְחִיל לְעֹזֵר לִי בְּזִכּוֹי הַרְבִּים.

בְּעִיָּה אַחַת יֵשׁ לוֹ, בְּמִקּוֹם שֶׁהוּא נִמְצָא בְּבוּלְגָרְיָה אֵין יְהוּדִים, וְהַמְּקוֹם הַכִּי קָרוֹב שֶׁל הַיְהוּדִים רְחוֹק מִמָּנוּ שְׁלֹשׁ אַרְבַּע שָׁעוֹת, וְהוּא לֹא מְכִיר אֶף אֶחָד. וְאֶפְלוּ אִם הוּא יָבוֹא פְּתֹאֹם לְקַהֲלָה יְהוּדִית שֶׁלֹּא מְכִירִים אוֹתוֹ וַיֹּאמֶר לָהֶם שֶׁהוּא רוּצָה לְהִתְגַּיֵּר, הֵם יַחְשְׁשׁוּ מִהָאֲנְטִיִּשְׁמִים.

הבחור לא מתאש, הוא ממשיך לעזר לזכוי הרבים ביום
ובלילה, לומד ומתמיד כדי להיות מוכן לגיור.

הוא לומד שהוא חייב לעשות ברית מילה - אנחנו היהודים
לא תמיד זוכרים את הברית מילה שלנו, לא היתה לנו
אופציה אחרת, אבא שלנו לא שאל אותנו אם אנחנו
מסכימים - והגוי הזה השקיע את כל הכסף שלו כדי
לעשות ברית מילה.

באותו יום שהוא עשה את הברית מילה בנתוח, אני רואה
שהוא ממשיך להפיץ שעורי תורה שלי באינטרנט. שאלתי
אותו, "מה קרה, לא עשו את הנתוח של הברית מילה?"
הוא ענה, שכן עשו לו את הנתוח.

"אין לה כאבים?" אני שואל אותו, "למה שלא תנחה?"

תשמעו מה הוא עונה לי - "אם אני אלו לנחה, איך עם
ישראל ילמד תורה, מה הם יראו באינטרנט, את הפריצות,
את הטטיות של פוקימון, או שוטר שמציל ברזים? למרות
הכאבים אני חייב להמשיך..."

הספור הזה חזק אותי כל כך הרבה. בדרשות שעשיתי
בניו - יורק ספרתי את הספור הזה כמעט בכל דרשה, כדי
שילמדו מוסר - השכל, אדם יבוא לשמים, והקדוש ברוך
הוא ישאל אותו: מה עשית בשבילי? התפללת? זה בשבילך!
למדת תורה? זה בשבילך! הנחת תפלין? בשבילך! האם
עזרת לילדים שלי, קרבת אותם?

והגוי הזה, שלא מחייב בלמוד תורה וברית מילה או זכוי
הרבים, עושה את כלם. מה אנחנו נגיד?

הַיֵּס אֶצְלוֹ לֹא נִגְמַר, אַחֲרֵי הַשְּׁעוֹר בְּנֵיו - יוֹרֵק אֲנִי מִקִּבְּלֵי אִימִייל בְּעֵבְרִית, מֵאִיזָה רַב בְּבוֹלְגָרְיָה שְׁכוֹתֵב לִי, יֵשׁ לָנוּ כַּמָּה אֲנָשִׁים בְּקֵהֳלָה שְׁשִׁמְעוּ אֶת הַשְּׁעוֹר שְׁלָךְ, וְשִׁמְעֵנוּ שְׁיֵשׁ לָךְ תִּלְמִיד בְּבוֹלְגָרְיָה שְׁמַעֲנֵן לְהַתְּגִיר, אֲנַחְנוּ רוֹצִים לַעְזֹר לוֹ.

מָה הַצָּאֲנָס בְּכָלֵל שְׁמִישָׁהוּ מְבוֹלְגָרְיָה יִשְׁמַע אֶת הַשְּׁעוֹר, וּמָה הַצָּאֲנָס שְׁיִהוּדִים יִשְׁמַעוּ אֶת הַשְּׁעוֹר הַסְּפָצִיפִי הַזֶּה, וְשִׁיְהִיָּה בְּכָלֵל אַכְפֹּת לָהֶם. אֲבָל זֶה מִמָּשׁ כָּמוֹ שְׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הַצִּיץ עַל אַבְרָהָם אָבִינוּ וְהִרְאָה לוֹ מִי בַעַל הַבֵּיָרָה, וּמִי בָרָא אֶת הָעוֹלָם (עֵיין בַּמִּדְרָשׁ בְּרַאשִׁית רַבָּה וְיִלְנָא פִּרְשַׁת לָךְ לָךְ פִּרְשָׁה לֹט אוֹת א, כָּךְ גַּם בְּסַפּוֹר הַזֶּה.

סַפְרִיתִי לְבַחֹר הַזֶּה שְׁהַקְּהֵלָה הַיְהוּדִית רוֹצָה לַעְזֹר לוֹ - הַבַּחֹר הַתַּחִּיל לְבַכּוֹת בְּכִי גָדוֹל מֵהַתְּרַגְּשׁוֹת, "זֶה הַחֲלוּם שְׁלִי" - הוּא אָמַר...

הוּא בּוֹכָה עַל מָה שְׁשִׁכְּבֵר יֵשׁ לָנוּ.

"רַק יֵשׁ לִי בְּעֵינָי קִטְנָה" - הוּא אוֹמֵר לִי, "אֵין לִי כֶסֶף אֶפְלוּ לְהַגִּיעַ לְקֵהֳלָה הַיְהוּדִית, הַשְּׁקַעֲתִי הַכֹּל בְּבֵרִית מִיָּלָה".

בְּאוֹתוֹ זְמַן, הוּא מְקַבֵּל טֵלְפוֹן מִיְהוּדִי אַחֵר מְבוֹלְגָרְיָה, שְׁשִׁמְעַת אֶת הַסַּפּוֹר וְקַבֵּל עַל עֲצָמוֹ לְשִׁלֵּם לוֹ אֶת כָּל הַהוֹצָאוֹת, כּוֹלֵל תַּפְּלִיוֹ, טִלִּית, מְזוּזוֹת, וְכָל מָה שֶׁהוּא צָרִיךְ לַגִּיּוֹר.

אֲתָם מְבִינִים מָה זֶה, כֹּאֲשֶׁר אָדָם מוֹסֵר אֶת נַפְשׁוֹ בְּשִׁבִּיל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, הוּא יִקְבֵּל הַכֹּל.

מסירות נפש

פרק ח

סדר המסעות במדבר

"ויסע דגל מחנה בני יהודה בראשנה לצבאתם ועל צבאו נחשון בן עמינדב. ועל צבא מטה בני יששכר נתנאל בן צוער. ועל צבא מטה בני זבולן אליאב בן חלון" (במדבר פרק י פסוקים יד - טז).

אנחנו רואים שהראשונים שהלכו היו שבט יהודה ויששכר וזבולן. ליששכר מגיע להיות הראשון, הוא התלמיד חכם שלומד תורה כל הזמן, ויששכר בקשי היה ישן (רמב"ם הלכות תלמוד תורה פרק ג הלכה יג), וזבולן תומך התורה שלו, צמוד אליו. אבל למה שבט יהודה שהנשיא שלו נחשון בן עמינדב, הלך ראשון, למה הוא קדם להם?

נחשון מוסר נפש

והסבה לזה היא, שהנשיא שלהם - נחשון בן עמינדב, מסר את נפשו להראות את האמונה והבטחון שלו בה' כשעמדו על ים סוף, ונכנס לים עד שהגיעו לו המים עד נפש (סוטה דף לז עמוד א), בגלל מסירות הנפש שלו הוא לפני תומך התורה - זבולן, ואפלו לפני התלמיד חכם - יששכר, ובזכותו זכו

כָּל הַשֵּׁבֶט לְהִיּוֹת הָרְאוּשׁוֹנִים בְּמַסַּע בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, כִּי הַמַּעֲשִׂים שֶׁל נְשִׂיא הַשֵּׁבֶט שָׁלָהֶם הָרְאוּ, שֶׁהוּא בְּאֵמַת מְאֲמִין, הוּא לֹא רַק שֵׁר "מִי שֶׁמְאֲמִין לֹא מְפַחֵד" עַד שֶׁהוּא צָרִיךְ לְשַׁלֵּם אֶת הַחֻבוֹת וְאֵין לוֹ וְהוּא מִתְחִיל לְהִלְחֹץ וּלְפַחֵד.

סוגי מסירות נפש

וּבְאֵמַת, כָּלֶם מִתְפַּעְלִים מִנְחָשׁוֹן בֶּן עֲמִינַדָּב שֶׁהָרָאָה מְסִירוֹת נֶפֶשׁ גְּדוֹלָה כְּשֶׁקָּפַץ לַיָּם סוּף (סוּטָה דף לו עמוד א). מֵה שֶׁלֹּא כָּלֶם יוֹדְעִים שֶׁכַּאֲשֶׁר עִם יִשְׂרָאֵל הָיָה בְּמַדְבָּר הָיָה עוֹד יְהוּדֵי שְׂמִיַת לְשֵׁם שְׂמִים. הָיָה זֶה הַמְקוּשֵׁשׁ עֲצִים בְּיוֹם הַשִּׁבְתָּ (במדבר פרק טו פסוק לב), וְחֻכְמֵינוּ זְכָרוֹנָם לְבָרְכָה מְגַלִּים לָנוּ שֶׁהוּא עָשָׂה אֶת זֶה לְשֵׁם שְׂמִים, כְּדִי לְהִרְאוֹת לְכָלֶם מֵה הָעֲנֵשׁ שֶׁל מַחְלָל שִׁבְתָּ (תרגום המיוחס ליונתן - במדבר פרק טו פסוק לב), וְסוּפוֹ הָיָה שֶׁסִּקְלוּהוּ (במדבר שם פסוקים לה - לו).

וַיֵּשׁ לְהִבִּין בָּמָה הוּא שׁוֹנָה מִנְחָשׁוֹן בֶּן עֲמִינַדָּב שֶׁכָּלֶם מְשַׁבְּחִים אוֹתוֹ, וְאֵלּוֹ אֶת הַמְקוּשֵׁשׁ לֹא מְשַׁבְּחִים, וְגַם הָרְגוּ אוֹתוֹ בְּסִקְלָה שֶׁזֶּה הַמִּיתָה הַכִּי חֲמוּרָה בַּתּוֹרָה?

וְהַתְּשׁוּבָה לָזֶה, שֶׁנִּחְשׁוֹן בֶּן עֲמִינַדָּב עָשָׂה מְסִירוֹת נֶפֶשׁ נְטוּ לְכָבוֹד ה' בְּלִי לַעֲשׂוֹת עֲבֵרוֹת בְּדַרְךָ, וְאֵלּוֹ מְקוּשֵׁשׁ הָעֲצִים עָשָׂה עֲבָרָה, הוּא חֲשַׁבֵּן בְּמַחַ שְׁלוֹ שֶׁשְׁוֹנָה לַעֲשׂוֹת עֲבָרָה כְּדִי לְלַמֵּד אֶת הָאֲחֵרִים מֵה הַחֲמָרָא שֶׁל הַשִּׁבְתָּ, אֶת זֶה הַתּוֹרָה לֹא מְעוֹדְדָת, אֵל תְּכּוֹפֵף אֶת הַתּוֹרָה לְפִי הַמַּחַ שְׁלָהּ, אֵלּוֹ תְּכּוֹפֵף אֶת הַמַּחַ שְׁלָהּ לַתּוֹרָה, וְלָכֵן נֶעֱנַשׁ מְקוּשֵׁשׁ

העצים בסקילה, וגם לא מזכר ומפרסם לשבח כמו נחשון
בן עמינדב.

להשאַר יהודי

יש ספר מדהים ששמו "להשאַר יהודי" על רבי יצחק
זילבר, איך מסר את נפשו ברוסיה הסובייטית לשמור מצות,
ואפלו על מצות דרבנן הוא הקפיד בכל כחו. ממלך מאד
לקרא אותו, הוא חסיד חב"ד אמת, מכל עמוד בספר אנה
חוזר בתשובה.

כמה צריך ללמד מהאנשים הקדושים האלה, איך לעבד את
ה' היום כשלא קשה, הוא היה אנוס, ואנחנו יכולים לשמור
בכיף הכל.

חובת התוכחה פרק ט

הצ'אנס האחרון

יעקב אבינו לפני שנפטר מוכיח את הבנים שלו, הוא מנצל את הרגע הכי אישי כשהוא הולך למות כדי להוכיח את בניו, כדי שבניו יזכרו לעולם את התוכחה הזו, בגלל הארוע הדרמטי הזה.

יש אנשים שלא אוהבים תוכחות, הם לא מזמינים רבנים מסוימים כדי שלא יוכיחו אותם, לא נעים להם לשמע אותם. בזה הם מונעים חזרה בתשובה מאחרים.

אנחנו רואים שלפני שיעקב אבינו נפרד מבניו הוא לא מספר להם כמה הוא אוהב אותם, אלא הוא מנסה להוכיח אותם וליטר אותם.

גם בספר דברים משה מוכיח את עם ישראל בסוף ימיו (דברים א, א ועין בפירוש רש"י), הוא לא אומר להם כמה הם טובים וצדיקים, אלא מוכיח אותם בכל כחו, יותר ממה שהוכיח אותם בכל חייו.

ובפרשת כי תבא משה רבנו מוכיח את עם ישראל, הוא מבין שזה הצ'אנס האחרון שלו להוכיח אותם, והוא מוכיח אותם ומצווה אותם בכל הכח, וכמו שאומר הכתוב: "ויצו משה וזקני ישראל את העם לאמר שמר את כל המצווה

אָנְשֵׁר אָנְכִי מְצִוֶה אֶתְכֶם הַיּוֹם” (דברים פרק כז פסוק א), “וְשָׁמַעְתָּ בְּקוֹל ה' אֱלֹהֶיךָ וְעָשִׂיתָ אֶת מְצֻוֹתָו וְאֶת חֻקֵּי אָנְשֵׁר אָנְכִי מְצִוֶה הַיּוֹם” (שם פסוק י).

מִשֶׁה רַבְּנוּ מִמִּשְׁיָךְ לְאִים עֲלֵיהֶם וּלְהִזְהִיר אוֹתָם: “וְהָיָה אִם לֹא תִשְׁמַע בְּקוֹל ה' אֱלֹהֶיךָ לְשִׁמּוֹר לַעֲשׂוֹת אֶת כָּל מְצֻוֹתָיו וְחֻקֹּתָיו אָנְשֵׁר אָנְכִי מְצִוֶה הַיּוֹם וּבָאוּ עֲלֶיךָ כָּל הַקְּלָלוֹת הָאֵלֶּה וְהִשְׁיִגוּךָ” (דברים פרק כח פסוק טו), אֶת כָּל מֵה שֵׁישׁ בְּלָבוֹ הוּא אוֹמֵר לָהֶם וּמְזַהֵר אוֹתָם שֶׁלֹּא יִחְטְאוּ, כִּי זֹאת הַהִזְדַּמְנוֹת הָאֲחֵרוֹנָה שֶׁלוֹ לְהוֹכִיחַ אוֹתָם.

כָּל אָדָם צָרִיךְ לְדַעַת שֶׁכִּשְׁהוּא מְדַבֵּר בְּפִנֵי קָהָל, הוּא צָרִיךְ לְחַשֵּׁב שֶׁזֹּאת הַהִזְדַּמְנוֹת הָאֲחֵרוֹנָה שֶׁלוֹ לְדַבֵּר בְּפִנֵי הַקָּהָל הַזֶּה, כַּמָּה אָנְשִׁים יֵצֵא לוֹ לְרֹאוֹת אוֹתָם עוֹד פְּעַם וּלְהַפְגִּישׁ אֶתָם? וְלָכֵן הוּא צָרִיךְ לְהִגִּיד אֶת כָּל מֵה שֵׁישׁ לוֹ בְּלֵב בְּהִזְדַּמְנוֹת הָרִאשׁוֹנָה.

וְלָכֵן צָרִיךְ גַּם לְלַמֵּד אֶת הַדְּבָרִים שֵׁיְהוּדִי מְחַיֵּב בָּהֶם, וְגַם לְלַמֵּד אוֹתָם אֶת הַחֲמִרָה שֶׁבַּדְּבָר.

אֲנַחְנוּ מְחַיֵּבִים לְהוֹכִיחַ, וְכִמוֹ שֶׁאוֹמֵר הַפְּתוּב “הוֹכֵחַ תוֹכִיחַ אֶת עַמִּיתְךָ” (ויקרא יט, יז), וְהַתּוֹצְאוֹת אִם יִשְׁפִיעַ אוֹ לֹא, זֶה מְשַׁמֵּם.

יֵשׁ אָנְשִׁים שֶׁמְפַחְדִים לְהִגִּיד אֶת הָאֲמֵת, אֶת הָעֲנֻשִׁים שֶׁהַתּוֹרָה אוֹמֶרֶת עַל כָּל עֲבֵרָה. מְשַׁל לְמָה הַדְּבָר דוֹמָה? לְשֵׁנֵי חוֹלִים שֶׁחוֹלִים בְּאוֹתָהּ מַחְלָה, לְאֶחָד הַחוֹלִים הַרוֹפֵא מְגַלֶּה אֶת מְצַבּוֹ וְאוֹמֵר לוֹ – “נִשְׁאַרָה לָךְ שָׁנָה לְחַיּוֹת”, וְלִשְׁנֵי הוּא לֹא מְגַלֶּה וְהוּא נוֹתֵן לוֹ הַרְגָּשָׁה טוֹבָה שֶׁהַכֵּל בְּסֹדֵר.

אחרי שנה שניהם מתים, אבל זה שהיה מודע לפחות עשה הכל להיות מוכן לזה, הוא לא בזבז את השנה האחרונה של חייו, הוא השקיע במה שהכי חשוב להשקיע בשנת החיים האחרונה שלו.

כל אדם צריך לחשב ולדמיון שהזמן קצר, אין מה לפחד מהמות אם התכוננת בחיים אליו. המות, הענשים והמחלות הם תמרוור אזהרה שלא נסטה מדרך הישר.

פרשיות התוכחה - איפה היה ה' בשואה?

התורה עצמה משתמשת בענשים כדי שלא נחטא. הרבה אנשים שואלים איפה היה ה' בשואה? הם מבינים שאם זה דבר רע, זה לא ה'. אדם שקורא כל שבוע את הפרשה, לפחות פעם בשנה הוא מגיע לפרשת בחקתי (ויקרא פרק כו פסוק יד והלאה), לפרשת כי תבא (דברים פרק כח פסוק טו) לפרשת האזינו (דברים פרק לב פסוק טו). ומה כתוב שם? לא רק שהקדוש ברוך הוא היה בשואה, אלא הוא עשה את השואה, ומסביר הכתוב גם בדיוק למה.

"אם בחקתי תלכו" - תזכו ב - 13 פסוקים של ברכות, אבל אם לא, 30 פסוקים של ענשים שאדם לא מבין אלו ענשים נוראים כתובים שם. כלם נמצאים בבית הכנסת אבל לא מבינים.

הכתוב אומר "אם תלכו עמי בקרי" (ויקרא פרק כו פסוק כז) - בדרך מקרה, "אני אשמור חפיר", "אני אשמור רק חצי שבת",

“אני רק חצי אתלבש”, “כשרות - אני אשמר רק בבית”, זה
“בקרי” - במקרה, לא בקביעות, והענש על זה - “והלכתיו
עמכם בחמת קרי” (ויקרא פרק כו פסוק כח).

אחד מגדולי ישראל שהיה בשואה אמר - שהדבר שהיה לו
הכי קשה בשואה, יותר מהרעב המכות הענויים וכל הזעזועה,
זה כשהוא ראה איך מתקיים הפסוק הנורא “ואכלתם בשר
בניכם ובשר בנתיכם” (ויקרא פרק כו פסוק כט).

והוא ספר:

יום אחד הנאצים ימח שמם העבדו אותנו יומים ברציפות
ללא הפסקה, אפלו לשבת הם לא נתנו לנו. היינו מותשים
ורעבים מאד. כשחזרנו למחנה ראינו חיל נאצי מערבב סיר
גדול של בשר. שמחנו, חשבנו שזה השוכר על העבודה
שעבדנו ללא הפסקה.

מתחלת המלחמה לא ראינו בשר.

חלק מהאנשים התקרבו לסיר ולקחו חתיכות בשר חמות -
ואכלו. פתאום יוצא אחד מתוך הבייתן וצועק: “זה הילדים
שילכם...” מתברר, שהנאצים עשו נסוי בגופות, ולכן הם
בשלו את הגופות של הילדים שמתו כדי לרפא אותן לפני...

“ולא תוכל להרפא”

בפרשת התוכחה יש קללה מפחידה: “ולא תוכל להרפא”
(עין דברים פרק כח פסוק כו ופסוק לה), זו קללה שלא תעזר

לְאָדָם שׁוֹם תְּרוּפָה, חוּץ מִ"רוּפָא כָּל בָּשָׂר וּמִפְּלִיא לַעֲשׂוֹת".
 לְפָנַי שְׁחֻזְרָתִי בְּתִשׁוּבָה רְאִיתִי אֶת הַקְּלָלָה הַזֹּאת. הִיִּיתִי חוֹלָה
 מְאֹד, וְכִיּוֹן שֶׁהָיָה לְנוּ הַרְבֵּה כֶּסֶף, לֹא חִסְכְּנוּ בְּרוּפְאִים. כָּל
 רוּפָא בְּעוֹלָם שֶׁהָיָה יָכוֹל לַעֲזֹר הַלְכְּנוּ אֵלָיו, לְמַעַלָּה מִ- 50
 רוּפְאִים, עַד שֶׁהִבְנוּ שֶׁהַכֹּל בְּיַדֵּי שְׂמַיִם (בְּרִכּוֹת דף לג עמוד ב),
 וְהִתְחַלְנוּ לְהִתְקַרֵּב לָהּ, וְהוּא לָקַח אֶת הַחֵלִי.

תלמוד מהצרות שלך

וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֹמֵר לְנַבִּיא יִשְׁעִיָּה (פרק מח פסוק יז) "אֲנִי
 ה' אֱלֹהֶיךָ מִלְמַדְךָ לְהוֹעִיל", בְּרוּךְ שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְלַמֵּד
 אֶת הָאָדָם בְּשִׁבִיל תּוֹעֵלָתוֹ, וּמָה בָּא לוֹמַר בְּזֵה?

הַתִּשׁוּבָה הִיא - שֶׁהָאָדָם צָרִיךְ לְדַעַת שֶׁכָּל מָה שֶׁמִּגִּיעַ אֵלָיו,
 כָּל הַתְּקוּנִים שֶׁהוּא מְקַבֵּל, זֶה כְּדֵי שֶׁיִּלְמַד וְיִהְיֶה לְתוֹעֵלָתוֹ.

צָרִיךְ לְהִבִּין לְמָה בָּאנוּ לְעוֹלָם, לֹא בָּאנוּ לְעוֹלָם לְהִנּוֹת
 וְלָמוֹת. כָּל דָּבָר וְדָבָר שֶׁקוֹרָה לְאָדָם בְּחַיִּים, הוּא צָרִיךְ לְהִבִּין
 שֶׁהַכֹּל מֵאֵת הַשָּׁם. קָרָה לָךְ פְּנִצָּר? קִבְּלָתָּ בְּעֵינֹת? זֶה מִסֵּר
 מִהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, שֶׁבָּא לְלַמֵּד אוֹתָךְ מִשָּׁהוּ...
 הַבְּעֵיָה הַיּוֹם שֶׁהַרְבֵּה אֲנָשִׁים יוֹדְעִים לְחִיּוֹת בְּעוֹלָם הַזֶּה,
 אָבֵל אֶת אֲבִינוּ שֶׁבְּשְׂמַיִם הֵם לֹא מְכִירִים. הֵם הוֹפְכִים
 אֶת הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְ"סִנְטָה קְלָאוּס" - מִיִּשְׁהוּ שְׁנוֹתָו
 רַק מִתְּנוֹת.

התוכחה היום

ובַאֲמַת, הַרְבֵּה אֲנָשִׁים חוֹשְׁבִים שְׂמֵצוֹת "הוֹכַח תּוֹכִיחַ" היא כְּבֹר לֹא רְלוּנְטִית לְהַיּוֹם (עיין ספרא קדושים פרשה ב פרק ד הלכה ט, ובפירוש החפץ חיים שם הביא דבריו שו"ת מנחת יצחק חלק ד סימן עט אות ח), וּבִגְמָרָא אֲנַחְנוּ רוֹאִים דְּבַר אַחַר, שְׁהַעֲנֹשׁ הַתְּחִיל דְּנֹקָא מֵהַצְדִּיקִים שְׁהִיּוּ יְכוּלִים לְהוֹכִיחַ אוֹתָם וְלֹא הוֹכִיחוּ, וּמִמְקַדְשֵׁי תַחֲלוּ" (עי' יחזקאל פרק ט פסוק ו, ובשבת דף נה עמוד א).

וְכֵן יֵשׁ הַרְבֵּה שְׂאוֹמְרִים שְׁהַיּוֹם אֵי אֲפֹשֶׁר לְהוֹכִיחַ אֶת עַם יִשְׂרָאֵל, כִּי כָּלֵם חֲלָשִׁים. בְּסֵפֶר הַתְּנַיָּא שֶׁל רַבִּי שְׁנַיִאֹר זְלַמֵּן מִלְּאֲדֵי הַמְּכַנֶּה הָאֲדַמּו"ר הִזְקוּ, בְּהַתְּחִלַת הַסֵּפֶר אוֹמֵר, שְׂאֲפֹלוּ אִם הָאָדָם עוֹשֶׂה עֲבֵרָה קְטַנָּה שְׂאֲסוּרָה רַק מִדְּרַבָּנָן, הוּא נֶחֱשֵׁב רָשָׁע, כְּמוֹ שְׂמַבְאָר בְּגְמָרָא (יבמות דף כ עמוד א, ובנדה דף יב עמוד א), וְאֲפֹלוּ מִי שֵׁיט בְּיָדוֹ לְמַחֹת וְלֹא מוֹחָה הוּא נִקְרָא רָשָׁע.

אֲנַחְנוּ רוֹאִים דְּבַר חָמוּר, שְׂאֲפֹלוּ אִם אֲתָה רוֹאָה מִיִּשְׁהוּ שְׁעוֹשֶׂה עֲבֵרָה - אוֹכֵל לֹא כֶּשֶׁר, מְחַלֵּל שַׁבָּת, וְאֲתָה לֹא מַעִיר לוֹ וְלֹא אוֹמֵר לוֹ שׁוּם דְּבַר - אֲתָה נֶהְפֵּךְ לְרָשָׁע....

אהבת התוכחה

רַבִּי יְהוּדָה הַנְּשִׂיא, שְׂעָלְיוֹ אוֹמְרַת הַגְּמָרָא (סנהדרין דף צח עמוד ב), שְׁהֵיָה רָאוּי בְּדוֹרוֹ לְהִיּוֹת מְשִׁיחַ, מִלְּמַד אוֹתָנוּ בְּגְמָרָא (תמיד דף כח עמוד א) אֶת שַׁבַּח הַתּוֹכְחָה, וְאוֹמֵר - אִיזוֹ הִיא

דָּרָךְ יִשְׁרָה שְׂיִבֵּר לוֹ הָאָדָם - יאהב אֶת התּוֹכָחוֹת, שְׁכָל זְמַן שְׁתוֹכָחוֹת בְּעוֹלָם - נַחַת רוּחַ בָּאָה לְעוֹלָם, טוֹבָה וּבְרָכָה בְּאֵין לְעוֹלָם, וְרַעָה מִסְתַּלְקֶת מִן הָעוֹלָם, שְׁנַאֲמַר "וְלִמּוֹכִיחִים יִנְעַם וְעֲלֵיהֶם תָּבוֹא בְרַכַּת טוֹב" (משלי כד, כה).

"ולא תשא עליו חטא"

וימה שֶׁהַתּוֹרָה אוֹמַרֶת "ולא תשא עליו חטא" - הַכּוֹנֵה שְׂאֵל תִּפְגַּע בּוֹ (ספרא קדושים פרשה ב אות ח), לֹא כָּל אֶחָד יוֹדֵעַ אֵיךְ לְהוֹכִיחַ, וְלָכֵן מִי שֶׁלֹּא יוֹדֵעַ אֵיךְ לְהוֹכִיחַ וּלְדַבֵּר, יָבִיא מִיִּשְׁהוּ אַחַר שְׂיִדְבֵּר בְּבֵית הַכְּנִסֶּת אוֹ בְּבֵית שְׁלוֹ וַיִּזְמִין אֶת מִי שֶׁצָּרִיךְ לְשַׁמַּע אֶת הַדְּבָרִים עִם עוֹד חֲבָרִים, אוֹ שְׂיִשְׁלַח לְחֹבֵר שְׁלוֹ דִּיִּסַּק אוֹ לִיִּנֵּק שֶׁל שְׁעוֹר תּוֹרָה בְּנוֹשֵׂא שֶׁהוּא צָרִיךְ חֲזוּק וַיִּבְקֹשׁ מִמֶּנּוּ לְשַׁמַּע, וְכֵכָה הוּא יוֹצֵא יָדֵי חוֹבַת תּוֹכָחָה.

עשה לה רב

זֹאת הַסִּבָּה שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ בַּמְשֻׁנָּה (אבות פרק א משנה ו), עֲשֵׂה לְךָ רַב - כִּיּוֹן שֶׁאִם הָרַב שֶׁלְּךָ הוּא רַב אֲמָתִי, הוּא יַעֲרִיר לְךָ, אֲשַׁתָּךְ לֹא צְנוּעָה, אָסוּר לְךָ לְלַכֵּת כְּכָה, וְאִם הִבְעֵל לֹא מוֹחָה בָּהּ זֶה הָעוֹן שֶׁלְּךָ, יִשְׁפֹּטוּ גַם אוֹתָךְ (שבת דף נד עמוד ב), אֲתָה לֹא תוֹכֵל לְהִתְחַמֵּק. אִם הִיא לֹא הוֹלֶכֶת עִם כְּסוּי רֹאשׁ גַּם אֲתָה תִּשְׁלַם. אָדָם שֶׁאֵין לוֹ רַב הוּא בְּבַעְיָה קִשְׁיָה, כִּי הוּא

יכול לעבר את כל החיים שלו בעברות, כי הוא גאותן והוא לא מוכן לשמע ממישהו אחר.

יש אנשים שאַתָּה בא להגיד להם משהו, כָּבֵר אומרים "אני יודע", מה אתָּה יודע? עוד לא אמרתי כלום... זו גאווה.

אדם צריך למצא לו רב אמתִי שיוכיח אותו, שיישר אותו. אנשים נמצאים במצב קשה כי לא אומרים להם את האמת, הדור שלנו מבלבל, ואין מספיק אנשים שאומרים אותה. ואם אדם כמני אומר את האמת ואנשים חוזרים, קל וחמר תלמידי חכמים ועמלי תורה, אם הם יגידו את האמת בודאי שישפיעו על אחרים.

הקדוש ברוך הוא החריב את בית המקדש משום שלא היו שם אנשי אמונה (שבת דף קיט עמוד ב, ובסוטה דף מח עמוד ב), אנשים שמאמינים בקדוש ברוך הוא באמונה שלמה, ואומרים את האמת, מה שמתר מתר, ומה שאסור אסור, בלי סלופים.

מלחמות ה'

הכתוב אומר "על כן יאמר בספר מלחמות ה' את וְהַבִּבְסוּפָה וְאֵת הַנְּחָלִים אֲרֻנּוֹ" (במדבר פרק כא פסוק יד), מה זה ספר מלחמות ה'?

התרגום ירושלמי מתרגם - בספר אורייתא, פרושו בספר התורה.

ספר התורה נקרא ספר מלחמות, כי אדם שרוצה להיות אהוב אצל ה" צריך להסתכל על התורה כמו ספר מלחמות, ולהיות מוכן להלחם בשביל האמת. או שזה אמת במאה אחוז, או שזה שקר.

תוכחה לאנשים שלא שומעים

גם אם חלק מהאנשים לא ישמעו לדברי אמת שתאמר, לא צריך להתייחס. הרמב"ם אומר (בסוף הקדמתו לספר מורה נבוכים) אפילו שאני יודע שרק אחד מתוך עשרת אלפים ישמע וכל השאר יהיו נגדי, אני אומר את האמת בשבילו.

תינוק שנשבה

אחד מהטעמים שאומרים אנשים שלא מוכיחים הוא מפיון שהיום כלם הם בגדר תינוק שנשבה.

באמת יש אנשים שהם תינוקות שנשבו, אבל למה להשאיר אותם בשבי?

פעם היו הרבה כאלה שלא היה להם ידע בכלל, היום קשה מאוד שיהיה מישהו בגדר תינוק שנשבה (עין בשבת דף סח ע"א. ועין עוד בשו"ת אגרות משה חלק אבו העור חלק ד סימן נט בסוף התשובה, ובספר הליכות עולם למרן הרב עובדיה יוסף זכר צדיק לברכה חלק ח עמוד ו שכתב, שהמחיל שבת בפרהסיא בין להקעים ובין לתאבון מתר להלוות לו ברבית).

יש כל כף הרבה מידע באינטרנט, ובכל מקום בעולם. אם

אָדָם רַק יוֹדֵעַ שֶׁהוּא יְהוּדִי וְרוֹאֶה שׁוֹמְרֵי תּוֹרָה וּמִצְוֹת הוּא
צָרִיךְ לְשָׂאֵל אֶת עֲצֻמוֹ מֵהַ זֶה יְהוּדוּת וְלָמָּה הֵם שׁוֹמְרִים?

מִסְפִּיק שְׂעָה אַחַת בְּכָל הַחַיִּים שֶׁבֶן אָדָם יִשְׁקִיעַ כְּדֵי לְלַמֵּד
מֵה זֶה יְהוּדוּת וְלִהְבִּין שְׂזָה מִשְׁהוּ רְצִינִי.

כְּשֶׁאָדָם נִגְיֵעַ לְשִׁמְיָם - הוּא לֹא יוֹכֵל לֹמַר 'לֹא יִדְעָתִי, לֹא
הִיָּה לִי זְמוֹן'. הִיָּה לָּהּ זְמוֹן לְעַבֵּד עֶשֶׂר שָׁעוֹת בַּיּוֹם וְלִרְאוֹת
סְפוֹרֵט וּחֻדְשׁוֹת עוֹד שְׁעֵתִים, וְלִשְׁמַע שְׁעוֹר עַל יְהוּדוּת לֹא
הִיָּה לָּהּ זְמוֹן?

כָּל בֶּן אָדָם נוֹרְמָלִי אִם הוּא לֹא חוֹלָה נֶפֶשׁ, הוּא צָרִיךְ לְשָׂאֵל
אֶת עֲצֻמוֹ לְפָחוֹת פְּעַם בַּחַיִּים לָמָּה הוּא בְּעוֹלָם. בְּשִׁכְּל
הַיִּשָּׁר אָדָם מִבֵּין שְׁהָעוֹלָם לֹא נִבְרָא מֵעֲצֻמוֹ, וּמִיִּשְׁהוּ עֲשָׂה
אֶת הָעוֹלָם. וּבְרוּר שְׁמִי שֶׁבָּרָא אֶת הָעוֹלָם הַמְּפֹלָא הַזֶּה, הוּא
חָכָם, וְחָכָם לֹא עוֹשֶׂה דְּבָרִים לְחִנָּם. בְּכָל מוֹצֵר יֵשׁ הוֹרְאוֹת
יִצְרוּ, אִיפֹה הוֹרְאוֹת הַיִּצְרוֹן שֶׁל בּוֹרָא הָעוֹלָם? אִיפֹה הוּא
כְּתַב אֵיךְ לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בְּעוֹלָם הַזֶּה?

אִם הַיְהוּדוּת טוֹעֵנֶת שְׁיֵשׁ לָהּ אֶת הַתְּשׁוּבוֹת, וְאֶפְלוּ שְׁתֵּי
הַדְּתוֹת הָעֵקֶרִיּוֹת, הַנִּצְרוֹת וְהָאִסְלָאָם, בְּנוֹיוֹת עַל הַיְהוּדוּת
שֶׁקִּדְמָה לָהֶן, אִזְ צָרִיךְ לְבַדֵּק מֵהַ הַיְהוּדוּת אוֹמְרֵת. לָבֵא לְקִרְא
אֶת הַתּוֹרָה, לְקִרְא אֶת הַהוֹרְאוֹת.

וְכָל בֶּן אָדָם שֶׁקִּוְרָא אֶת הַתּוֹרָה שֶׁבְּכַתֵּב מֵהַהִתְחַלָּה וְעַד
הַסּוֹף עִם הַבְּנָה פְּשׁוּטָה וְאִמְתִּית, אֵין סְכוּי בְּעוֹלָם שֶׁהוּא
יִחְשַׁב שֶׁהַתּוֹרָה הִיא לֹא מִשְׁהוּ אִמְתִּי. אֵלֶּה שְׁאוּמְרִים שֶׁהֵם
עָבְרוּ עַל הַתּוֹרָה וְהֵם לֹא מֵאֲמִינִים בָּהּ, זֶה כִּי הֵם לֹא הִבִּינוּ
אֶת הַכְּתוּב בָּהּ, הֵם סִלְפוּ אֶת הַתּוֹרָה וְהִכְנִיסוּ אֶת הַהִבְנָה

הַעֲקֹמָה שְׁלָהֶם בַּפְּסוּקִים. מֵה גַם שֶׁהֵם חִפְּשׁוּ טְעִיּוֹת
וְהַמְצִיאוּ תַרְוָצִים כְּדִי לַחְיֹת אֶת הַחַיִּים שְׁלָהֶם בְּצוּרָה
שֶׁהֵם רוֹצִים.

פרקי החובה והמעלה

ריקנות החיים

אנשים חיים, חיים ריקניים. אם נשאל אדם מהרחוב "מה אתה עושה בעולם הזה 70 שנה?" חוץ ממה שכלם עושים לשרד את החיים, מה תהיה תשובתו, עם מה בא האדם לקבר? אדם טוחן מים בכל החיים שלו, עבודה כסף, כסף עבודה עד שהוא מת.

אדם שלא מנסה לפחות להקדיש את שם השם לעשות מצות, עדיף שלא היה נולד בכלל ולא היה מגיע לעולם (עין באבות דרבי נתן נוסחא א פרק כט דיבור המתחיל רבי יעקב בן חנניא אומר, ובמדרש רבה וילנא פרשת בחוקותי פרשה לה אות ז), אתה מבזבז את החיים שלך! כמו שיש אדם שמגיע לעבודה ולא עושה כלום, כששואלים אותו מה קרה, למה אתה מחכה? הוא עונה להם שהוא מחכה לחזר הביתה. תלך עכשו, לא צריך עובד כזה.

לכל אדם בכל יום יש הזדמנות 24 שעות להוכיח לקדוש ברוך הוא ולעם ישראל שהוא אוהב אותם ועושה בשבילם את מה שהוא מחיב לעשות, לקרב ולהתקרב אל אבינו שבשמים...

שטות בזכוי הרבים

אדם הולך וקונה דיסק של אחד הרבנים שלא מפקדים לומר את האמת, ונותן את הדיסק למישהו, הוא יכול לקנות את עולמו בזה. כמו שאמר רבי יהודה הנשיא: יש קונה עולמו בשעה אחת (עבודה זרה דף י ע"ב).

אנשים לא יודעים מה זה תורה, אמה נותן להם דברים בסיסיים, אמה כבר יכול לשנות להם את החיים.

אכפת לך מה?

כל אחד צריך להראות שאכפת לו מהקדוש ברוך הוא. זה שאמה שומר מצות ולומד תורה, זה לא מראה שאכפת לך מהקדוש ברוך הוא.

יש משל המפרסם על מליונר אחד שהשיא את בנו ואמר לבנו בכורו שידאג לכלם שיבואו מכבדים לחתנה, ואמר לו - "כל מה שתוציא לכבודי - אני אשלם".

הבן שמח, הלך וקנה לעצמו חליפות, ולאשתו בגדים ותכשיטים.

כמה שעות לפני החתנה הוא נזכר שעליו לדאג למשפחה, הוא ראה שכלם הסתדרו חוץ מאחיו העני, הוא מהר להעלות אותו ללימוזינה ששכר וכלם נסעו לחתנה.

כשירדו מהרכב האבא המליונר כמעט התעלף מצער כשראה שהבן העני הגיע עם חליפה ישנה קרועה, ונעלים שידעו ימים יפים יותר.

אַחֲרֵי הַחֲתָנָה בָּא הַבֵּן הַבְּכוֹר לְבַקֵּשׁ מִהָאָבָא אֶת כָּל
הַהוֹצָאוֹת שֶׁהוֹצִיא לְכְבוֹדוֹ. אָמַר לוֹ אָבִיו - "לֹא, אֶתָּה לֹא
תִּקְבֵּל כָּלוּם, לֹא עֲשִׂיתָ שׁוּם דְּבָר לְכְבוֹדִי, כִּי אִם הָיִיתָ
עוֹשֶׂה מִשְׁהוּ בְּשִׁבְלֵי הָיִיתָ דוֹאֵג שְׂאָחִיךָ לֹא יבֹא עִם חֲלִיפָה
קְרוּעָה וְנַעֲלִים יִשְׁנֹת לַחֲתָנָה, וְכֹל מֵה שֶׁקִּנִּיתָ עֲשִׂיתָ רַק
בְּשִׁבִיל טוֹבְתָךְ הָאִישִׁית.

כְּשֶׁאָדָם אוֹהֵב אֶת הַשֵּׁם בְּאֵמֶת, הוּא חִיב לְאַהֵב גַּם אֶת הַבֵּן
שְׁלוֹ, הוּא חִיב לַעֲשׂוֹת בְּשִׁבְלֵי הַבֵּן שְׁלוֹ לְקָרֵב אוֹתוֹ וְלְדַאֵג
לוֹ שֶׁלֹּא יִשְׁאַר עֲנִי בְּרוּחָנִיּוֹת.

שמע ישראל

האמונה ביחוד השם יתברך

בין בארץ ישראל ובין בגלות, בין אדם דתי ובין חלוני, רב היהודים אמרו את פסוק "שמע ישראל" (דברים ו, ד) פעמים לא ספורות בחייהם. המאשרים שבועם זוכים לומר פסוק זה לפני מלך מלכי המלכים פעמים בכל יום, ומקימים את מצות התורה לקרא את שמע לפחות פעמים בכל יום. בפסוק זה אנחנו מודיעים ומכריזים על יחוד השם יתברך.

מלבד היחוד נתן לרמוז בפסוק זה כל תפלותיהם ובקשותיהם של כלל ישראל, ואנחנו צועקים אל השם ואומרים "שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד" (דברים ו, ד), והינו שמתחננים אליו יתברך שישמע אלינו עם ישראל, לפי שאנחנו מאמינים באחדותו, ואין לנו אחר זולתו להושיענו.

לאחר פסוק זה אנו ממשיכים עם הסבה שהוא אמור להביא את הישועה, שהיא אהבת השם:

"ואהבת את יהוה אלהיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך" (דברים ו, ה).

כשאנו מראים את אהבתנו אל השם יתברך, מספיק בסבה זאת לבדה שנושע בכל ישועה מכל צרה שלא תבא.

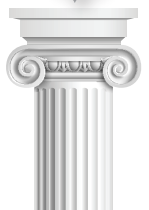

תאמין במה שאתה אומר

עד עכשו, זה נשמע מדהים. אבל יש רק בעיה קטנה, כמה מאתנו יכולים באמת להגיד שהם מאמינים בכל מלה שיוצאת מפיהם? לא אמונה בכונה הנסתרת שבפסוק, אלא האמונה בכונה הפשוטה של המלים ומה הן מחיבות אותנו.

נשאל את עצמנו כמה מאתנו באמת עושים את מה שאנחנו אומרים שאנחנו עושים? אנו מבטאים בשפתנו את אהבתנו להשם, אך האם אנחנו גם מראים את אהבתנו להשם במעשים? סוף כל סוף, הלא זו הפענה שלנו להשיג ישועה פרטית. נכון שאף אחד מאתנו לא הגיע לדרגה של איוב, שאמר: "הן יקטלני לו איחל אך דרכי אל פניו אוכיח" (איוב יג טו, וראה בסוטה דף לא ע"א). אבל כמה מאתנו באמת מראים שאנחנו אוהבים את השם בכל לבבנו? אפלו במקצת לבנו? האם לפחות אנחנו אוהבים את השם מספיק, רק כדי שנגחש את מה שהוא יתברך אומר, לפני מה שאנחנו או החברה חושבים? האם לפני שאנחנו עוסקים בעסקי החלין שלנו, אנחנו חושבים על רצון השם במעשינו לפני? האם לקנות את השמלה החדשה, או הרכב, או אפלו הבית? האם זה רצון השם או לא?

הפסוק תובע מאתנו לא פחות מאהבה בכל הלב והנפש... ככה אנחנו פותחים את היום במשפט מחייב כל כף. כמה יהיו מוכנים להעיד בפני בית דין של מעלה שהקדישו את חייהם לקים את רצונו של השם יתברך (דהיינו לקים תורתו) כאלו היה זה רצוננו (עיין אבות פרק ב משנה ד)?

החיים לפעמים נראים כאלו אנחנו עסוקים מדי בקיום רצון של מישהו אחר, האשה, הילדים, הבוס, החברה ואפלו של עצמנו, כך שפשוט אין לנו מספיק זמן להגיע לרצונו. תברו: כפי שמתבקש מאתנו.

"בכל מאדך"

אהבת השם בכל הלב ובכל הנפש קשה ביותר, אך התורה מצוה אותנו על אהבת ה' "בכל מאדך" - ופרשו חז"ל בגמרא בברכות (דף נד ע"א) בכל ממונך. זה יכול להיות לנו תקנה גדולה להראות את אהבתנו להשם.

החלפת המספרים במסך הדיגיטלי בחשבון הבנק שלנו אמונה להיות דבר קל, במיוחד שזה לא דורש מאתנו שנויים בהנהגה. אבל באמת, כמה מאתנו אוהבים את השם? תברו: בכל מאדנו? במיוחד אם זה על חשבון הבית, הרכב, העסק ושאר צרכים לחיים...

ואפלו אחרי כל זה, האם לפחות עשינו את למוד התורה להשקעה הפיננסית הכי גדולה שלנו? האם התרומות שלנו הולכות לתורת השם, או שאנחנו משקיעים כסף כדי לערוך מסבות בבית הפנסת, או פנסים על עולם החי ולגלות להם שהתגלה עוד פרפר ביערות באפריקה והוא ממש בסכנת הכחדה?

חז"ל הקדושים מלמדים אותנו במדרש (קהלת רבה וילנא פרשה יא סימן א) "שלח לחמך על פני המים" אמר רב ביבי: אם

בְּקִשְׁתָּ לַעֲשׂוֹת צְדָקָה עֲשֵׂה אוֹתָהּ עִם עַמְלֵי תוֹרָה, שְׂאִין מִים הָאָמור כָּאן אֶלָּא דְּבָרֵי תוֹרָה, שְׂנֵאמַר הוּי כֹּל צִמָּא לְכוּ לַמִּים" (ישעיה נה, א). הָרִי שְׂחִז"ל שְׂהִבִּינוּ בְּהַשְׁקָעוֹת רוֹחֲנִיּוֹת, מְגָלִים לָנוּ מֵהִי הַהַשְׁקָעָה הַפִּינִינְסִית הַטּוֹבָה בְּיוֹתֵר בְּשִׁבִיל נְשִׁמְתָנוּ.

שְׂמַעְתִּי מִהָרַב אֶפְרַיִם כַּחֲלוֹן שְׂלִיט"א, שְׂאֲנַחְנוּ רוֹאִים שְׂכַמְעֵט כֹּל אֶחָד שָׁם כֶּסֶף לַפְּנִסְיָה, יִתְּכֵן וְהֵם לֹא יִזְכוּ לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בְּכָל הַכֶּסֶף שְׂחִסְכוּ לַפְּנִסְיָה. וְלַעֲמַתָּם אֲנַחְנוּ רוֹאִים שְׂיִישׁ רַק מְעַט אֲנָשִׁים שְׂחֹשְׁבִים עַל הַבַּיִת שְׂהֵם יְנוּחוּ בוֹ לְמַשְׁךְ חַיֵּי נְצַח. חִז"ל אוֹמְרִים: "תָּן לוֹ מְשָׁלוֹ, שְׂאֲתָהּ וְשִׁלָּהּ שְׂלוֹ" (אבות ג ח) כְּדִי לְלַמֵּד אוֹתָנוּ שְׂאֲפִלוּ "שְׂהִרְגִשְׁנוּ" שְׂתַרְמְנוּ הַרְבֵּה בְּחַיֵּינוּ, אֲבָל צְרִיכִים לְשִׂאֵל אֵת עֲצִמְנוּ הָאֵם בְּאֲמַת זֶה מְסַפֵּיק לְהִרְאוֹת בְּזֶה אֵת אֶהְבְּתָנוּ אֵלֵינוּ?

הַפָּה וְהַלֵּב שְׂיִהִיו שְׂוִים

וּמְצָאנוּ שְׂהַקֵּב"ה בָּא בְּטִעְנָה עַל יְדֵי נְבִיאָו וְאָמַר "בְּפִיו וּבְשִׁפְתָיו כְּבִדּוֹנֵי וְלִבּוֹ רַחֵק מִמִּנִּי" (ישעיה כט, יג). שְׂלֹא דִי בְּמָה "שְׂבִפִיו וּבְשִׁפְתָיו כְּבִדּוֹנֵי" – צְרִיךְ גַּם אֵת כּוֹנֵת הַלֵּב בְּמַלִּים שְׂמוֹצִיא מֵהַפָּה לְהַתְּכֵנוּ אֵלֵינוּ וְלִקְיָמוּ.

וְלָכֵן אֲפִלוּ שְׂאֲנַחְנוּ לֹא בְּדִרְגָּה הַגְּבוּהָ שְׂיִכּוּלִים לְהַשִּׁיג הַשְׂלֵמוֹת בְּכָל שְׂלִשְׁתַּת הַצְּוִיִּים לְאַהֲבַת ה' "בְּכָל לְבָבְךָ וּבְכָל נַפְשְׁךָ וּבְכָל מְאֹדְךָ", בְּכָל אֶפְסֵךְ נִצְעַד צֵעֵד אֶחָד וְנִרְאָה לְהַשִּׁים אֵת אֶהְבְּתָנוּ. וְנִבְדִּיק אִם יֵשׁ לָנוּ אֵת הַתְּשׁוּבָה לְשִׂאֵלָה אַחַת:

האם לאַחֲרוֹנָה הֵרָאָנוּ לְהַשִּׁים קִצְת אֶהְבָּה?

"כִּי קָרוֹב אֵלַיךָ הַדֹּבֵר מְאֹד בְּפִיךָ וּבִלְבָבְךָ לַעֲשׂוֹתוֹ" (דברים ל, יד).

פּרָק יבּ שְׁמִירַת שַׁבָּת - מַעֲלָתָהּ וְחֻמְרָתָהּ

אַזְהָרָה עַל שְׁמִירַת שַׁבָּת

הַכְּתוּב מְזַהֵר עַל שְׁמִירַת שַׁבָּת בְּאִפְסוֹן חֲמוּר וְאוֹמֵר - "וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר. וְאַתָּה דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר אַךְ אֵת שַׁבְּתוֹתַי תִּשְׁמְרוּ: כִּי אוֹת הוּא בִּינִי וּבֵינֵיכֶם לְדַרְתֵּיכֶם לְדַעַת כִּי אֲנִי ה' מְקַדְּשְׁכֶם. וְשִׁמְרַתֶם אֵת הַשַּׁבָּת כִּי קֹדֶשׁ הוּא לָכֶם מִחֻלְלֶיהָ מוֹת יוּמָת כִּי כָּל הָעֹשֶׂה בָּהּ מְלָאכָה וְנִכְרְתָהּ הַנֶּפֶשׁ הַהוּא מִקֶּרֶב עַמִּיהָ. שִׁשְׁתַּי יָמִים יַעֲשֶׂה מְלָאכָה וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שַׁבַּת שַׁבְּתוֹן קֹדֶשׁ לַה' כָּל הָעֹשֶׂה מְלָאכָה בַּיּוֹם הַשַּׁבָּת מוֹת יוּמָת" (שְׁמוֹת פָּרָק יבּ - טו).

עֲנֵשׁ עַל חִלּוּלָהּ

הַכְּתוּב מְדַבֵּר בְּרוּר: הָעֲנֵשׁ הוּא מָוֶת עַל חִלּוּל שַׁבָּת, וְאוֹמֵר "מוֹת יוּמָת" - בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא (זוּהַר חֶלֶק ג דף קו עמוד ב, אֶלְשִׁיר שְׁמוֹת פָּרָק כּא פָּסוּק יב), וּמוֹסִיף הַכְּתוּב אַחַר כֵּן: וְאוֹמֵר "וְנִכְרְתָהּ הַנֶּפֶשׁ הַהוּא מִקֶּרֶב עַמִּיהָ", וּמְסַבֵּיר הַרְמָבַם (הַלְכוֹת שַׁבַּת בְּפָרָק ל הַלְכָה טו), שֶׁהוּא נֶחֱשֵׁב כְּגוֹי לְכָל דָּבָר, וְזֶה הַפְּרוּשׁ "וְנִכְרְתָהּ" - הוּא כְּבָר לֹא חֵלֵק מֵעַם יִשְׂרָאֵל. וְזוֹ הַסְּבָה שְׂאֵדָם שְׁמַחֲלִיל שַׁבָּת הוּא נֶחֱשֵׁב

כְּעוֹבֵד עֲבוּדָה זָרָה (הרמב"ם שם), הוּא לֹא מְכִיר בַּה' וְכוּפֵר בְּמִצְיָאוֹתוֹ.

אָדָם שְׂמִקִּים מְפַעֵל בְּעֵשׂוֹר אֲצַבְעוֹתָיו עִם פּוֹעֲלִים, פְּתָאוֹם אֶחָד הַפּוֹעֲלִים הַקְּטָנִים אוֹמֵר לוֹ - "מִי אַתָּה, אֲנִי הַבּוֹס!", מַה יַעֲשֶׂה לוֹ הַבּוֹס? מִיִּנְיָמוֹם יִזְרַק אוֹתוֹ מִהַמְּפַעֵל. כִּשְׂאָדָם מַחְלֵל שֶׁבֶת הוּא אוֹמֵר לַבּוֹס הַגָּדוֹל, בּוֹרָא הָעוֹלָם, "מִי אַתָּה? אֲנִי הַבּוֹס!" - הַמִּיִּנְיָמוֹם הַמְתַּבְּקֵשׁ שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יוֹצִיא אוֹתוֹ מִהָעוֹלָם.

הַעֲנֵשׁ בְּעוֹלָם הַבָּא

אָדָם שְׂמַחְלֵל שֶׁבֶת אֵין לוֹ חֵלֶק לְעוֹלָם הַבָּא (זוהר פרשת תרומה דף קנא עמוד א, ובספר ראשית חכמה שער היראה פרק יג אות לו), הוּא לֹא נֶחְשָׁב יְהוּדִי, וְהַגִּיהֶנֶם שְׁלוֹ לֹא מְפַסְקִי, וְהוּא נִכְנָס לְמַדוֹר הַשְּׂבִיעִי שֶׁהוּא עַל חִלּוּל שֶׁבֶת, שְׂזָה הָעֵקֶר שֶׁל הַיְהוּדוּת.

כַּמָּה יְהוּדִים יֵשׁ בְּעוֹלָם? אוֹלֵי 20 מְלִיוֹן. כַּמָּה מֵתוֹכָם שׁוֹמְרִים שֶׁבֶת? אוֹלֵי 3 מְלִיוֹן בְּכָל הָעוֹלָם. בְּשִׁבְיָלָם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בּוֹרָא וּמְחַדֵּשׁ אֶת הָעוֹלָם בְּכָל יוֹם (מדרש תהלים בובר מזמור צו פסוק א), וְשׁוֹמֵר אוֹתוֹ. כִּי אָדָם שֶׁשׁוֹמֵר שֶׁבֶת הוּא מַעֲיֵד שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּרָא אֶת הָעוֹלָם וְשׁוֹמֵר אֶת הָעוֹלָם.

עברה בפרהסיא

הרבה אנשים אומרים שפלוני לא מחלל שבת בפרהסיא, ולכן זה בסדר. צריך לדעת שלפעמים אדם עושה משהו בסתר, וזה לא באמת בסתר, כי כלם אפלו שלא רואים אותו חוטא, אבל כלם יודעים שהוא חוטא - זה נקרא חוטא בפרהסיא.

אנחנו לומדים את זה ממה שפנחס הרג את זמרי בן סלוא וכזבי בת צור, וקים את ההלכה שהבועל ארמית בפרהסיא, קנאים פוגעים בו (סנהדרין דף פא ע"ב, ובספר החינוך מצוה תכז), והרי שם הם לא עשו את מעשה העברה בפרהסיא, הם היו באהל (במדבר פרק כה פסוק ח וברש"י שם), אלא משום שכלם ידעו את זה, זה כבר נחשב פרהסיא.

ולכן מספיק שיודעים שהוא מחלל שבת, זה כבר יכול להחשב שהוא מחלל שבת בפרהסיא והוא מחלל שם שמים.

שמירת הברית פרק יג

זרע לבטלה

אחד מהעונות החמורים ביותר, זה זרע לבטלה, שאדם שחוטא בזה במזיד, נכנס לגיהנם ולא יוצא (זוהר פרשת תרומה דף קנ עמוד ב, והובא בספר ראשית חכמה שער היראה פרק יג אות לה).

יש אנשים שחושבים שזה סתם ולא צריך להזהר, והיצר הרע גם נותן להם סברות למה מתר להם להשחית את זרעם, אחת הטענות שהם חושבים - כמו שלאדם זקן מתר להיות עם אשתו הזקנה אפלו שלא יכולה ללדת יותר (עין בשורת אגרות משה אבן העזר חלק א סימן סו), גם להוציא לבטלה - מתר.

וזו טעות חמורה, כי כשאדם עם אשתו הוא יכול עדן לקיים בכונתו להביא ילדים אפלו בימי הזקנה, לפני כמה חודשים אשה ילדה בגיל 65, וזו גם מצוה להביא עוד ילדים בימי זקנותו (יבמות דף סב עמוד ב), ולכן זה מתר. מה שאין כן כשאדם מוציא סתם זרע לבטלה, הוא מחריב את העולם.

בריאת שדים ומזיקים

כל מי שפוגם בבריית שולו צריף לדעת, שבאפן מדעי כל פעם שהזרע יוצא מהגבר לבטלה, הוא משחית בממצע 300,000,000 תאי זרע שייכולים להיות הילדים שלו, ובמקום זה הוא בורא לעצמו שדים, הוא מיצר לעצמו בכל פעם אמריקה קטנה של שדים ומזיקים שהולכים נגדו.

עון של קטן

אפלו ילד קטן אם הוא עושה עון כזה שופטים אותו, שהרי ער ואונן קטנים היו פחות מגיל תשע (פירוש הרא"ש בראשית פרק לח פסוק ט, והוכיח כן מהגמרא, ועיין עוד בפירוש ר' חיים פלטיאל בראשית פרק לח פסוק טו), ובכל אפן נענשו (פירוש הרא"ש שם, ועיין עוד בספר חומת אנך פרשת שמיני אות ה), ומזה אנחנו רואים שאם שופטים ילד בגיל שמונה על זה, קל וחומר אדם גדול שחוטא בזה ה' יצילנו.

גדולה תשובה

ובודאי שאדם שרוצה להתגבר הוא יכול ומסגל, שהרי גדולה מצות התשובה שעליה נאמר "בפיך ובלבבך לעשותו", רק צריף שירצה בלב שלם להתגבר על יצרו ועל תאוותיו, ויתפלל על זה, ובודאי יצליח בזה. ואין לה דבר העומד בפני התשובה.

פרק יד לשון הרע לא מדבר אלי

זהירות אבותינו בלשון הרע

אסור לשון הרע - מלבד מה שאסור זה מפרש בתורה (עיין ויקרא יט, טז). והחפץ חיים כתב ספר שלם על זה לבאר את כל האיסורים, יש בו גם הגיון פשוט, והנהגה נפלאה לתקון העולם.

עוד קדם שנתנה התורה, אנו רואים שאבותינו הקדושים היו זהירים באסור זה. לדגמא נקח את שלשת הצדיקים שהיו זהירים בעון זה: יעקב אבינו, יוסף הצדיק, ומשה רבנו.

יעקב ולבן

ונבאר הדברים: כאשר יעקב אבינו גלה לנשיו את החלטתו לאסוף את כלם ולעזב את בית לבן, הוא הגיד להן איך שלבן רמה אותו במשך 21 השנים האחרונות (בראשית לא, ז). הוא היה מכרח להגיד להן כדי שייספמו לברח משם, שכן לבן היה חשוד גם על הרציחה (עיין בראשית לא, כט). אך השאלה הפשוטה היא וכי הן לא ידעו זאת? כלם ידעו שלבן היה רמאי, חוץ משתי בנותיו לאה ורחל?

עון מכירת יוסף

דגמא נוספת מציאנו שכאשר יעקב אבינו ברך את בניו לפני מותו (בראשית מט, א), הוא מניצל את ההזדמנות הזו להוכיח קצת מהם על עברות שהם עשו בעבר. הפלא הגדול שאת עון מכירת יוסף שהיה לפני 40 שנים הוא לא מזכיר בכלל... ושוב, כלם ידעו על מכירת יוסף חוץ מיעקב אביהם? התשובה לשתי השאלות האלו היא "כן". משום שגם יעקב וגם יוסף מנעו את עצמם מלהגיד לשון הרע, יעקב - אודות הרמאות של לבו, ויוסף - אודות אהיו והמכירה.

משה ודתו ואבירם

ומציאנו במדרש רבה (וילנא פרשת שמות פרשה א סימן ל), על הפסוק "ויאמר מי שמה לאיש שר ונשפט עלינו הלהרגני אתה אמר כאשר הרגת את המצרי וירא משה ויאמר אכן נודע הדבר" (שמות ב, יד), כיון ששמע כן נתירא משה מלשון הרע, ויאמר "אכן נודע הדבר". רבי יהודה בר רבי שלום בשם ר' חנינא הגדול ורבותינו בשם רבי אלכסנדר אפרו, היה משה מהרהר בלבו ואומר, מה חטאו ישראל שנשתעבדו מכל האמות? כיון ששמע דבריו אמר: לשון הרע יש ביניהן, היאך יהיו ראויין לגאולה? לכו אמר "אכן נודע הדבר", עתה ידעתי באיזה דבר הם משתעבדים.

ולצערנו, דתו ואבירם שהלכו להלשין על משה רבנו שהרג את המצרי שהכה איש עברי (שמות ב, יא), לא למדו על

עון לשון הרע מאבותיהם. והם כמעט גרמו למיתתו של המושיע שלקה, משה רבנו! [עין עוד במאמר האמת עולה על הכל].

פרק טו בְּרַכַּת הַמִּזוֹן חוֹבְתָהּ וּמַעֲלָתָהּ

בְּרַכַּת הַמִּזוֹן מֵהַתּוֹרָה

הַכָּתוּב אֹמֵר "וְאָכַלְתָּ וְשָׂבַעְתָּ וּבְרַכַּתְתָּ" (דברים ח פסוק י), מִפְּסוּק זֶה לּוֹמְדִים שְׁצָרִיךְ לְבָרֵךְ בְּרַכַּת הַמִּזוֹן מֵהַתּוֹרָה.

סְגֻלָּה לְפָרְנָסָה

אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ זְכוֹרֹנָם לְבְרַכָּהּ (חינוך מצוה תל ועיין עוד בבאר היטב אורח חיים סימן קפה אות א) שְׁמִי שְׂמִמְקַפֵּיד לְבָרֵךְ יִזְכֶּה לְפָרְנָסָה. הַבְּרַכָּה שֶׁל בְּרַכַּת הַמִּזוֹן הִיא הַבְּרַכָּה הַכִּי חֲשׂוּבָה, וְכִחָה גְדוֹל, לָמָּה לְהַפְסִיד אוֹתָהּ?

רַעֲיוֹן עֶסְקִי מִדְּהִיִּם לְכֹל הַמְּסַעְדוֹת

בְּעֶבֶר הֵייתִי מִתְעַסֵּק הַרְבֵּה בְּבִיזְנָס, וְהַיּוֹם בְּרוּךְ הַשֵּׁם בַּתּוֹרָה, וְלָכוּ אֲנִי אֶתּוֹ רַעֲיוֹן בְּדָבָר שֶׁהוּא גַם בְּבִיזְנָס וְגַם בַּתּוֹרָה. כָּל מְסַעְדָּה כְּשֶׁרָה שֵׁישׁ לָהֶם מְקוֹם שֶׁל בְּרַכּוֹנִים, כְּשֶׁאֵתָּה לּוֹקַח בְּרַכּוֹן אֵתָּה רוֹאֶה שֶׁהַבְּרַכּוֹנִים עִם אָבִיךָ, אֲנָשִׁים

שוכחים את הברכה. אם לבעל הבית יש יראת שמים, וגם הוא רוצה להרויח, הוא יפרסם ויגיד לכלם - מעכשיו, מי שעושה ברכת המזון, אני עושה לו הנחה של דולר או 2 דולר מהעסקה, בשביל זה אנשים יברכו, והוא זוכה למסעדה מברכת, שמהבקר עד הלילה יברכו במסעדה שלו את הברכה הכי חשובה בתורה, המסעדה שלו תהיה כמו בית כנסת. הוא יוסיף קדשה למקום, ותהיה לו הצלחה בעולם הזה ובעולם הבא.

אנשים משלמים אלפי דולרים בשביל פרסומות ושטיות, והקדוש ברוך הוא נותן לאדם אפשרות להביא ברכה לביזנס שלו, במקום 20 קלינטים יהיו לו 200.

זמון וצרות עין

עוד מובא בגמרא (סוטה דף לח ע"ב), שאם הזמון נותנים לאדם שיש לו עין טובה, ולב טוב, שאוהב לתת, שפאשר הוא מתפלל על השפע בברכת המזון הוא יתכון על כלם, מה שאין כן אם הוא קמצן וצר עין, הוא יחשב רק על עצמו.

כמה חשוב לא להיות קמצן וצר עין...

פרק טז תודה להשם

בקשה או הודאה?

נעצור רגע ונחשוב, האם רב העולם יותר רגילים לבקש בקשות, או יותר מודים על מה שעושים בשבילם? אפלו בתפלה לקב"ה דרך העולם כשהוא צריך הוא מבקש מה ומפציר וחוזר ומבקש, וכשסוף סוף מתגשמת משאלתו הוא ממלמל איזו מלת תודה חטופה, ולפעמים גם זה לא.

הזהר הקדוש (תיקוני הזהר תיקון יח דף לד ע"א), משונה את אותם המבקשים בקשות מה' כל הזמן, עוד ועוד, לכלבים: "ולא פאותן דצוחיו ככלביו הב הב לו חיי הב לו מזוני" [פרוש: ולא יהיה פאותם האנשים הצוחים ככלבים הב הב הינו תן תן, הבא לנו חיים, הבא לנו מזונות].

ובכלל דברי הזהר יש לנו ללמד, שאחת המדות המיוחדות של עם ישראל היא, שאינם מבקשים עוד ועוד כמו הרעבתנות של הכלב. אלא שהיהודי אמור לקבע זמנים להגיד "תודה" להשם על המתנות האין סופיות שהבורא יתברך כבר נתן לנו.

לא צריך מאמץ מוחי כדי להבין שהכרת הטוב היא אחד מהצרכים הבסיסיים של האנושות, ובדאי שהיא צריך לעלות בדרגה רוחנית, שכן אם האדם לא מקים את המינימום איך יעלה בדרגות גבוהות יותר.

דָּוִד הַמֶּלֶךְ מְלִמֵּד אוֹתָנוּ שֵׁישׁ הַנְּהָגָה טוֹבָה וְנִפְלְאוּהָ וְהִיא הַהוֹדָאָה לַה', וְכִכְתּוּב: "טוֹב לַהֲדוֹת לַה' וּלְזַמֵּר לְשִׁמְךָ עַל־יוֹן" (תהלים צב, ב).

אֲמִירַת "תּוֹדָה" הִיא הַנְּהָגָה טוֹבָה שֶׁל כָּל מִי שֶׁטִּבְעוֹ מִכְתָּר עִם נִימוּסִים טוֹבִים. וְלִמְרוֹת כֵּן, הַרְמַח"ל בְּפִתְיָה לְסִפְרוֹ הַנוֹדַע מְסַלֵּת יִשְׂרָאֵל כּוֹתֵב, שֶׁבָּא לְהַזְכִּיר אֶת מַה שֶׁכָּלֵם כְּבָר יוֹדְעִים. שֶׁכֵּן אֶפְלוּ הָאָדָם הַטוֹב בְּיוֹתֵר לְפַעֲמִים מֵעֲלִים עֵין אוֹ לֹא שָׁם לֵב גַּם לְעִנְיָנִים פְּשׁוּטִים וּמוֹבְנִים, וּלְדַגְמָא הַהוֹדָאָה לַהֲשֵׁם. לְמְרוֹת שְׁזָה דְבָר קַל וּפְשׁוּט וּמִתְקַבֵּל עַל הַדַּעַת, כִּמָּה אֲנָשִׁים בְּאֶמֶת עוֹצְרִים אֶת הַיּוֹם וּמְקַדְּשִׁים כִּמָּה דְקוֹת לַהֲדוֹת לַהֲשֵׁם?

וּבְאֶמֶת, מִי שֶׁלֹּא יִתְאַמֵּץ לְהַזְכִּיר לְעַצְמוֹ תְּמִיד אֶת כָּל הַטּוֹבוֹת שֵׁישׁ לוֹ בְּחַיִּים, יְכוּל בְּקִלּוֹת לִפְלֵ בְּפִח הַיּוֹקְשִׁים שֶׁל הַיֵּצֵר הָרַע הַנּוֹתֵן לוֹ לְהִתְמַקְּדַרְק בְּקוֹשִׁים וּבְצָרוֹת. אִם הָאָדָם יַעֲצֹר לְרַגַע וַיִּתְבּוֹנֵן יִרְאֶה, שֶׁכָּל הַדְּבָרִים שֶׁהוּא מְקַבֵּל אוֹתָם כְּמוֹבֵן מֵאֱלֹוֵי הֵם דְּבָרִים נִפְלְאִים שֶׁיִּתְכֵן שֶׁאֶפְלוּ פַעַם אַחַת לֹא הוֹדִינוּ לַהֲשֵׁם עֲלֵיהֶם. הַאִם הוֹדִיתָ לַה' עַל הָעִינִים שֶׁרוֹאוֹת, עַל הָאָזְנִים שֶׁשׁוֹמְעוֹת, הַהֲרַגְשָׁה בְּיָדִים, הַכֶּסֶף בְּכִיס, עַל אַרוּחַת צְהָרִים טְעִימָה שֶׁאֲכַלְתָּ? הַדְּבָרִים הַלְלוּ הֵם סִטְנִדְרִטִּים, אִךְ מִי עָרַב לָנוּ שֶׁהַמְצָב יִמָּשׁוּ כֵּן? כִּמָּה אֲנָשִׁים שֶׁאִינוּ לָהֶם אֶת הַדְּבָרִים הַלְלוּ שֶׁכָּל כֵּן מוֹבְנִים וּפְשׁוּטִים בְּעִינֵינוּ? וְכִשְׁאֵנוּ מְזַכְּרִים לְעַצְמָנוּ לֹא מוֹר "תּוֹדָה לַהֲשֵׁם", אֲנַחְנוּ מְאֻלְצִים אֶת עַצְמָנוּ בְּעַל כְּרַחֲנוּ לְרֹאוֹת אֶת כָּל הַטּוֹבוֹת שֶׁכָּבָר יֵשׁ לָנוּ.

עצה טובה

אחד התפקידים החשובים של השעון המעורר הוא גם להזכיר לנו דברים חשובים שאנחנו שוכחים, בין אם זה תזכורת לפגישת עסקים, או תזכורות להגיע לשדה התעופה בזמן, השעון המעורר נמצא שם בשבילנו.

אחרי סדר למוד עם אברך מכולל חפץ חיים לפני כמה שנים, הגענו לרעיון בהיר שצריך לקבע תזכורת יומית לומר "תודה" להשם כל יום, חוץ מכל פעם שאתה מתפלל להשם במשך היום. מספיק חמש דקות ליום שבהן תרשם את כל הדברים הטובים שאתה מודה לה' עליהם, ותודה עליהם בלי להזכיר שום בקשה אחת.

כן, הטלפון שלי גם מצלצל כל יום ב - 12:30 בצהריים עם SMS שכתוב בו: "הגיע הזמן להגיד 'תודה' להשם".

מי שינהג בדרך נפלאה זו יראה שמצב רוחו ישתפר פלאים, נסו ותנכחו, שלא רק מצב הרוח ישתפר פלאים אלא גם הישועות יעלו ויגדלו מיום ליום, וכמו שמבטיח לנו דוד המלך ואומר:

"זבח תודה יכבדני ושם דרך אראנו בישע אלהים" (תהלים נ, כד).

התזכורת המדהימה הזו לא רק תשנה את היום שלך, אלא גם תשנה את המבט על כל החיים שלך. החיים שלך מלאים בכל כף הרבה דברים טובים, רק צריכים לגלות אותם על ידי מאמץ קטן.

ובינתיים, נקח את הזמן הזה לחשב, להתבונן, ולשים לב שכלנו חיים - חיים מלאים קנשים. עכשו הגיע הזמן

שְׁאֲנַחְנוּ נַעֲשֶׂה מְזָה מְשָׁהוּ טוֹב. הַהִפְתָּעָה הַזֹּאת בְּלִבְדּ הַיָּא
סָבָה לְהַגִּיד תּוֹדָה לְהַשֵּׁם!

חֲנוּךְ הַיְלָדִים

גַּם אֶת יְלָדֵינוּ הַקְטַנִּים אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְלַמֵּד אֶת הַחֲשִׁבוֹת
בְּאֲמִירַת הַתּוֹדָה, וּבְמִיחָד הוֹדָאָה לְהַשֵּׁם. הַרְבֵּה הוֹרִים
כְּשֶׁמְבִיאִים לְיֶלֶד שְׁלֵהֶם מְשָׁהוּ הֵם אוֹמְרִים לוֹ 'תִּגִּיד תּוֹדָה'.
הַרְבֵּ נָסִים יָגוּ זַצ"ל אָמַר, תִּגִּיד לְיֶלֶד שְׁיִגִּיד בְּרָכָה וְאַחַר כָּן
תּוֹדָה, קִדְם שְׁיִוְדָה לְהַשֵּׁם.

צָרִיךְ לְהַסְבִּיר לְיֶלֶד אֶת מָה שֶׁהִגְמָרָא אוֹמְרַת בְּבְרָכוֹת (דף לה
ע"ב) שְׁמִי שְׂאוּכַל מִבְּלִי לְבָרֵךְ הָרִי הוּא כְּגוֹזֵל מִהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ.

הַהוֹדָאָה לְהַשֵּׁם וְהַהוֹדָאָה בֵּין בְּנֵי אָדָם מְשַׁתְּלָבִים יַחַד, וְכִמוֹ
שְׁלִמְדוֹנוּ חַז"ל "כָּל הַכּוֹפֵר בְּטוֹבָתוֹ שֶׁל חֵבְרוֹ לְבַסּוֹף כּוֹפֵר
בְּטוֹבָתוֹ שֶׁל הַקַּב"ה" (מִדְרַשׁ מִשְׁנַת רַבִּי אֱלִיעֶזֶר פֶּרֶק ז).

אָךְ שׁוֹנָה אֲמִירַת הַתּוֹדָה מֵאֲמִירַת הַבְּרָכָה, בְּעוֹד שְׁאֲמִירַת
הַתּוֹדָה לְחֵבֵר יוֹצֵאת מִהַפָּה כְּמַעַט בְּאֵינְסְטִינְקֵט, הַבְּרָכָה
אָסוּר שְׁתִּזְרַק מִהַפָּה, וְצְרִיכִים מֵאֲמִין וְתִהְלִיךְ מִחֲשַׁבְתִּי
יֹתֵר מֵאֲמִירַת "תּוֹדָה". קִדְם הַבְּרָכָה צָרִיךְ הָאָדָם לְעוֹרֵר אֶת
מִחֲשַׁבוֹתָיו עַל מָה מְבָרֵךְ, וְלָמָּה מְבָרֵךְ?

וְכִשְׁיִגִיעַ לְהַבְנָה שְׂבָא לְהַכִּיר טוֹבָה עַל זֶה יְבָרֵךְ בְּכּוֹנֵה.
בְּרָכָה שְׂכִזוֹ תַעֲלֶה מֵעֵלָה מֵעֵלָה יֹתֵר מִסִּתֵּם בְּרָכָה שְׁיִוְצֵאת
מִהַפָּה.

ברכת המזון

”ואַכַּלְתָּ וּשְׂבַעְתָּ וּבֵרַכְתָּ אֶת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ עַל הָאָרֶץ הַטֹּבָה
אֲשֶׁר נָתַן לָךְ” (דברים ח, י).

לפני כמעט 500 שנים, המהר”ל מפראג כותב בספרו
נתיבות עולם (נתיב העבודה פרק י”ח), שהמצוה לברך את השם
יתברך אחרי האכילה הופכת את ברכת המזון לברכה הכי
חשובה מכל התורה.

כמה יש לנו להודות לה’ על האכל, אף רגע לפני הברכה
נתבונן על מה יש לנו להודות. קודם כל, אכלנו, ובזה שפר
חלקנו ממליוני בני אדם בשנה שמתיים מרעב. [על פי
הסקרים הבינלאומיים 25,000 בני אדם מתים כל יום ובשנה
9.1 מליון]. כך שברכת המזון הופכת למעין ברכת הגומל.
שנית, שבענו. סקרים מהאו”ם ועוד מוסדות מדווחים
שכמעט מליארד אנשים סובלים מרעבון ממש ברעעים
האלו. תדמין את דמעות הרעב שלהם, זה כבר ישפר את
הכונה שלך בברכת המזון.

והדבר הנפלא הנוסף שיש בברכת המזון הוא, עצם
האפשרות להודות להשם, ולברך את שמו. בזה אתה מראה
שיש תכלית לחיים שלך. שכן אם אין לאדם את האמונה
בבורא יתברך שברא את עולמו עם סדרת הוראות עולמיות
שקבע בהן תכלית ויעד לכל ברואיו, כל החיים שלו יהיו
ריקים מבלי תכלית.

כמה גרועים ומחסרי הבנה חיים שאין בהם תכלית, אלא
החיים עצמם – לאכל, לשתות, ולהוליד בנים לעולם שייסבלו

גם כן בעולם הזה שפלא בסבל ויסורין. ובזה שאַתָּה מוֹדֶה לקב"ה על המזון, אַתָּה מוֹדֶה בְּמִצִּיאֹתוֹ, בְּהַשְׁגָּחָתוֹ, וּבְמִיּוֹלָא מִתְחַבֵּר לַתְּכָלִית וְלִיעוֹד שְׁלֹף בְּחַיִּים.

אֵיךְ לְהַתְּבוֹנֵן בְּטוֹבָה

לפני שאנו מודים על מה שקבלנו, אנחנו צריכים להתבונן בטובה שקבלנו. יש אנשים שממעיטים בטובה שקבלו, וממילא לא מרגישים צורך להודות כל כך. חז"ל בגמרא בברכות (דף נח עמוד א) עמדו על כך ואמרו:

אורח טוב מהו אומר - כמה טרחות טרח בעל הבית בשבילי, כמה בשור הביא לפני, כמה יין הביא לפני, כמה גלסקאות הביא לפני, וכל מה שטרח - לא טרח אלא בשבילי. אבל אורח רע מהו אומר - מה טרח טרח בעל הבית זה? פת אחת אכלתי, חתיכה אחת אכלתי, כוס אחד שתיתי, כל טרח שטרח בעל הבית זה - לא טרח אלא בשביל אשתו ובניו.

הרי לנו שני אנשים, שניהם אכלו, זה התבונן ויחס לעצמו את הטובה וממילא הודה בכל לבו, וזה מעט והקטין את הטובה וממילא גם בתודה.

שמעתי מהרב אפרים כחלון שאמר: "איך תתייחס לעבודה שבקשת עט מחברך לכמה דקות והוא הביא לך. האם השאלת העט אין בה שום דבר אחר יותר מהשאלה של עט ששׂוה דולר, או שהעט הוא האמצעי

במה שאתה יכול לכתב בו חדווש תורה או מספר טלפון
חשוב או תשובה על המבחן שיכול לשנות את העולם
שלך לעולם?"

זאת הראיה הנכונה כשמקבלים טובה, להגדיל את הטובה
ולא למעט, וההודאה ממילא תהיה בהתאם.

מזמור לתודה הריעו לה' כל הארץ (תהלים פרק ק פסוק א).

"ברוך השם, התכנית בחברת הטלפון החדשה למעשה
היתה תרמית, לקחו לנו אף ש"ח ומסרבים להחזיר לנו
את הכסף. זהו תקון מיחד לפני הוצאות החג. אנחנו חייבים
לומר 'מזמור לתודה' (תהלים פרק ק)".

אלו המלים הרגועות ששמעתי מאברך אחד מירושלים
השבויע בשעות הבקר המקדמות. למרות שאף ש"ח זהו
סכום המלגה לחדש שלים. כאברך כל היום בכלל, הוא
החליט שזה נורמלי לומר מזמור תודה לה' על הפסדת
כסף שהוא לא יכול להרשות לעצמו להפסיד.

המזמור הזה נכתב על ידי משה רבנו (סידור רש"י סימן תיז),
ולאחר מכן דוד המלך ועם ישראל שרו את המזמור הזה
כשהיו בספנת חיים ונצלו. מענין הדבר, שמי שמכיר
את חיייהם של מיסדי ומתקני המזמור הזה, יראה שהיו
להם חיים קשים. גם משה רבנו וגם דוד המלך לא ראו
נחת בעולם הזה. בכל אופן בחרו לבא ולומר "תודה" –
תודה על מה שכן יש, על הברכה בפרטים ובדברים

הקטונים. זאת נקודת מבט של יהודי. והמזמור הזה היה
אחד מהיסודות לשמחה שלהם, שנבנה על אמירת
"תודה להשם".

עַם
יִשְׂרָאֵל

אמות העולם ואמונתם

"שלא עשני גוי"

אנחנו מברכים כל בקר "שלא עשני גוי".

עלינו לדעת ולהכיר בגדל המעלה שאנחנו יהודים, וְשֵׁלָא עֲשֵׂנוּ כְּגוֹיֵי הָאֲרָצוֹת וְכַמְשִׁפְחוֹת הָאֲדָמָה.

בהודו למשל יש 80,000 פתות של עובדי עבודה זרה. אחת מהפתות שיש, עובדים חלדות, הם דואגים להם לאכל באמצע המנזר שלהם יש ברכה של חלב לחלדות, וגם האנשים "זוכים" לשתות ממנה....

בהודו כל פעם שפרה עוברת כלם עושים "עלינו לשבח" - משתחוים, מתפללים. אפלו הפסלת של הפרה נחשב דבר מברך, והם משתמשים בזה לסגלה.

יש כאלה שמתפללים לאופנוע, זה האלהים שלהם.

יהודי שאומר כל בקר "שלא עשני גוי" - הוא צריך להבין במה הוא זכה, מה האופציה? היית מאמין בנצרות? בינו שיהיה סוטה (סוטה דף מז עמוד א)? או באסלאם שלא מפסיק לרצח? או מאמין בפרה?

הנצרות

כָּל הַנְּצָרוֹת הַיָּא שְׁקֵר, שְׁמָה אֵין שְׂאֵלוֹת, כְּשִׂאָתָה שׁוֹאֵל אֶת
הַכֹּמֵר שְׂאֵלָה, הוּא אֹמֵר לָךְ - "תֵּאֲמִין".

פַּעַם בָּא אֵיזָה כֹּמֵר לְרַב וּבִקֵּשׁ מִמֶּנּוּ שְׂיַחְלִיף אוֹתוֹ בְּעִבּוּדָה
חֲדָשׁ, כִּי הוּא יוֹצֵא לְחִפְזָה וְלֹא רוֹצֵה שְׂיִבְרָחוּ לוֹ הַקְּלִינְטִים.
"הֵם יִתְּוּדוּ לְפָנֶיךָ, וְאֶתָה מְקַבֵּל אֶת הַכֶּסֶף".

הָרַב הִסְכִּים בְּתֵנְאֵי אֶחָד, שְׁלֹא יִשְׂאֵל אוֹתוֹ הַכֹּמֵר כִּמָּה כֶּסֶף
הוּא עֹשֶׂה.

כְּשִׁחֲזַר הַכֹּמֵר שְׂאֵל אֶת הָרַב - "נֹו, אֵיךְ הִיָּה? כִּמָּה
כֶּסֶף עֹשִׂיתָ?"

הָרַב הִיָּהוּדִי מִתְּחִמְקָה, בְּסוֹף הוּא עוֹנֶה לוֹ - "עֹשִׂיתִי 25
מִלִּיּוֹן דּוֹלָר".

הַכֹּמֵר מִתְּעַלֵּף, "אֵיךְ עֹשִׂיתָ כָּל כֶּן הָרַבָּה כֶּסֶף בְּחֲדָשׁ?"
"זֶה סוֹד" - אֹמֵר הָרַב, "תְּשַׁלֵּם לִי עוֹד 5 מִלִּיּוֹן דּוֹלָר, וְאֲנִי
אֶגְלֶה לָךְ".

הַכֹּמֵר כְּמוֹבֵן מְשַׁלֵּם...

גָּלָה לוֹ הָרַב הִיָּהוּדִי אֶת הַסוֹד - "כָּל מִי שֶׁהִגִּיעַ לְהִתְּוֹדוֹת
אֲמֵרְתִּי לוֹ הִרִי עוֹד הָרַבָּה פְּעֻמִּים אֶתָה תְּחַטָּא בְּחַיִּים, לָמָּה
שֶׁתְּטַרַח לְבֹא לְכָאן כָּל שָׁבוּעַ, תְּשַׁלֵּם מִרְאֵשׁ וְגַם תְּקַבֵּל
הַנְּחָה עַל כָּל הַכְּמוֹת..."

לְצַעֲרָנוּ אֲנַחְנוּ גַם מִתְּנַהֲגִים כִּכָּה, חוֹשְׁבִים שְׂזֵה יְהוּדוֹת, נִתְּרָם
כֶּסֶף וְהַכֵּל בְּסֻדָּר....

נצרות ואסלאם

יש גם רמז יפה על הדתות נצרות ואסלאם, הכתוב שאומר "והפיץ ה' אתכם בעמים ונשארתם מתי מספר בגוים אשר ינהג ה' אתכם שמה. ועבדתם שם אלהים מעשה ידי אדם עץ ואבן אשר לא יראו ולא ישמעו ולא יאכלו ולא יריחו" (דברים פרק ד פסוקים כז - כח), ובקודים של התורה באותו פסוק רמוזים גם ישו, וגם מכה בדלוג של 49 אותיות [כמו שמדגש??], זה הפסוק היחיד בכל 304,805 אותיות שבתורה - שרמוזים יחד העץ של ישו הצלוב, והאבן של האסלאם - מכה.

"טרף לשניהם"

יש מסיונרים שנראים נחמדים, הם קוראים לנצרות 'דת הרחמים והאהבה'. דוד המלך אומר "ברוך ה' שלא נתננו טרף לשניהם" (תהילים פרק קכד פסוק ו), מי שרואה בהסטוריה של עם ישראל כמה זועות עברנו, אינקוויזיציות, שואות, שמדות.

זה שאמות העולם 8 מליארד אנשים לא מחסלים אותנו, זה כבר נס בפני עצמו. אם הערבים שהם יותר מ - 2 מליארד אנשים, היו רק באים ויורקים עלינו היינו טובעים. הקדוש ברוך הוא לא נתן להם שכל כדי שלא יזיקו לנו, שלא יתאחדו נגדנו. זו הברכה של "וסכסכתי מצרים במצרים" (ישעיה פרק יט פסוק ב).

אַנְטִישְׁמִיּוֹת

אַנְשִׁים חוֹשְׁבִים שְׂאִין אַנְטִישְׁמִיּוֹת בְּאַמְרִיקָה, הֵם לֹא רוֹצִים
לְחַשֵּׁב עַל זֶה אוֹ לְדַבֵּר עַל זֶה. אָבֵל הָאֲמַת שְׂיִישׁ.

יֵשׁ מְשֻׁפָּחָה אוֹרְתוֹדוֹקְסִית בְּקְלִיבְלַנְד שְׂבֹאֲרָצוֹת הַבְּרִית,
שְׂהֶאֱבֵא הַשְׁתַּגַּע וְהַחְלִיט לְעֻזֵּב הַכֹּל וְלִהְיוֹת גּוֹי, וְהוּא רוֹצֵה
אֶת כָּל הַיְלָדִים אֲצֵלוֹ, וְהוּא מְכָרִיחַ אֶת הַיְלָדִים שְׁלוֹ לְעֵשׂוֹת
עֲבֵרוֹת וְלֶאֱכֹל חֲזִיר. הָאֲמָא שְׂנִשְׂאָרָה דִּתְיָה, נִלְחָמָה בְּבֵית
מְשֻׁפֵּט לְקַבֵּל אֶת הַיְלָדִים, וְהַשּׁוֹפֵט הָאֲנְטִישְׁמִי הֶעֱנִישׁ
אוֹתָהּ וְזָרַק אוֹתָהּ לְכֶלֶא, וְתַמָּךְ בְּאֲבֵא הָעֵשִׂיר. פְּרִסְמֵנוּ אֶת
הַסְּפוֹר הַזֶּה כְּדִי שְׂאֲנָשִׁים יִתְמַכּוּ בָהֶם.

לְפָנַי כְּמָה יָמִים רָצָחוּ יְהוּדֵי בְּמֶרְחַק שְׁנַי קִילוֹמֶטְרִים
מֵהַבֵּית שְׁלִי.

אֵין הַסֵּבֵר לְמִקְרִים הָאֵלוֹ חוּץ מֵהַסֵּבֵר אֶחָד, מֵה שְׂאֲמַר רַבִּי
שְׂמַעוֹן בֶּר יוֹחָאֵי בְּמִדְרָשׁ (ספרי במדבר פרשת בהעלותך פסיקא
טו), הַלָּכָה הִיא עֵשׂוֹ שׁוֹנֵא לִיעֶקֶב. זֹאת הַלָּכָה שְׁלֵא תִשְׁתַּנָּה.

אַנְשִׁים מְתַרְחָקִים בְּלִי סוּף, כְּלָם רוֹצִים לְחַשֵּׁב שֶׁהַכֹּל בְּסֹדֵר,
אָבֵל זֹאת לֹא הָאֲמַת.

אֵיךְ מְשֻׁלִּימִים עִם הָאוֹיְבִים

לְפָנַי 30 שָׁנָה הָיָה כְּנֶסֶט שֶׁל נְצוּלֵי שׁוֹאָה. אֶחָד מֵהַנְּצוּלִים
הָיָה מְלִיוֹנֵר גָּדוֹל שְׂאֲמַר, שֶׁהוּא מוֹכֵן לְשֵׁלֵם הַרְבֵּה כֶּסֶף לְמִי
שְׂיִגְלָה לוֹ אֵיךְ הוּא חֵי הַיּוֹם, וְהוּא סֵפֵר אֶת סְפוּרוֹ.

לפני המלחמה היו קבוצה של גבירים עשירים בגרמניה שחששו מהמלחמה הקרובה, ולכן שלחו 500 ילדים לאנגליה.

האנגלים לא התלהבו מהילדים היהודים, והחזירו אותם ושלחו אותם לאוסטרליה.

הבעיה הייתה שבאותו הזמן התחילה המלחמה. בתחלת המלחמה לגרמנים ימח שמם וזכרם הייתה הרבה הצלחה עם הצוללות שלהם, כל ספינה שהייתה עוברת ביים, היו הנאצים מטביעים אותה.

האנגלים התעלמו מהסכנה, ושלחו את הילדים היהודים. כמה חילים אנגלים עלו לאניה לראות שאף אחד לא יברח, והפליגו ביים.

הילדים כעסו שלא נתנו להם להפנס לאנגליה, והתחילו לעשות הפגנה ובלגן באניה, החילים האנגלים החליטו לחנוך אותם, וזרקו את כל המטען של הילדים למים, שילמדו לא לעשות הפגנות.

כמה שעות אחר כך, צוללת גרמנית מתקרבת לאניה, כלם היו בטוחים שסופם קרב.

הצוללת לא רק שלא הזיקה להם, אלא לוותה אותם בכל המסע.

נצול השואה המלינר שהיה אחד הילדים על האניה, פרסם את הספור שלו בעתון, שמי שישגלה את התעלומה הזו יקבל פרס כספי.

אַחֲרֵי כַּמָּה יָמִים הִגִּיעַ אֵלָיו חֵיל נֹאצִי שֶׁאָמַר לוֹ – “אֲנִי
הֵייתִי בְּצוּלָלֶת, בָּאֲנוּ לְהַפְצִיץ אֶת הַסְּפִינָה שְׁלָכֶם, אָבֵל
לִפְנֵי כֵן הַמִּפְקֹד אָמַר אוֹלֵי נִמְצְאִים בָּאֲנִיָּה חֵילִים גְּרָמָנִים
שֶׁנִּפְלוּ בְּשִׁבְיִי?”

הַתְּקַרְבָּנוּ עוֹד לְאֲנִיָּה וּפְתָאוֹם אֲנַחְנוּ רוֹאִים שְׁנוֹרָקִים דְּבָרִים
מֵהָאֲנִיָּה, בְּדַקָּנוּ וְרָאִינוּ שְׁבִינִיָּהֶם יֵשׁ גַּם מִסְמָכִים בְּגִרְמָנִית,
הַבְּנוּ שֵׁשֶׁם נִמְצְאִים הַחֵילִים שְׁלָנוּ, וְלָכֵן שְׁמַרְנוּ עֲלֵיכֶם.

כָּל אַחַד צָרִיךְ לְהִבִּין וּלְזַכֵּר אֶת מֵה שֶׁאֹמֵר הַכְּתוּב “בְּרִצּוֹת
ה’ דְּרָכֵי אִישׁ גַּם אוֹיְבָיו יִשְׁלַם אֹתוֹ” (משלי פרק טז פסוק ז).

גְּדֻלּוֹת מְאוֹרֵי הָאָמָה פְּרָק יַח

עם ישראל מלא בגדולי ומאורי האמה. אי אפשר לדבר על כלם, אבל על קצה המזלג נגע ונדבר על כמה מגדולי האמה בהסטוריה של העם היהודי, ומה אפשר ללמד מהם.

גְּדֻלּוֹת יוֹסֵף

לפני שהאחים מכרו את יוסף הם חשבו להרג אותו, ולבסוף החליטו למכור אותו (בראשית פרק לו פסוק כז), כששמו אותו בבור הבור היה מלא בנחשים ועקרבים (שבת דף כב עמוד א). הם לא הזיקו לו. האחים התעלמו מהשגחת ה' עליו. לפני המכירה הם חששו שתתגלה המכירה ולכן השביעו שלא לגלות את מכירת יוסף, גם יוסף היה אסור בשבועה זו, ולכן לא גלה אפלו לאחר שהיה מלך, ולא שלח לאביו יעקב לגלות את הדבר.

איזו גדלות היתה ליוסף, לשמר את פיו ולא לרמוז אפלו לאבא משהו קטן.

החלום של פרעה

כְּשִׁיוֹסֵף הִגִּיעַ אֶל פְּרֹעֶה הוּא שָׁנָה אֶת הַחֲלוֹם, וּבְכָל פְּעַם
שֶׁהוּא שָׁנָה יוֹסֵף תִּקַּן אוֹתוֹ, עַד שֶׁהוּא הִתְפַּעֵל וְשָׂאֵל אוֹתוֹ:
וְכִי הִיִּית בְּחֲלוֹם שְׁלִי? (אוצר המדרשים אייזנשטיין ילמדנו עמוד
224). זֹאת הַסִּבָּה שֶׁכָּאֲשֶׁר פָּתַר לוֹ יוֹסֵף אֶת הַחֲלוֹם הוּא קִבֵּל
אֶת הַפְּתוּרָה, הוּא רָאָה שֶׁהוּא מְכִיר אֶת הַחֲלוֹם וְכַנְרָאָה גַם
אֶת הַפְּתוּרָה.

זֶה מְרָאָה לָנוּ אֶת הַקְּדוּשָׁה שֶׁל הַצְּדִיקִים שִׁיּוֹדְעִים אֶת הַנְּסִתָּה.

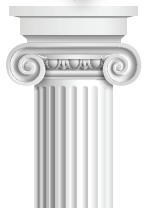

גְּדוּלוֹת הַתְּנָאִים

הַגְּמָרָא (סוכה דף כח עמוד א) מְסַפֶּרֶת שֶׁשְׂמוֹנִים תַּלְמִידִים
הָיוּ לוֹ לְהִלֵּל הַזֵּקֵן, שְׁלֹשִׁים מֵהֶם רְאוּם שֶׁתִּשְׁרָה עֲלֵיהֶם
שְׂכִינָה כְּמִשָּׁה רַבָּנָה, וְשְׁלֹשִׁים מֵהֶן רְאוּם שֶׁתַּעֲמִד לָהֶם
חֲמָה כִּיהוֹשֻׁעַ בֶּן נוּן, וְעֶשְׂרִים בִּינוֹנִים. גְּדוּל שְׂבַכְלָן - יוֹנְתָן
בֶּן עֲזִיזָאֵל, קָטָן שְׂבַכְלָן - רַבֵּן יוֹחָנָן בֶּן זַכַּאי.

וְכַדִּי שְׂנַבִּין מִי זֶה הַתַּלְמִיד הַקָּטָן, הַגְּמָרָא מְסַפֶּרֶת וּמְבַאֶרֶת
לָנוּ מָה הוּא יָדַע...

אָמְרוּ עָלָיו עַל רַבֵּן יוֹחָנָן בֶּן זַכַּאי שֶׁלֹּא הֵנִיחַ מִקְרָא וּמִשְׁנָה,
תַּלְמוּד, הִלְכוֹת וְאַגְדוֹת, דְּקִדּוּקֵי תוֹרָה וְדְקִדּוּקֵי סוֹפְרִים,
קָלִים וְחִמּוּרִים וְגִזְרוֹת שְׁוֹת, תְּקוּפוֹת וְגִימְטְרִיאוֹת, שִׁיחַת
מְלָאכֵי הַשָּׂרֵת וְשִׁיחַת שְׂדִים וְשִׁיחַת דְּקָלִים, מְשָׁלוֹת כּוֹבְסִין,
מְשָׁלוֹת שׁוּעָלִים, דְּבַר גְּדוּל וְדְבַר קָטָן. דְּבַר גְּדוּל - מַעֲשֵׂה
מְרַבָּה, דְּבַר קָטָן - הַיּוֹת דְּאַבְיֵי וְרַבָּא.

ועל התלמיד הגדול יונתן בן עזיאל אמרו עליו בגמרא (סוכה שם), בשעה שיושב ועוסק בתורה - כל עוף שפורח עליו מיד נשרף.

עוד אמרו עליו בגמרא (מגילה דף ג עמוד א) שכשכתב יונתן בן עזיאל את התרגום של נביאים, נדעזעה ארץ ישראל ארבע מאות פרסה על ארבע מאות פרסה. יצתה בת קול ואמרה: מי הוא זה שגלה סתרי לבני אדם? עמד יונתן בן עזיאל על רגליו ואמר: אני הוא שגליתי סתרי לבני אדם; גלוי וידוע לפניך שלא לכבודי עשיתי, ולא לכבוד בית אבא, אלא לכבודך עשיתי שלא ירבו מחלקת בישראל. ועוד בקש לגלות תרגום של כתובים, יצתה בת קול ואמרה לו: דיק! משום שכתוב בו קץ משיח.

גדלות האבות

והוא היה רק תלמיד של הלל, נתאר לעצמנו מי היה הלל? והלל היה יותר מאלף שנים אחרי האבות - שהרי יעקב אבינו אחרון האבות נולד בשנת ב' אלפים ק"ח (ספר סדר הדורות חלק א באלף השלישי עמוד מה בהוצאת אור החיים), והלל היה בשנת ג' אלפים תשכ"ח (ספר הדורות חלק א באלף הרביעי עמוד רלו בהוצאת אור החיים). לכן אין לנו משג מה זה האבות הקדושים. ועם כל זה, כמה השקיעו האבות בלמוד התורה! ללמדנו שאם אתה רוצה להחשב למשהו בחיים, אתה חייב ללמד תורה כל יום. זה שאתה עובד זה לא תרוץ למה לא למדת, גם יעקב אבינו עבד (בראשית פרק לא פסוק מא), גם

שְׁמַאי עֶבֶד (שבת דף לא עמוד א, ובחידושי החתם סופר שם מבואר
שהיה תלמיד חכם וגם בנאי), וְגַם הַלֵּל (יומא דף לה עמוד ב), וְכֻלָּם
לְמַדוֹ תוֹרָה.

לְכֻלָּם יֵשׁ מְשֻׁפָּחָה וְיֻלְּדִים וְיִסּוּרִים, וְעַם כָּל זֶה לְמַדּוֹ. לָמָּה
אַתָּה חוֹשֵׁב שְׂאֵתָה פְּטוּר? (עייין עוד בגמרא ביומא שם).

אַנְשֵׁים עוֹבְרִים יָמִים שְׁלָמִים וְאַפְלוֹ חֲדָשִׁים בְּלִי לְלַמֵּד
תוֹרָה. לֹא יִתְּכֵן דְּבַר כְּזֶה אֲצֵל יְהוּדִי!

לֹא מְשֻׁנָּה אֵיזָה יוֹם עוֹבֵר עָלֶיךָ, אֵיזָה בְּלָגוֹ, אַתָּה חִיָּב לְלַמֵּד
תוֹרָה. זֹאת הַסְּבָה שְׂאֵתָה קַיָּם, זֹאת הַסְּבָה שְׂבָאֵת לְעוֹלָם.

גלות וגאולה פרק יט והנהגת ה'

עקבתא דמשיחא

האור החיים הקדוש (שמות פרק ג פסוק ח) אומר, שַׁבְדוֹר
האַחֲרוֹן נִגְיַע לְשַׁעַר הַחֲמִשִּׁים שֶׁל הַטְּמֵאָה, מֵה שְׁאֶפְלוּ
כְּשֶׁהָיוּ עִם יִשְׂרָאֵל בְּמִצְרַיִם לֹא הִגִּיעוּ רַק עַד שַׁעַר הָאֲרֻבָּעִים
וְחִשְׁבָה. וּמִבְחִינַת הַטְּמֵאָה נִהְיָה יוֹתֵר גְּרוּעִים מִמָּה שֶׁהָיוּ
אֲבוֹתֵינוּ בְּמִצְרַיִם.

כִּמָּה בְּנֵאָדָם צָרִיךְ לְהִזָּהֵר שֶׁלֹּא לִפְל בְּשַׁעַר הַחֲמִשִּׁים שֶׁהוּא
עֵמֶק הַטְּמֵאָה שֶׁמִּשָּׁם כֹּמַעַט אֵין דָּרוֹךְ לְצֵאת.

גאלת מצרים וגאלתנו

אָנִי שׁוֹמֵעַ אֲנִשִּׁים אוֹמְרִים - "רַב עִם יִשְׂרָאֵל לֹא שׁוֹמְרִים
אֶת הַתּוֹרָה, אֵיךְ יִכּוֹל לְהִיטֵב שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יָבִיא אֶת
הַמְּשִׁיחַ, מֵה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יִשְׁמֵד אֶת כָּלֶם?"

לֹא צָרִיךְ לְלַכֵּת רְחוּק, זֶה מִמֶּשׁ מֵה שֶׁהָיָה בְּמִצְרַיִם, הִרְבָּה
יוֹתֵר מִ-80% הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הִרְג בְּמִכַּת חֲטָאָה (מִדְרָשׁ
תַּנְחוּמָא וּרְשָׁא פִרְשַׁת בְּשַׁלַּח סִימָן א). הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא עוֹשֶׂה
צָחוּק, הוּא לֹא וּתְרוֹן, וְכָל הָאוֹמֵר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּתְרוֹן

יִתְּרוֹ חֵייו (בבא קמא דף נ עמוד א). הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹשֶׂה
הַרְבֵּה בְּלֶגֶן בְּעוֹלָם, כָּל הַבְּלֶגֶן בְּעוֹלָם זֶה כְּדֵי שְׁעַם יִשְׂרָאֵל
יִתְעוֹרְרוּ וְיִלְמְדוּ מוֹסֵר לִפְנֵי שְׂיִצְטוּרָה לְהַעֲנִישׁ אוֹתָם, וְכִמוֹ
שֶׁאוֹמֵר הַכְּתוּב "הַכְּרַתִּי גוֹיִם נִשְׁמוּ פְּנוֹתָם הַחֲרַבְתִּי חוּצוֹתָם
מִבְּלֵי עוֹבֵר נִצְדוּ עֲרִיָּהֶם מִבְּלֵי אִישׁ מֵאִין יוֹשֵׁב. אֲמַרְתִּי אֶךְ
תִּירָאֵי אוֹתִי תִקְחִי מוֹסֵר" (צפניה פרק ג פסוקים ו - ז).

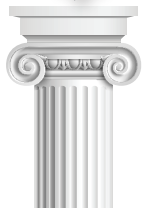

הַבְּנֵה בְּהַנְהִיגַת ה'

הַפְּסוּק אוֹמֵר "וְרֵאִיתְּ אֶת אַחֲרֵי" (שמות פרק לג פסוק כג).

אֲסוּר לָנוּ חֲלִילָה לְחַשֵּׁב שְׂיִישׁ לְקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא גּוֹף אוֹ דְמוּת
הַגּוֹף (רמב"ם הלכות תשובה פרק ג הלכה ז), אִם כֵּן אֵיךְ יְכוּל לְהִיּוֹת
שְׁמֵלֶשֶׁה רַבָּנוּ רָאָה אֶת ה'?

הַרְבֵּה הַסְּבָרִים אָמְרוּ בְּזֶה, אֶחָד הַהַסְּבָרִים הַנִּפְלְאִים הֵם
שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹמֵר לְמַעַשׂה "לֹא תוּכַל לְרֹאֵת אֶת פָּנָי"
(שמות פרק לג פסוק כ), הַכְּנֹנָה בְּזֶה - אֶתָּה לֹא יְכוּל לְרֹאֵת
אֶת מֶה שְׂאֲנִי עוֹשֶׂה הַיּוֹם, אֶת הַהוֹה, וְלִהְבִּין אֶת דְּרָכַי,
אֲבָל "וְרֵאִיתְּ אֶת אַחֲרֵי" - הַכְּנֹנָה שֶׁתוּכַל לְרֹאֵת וְלִהְבִּין אֶת
מַעַשֶׂה ה' וְתִכְלִיתוּ רַק לְאַחַר הַמַּעַשֶׂה שֶׁל כָּל הַמַּעַשִּׁים
שֶׁקְרוּ בַּהִסְטוֹרִיָּה. וְזֹאת הַסְּבָה שֶׁכַּאֲשֶׁר רָאָה מִשֶׁה רַבָּנוּ אֶת
רַבִּי עֲקִיבָא וְסוֹפוֹ שֶׁסָּרְקוּ אֶת בְּשׂוֹרָה בְּמִסְרָקוֹת שֶׁל בְּרֹזֶל,
וְאָמַר לְקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא 'זוֹ תוֹרָה וְזֶה שְׂכָרָה?' הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא לֹא הַסְּבִיר לוֹ (מנחות דף כט עמוד ב), כִּינֵּן שֶׁהַמַּעַשֶׂה עוֹד
לֹא קָרָה.

הַרְבֵּה פְּעָמִים רוֹאִים לְאַחַר מַעֲשֵׂה אֵיךְ כָּל מִה שֶׁהַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא עָשָׂה, הַכֹּל מִנְשֵׁתִּלֵּב בְּאֶפְסוֹן מִפְּלֵא, הַכֹּל מוּבֵן וְהַכֹּל
מִסְבָּר, מִה שֶׁבִּשְׂעֵת מַעֲשֵׂה הָיָה נִרְאָה תְּמוּהָ וְלֹא מוּבֵן.

זֶה מִה שֶׁיְהִיָּה בְּגֵאֻלָּה הַשְּׁלֵמָה, נִבְּיָן אֶת כָּל מִה שֶׁקָּרָה
בְּגֵלוֹת וְ"אֲזַי יִמְלֵא שְׁחוֹק פִּינוּ וּלְשׁוֹנֵנוּ רִנָּה" (תהילים פרק קכו
פסוק ב, ועיין בברכות דף לא עמוד א).

רוֹאִים דְּגַמָּא לְדַבֵּר בְּמִנּוּי יוֹסֵף לְמַלְכָּה. וְנִסְבֵּיר הַדְּבָרִים:

לְאַחַר פְּתוּרֹן הַחֲלוּם אוֹמֵר פְּרַעָה אֶל יוֹסֵף - "אַחֲרֵי הוֹדִיעַ
אֱלֹהִים אוֹתָךְ אֶת כָּל זֹאת אֵין נְבוֹן וְחָכֵם כְּמוֹךְ. אֵתָה תְּהִיָּה
עַל בֵּיתִי וְעַל פִּיךָ יִשְׁקוּ כָּל עַמֵּי רֶק הַכֶּסֶף אֲגַדֵּל מִמֶּךָ"
(בראשית פרק מא פסוקים לט - מ), פְּרַעָה הָיָה בֶן אָדָם חָכֵם, הוּא
גַּם הָיָה מְכַשֵּׁף (מועד קטן דף יח עמוד א), וְגַם יָדַע 70 שְׁפוֹת.
מִה פְּתָאוּם הוּא מַחְלִיט לְמִנּוֹת אֶת הָאָסִיר לְשַׁעֲבֵר לְמַלְכָּה
כָּל כֶּף מֵהָרָה?

אָדָם שֵׁיִשׁ לוֹ פּוֹעֵל וּפְתָאוּם מִתְּגַלֶּה שֶׁהַפּוֹעֵל כְּשֶׁרוֹנֵי וּמִיָּחַד,
וְכִי מִיָּד יַעֲשֶׂה אוֹתוֹ שְׁתָּף? מִה קָרָה לְפְרַעָה שֶׁהִזְדַּרְזוּ כָּל כֶּף
לְמִנּוֹת אֶת יוֹסֵף?

בְּגַמְרָא (סוטה דף לו עמוד ב) מְסַפֵּר לָנוּ שֶׁבְּמִצְרַיִם הָיָה חֹק שֶׁשְּׂמִי
שֵׁיִוִּדַע הֵכִי הַרְבֵּה שְׁפוֹת הוּא נְהִיָּה הַמְּלָךְ. וַיּוֹם לְפָנָי כֵּן הִגִּיעַ
מִלְאָךְ וְלִמַּד אֶת יוֹסֵף 70 שְׁפוֹת. לְפְרַעָה הָיָה כֶּסֶף עִם 70
מִדְּרָגוֹת, וּבְכָל מִדְּרָגָה הוּא דִּבֵּר עִם יוֹסֵף בְּשִׁפְהָ אַחַת, וַיּוֹסֵף
עוֹנָה לוֹ, עַד שֶׁהִגִּיעַ לְפָנָי פְּרַעָה וְאֲזַי יוֹסֵף דִּבֵּר אֵתוֹ בְּלִשׁוֹן
הַקְּדוֹשׁ, וּפְרַעָה לֹא יָדַע, וְלָכֵן הִסְכִּים פְּרַעָה לְהַמְלִיךְ אוֹתוֹ,
וּבְתִנְאֵי שֵׁיִשְׁבַע לוֹ שֶׁלֹּא יִגְלֶה שֶׁהוּא יוֹדַע יוֹתֵר שְׁפוֹת מִמֶּנּוּ.

וְכַשְׁנֹגְיַע לְפָרֶשֶׁת וַיְחִי, כְּשִׁיוֹסֵף רוֹצֵה לְקַבֵּר אֶת אָבִא שְׁלוֹ
וְאָמַר לְפָרְעָה 'נִשְׁבַּעְתִּי לְאָבִי שְׂאֲנִי אֶקְבֹּר אוֹתוֹ מִחוּץ
לְמִצְרַיִם', אָמַר לוֹ פָּרְעָה 'תַּעֲבֹר עַל הַשְּׁבוּעָה'. אָמַר לוֹ יוֹסֵף
'אִם אֶפְשָׁר לְעֵבֵר עַל הַשְּׁבוּעָה שֶׁנִּשְׁבַּעְתִּי לְאָבִא, גַּם עַל
הַשְּׁבוּעָה שֶׁלָּךְ אֶפְשָׁר לְעֵבֵר וְאֲנִי אֶגִּיד לְכֹלם שְׂאֲנִי יוֹדֵעַ
יֹתֵר שְׁפֹת מִמֶּךָ'. רוֹאִים כַּמָּה סִיעָתָא דִּשְׂמִיָּא הִיא בְּזוּה,
אִיךְ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הַקְדִּים אֶת הַכֹּל, כְּדִי שְׂיִתְקַיֵּם רְצוֹנוֹ
שֶׁל יַעֲקֹב שְׁלֵא לְהַקְבֵּר בְּמִצְרַיִם.

דְּגָמָה נוֹסֶפֶת: אֶסְנַת שְׁהִיְתָה הַבַּת שֶׁל דִּינָה מִשְׁכָּם בֶּן חַמּוֹר
(פָּרְקֵי דְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר פָּרֵק לַח, וּבְרַבֵּינוּ בַחֲיֵי בְרַאשִׁית פָּרֵק מֵא פְסוּק מֵה),
הִיא הִיְתָה אֲשֶׁתוֹ שֶׁל יוֹסֵף, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הַקְדִּים רְפוּאָה
לְמַכָּה שְׁלֵא יִצְטָרֵךְ יוֹסֵף חֲלִילָה לְהַשְׁאֵר רֵוֶק בְּמִצְרַיִם.

נְפִי ה' וְהִבְחִירָה הַחֲפְשִׁית

עם ישראל והאמונה בנסים

כְּאֲשֶׁר הִקְבִּ"ה מְצִוֶּה אֶת מֹשֶׁה לְלַכֵּת אֶל פְּרַעֲוֹ וְלִהְתַּחֲוִל אֶת תְּהִלָּתוֹ גְּאֻלַּת עַם יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם (שמות ג, י), מֹשֶׁה רִבְּנוֹ שׂוֹאֵל אֶת הַבּוֹרָא יִתְבָּרֵךְ שְׂאֵלָה פְּשׁוּטָה מְאֹד: מַה יְהִיֶּה אִם עִם יִשְׂרָאֵל לֹא יֵאֱמִינוּ שֶׁהַשֵּׁם דִּבֶּר עִם מֹשֶׁה? (שמות ד, א).

זֶה נִשְׁמָע בְּלִתִּי-הֶגְיוֹנִי לְשֵׁאל אֶת הַבּוֹרָא יִתְבָּרֵךְ הַכֹּל יִכּוֹל שְׂאֵלָה לֹוּגִית שְׂכֹזֶזֶת, אֲבָל הַשֵּׁם מְשִׁיב לְמֹשֶׁה בְּאֶפְסוֹן פְּשׁוּט, וּבִתְוֹךְ תְּשׁוּבָתוֹ טְמוֹן הַסּוּד לְאַחַת מֵהַחִידוֹת הַגְּדוֹלוֹת שֶׁל הַבְּרִיאָה:

"וְהָיָה אִם לֹא יֵאֱמִינוּ לָךְ וְלֹא יִשְׁמְעוּ לְקֹל הָאֵת הָרֵאשׁוֹן וְהֵאֱמִינוּ לְקֹל הָאֵת הָאַחֲרוֹן וְהָיָה אִם לֹא יֵאֱמִינוּ גַם לְשִׁנֵּי הָאֵתוֹת הָאֵלֶּה וְלֹא יִשְׁמְעוּן לְקֹלְךָ וְלִקְחַתָּ מִמִּימֵי הַיָּאֵר וְשִׁפְכָתָּ הַיְבֻשָּׁה וְהָיוּ הַמַּיִם אֲשֶׁר תִּקַּח מִן הַיָּאֵר וְהָיוּ לְדָם בַּיְבֻשָּׁת" (שמות ד, ח - ט).

בְּמַלִּים הָאֵלוּ, הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ מְסַכֵּם כְּבִיכּוֹל לְמֹשֶׁה רִבְּנוֹ, שְׁעַם יִשְׂרָאֵל עֲתִידִים לְהִיּוֹת סִקְפָּטִיִּים, שְׁכֹן הָעֶבֶר שֶׁל מֹשֶׁה לֹא מַעֲיֵד עָלָיו שֶׁהוּא הַגּוֹאֵל הָאֱמֵתִי. מִיֶּלֶד יְהוּדִי שֶׁגָּדַל כְּנִסְיָה מִצְרַיִ, וְנִהְפָּךְ לְנִרְדָּף עַל רִצַּח שְׂרָצַח שׁוֹטֵר מִצְרַיִ (עֵיין שְׁמוֹת ב פסוק יב וְהַלֵּאָה), וְעִכְשָׁיו טוֹעֵן שֶׁהַשֵּׁם אֱלֹקֵי יִשְׂרָאֵל דִּבֶּר אֵתוֹ,

וְצוּהָ עָלָיו לְגַאֵל אוֹתָם. זֶה בְּלִתי - הֶגְיוֹנִי לְצִפּוֹת מֵהֶם שׁוּם
דָּבָר אַחַר חוּץ מִלְהִיּוֹת סִקְפֹּטִיִּים בְּדָבָר זֶה. לְפִיכֹה, הַשֵּׁם
יִתְבָּרַךְ נָתַן לְמֹשֶׁה רַבְּנוֹ אוֹתוֹת עַל - טְבַעִיִּים לְהִרְאוֹת לְעָם,
וְהָאוֹתוֹת הָאֵלוּ יִהְיוּ עֵדִים עַל הַדָּו - שִׁיחַ שֶׁהַתְּקִיִּים בֵּין מֹשֶׁה
רַבְּנוֹ לְבֵין הַשֵּׁם, בֵּין הַטְּבַעִי לְבֵין הָעַל - טְבַעִי.

אָךְ לְמֵרוֹת זֹאת, הַשֵּׁם מְדַגֵּשׁ לְמֹשֶׁה רַבְּנוֹ שִׁיכּוֹל לְהִיּוֹת
שְׂעָם יִשְׂרָאֵל לֹא יֶאֱמִינוּ בָּאוֹת הָרֵאשׁוֹן, יֵשׁ לָהֶם בְּחִירָה
חִפְזִית לֹא לְהֶאֱמִין בּוֹ. יֵשׁ אֲנָשִׁים שִׁיאֲמָרוּ שֶׁזֶּה 'קוֹמְבִינָה
שֶׁל הַדְּתִיִּים' אוֹ סוֹג שֶׁל קוֹסְמוֹת.

שִׁכּוֹ, גַּם לְאַחַר שְׁרוּאִים נָסִים הַבְּחִירָה קִיָּמָה, וְכִפִּי שֶׁאֲמָרוּ
חַז"ל בְּגִמְרָא בְּבִרְכוֹת (דף לג עמוד ב), הַכֹּל בִּיְדֵי שָׁמַיִם חוּץ
מִיִּרְאֵת שָׁמַיִם.

וְלָכֵן נָתַן הַקַּב"ה לְמֹשֶׁה אוֹתוֹת נוֹסְפִים שִׁיעֲזָרוּ לְעָם יִשְׂרָאֵל
לְבַחַר לְהֶאֱמִין בֵּה' וּבְמֹשֶׁה עַבְדּוֹ. [וְעַיִן בְּרַמְבַּ"ם (הַלְכוֹת
יְסוּדֵי הַתּוֹרָה פֶּרֶק ח הַלְכָה א) שֶׁכָּתַב, מֹשֶׁה רַבְּנוֹ לֹא הֶאֱמִינוּ בּוֹ
יִשְׂרָאֵל מִפְּנֵי הָאוֹתוֹת שֶׁעָשָׂה, שֶׁהִמְאָמִין עַל פִּי הָאוֹתוֹת יֵשׁ
בְּלָבוֹ דְּפִי וְכו'. וְנָשָׂם מוֹנֶה הָרַמְבַּ"ם מִנְּסֵי הַמְּדָבָר. וּמִשְׁמַע
שֶׁהַנְּסִים שֶׁנַּעֲשׂוּ קִדְּם הַמְּדָבָר הָיוּ כִּדֵּי לְסִיעַ בְּאֲמוּנָתָם שֶׁל
עַם יִשְׂרָאֵל. וְכֵן בָּאֵר הַגָּאוֹן רַבִּי יִרְמְיָהוּ לְעוֹו זצ"ל, מְגִדוּלֵי
גָּאוֹנֵי אֲשֶׁכְּנוּ לְפָנָי כְּמֵאֲתִים שָׁנָה, בְּסִפְרוֹ דְּבַרֵּי יִרְמְיָהוּ עַל
הָרַמְבַּ"ם שֶׁם. עַיִן שֶׁם בְּדַבְּרָיו. וְעַל עֶצֶם דְּבַרֵּי הָרַמְבַּ"ם
הַנִּזְכָּרִים כָּבֵר הָעִיר הָאֲבִרְבָּנָאֵל (דְּבָרִים פֶּרֶק יח דִּיבּוֹר הַמִּתְחִיל
וְכוּכַר בִּיאָרוֹ).

הנִסִּים מְשַׁכְנְעִים?!

האִוֹתוֹת וְהַמּוֹפְתִים שֶׁאֲנַחְנוּ רוֹאִים יוֹם יוֹם, יְכוּלִים לְשַׁכְנַע אוֹתָנוּ לְבַחֵר בְּטוֹב, לְהֶאֱמִין בֵּה' וְלַעֲשׂוֹת אֶת רְצוֹנוֹ, אֲךָ אֵינָם מְבִטְלִים אֶת הָאֶפְשָׁרוֹת שֶׁל הַבְּחִירָה הַחֲפְזִית לְבַחֵר אִם לְהֶאֱמִין בָּזֶה אוֹ לֹא. לְצַעֲרֵנוּ אֲנַחְנוּ רוֹאִים הִרְבֵּה אֲנָשִׁים שְׂבוּחָרִים - גַּם אַחֲרֵי שֶׁרָאוּ בְעֵינֵיהֶם נְסִים גְּדוֹלִים - לֹא לְהֶאֱמִין, אוֹ שֵׁישׁ מֵהֶם שֵׁיֶאֱמִינוּ בְּחֵלֶק מִדֵּינֵי הַתּוֹרָה וּבִתְנָאִים מְסִיָּמִים. וְלְצַעֲרֵנוּ יֵשׁ הִרְבֵּה יְהוּדִים שֶׁטּוֹעְנִים שֶׁהֵם מְאֱמִינִים בֵּהשֵׁם, וְאוֹהֲבִים אוֹתוֹ כִּי רָאוּ נְסִים גְּדוֹלִים, אָבֵל הֵם לֹא שׁוֹמְרִים אֶת הַשְּׁבֻת אוֹ צְנִיעוֹת, אוֹ הִלְכוֹת אַחֲרוֹת שֶׁנֶּחְשָׁבוֹת בְּעֵינֵיהֶם כְּדָבָר לֹא רְלוֹנָטִי, בְּלִתֵּי הַגִּיּוֹנִי, אוֹ שְׁלֵא נוּחַ לָהֶם.

הִרְבֵּה פְּעָמִים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹשֶׂה נְסִים לְאָדָם לְקָרֵב אוֹתוֹ, עַד שֶׁלְּפַעְעָמִים הוּא מְבִיא אֶת הָאָדָם לְנִקְדָּה שֶׁאֶפְלוּ הַבְּחִירָה הַחֲפְזִית שְׁלוֹ אוֹמְרֵת שְׁלֵא לְהֶאֱמִין זֶה כְּבָר יוֹתֵר קוֹשֶׁה מִלְּהֶאֱמִין.

אֲךָ גַּם אַחֲרֵי זֶה הַבְּחִירָה הַחֲפְזִית נִשְׁאַרְתָּ, וְהַקִּב"ה לֹא מִתְעַרֵּב בְּהַחְלִטַת הָאָדָם.

הַבְּחִירָה וְהִידִיעָה

"מֵה' מְצַעְדֵי גִבֹּר כּוֹנְנֵנוּ וְדַרְכּוֹ יִחְפֹּץ" (תהלים לו, כג), הַבְּחִירָה הַחֲפְזִית שֶׁל הָאָדָם הִיא לְמֵרוֹת מֵה שֶׁהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ יוֹדֵעַ אֶת הָעֵתִיד, הוּא יִתְבָּרַךְ מְצִיעַ בְּפָנֵינוּ אֶת כָּל הָאוֹפְצִיּוֹת, וְיֵשׁ

לנו אַתְּ הָאֶפְשָׁרוֹת לְבַחֵר גַּם בְּאֻפְצָיָה הַשְּׂגוּיָה. אַךְ הַקֵּב"ה
"שֶׁרַחֲמָיו עַל כָּל מַעֲשָׂיו" (תהילים קמה, ט), שׁוֹלַח מִיַּד פְּעַם
עוֹד אֵיתוֹת וְעוֹד נֶס, לְעֶזֶר לָנוּ לְהִתְגַּבֵּר עַל כּוֹחוֹת הָרַע
וּלְבַחֵר בְּטוֹב, וּמַחֲכָה לְבָנָיו שֶׁיִּשׁוּבוּ אֵלָיו, וְשִׁכַּל בָּנָיו לְבִסּוּף
יִבְחָרוּ אֶת הָאֻפְצָיָה הַנְּכוֹנָה לְפָנָי שֶׁנִּגְמַר הַזְּמַן - שֶׁהוּא
הַחַיִּים בְּעוֹלָם הַזֶּה.

פרק כא - עם ישראל - יחודם ומעלתם

קשיות הערף

אחת המדות שיש לעם ישראל היא מידת קשיות הערף. חלק מהתכלית של גלות מצרים הייתה כדי לרכך את עם ישראל, כדי שיהיו מוכנים לקבל את התורה (אברבנאל בראשית פרק טו בשם הר"ן), כי עם ישראל הם העושים שבאמות (ביצה דף כה עמוד ב), וזה מה שעמד לעם ישראל למסור נפש לקדוש ברוך הוא, והשתמשו בקשיות הערף הזו נגד האויבים, שלא הצליחו לשבר אותם במשך 2000 שנות גלות.

ספירת עם ישראל

ומצאנו שהקדוש ברוך הוא מצוה לספר את עם ישראל (שמות פרק ל פסוק יב), כיון שהוא אוהב אותם, כמו שאדם שהוא אוהב כסף כל היום סופר את הכסף שלו, ובודק אותו שהכל בסדר (עין בבא מציעא דף כא עמוד ב), או שהוא מתקשר לברוקר שלו ושואל אותו - "כמה נשאר לי", ככה הקדוש ברוך הוא אמתנו. כל יהודי הוא יהלום, הוא הגיע יהלום לעולם, השאלה איך הוא יוצא מהעולם?

שבט לוי

השבט המיחד שהיה בעם ישראל הוא שבט לוי, שלא נפקד בתוך בני ישראל (במדבר פרק א, פסוק מט), ועם ישראל מצוה לפרנס אותם (דברים פרק טז פסוק יא), הם גם לא היו משעבדים במצרים (מדרש רבה וילנא פרשת שמות פרשה ה אות טז), הם היו רק עבדי ה' מאז ומתמיד.

עם ישראל כחול וכוכבים

וכבר הבטיח הקדוש ברוך הוא לאברהם אבינו שנהיה כחול ואשר על שפת הים או ככוכבי השמים (בראשית פרק כב פסוק יז). איפה ההבטחה הזאת?

כשיעקב אבינו ירד למצרים היו רק שבעים נפש (שמות פרק א פסוק ה, דברים פרק י פסוק כב), ותוך מאתיים ועשר שנים נהפכו למספר עצום ורב. את זה נלמד ממה שמוזכר במדרש (תנחומא ורשא פרשת בשלח סימן א) "וחמשים עלו בני ישראל" (שמות פרק יג פסוק יח), אחד מחמשה עלו, ויש אומרים אחד מחמשים, ויש אומרים אחד מחמש מאות, רבי נהוראי אומר: העבודה, אפלו לא אחד מחמשת אלפים עלו, ואימתי מתו? בימי האפלה שהיו קוברין ישראל מיתהו ומצרים יושבין בחטון.

מספר בני ישראל

רואים לאיזה מספר עצום הגיעו עם ישראל במצרים. הרי שהתקימה ההבטחה.

גם בזמן שלמה המלך אומר הכתוב "יהודה וישראל רבים כחול אשר על הים לרב אכלים ושתים ושמחים" (מלכים א פרק ד פסוק כ). וגם בזמן ינאי המלך היה עם רב, כמבאר בגמרא (גיטין דף נז ע"א).

והשאלה המתבקשת היא, לאן נעלמו כל עשרות מליוני היהודים הללו?

התשובה הראשונה היא - בגלל כל הצרות שעם ישראל עבר בגלות, שהרגו ורצחו בנו.

התשובה השנייה היא - ההתבוללות שנגסה בעם ישראל ובמשך הדורות מליוני יהודים התבוללו.

חכמינו זכרונם לברכה רמזו עוד בזה שכאשר עם ישראל עולים - הם עולים עד לכוכבים, וכשהם יורדים - יורדים עד עפר (ילקוט שמעוני אסתר רמז תתרנח), וכמו שאנחנו רואים "שמהרסינו ומחרבנו ממו יצאו" (ישעיה פרק מט פסוק יז), מתוך עם ישראל הגיעו האנטישמים הכי גדולים.

הנשמה היהודית

הרמב"ם (בהלכות גירושין פרק ב הלכה כ) כותב, מי שהדין נותן שכופין אותו לגרש את אשתו ולא רצה לגרש, בית דין של

ישראל בכל מקום ובכל זמן מכין אותו עד שיאמר רוצה אני, ויכתב הגט, והוא גט כשר.

אנחנו לומדים מהרמב"ם שאם אדם מחיב על פי דין תורה לגרש את אשתו מתר להכות אותו עד שיאמר רוצה אני.

זה לכאורה דבר אבסורדי, אתה מרביץ לו ומכריח אותו שיאמר רוצה אני? הוא באמת לא רוצה, הוא מפיח מהמכות שלך, מה הענין בזה? מה גם שיש משג שנקרא "גט מעשה" - אם מכריחים את הבעל לתת בעל פרוח את הגט - הגט בטל (עין משנה מסכת גיטין פרק ט משנה ח), אז מה עוזרת האמירה שלו "רוצה אני" אחרי המכות?

את הנשאלה הזו שואל הרמב"ם עצמו בהמשך דבריו, וכותב - ולמה לא בטל גט זה שהרי הוא אנוס?

ועונה - שאין אומרין אנוס אלא למי שנלחץ ונדחק לעשות דבר שאינו מחיב מן התורה לעשותו, כגון מי שהכה עד שמכר או נתן, אבל מי שתקפו יצרו הרע לביטל מצוה או לעשות עברה, והכה עד שעשה דבר שחייב לעשותו, או עד שנתרחק מדבר שאסור לעשותו, אין זה אנוס ממנו, אלא הוא אנוס עצמו בדעתו הרעה.

לפיכך זה שאינו רוצה לגרש, מאחר שהוא רוצה להיות מישראל, רוצה הוא לעשות כל המצוות ולהתרחק מן העברות, ויצרו הוא שתקפו, וכיון שהכה עד שתשש יצרו ואמר רוצה אני, כבר גרש לרצונו.

אנחנו לומדים דבר מפלא מדברי הרמב"ם, שה"אני" האמתי של כל יהודי, זו נשמה ולא הגוף, והנשמה תמיד רוצה לקיים

מַצוֹת וּרְצוֹן ה', אֲבָל הַיִּצָּר הָרַע מִפְּרִיעַ, וְלִכְּן כַּמָּה מִכּוֹת
מִבְּרִיחוֹת אֶת הַיִּצָּר הָרַע. זֶה בְּעֵצָם הַתְּכָלִית שֶׁל הָעֲנָשִׁים
הַכְּתוּבִים בַּתּוֹרָה וְהַקְּלָלוֹת וְשִׁאָר הַדְּבָרִים הַמִּפְחִידִים, כְּדִי
לְהַבְרִיחַ אֶת הַיִּצָּר הָרַע. זֶה דוֹמָה לְמָה שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ
זְכוּרָנוּם לְבִרְכָה (ברכות דף ה עמוד א), שֶׁאִם אָדָם רוֹאֶה שֶׁיִּצָּר
הָרַע מִתְגַּבֵּר עָלָיו יִזְכִּיר לוֹ יוֹם הַמִּיתָה, יִצָּר הָרַע יִבְרַח
מִמֶּנּוּ עַל יְדֵי פֶחֶד.

פרק כב התבוללות - הסרטון שבעם ישראל

טעות קיומית

נשואי תערובת, או כפי שנקראים בעולם - נשואי התבוללות, התוצאה של נשואים אלו כאשר יהודי מתחתן עם גויה, מלבד האסור הנורא שהתורה אסרה על זה, גם היילד שנוולד אינו יהודי בשום פנים. ההלכה הזאת היא אפלו כשהאבא הוא יהודי, והיחוס שלו הולך עד ליהודים שיצאו ממצרים. למרות שיחוס האב קובע את הכהנה והשבט, אבל היחוס מצד האם הוא תמיד הקובע אם היילד הוא יהודי או לא.

בנגוד לנשאר הדתות והפחות בעולם, אין כזה דבר בהלכה "חצי יהודי" או "יהודי חלקי". או שהוא מאה אחוז יהודי או שהוא מאה אחוז גוי, אין יוצא מן הכלל.

שכיח מאד למצא אנשים שמייחסים לכמה עמים יחד. אצל עם ישראל אין כזה דבר, או ורק אם האמא יהודית - היילד יהודי, ואם לא - לא.

את הטעות הזו שיש יהודים שטועים בה ומחשיבים את ילדיהם לחצי יהודים - טעו הנאצים, שהחשיבו את כל מי שיש לו איזה יחוס ליהודים - כמאה אחוז יהודי, ורצחו אותו.

למרות שהאסור הזה של נשואין מערבים, אינו כל כך פופולרי אצל היהודים החלוניים או הרפורמיים או

הקונטרבטיבים, שכן דרכם לסלף ולשנות כל דבר בתורה לפי הנוחות שלהם, והם תמיד משנים את ההשקפה שלהם, ולוקחים את אסורי התורה ומוחקים ומסלפים לפי צו האפנה של מחם הקודח.

האמת היא שאפלו הם, והעולם בכלל, מכירים את אמתות ההלכה הזאת, אפלו אם הם לא מקימים אותה. והראיה הפשוטה לכך היא, שרוב האנשים מסכימים שיש בערך 14 מליון יהודים בעולם היום. וכיון שהאנושות התחילה בימי נח שהיו לו שלשה בנים שהקימו את כל האנושות מחדש אחרי המבול (עיין בראשית י, א), ומשם יצא עם ישראל, ושם ה'ה' אחד משלשה, ולפי חשבון זה יוצא שכשליש מהעולם יהודים, שכן שם הוא אחד משלשת הבנים שהקימו את העולם מחדש אחרי המבול. זאת תוצאה של הגיון פשוט, אך שנוגד את חקי התורה.

התבוללות לפני השואה

לצערנו התבוללות בתוך העם היהודי התגברה באפן אסטרונומי במשך מאות השנים האחרונות, והגיעה לשיא לפני השואה. מאמר שנכתב על ידי המוסד הכי-מפרסם שמקדש לחקירת ענייני השואה, יד ושם, אומר:

”בשנת 1927, 54% מכל הנשואים של יהודים היו עם זוג לא יהודי, ובאותה שנה בערך אלף יהודים יצאו מהיהדות, חצי מהם 'התגירו' לדת אחרת”.

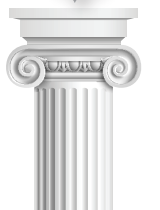
הגיוני מאד שאם 54 אחוז התבוללות הייתה נקדת ההתחלה, האחוזים עלו ככל שהתקרבה השואה. זאת הסבה שידידי מזכה הרבים הרב יוסף מזרחי שליט"א חוזר ואומר בהרצאותיו שלא ידוע לנו המספר המדיק של 'יהודים לפי ההלכה' - שנרצחו בשואה.

לנאצים הרשעים לא הייתה אכפת מחשבונות הלכתיים, שכן כל מי שהיה לו איזה קשר ואפלו הקטן ביותר ליהדות, הייתה זו עלה וסבה להרג אותו, ולכתב במסמכים שהרגו 100% יהודי.

ההתבוללות כיום

הנקדה העקרית כאן היא, שאם אנחנו מדמים את הסטטיסטיקה של ההתבוללות בארצות הברית כיום, לימים שלפני השואה כשהיהודים הצליחו בעשר ובפוליטיקה בגרמניה, יהיה קשה לטען שאנחנו מצליחים להשמר מהתבוללות יותר מהם. האחוזים גדלים ועולים משנה לשנה, עד כדי כך שיש לנו לדאג על עתיד עמנו. כך שבין אם אתה דתי עכשו או לא זה לא רלוונטי, אם אכפת לך מהעם שלך, העם היהודי, מוטלת עליך החובה להתעורר ולעצור את זרם ההתבוללות של עם ישראל בארצות הברית ובכל העולם, שהגיע לשיא של כל הזמנים...

מהי המחלה הכי מסכנת

הרב גלינסקי והמשפחה האבלה

למרות קומתו הנמוכה, הרב יעקב גלינסקי זצ"ל היה ענק בתורה עם נשמה יוקדת ומתלהבת ביותר מכל אנשי העולם הזה. מפרסם היה בזה שהוא מדבר מוסר מלהיב כדי לחמם את נשמות השומעים, ואפלו כשהיה בכלא הקר של סיביר, הרב גלינסקי חפש אפנים לזכות את הרבים בכל פנה שבעולם - וגם שם.

כשמשפחה עשירה הזמינה אותו לדבר בהלויית אביהם, הרב גלינסקי ראה את זה כהזדמנות מיחדת שהגיעה לידו, להביא עוד אור תורה לעולם, וגם לאסיפת כסף לישיבתו.

התכנית המקורית שלו להתאבל ולנחם את המשפחה, השתנתה ברגע שהוא ראה את המשפחה האבלה, שהגיעו עם פרחים יפים לשים על הקבר הטרי.

הוא שם לב שהחלוניות כבשה גם את המשפחה הזאת.

"באתי לדבר בשם המשפחה, אבל גם באתי לדבר בשם האבא שנופטר" אמר הרב גלינסקי.

"אם אין נשמה, אז למי אתם מביאים פרחים? ואם יש נשמה, אז מה הפרחים יכולים להועיל לה?"

אלו המלים המפתיעות שפתח בהן הרב גלינסקי זצ"ל את
הספד הלוינה.

תרומה לישיבה לא יצאה לו מדרשה זו... אפלו פרוטה אחת
הוא לא קבל... אבל הוא שמח לקבל הזמנה לאזכרת השנה,
שם ראה שדבריו אכן פעלו: הצניעות והקדשה שלטו יותר
בסעודת האזכרה (היארצייט) של האבא הנפטר.

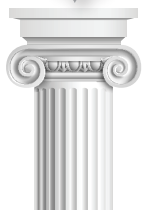

המחלה הנוראה

יום ראש השנה הזה הוא יום מדהים להמוני יהודים, אבל
גם מלא ריקנות להרבה יותר אנשים, הם אחינו ואחיותינו
הרחוקים מתורה ומצוות. אם באת לבית כנסת טפוסי
בארצות הברית או באירופה או בשאר מקומות, בודאי
ראית כמה פנים חדשות במשך היום. הפנים האלה לא
נראות כאן כל השנה, למרות שבכולם האורתודוקסי
עושים מאמצים גדולים לבנות בתי כנסת ומרכזי יהדות
יפים, מפארים ומיחדים. לא די בהשקעות אלו להביא
את האנשים לבית הכנסת, שכן, רק השקעות מועטות
משקיעים כדי להפוך את היהודים להיות יותר יהודים. זה
מחזה שגרתי שיעוד מקום נפתח לתפלה אף בקשי מגיעים
לשם אנשים. ולשעורי תורה המצב גרוע עוד יותר...

המצב הוא שיש עדיף בכסף, אבל מחסור ביהודים
שישתמשו בו ליהדותם.

למרות שהכפחות הכפרניות כמו הרפורמים והקונסרבטיבים

הן מחלות קשות שמכללות הרבה בעם ישראל, המחלה הכי-מסכנת בעולם היהודי היא - מחלת הבורות התורנית של אנשים רחוקים מהתורה והמצוות המחלה הזו סופנית ומאבדת את העם היהודי מדור לדור.

בסקר של ארבעה דורות שנעשה על ידי PEW Research התברר עמק המחלה הנוראה הזו, שלא משאירה כמעט שום זכר יהודי לאחר ארבעה דורות של רחוק מחיי התורה והמצוות.

למרות שהמנהיגים שבדורות שעברו הצליחו להבדיל את עצמם מאמות העולם, החלונות של היום הצליחה לחדר אפלו בעולם האורתודוקסי כמו בשאר העולם. נתן לראות אנשים שנראים כדתיים עם כל הלבוש, אבל בפעל הם חלונים לכל דבר. אפשר לכתב ספר שלם עם כל הפרטים של התופעה הנוראה הזאת, אך יש שתי שאלות משמעותיות שאנחנו צריכים לבדק: למה יש יותר ויותר יהודים רחוקים מחיי התורה והמצוות ואיך אנחנו יכולים להציל אותם?

לא יודעים או לא מאמינים

בגוד למה שרוב האנשים הדתיים חושבים, אנשים חלונים לא "בוחרים" להיות חלונים, אלא יש שתי נקודות שמצויות ברוב היהודים החלונים: טפשות וחוסר אמונה (דהיינו אתאיזם חלקי).

טפשות: רב האנשים היום יודעים קצת או לא יודעים כלום על משמעות התורה ומצות ה', וגם אלו שכן יודעים קצת יותר אין בידיעתם מספיק מידע כדי שירצו לשנות את חייהם. הם יכולים להיות גאוני ממש במדע החלוני או המקצועי, אבל ידיעתם בחכמת התורה שואפת לאפס...

הידיעה שלהם מסתכמת בכמה שמות של אנשי התנ"ך, עם כמה פרטים שהם ראו בסרט או בספר כפרני או ששמעו פעם בדי - שיח. ועל זה הבסיס שעליהם החליטו החלטות גורליות לעצב את חייהם.

אם תשאלו יהודי חלוני מהו הענש למי שמחלל שבת? הוא לא ידע את כל הפרטים. אולי הם שמעו שיש ענש של חיוב מיתה למחללי שבת, אבל הם מאמינים שבועולם של היום זה לא רלוונטי. בגלל זה אתם רואים הרבה מהם נוסעים ברכב לבית כנסת אורתודוקסי בשבת, מבלי לחשוש לכלום ומבלי שאף אחד יוכיח אותם. אפלו רב האנשים הדתיים לא יודעים את המידע החשוב הזה. ובאמת, איך הם יכולים לדעת, אם ברוב עולם דוברי האנגלית לא מלמדים את הפרטים האלו?

מלבד הנתון שלמוד הענשים זה חלק אחד מי"ג עקרי האמונה של הרמב"ם, זו הדרך היחידה שמישהו יכול לעשות בחירה חכמה. וכמו שבדרך כלל, מי שקונה רכב חדש לא יקנה רק על פי הצבע והצורה, שכן הידיעה של המחיר שצריך לשלם משנה את הכל. יכול להיות שהוא יאהב את הצורה או הצבע של הרכב, והוא לא הכי חכם לחשב את נפח המנוע. אבל את המחיר שצריך לשלם - זה

דָּבַר שְׁפָלָם יְכוּלִים לְהַבִּין. כָּל מָה שְׁאַתָּה תִּחְשָׁב עַל הָרֶכֶב, יְהִיֶּה לֹא רִלּוּנִסְטִי בְּרָגַע שְׁשִׁמְתָּ לֵב שֶׁהַמְּחִיר הוּא פִי 10 מִמָּה שְׁאַתָּה יְכוּל לְשַׁלֵּם.

כָּל שֶׁכֵּן כְּשֶׁאֲנַחֲנוּ מִבִּינֵים אֶת הַמְּחִיר שֶׁל שְׁמִירַת אוֹ עֵבִירַת הַתּוֹרָה. יְכוּל לְהִיּוֹת שְׁאַתָּה אוֹהֵב אוֹ לֹא אוֹהֵב לְאָכֵל מֵאֲכָל כָּשֶׁר, וְטַפֵּשׁ מְדִי מְכַדִּי לְדַעַת שְׁשִׁבְתָּ הִיא יוֹתֵר טוֹבָה מִכָּל חֲפִשָּׁה שְׁאַתָּה יְכוּל לְשַׁלֵּם, אָבֵל אִם יִדְעַתָּ שְׁחִלּוּל שְׁבִתָּ בְּמִזִּיד יְכוּל לְשִׁים אוֹתָךְ בְּאוֹתוֹ סְטָטוּס שֶׁל גוֹי עוֹבֵד עֲבוּדָה זָרָה עִם עֵנְשִׁים עַד אֵין-סוּף בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא, אִזּוֹ זֶה יִגְרַם לְכָל אָדָם נוֹרְמָלִי לְחַשֵּׁב עַל זֶה עוֹד הַפְּעַם. וְאִם הַמִּידַע הַזֶּה לֹא מִבִּיא אֶת הָאָדָם לְשִׁנוּי, זֶה אוֹ כִּי הוּא שׁוֹטָה אוֹ שֶׁהוּא פָּשׁוּט לֹא מֵאֲמִין בָּזֶה.

חֹסֶר הָאֲמוּנָה (אֲתַאֲזִים חֶלְקִי)

יוֹתֵר מְדִי פְּרוֹפַגַּנְדָּה (תַּעֲמוּלָה) יְכוּלָה לְשַׁגֵּעַ אֲנָשִׁים עַד כְּדֵי כֶּף שֶׁהֵם יֵאֲמִינוּ בָּמָה שֶׁהִכְתִּיבוּ לָהֶם, גַּם אִם הָאֲמוּנָה הִיא שֶׁהִסְבָּא שְׁלָהֶם הִיָּה קוֹף שֶׁהוּא מְצַאֲצָאִי תוֹלַעַת. אֵלוֹ שֶׁהִתְחַכְּמוּ יוֹתֵר הַחֲלִיטוֹ לומר שֶׁהֵם לֹא מֵאֲמִינִים בְּכִלּוּם (אֲתַאֲזִים), כִּכָּה הָאָדָם יְכוּל לְשַׁחֲרַר אֶת יְצָרוֹ מִכָּל הַחַיּוּבִים הַנוֹבְעִים מֵאֲמוּנָה בְּהִשָּׁם.

אִם מִיִּשְׁהוּ בְּאֵמַת מְחַפֵּשׁ אֶת הָאֲמַת, יֵשׁ אֵין סְפוֹר הַזְּדִמְנִיּוֹת לְגִלּוֹת אוֹתָהּ. בְּשִׁבִיל זֶה הַקִּמְנוּ אֶת 'חֲבֵרַת בְּעֵזְרַת הַשֵּׁם' הַמְּפִיָּצָה דְּבָרֵי תוֹרָה וְהוֹכָחוֹת מְדַעִיּוֹת לְקִיּוּם הַתּוֹרָה בְּעֵרוּצֵי הַמְּדִידָה הַשּׁוֹנִים בְּאֵלְפֵי סְרָטוּנִים, שְׁעוּרִים בְּכִמָּה

שפוט מרבנים שונים, בהם מראים את הראיות המדעיות
המדהימות לתורה שבכתב ולתורה שבעל פה. באינטרנט
כיום נמצאים שעורים מצוינים שיועילו באפן מדי למי
שמחפש את האמת כדגמת הסרט המונומנטלי בארץ 4
שעות הנקרא תורה ומדע מהרב יוסף מזרחי, וגם את
העבודה המדהימה של הרב זמיר כהן בספרו 'המהפך',
ופרופסור חיים שור, ועוד ממחים אחרים בתחום התורה
והמדע. כל מי שמחפש את האמת באפן שכלי, יוכל למצא
שם את האמת בקלות עם קצת מאמץ. וכשהאדם יראה
את הראיות, מיד הוא יבין שהמחיר להיות חלוני זה מעבר
לתקציב שלו.

אַחַדוּת פּרִק כּד

מִדָּה כְּנֶגֶד מִדָּה

מִסְפָּר עַל רֹאשׁ יְשִׁיבָה קִפְדָּן וְיָדוּעַ, שְׁעֶזֶר בְּאַרְגֹּון אַרְוֵעַ רַבְנֵי מִיְחָד בְּמִינוֹ בְּאַרְצָן יִשְׂרָאֵל. לְאַרְוֵעַ הַמִּיְחָד הַזֶּה, שְׁמִכְרֵךְ אֶת כָּל הַכְּרִטִיסִים, הִגִיעוּ רַבִּים מִהַרְבָּנִים הַמּוֹבִילִים וְגַם אֲנָשִׁים חֲשׁוּבִים בְּעוֹלָם הַיְהוּדִי הָאוֹרְתוֹדוּקְסִי, כְּדִי לְהַתְחַזֵּק מִגְדוּלֵי הַדּוֹר הַקְּדוֹנָשִׁים בְּעַמּוֹנוֹ.

כְּאֲשֶׁר הִגִיעַ רֹאשׁ הַיְשִׁיבָה הַזֶּה לְאַרְוֵעַ עִם בְּנוֹ (רַב צְעִיר) לֵלֵא כְּרִטִיסִים, מִסְפָּר דִּקּוֹת לְאַחַר שְׁהַדְלָתוֹת נִסְגְרוּ, הוּא נִחְרַד לְגִלּוֹת שְׁהַמְאָבְטִיחַ הַנְּחָה שְׁלֵא לְהַכְנִיס אֶף אֶחָד לֵלֵא כְּרִטִיסִים.

מִכִּיּוֹן שֶׁהוּא עֶזֶר לְאַרְגֹּון אֶת הָאַרְוֵעַ, הוּא הֵיךְ בְּתַחֲלָה בְּטוֹחַ שֶׁהוּא יָכוֹל לְנַהֵל מִשָּׂא וּמִתָּן כְּדִי לְהַכְנִס פְּנִימָה. אַחֲרֵי כַּמָּה דִּקּוֹת שָׁל מִשָּׂא וּמִתָּן שְׁלֵא הוֹעִיל, רֹאשׁ הַיְשִׁיבָה הִחֵל לְאַבֵּד אֶת קוֹר רִחוּוֹ.

מִבּוֹכָה כְּזוֹ, וְשֶׁהֵיךְ בִּקְרַת הַמְּקַפִּיא מַחוּץ לְדָלֶת, נִמְשָׁכּוּ לְמַעֲלָה מִשְׁעָה. בְּאֵי אַמּוֹן מַחְלָט עַל

רַע מְזוּלוֹ, הוּא הִרְגִישׁ צָרָךְ עֵז לְסַפֵּר זֹאת לְעַמִּיתָיו בְּרִגְעַ שֶׁהָאַרְוֵעַ יִסְתִּים.

בְּרִגְעַ שֶׁנִּפְתְּחוּ הַדְּלָתוֹת, זָרְמוּ מֵאוֹת אֲנָשִׁים הַחוּצָה. הָרַב כִּיּוֹן בְּמַהִירוֹת אֶת צְעָדָיו לְעֵבֶר "חֲבֵרוֹ" לְאַחַר שֶׁאַתֵּר אוֹתוֹ

בין הקהל, והחל "לזרק" עליו את כל התסכול שנוצר בו במהלך השעות האחרונות. חברו נתן לו לסיים את הצעקות, והפתיע אותו בכך שאמר לו כי גדול הדור עדין בפנים, והוא יכול לפצות אותו על ידי מפגש אחד על אחד.

מהר מאוד התחלפו רגשות התסכול בהתרגשות גדולה, כאשר הנשליטה רצו פנימה כדי לא לפספס הזדמנות של פעם בחיים. כאשר באו לפני גדול הדור הזקן והחכם, החבר לא שוכח לציין מה קרה לראש הישיבה החשוב, ושבח אותו כאחד מראשי הישיבות המיוחדים, ושישיבתו היא אחת הישיבות עם הסטנדרטים הגבוהים ביותר בעולם הישיבות.

בקול נמוך אך חזק, הפתיע גדול הדור את שלשת הרבנים עם בקשה חריגה: "אתה יכול בבקשה לספר לי עוד קצת על ההרגשה שלך הלילה, איך הייתה לשהות בחוץ בקור המקפיא בזמן שהארוע הזה התרחש?"

מבלבל ומרגש, ענה לו אותו ראש הישיבה: "אני בטוח שזה כמו להיות בגיהנום".

גדול הדור לא הסתפק בתשובה הקצרה, ולחץ כדי לקבל פרטים נוספים ואמר: "האם אתה יכול בבקשה לספר לי קצת יותר על איך הייתה זה בגיהנום?"

ראש הישיבה פתח את לבו והחל לפרט עד כמה נורא הרגיש כאשר הייתה בחוץ בקור המקפיא. וכמעט בדמעות, ספר על ההשפלה שהיתה לו, במיוחד כשהוא מול בנו הצעיר.

”כבוד הרב, הייתי כל כך נבוך והרגשתי כל כך לבד ודחוי.
הרגשתי שאני כלום, שום דבר!

זה הרגיש כאילו כל מה שעשיתי אי פעם היה כשלוך מחלט,
מכיון שסלקתי בבטח פנים מכל פתח שרציתי להכנס,
וימההדרה הנוראה שעשו לי מכל מי שאני מכיר. הייתי
חסר אונים ושום דבר לא יכול היה להסיר את התחושה
ההיא שנוראתה כאילו זה לעולם לא יגמר. אני רק לא יכול
להבין, מדוע השם עשה לי את זה? עבדתי כל כך קשה
להצלחת הארוע!!

לאחר רגע של שתיקה, שבו אפשר גדול הדור לרגשותיו
הסוערים של ראש הישיבה להרגע מעט, הגיב גדול הדור
בתגובה קצרה וחכמה, תגובה שיכולה ללמד את כלנו
שעור לכל החיים. ”אולי השם רוצה שתכיר את הרגשות
של התלמידים שדחיתם משיבתכם המיוחדת המממירה
כל כך בתנאי הקבלה, ובמיחד אצל מי שאין לו רקע זהה
לשלכם, כגון יחוס נכון או יכלת כלכלית. ולמרות שהם
נסו הכל כדי להכנס לישיבה הקפדנית שלך, שום דבר
לא עזר, הם הרגישו נבוכים, לבדם, דחויים ושהם כלום
אחד גדול! כאילו כל מה שעשו היה כשלוך מכיון שהם
מפרדים מכל מי שהם מכירים... אולי הם גם שואלים
מדוע השם עשה להם את זה למרות שהם עבדו כל כך
קשה!!! הם גם כן בנים צעירים של השם. יש להם תשובה
בשבילם?...”

אחדותנו מוטלת בספק

כִּלְנוּ שׁוֹמְעִים סְפוּרִים שְׂכָאֵלָה, וְאוּלֵי אֶפְלוּ חֲוִינוּ כַּמָּה דְחִיּוֹת מִיִּשְׁבָּה אוֹ מוֹסֵד שְׂרָצִינוּ לְהִתְקַבֵּל אֵלֶיהָ, וּבְכָל זֹאת, לֹא נִרְאָה שְׂאֵף אָדָם עוֹשֶׂה מְשֵׁהוּ לְמַעַן כָּלֵל יִשְׂרָאֵל. רַבָּם כָּל כּוֹ מְפַחְדִּים וְנְבוֹכִים מִמַּעַרְכַת הַמוֹסְדוֹת הַנוֹכְחִית, שֶׁהֵם פְּשוּט הַתְּמוּדָדוֹ עִם זֶה בְּשִׁקְטוֹ, וְרַק יִרְצוּ שֶׁהֵיִלָּדִים שְׁלֵהֶם יִכְנָסוּ לְמוֹסֵד לְמוֹדֵי כָּלְשֵׁהוּ. וְהִרְבֵּה פְּעָמִים זֶהוּ מְקוֹם אֲשֶׁר אֵין רוּחַ חֲכָמִים נוֹחֶה הַיְּמִנּוּ. אוֹ לְבֵית סֵפֶר צְבוּרֵי, לְמֵרוֹת שְׁבַעַל 'מַעַם לוֹעֵז' קוֹרֵא לְאוֹתוֹ מַעֲשֶׂה שְׁוֵה עֵרָו לְעִבוּדָה זָרָה? (מַעַם לוֹעֵז, פֶּרֶשֶׁת יִתְרוֹ עִמּוּד 190 בְּאַנְגְלִית).

אֶפְלוּ אִם יִשְׁנֶם כַּמָּה אֲנָשִׁים שְׂמִסְכִּימִים שְׁזוֹ לֹא הִדְרָוּ, הֵם מְסִכִּימִים בְּשִׁקְטוֹ וּמֵאַחֲוֵי הַקְּלָעִים, שְׂמָא יִשְׁמְעוּ מֵהֶם אֵת הָאֲמַת בְּקוֹל רֶם וַיִּזְרְקוּ אֵת יְלִדֵיהֶם מֵאוֹתוֹ הַמוֹסֵד כִּי דַעְתָּם לֹא מֵתְאִימָה לְמַעַרְכַת... וּפְתָאוּם הַיֵּלֵד שְׁלֵהֶם לֹא מֵתְאִים לְמַסְגֶּרֶת הַלְּמוּדִית.

מַצְעֵר לְחֹשֶׁב שֶׁהֵם לֹא חוֹשְׁבִים עַל הַיֵּלֵד הַבָּא שֶׁל הַשֵּׁם?

מָה קָרָה לְאַחֲדוֹת שֶׁל עִם יִשְׂרָאֵל שְׂכַמְעַט כָּל מְרָצָה אוֹ רַב מְזַכִּירִים בְּהִרְצָאוֹת שְׁלֵהֶם? מָה קָרָה לְאַחֲדוֹת כָּלֵל יִשְׂרָאֵל הַמְּזַכֶּרֶת בְּכָל עֵלוֹן וְאַתֶּר תּוֹרְנֵי?

אֵינֵנִי נְבִיא אוֹ בֶן נְבִיא, אֲבָל אֲנִי יָכוֹל לְהַבְטִיחַ לָכֶם, שְׂבַמְהֵלּוֹ תִשְׁעָה בְּאֵב הַזֶּה, תִּשְׁמְעוּ עַל אֶהְבַת יִשְׂרָאֵל, אַחֲדוֹת, וּמִטְבְּעוֹת לְשׁוֹן קְשׁוּרִים אַחֲרִים הַמְּשַׁכְּנֵעִים אֲנָשִׁים לְתָרֶם, לֹא פָחוֹת מִכַּמָּה פְּעָמִים בְּכָל הִרְצָאָה בּוֹדְדַת שְׂאֵתָה מְקֻשֵׁיב לָהּ. כָּל עָרוּץ, כָּל אֲרָגוֹן. וְכִלְנוּ נְחֻשֵׁב שְׂבַאֲמַת צָרִיךְ

לסלק את השנאת חנם מאתנו המלוה אותנו במשך 2000 השנים האחרונות. ועם זאת, שום דבר לא ישתנה בפעל, כלם יחזרו לעסק בחייהם, דחיות מהמוסדות ימשיכו לפגוע באמה שלנו, הבורות וחסר ידיעת האמת יגדלו עם הזמן, יחד עם התבוללות וכפירה, ודברי הנואם הכריזמטי בעל הכונות הטובות ישכחו כמו סערה גדולה שחלפה.

תכלית הצום

"וקרעו לבבכם ואל בגדיכם ושובו אל ה' אלקיכם" (יואל ב, יג).

אתם לא צריכים להקשיב לי. פשוט הקשיבו להשם כשהוא מוסר את דברי התוכחה הקדושים שלו דרך הנביא יואל, ואומר שצום תשעה באב שלנו יחשב כבזבז זמן אם הוא אינו מלוה בקריעת לבנו לעשות תשובה (רש"י בגמרא תענית דף טו עמוד א).

הרב נסים יגן ז"ל נהג לומר "צום בלי תשובה זה פשוט דיאטה".

רבותי היקרים, הדור הבא של הילדים היהודים שלנו גדל ללא שום משג מהאמת היפה של התורה. ההורים עסוקים מדי מלשים לב לזה.

השאִיפות של הנער

האם זה מפתיע אֶתְכֶם, שְׂרַבִּים מֵהַיְלָדִים הַדְּתִיִּים כְּבִיכּוֹל, שׁוֹאֲפִים לְהִיּוֹת יוֹתֵר כְּמוֹ הַגּוֹיִם מֵאַשֶׁר כְּמוֹ חֲכַמֵּינוּ הַקְּדוֹנְשִׁים? לְאַחֲרוֹנָה, מְלִיוֹנֵי דוֹלָרִים גֵּיֶסוּ בְּמַסְעוֹת פְּרִסוּם מִקְּנִיִּים שׁוֹנִים בּוֹ לִילָה, רַק כְּדֵי לְמַמֵּן תְּרוּפָה נְדִירָה שֶׁעֲשׂוּיָה לְעֹזֵר לְרַפָּא תִינוּק יְהוּדִי קָטָן וְיָפָה (לְבַסּוֹף חֲבַרַת הַבְּטוּחַ שֶׁלָּמָּה עַל הַתְּרוּפָה, וְהַתְּרוּמָה הַחֲזָרָה לַתּוֹרָם רַק אִם בְּקֶשׁ חֲזָרָה אֶת הַכֶּסֶף), אוֹ לְמַמֵּן עוֹד כַּמָּה בְּנֵינִים, אוֹ עֲזָרָה עֲבוּר חֶפֶה שֶׁל כֹּלָּה יְתוּמָה וְצַעֲרָה, אוֹ לְעֹזֵר לְכַמָּה אֲנָשִׁים לְעֵלוֹת לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל. אֲךָ לְצַעֲרָנוּ אֵינָנו רוֹאִים אֶת אוֹתָהּ הַעֲנוּת כְּשֶׁבָּאִים לְהַתְרִים אֶת עַם יִשְׂרָאֵל לְעֲנִינֵים רוּחָנִיִּים וְהַצֵּלַת נַפְשׁוֹת מִשְׁמַד רוּחָנִי. הַקִּמְפִּיין שֶׁפְּרִסְמָנוּ כְּדֵי לְעֹזֵר לָנוּ לְהַצִּיל אֶת נַפְשָׁם שֶׁל לְמַעַלָּה מִ- 250 יְלָדִים צְעִירִים שֶׁבָּאִים וּמִתְחַזְּקִים בְּשַׁעוּרֵי תוֹרָה, נוֹתֵר עִם 96% לֹלֵא מִמּוֹן.

כָּל מִצְוֹת הַצְּדָקָה הֵן חֲשׁוּבוֹת, אֲךָ הַצֵּלַת הַנַּפְשׁ גְּדוּלָּה מִהַצֵּלַת הַגּוֹף, וְהַתּוֹמָה וְהַמְּסִיעַ בְּעַד זְכוּי הַרְבִּים גְּדוּל מִשְׁכָּה, זוֹכָה לְהִיּוֹת שְׂתָף מִמֶּשׁ בְּכָל הַפְּעִילוֹת וְקוֹנָה לוֹ חֵלֶק לְעוֹלָם הַבָּא.

עצה לגביר

אִם אַתָּה גְּבִיר עִם חֲשׁוּבוֹן בִּנְיָן גְּדוּל שֶׁמִּמֶּמֶן כָּל קִמְפִּיין לְבִנְיַת בְּנֵי יְהוּדִי, מִדוּעַ לֹא תִרְצֶה לְמַמֵּן יְשִׁיבָה אֲמַתִּית, עִם הַרְבֵּנִים הַבְּכִירִים בְּיוֹתֵר, שֶׁמְקַבְּלַת גַּם כָּל יָלֵד יְהוּדִי, לֹלֵא שְׂאֵלוֹת!?

אֲשֶׁכֶּנֶזי, סְפָרְדִי, חֲסִידִי, תִּימָנִי וְכוּ', בְּמִקּוֹם לְשֶׁאל אוֹתָם
בְּאִיזוֹ מְדִינָה סָבָא שְׁלָהֶם סָבַל, מְדוּעַ לֹא לְבַקֵּשׁ מֵהֶם לְבוֹא
לְלַמַּד אֶת תּוֹרַת מֹשֶׁה? אִין כֶּסֶף? - אִין בְּעֵינָה! נִמְצָא תוֹרַם.
אֶתָּה לֹא לּוֹמַד מֵהֶר? - אִין בְּעֵינָה! נִקְצָה לָּךְ מוֹרָה פְּרָטִי אוֹ
תְּכַנִּית לַמּוֹדִים לְאַחַר שְׁעוֹת הַלְמוּדִים. אִין יְחוּס? - מִשְׁלָם!
אָנוּ נִסְמָךְ עַל סָבָא שְׁלָךְ - אַבְרָהָם אָבִינוּ.

אִם אֶתָּה הוֹרָה הַשּׁוֹלַח אֶת יְלָדֶיךָ לִישִׁיבָה, מְדוּעַ לֹא
תִתְחִיל סוּג חֲדָשׁ שֶׁל מוֹעֵדוֹן קְהֵלְתִּי "שְׁמוֹנְשִׁי", עַל יְדֵי
אֲחוּד כָּל הַהוֹרִים הָאֲחֵרִים שְׁיָבוֹאוּ לְבַקֵּשׁ מִרֹאשׁ יְשִׁיבָה
כְּלֻשָׁה לְהַכְנִיס אֶת כָּל הַיְלָדִים בְּרִשְׁמֵת הַדְּחִיָּה, לְמִקּוֹם
הַקְּדוֹשׁ הַזֶּה?

עֲצָה לְנֶעַר

אִם אֶתָּה יָלֵד שְׁמַעְרֶכֶת הַישִׁיבָה נִכְשְׁלָה לְהַחֲזִיק, שִׁתַּף אֶת
זֶה עִם כָּל מִי שְׁאֶתָּה מִכִּיר, וְאִף פְּעַם אֵל תּוֹתֵר עַל הַשֵּׁם
וְתוֹרָתוֹ הַקְּדוֹשָׁה. לֹא תִמְיֵד יְהוּדִים מְסִימִים הֵם הַיִּצּוּג הַטּוֹב
בְּיוֹתֵר שֶׁל הַיְהוּדוּת, גַּם אִם יֵשׁ לָהֶם זְקוּן. רַק הַשֵּׁם, תּוֹרָתוֹ,
חֻכְמָיו, וּמִי שְׁהוֹלֵךְ בְּדַרְכֵיהֶם, זֶהוּ הַיִּצּוּג הַרְּאוּי.

מזעדי

השנה

יום הכפורים

יום קדוש

יום הכפורים הוא הזמן הכי מכֻּסָּר שבו צָרִיךְ לְקַיֵּם אֶת החיוב "קדושים תהיו כי קדוש אני..." (ויקרא יט ב). שָׁכַן כֶּכֶר פִּרַשׁ הַרְמַב"ו בְּפִרוּשׁוֹ עַל הַתּוֹרָה (ויקרא יט, ב), בְּשֵׁם הַסִּפְרָא (קדושים פרשה א), שִׁפְרוּשׁ הַמֶּלֶךְ "קדושים" - הִינּוּ פְרוּשִׁים. וּבַיּוֹם הַכְּפוּרִים אֲנַחְנוּ בְּתַכְלִית הַפְּרִישׁוֹת, מִמַּאֲכָל וּמִנְשִׁתָּה, אֲשֶׁה, וְנִשְׂאָר הַנְּאוֹת הָעוֹלָם. רַב הַיּוֹם בְּתַפְלָה וּבְעֵינַי קִדְשָׁה. אַךְ אֶסוּר לָנוּ לְשַׁכַּח אֶת הַתַּכְלִית הָאֲמֵתִית שֶׁל כָּל יְמֵי הַצּוּם וְהַתְּפִלוֹת, שֶׁהִיא קִיּוּם מְצֻוֹת הַתְּשׁוּבָה בַּיּוֹם קִדּוּשׁ זֶה.

תכלית היום

הַרַב נָסִים יִגַּן וְצ"ל אָמַר פְּעַם: "אִם מִיִּשְׁהוּ צָם וְלֹא מִפְּשָׁעִים בְּמַעֲשָׂיו (דְּהִינּוּ עוֹשֶׂה תְּשׁוּבָה), אֵז הוּא לֹא קָיָם אֶת הַחִיּוּב לְצוּם!".

אַךְ, יֵשׁ לָנוּ חוֹבָה נוֹסֶפֶת בַּיּוֹם קִדּוּשׁ זֶה. יוֹם הַכְּפוּרִים הוּא הַיּוֹם הַיְחִיד בְּשָׁנָה שֶׁאֵינָנִים שְׁלֹא בָּאִים כָּל הַשָּׁנָה לְבֵית הַכְּנֶסֶת - מְגִיעִים. אֵתָה תִּרְאֶה פָּנִים חֲדָשׁוֹת בְּבֵית הַכְּנֶסֶת

שָׂרַב הַסְּכּוּיִים שְׁלֹא תִרְאֶה אוֹתָם עוֹד עַד יוֹם הַכְּפוּרִים
בְּשָׁנָה הַבָּאָה. יֵשׁ לָךְ הַזְדְּמָנוֹת לִיצֵר אִתָּם קֶשֶׁר, לְעֵנֶיךָ אוֹתָם
בִּיהָדוּת, לְהַצִּיל אֶת חַיֵּיהֶם.

הַכְּנָה לַיּוֹם הַקְּדוֹשׁ

וְלָכֵן, כָּל אָדָם צָרִיךְ לְהִכִּין אֶת עַצְמוֹ עוֹד קֹדֶם יוֹם כְּפוּר,
מֵה לּוֹמֵר לָהֶם וְאֵיךְ לּוֹמַר... זֶה יְכוּלָה לְהִיטוֹת פְּגִישָׁה גּוֹרְלִית,
פְּגִישָׁה מְצִילַת חַיִּים.

וּבְזֶה נִקְיִים מַצּוֹת נּוֹסְפוֹת בְּפִרְשֵׁת קִדְשֵׁים בַּיּוֹם
הַכְּפוּרִים עֲצֻמוֹ:

”לֹא תַעֲמֹד עַל דַּם רֵעֶךָ” (ויקרא יט, יז).

”לֹא תִשָּׁנֵא אֶת אַחִיךָ בְּלִבְבְּךָ” (ויקרא יט, יז).

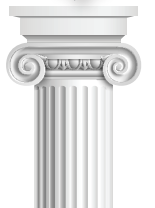
”הוֹכֵחַ תּוֹכִיחַ אֶת עַמִּיתֶךָ וְלֹא תִשָּׂא עָלֶיךָ חֲטָא” (ויקרא יט, יז).

”וְאַהֲבַת לְרֵעֶךָ כְּמוֹךָ” (ויקרא יט, יח).

הָאֲחֻוּהַ וְהָאֲחֻדוּת שְׂאֵנוּ דוֹאֲגִים לְאֲחֵינוּ וְאַחִיוֹתֵינוּ בְּעֵצָם.
הַיּוֹם הַקְּדוֹשׁ, יֵשׁ בָּהּ מִסְפִּיק זְכוּת כְּדֵי שְׁנַחֲתֵם לְחַיִּים טוֹבִים.

לְרַעֲיוֹנוֹת מֵה לּוֹמֵר וְאֵיךְ לּוֹמַר, מִמְּלֶכֶת לְפָנוֹת אוֹ לִיצֵר קֶשֶׁר
עִם אֶחָד מִרַבְּנֵי אֲרָגוֹן ”בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם”.

כְּתִיבָה וְחִתִּימָה טוֹבָה.

חג סוכות - פרק כו חג השמחה

הגדרת שמחה

"וְשִׂמְחַת בַּחֲגֹה... כִּי יִבְרַכְךָ ה' אֱלֹהֶיךָ... וְהָיִיתָ אִךְ שְׂמִיחַ"
(דברים טז, יד - טז).

בין אם ירד גשם חלילה על הסכה שלנו ולא נזכה לקיים מצות סכה או אם לא ירד ונזכה (עיין בסוכה דף כט עמוד א), מצות התורה להיות בשמחה בסוכות תשאיר תמיד. זה נראה כדבר שאפשר להשיג בקלות עם קצת אכל כשר, מוזיקה יהודית כשרה, ולבלות זמן עם המשפחה.

ואולם, רב האנשים לא מסגלים להבין איך להשיג שמחה אמיתית למשך כל השנה. למרות שאין שום עם בעולם שלא מבקש להיות שמח, אבל רק כמה בני תורה שנושאו בעולם, יודעים בדיוק איך להשיג את זה.

והדבר מפליא, איך יכול להיות שדבר שכל כך דורשים אותו, הוא כמעט ולא בנמצא? הסבה הפשוטה לכך היא שרב האנשים פשוט לא יודעים מה זה שמחה.

למרות שלפעמים זה לא כל כך קל, ולפעמים זה פשוט קשה, השגת שמחה אמיתית היא לא יותר קשה מחיים ללא שמחה.

גיהנם וגן עדן

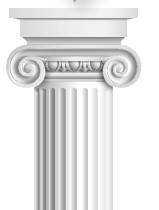
האלשיף הקדוש באחד משעווריו למד את שומעי לקחו ואמר: יותר קשה להכנס לגיהנם, מאשר להכנס לגן עדן. שכן, הדרך לגיהנם מלאה מריבות, רמאות, שקרים, גזל וגאווה, אבל הדרך לגן עדן היא ממש להפך, חיים נוחים, שמחים ומאשרים, ללא מחלוקות קללות ומריבות ושאר דברים רעים. מי רוצה לחיות עם כל כאבי הראש הללו? ובפרט שבסיומם עוד מחכה לו הגיהנם...

“מצוה גדולה להיות בשמחה” (ליקוטי מוהר"ן, תורה כ"ד)

כלנו שומענו את השיר על השמחה שמיסד על פי למודי הרב נחמן מברסלב, אבל כמה אנשים יכולים להעיד באמת שהם חיו בשמחה וששון, אפלו כשהחיים שלהם היו מלאים חשך וקשי? לשמח עם קשיים או בעיות לפעמים נראה כדבר בלתי אפשרי. להצטרף לקבוצת 'האנשים השמחים', לרקד אתם במחול ולשמח 'בכאלו', לא יהפך אותנו לשמחים באמת. וכיון שהרבה אנשים לא מצליחים להגיע לשמחה הם מתפזרים על שמחה זמנית של שוטים או טפזרים, על ידי שתית יין, יי"ש, סמים וכדומה. אחרים בוחרים לתמרן את עצמם לידי רגשות גוהים על ידי הגברה של הורמון אחר (פלומר אדרנלין), ולקפץ מתוך מטוסים, או לשים את עצמם במקומות סכנה בדוקא באפנים שונים.

הם מדמינים שהם שמחים, מרגישים בשמים, אבל ההרגשה

האמתית שנובעת מזה אינה אלא הרגשת כזב, המופיעה עם תופעות לואי של מצב רוח תמידי של עצבות.

וכך דרכו של היצר הרע לשבש את האדם בנסיון תמידי אחר השמחה והשלווה, העקר שלא יחפש את הקנשר שלו לאלקיו, וכמו שפרעה העסיק את בני ישראל עד שלא היה להם כח או זמן לחשב ישר (עיין שמות ה, ט), והתוצאה הייתה "ולא שמעו: אל משה מקצור רוח ומעבדה קשה" (שמות ט, ו).

ורב העולם מתנהגים מתוך יאוש או מתוך סכלות או משתי הסבות יחד, ממש כפי שהיצר הרע רוצה.

פטירת שרה

כשהתורה מספרת על פטירת שרה, אשתו האהובה והצדיקה של אברהם אבינו, כותבת התורה:

"ותמת שרה בקרית ארבע הוא חברון בארץ כנען ויבא אברהם לספד לשרה ולבכתה" (בראשית כג ב).

האות כ' מהמלה "ולבכתה" שבספר התורה, נכתבת יותר קטנה משאר האותיות, ואמרו על זה רבותינו שמרמז הדבר שאברהם אבינו צמצם את עצבותו ולא פרסמה, כי הוא ידע ששרה אמנו הלכה ישר לגן עדן (כלי יקר, רש"י הירש).

ומדרכו של אברהם יש לנו ללמד, שכן אם הנהגתו נכתבה בתורה, בודאי הסבה לכך היא כדי שנלמד מדרכי אבותינו, שלמרות שהיו להם חיים קשים, זכרון חי

הנצח הקרבים ובאים עזר להם להתגבר על כל שאר
הדברים הקשים.

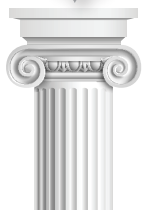
ימות המשיח

"למה רגשו גוים ולאמים יהגו ריק: יתצבו מלכי ארץ
ורזנים נוסדו יחד על ה' ועל משיחו: ננתקה את מוסרותימו
ונשליכה ממנו עבתימו" (תהלים ב, א - ג).

דוד המלך התנבא, שבקץ הימים אמות העולם יפגעו
במשיח וינסו לריב אתו. חז"ל הקדושים מלמדים אותנו
בגמרא בעבודה זרה (דף ג ע"א) שהם גם יבקשו מהקב"ה
הזדמנות נוספת לקיום תורה ומצות, והקב"ה יענה לבקשתם
ויתן להם את מצות סכה.

כנסיון הקב"ה מוציא להם חמה מנרתיקה, הם כועסים,
מתעצבנים, יוצאים ובוועטים בסכה. בנקדה הזו הם שונים
מהיהודי, שכשהוא מצטער אכן הוא פטור מן הסכה (סוכה
דף כה עמוד ב), אף הוא לא בוועט, לא כועס ולא מתעצבן, הוא
יודע שרצון ה' שנהיה בסכה בבחינת "בסכת תשבו שבועת
ימים" (ויקרא כג, מב) - תשבו כעין תדורו (סוכה דף כו עמוד א),
וכשמצטערים השם צוה שניצא מהסכה.

וזאת הנקדה בחיי השמחה והתגברות על הכעס והצער
והקשיים, עצם הידיעה שהכל זה רצון השם, החם הקשה,
הצרך ביציאה מהסכה, וגניזת החלום לשבת ולהנות בסכה

לאחר שהשקענו בבנייתה כל כף הרבה - כל זה רצון השם
אחד מתמשה, ואם כן על מה לכעס ועל מה להתעצבן
ולמה לבעט?

הנקדה הזו הופכת את העם היהודי לעם הנבחר.

ובתקופה הזאת של השנה, עלינו לקחת זמן להתבונן ולשים
לב שכלנו חיים חיים מלאים קטנים. הגיע הזמן שאנחנו
נעשה מזה משהו טוב ומועיל. ההפתעה הזאת בלבד היא
סבה לשמח ולהגיד תודה להשם!

חֲנֻכָּה - זְמַן הָאָרֶה לְחֲנוּךְ יְהוּדֵי

מאי חֲנֻכָּה

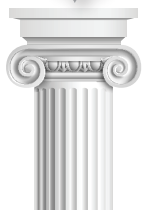
הגמרא בשבת (דף כא עמוד ב) שואלת: "מאי חֲנֻכָּה?". על משמעות המלה "חֲנֻכָּה", מצאנו פירושים שונים בדברי רבותינו. במגלת תענית ובפסיקתא רבתי (פרשה ב סימן א), מקשרים חז"ל את השם "חֲנֻכָּה" למלה "חֲנוּךְ" של המזבח בבית המקדש, אחרי שמכבים בודדים נצחו במלחמה באפן נסי. הר"ן מציע רמז ובאור נוסף למלה "חֲנֻכָּה" שהיא נוטריקון: חנו - כ"ה, שחנו מאזיביהם בכ"ה לחדש כסלו, הוא היום הראשון של חֲנֻכָּה.

חג החנוכה

המלה "חֲנוּךְ" - מורה על התחלה, כך שתפקיד החנוכה שלנו על ילדינו נעוץ בתחלת החיים שנגדיל אותם. ואין כמו חג החֲנֻכָּה ללמד את הילדים את החנוכה האמתית אף יהודי צריך להתנהג, ומה גרוע ביונים.

ושרש המלה "חֲנֻכָּה" - ירמז גם לכך שהיא נוטריקון חנוכה - כ"ה, שהוא ראשי תבות כ"ל ה'חיים, והינו שהחנוכה צריך להיות הגורם המשפיע על הילדים לכל חיייהם, וכמו

שְׁאֵמַר הַכָּתוּב:

”חֲנֹךְ לַנֶּעַר עַל פִּי דַרְכּוֹ גַם כִּי יִזְקִין לֹא יִסּוּר מִמֶּנָּה” (משלי

כב, ו)

וְאֵיזָה סוּג חֲנוּךְ צָרִיף לְהִיּוֹת? כְּמוֹ ה'שָׁם, כְּמוֹ שֶׁהִנְהַגְתָּ הַשָּׁם הִיא אֲמַתִּית, וְהוּא כָּתַב אֶת הַתּוֹרָה בְּאֶפֶן בְּרוּר כְּכֹה לְלֹא שְׁנוּיִים אוֹ עֲדוּנִים אוֹ תְּקוּנִים חֲלִילָה, אֲנַחְנוּ צָרִיכִים לְהַעֲבִיר אוֹתָהּ אֶל יְלָדֵינוּ הַטְּהוּרִים.

אֲנָשִׁים מְבַלְבְּלִים

בְּרוּף הַשָּׁם, אַחֲרֵי שְׁתַּפּוֹת שֶׁל כְּמַעַט 15 שָׁנִים, אֲנִי וְהַרְבֵּנִית שְׁלִי הֵינּוּ שְׁתַּפִּים בְּיַחַד בְּכֹל הַמְחֻשְׁבוֹת וּבְכֹל הַחֲוִיוֹת. בְּמִשְׁוֹ הַהֲכָנוֹת לִימֵים הַנְּסִיִּים שֶׁל חֲנֻכָּה, דְּבַרְנוּ עַל הַנְּסִים שֶׁלָּנוּ מִהַעֲבָר וּבַהוֹה, וְאֵלּוֹ שֶׁאֲנַחְנוּ צָרִיכִים לָהֶם מֵאֲתוֹ יַתְבָּרַךְ - לְעֵתִיד.

חֲנוּךְ תּוֹרָנִי אֲמַתִּי לִילָדִים שֶׁלָּנוּ, וְלִשְׁאָר הַיְלָדִים שֶׁל הַשָּׁם יַתְבָּרַךְ, הוּא נוֹשֵׂא תְּמִידִי שֶׁאֲנַחְנוּ מְדַבְּרִים בּוֹ...

זֶה לֹא מִשְׁנָה לְאִיזוֹ מְדִינָה אוֹ קְהֵלָה אֲתָה הוֹלֵךְ, אֲתָה רוֹאֶה אֲנָשִׁים מְבַגְּרִים מְבַלְבְּלִים, שֶׁפַּעַם הֵיוּ יְלָדִים. גַּם הַיּוֹם יֵשׁ הַמּוֹן יְלָדִים מְבַלְבְּלִים, שֵׁיוֹם אֶחָד הֵם יֵהִיוּ דוֹר שֶׁל מְבַגְּרִים מְבַלְבְּלִים. לַמְרוֹת כָּל הַמִּידַע הַחֲנֻמִּי הַכִּי גָדוֹל שֶׁהִיא בַּהֶסְטוֹרִיָּה בְּעֵנֵינִי תוֹרָה שֶׁקִּים הַיּוֹם, בְּכֹל זֹאת אֲנִי רוֹאִים שֶׁאֲנָשִׁים נְהִיִּים נְבוֹכִים כְּשֶׁמְדַבְּרִים אֲתָם עַל מְצִיאוֹת הַשָּׁם, תּוֹרָה מִן הַשָּׁמַיִם, חַיִּיב שְׁמִירַת הַמְּצוֹת וְעוֹד.

המציאות הקיימת מוכיחה יותר מתמיד שרק עם אמונה
יתרה במציאות האלקית ובהנהגתו יתברך, נוכל לבטח
שהעתיד יהיה טוב. וכמו שדוד המלך אמר:

”ויבטחו בך יודעי שמך כי לא עזבת דרשיך ה” (תהלים
ט, יא).

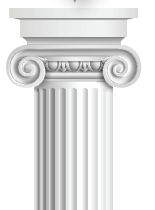
משה רבנו או להבדיל לברון ג'יימס

השם יתברך זכה אותי למסר שעורי תורה וילקרב את עם
ישראל לתורה. באחת הפעמים הזמנתי לדבר בישיבה
מסיימת בארצות הברית. כחלק מהפתיחה שלי להרצאה
רציתי להבין באיזו דרגה הם אווזים בענייני רוחניות, סוף
סוף זו ישיבה...

אז שאלתי אותם כמה שאלות: שאלה ראשונה: כמה
אנשים רוצים להיות כמו משה רבנו? השתיקה המחלטת
צעקה אלי...

אף אחד לא רצה להיות כמו היהודי הכי - גדול שחי בעולם,
אבי אבות הנביאים, שדבר עם השם פנים אל פנים.

אחר כך, שאלתי שאלה שנייה: כמה אנשים כאן רוצים להיות
כמו לברון ג'יימס, שחקן הכדור - סל המפורסם? לצערנו,
לפני שגמרתי לתאר מי הוא בדיוק, כמעט כל הידים היו
באוויר עם חיוך המתאים לשאיפות הייגניות שלהם.

מי נוצר מהקורף?

אחרי כמה ימים הזמינו אותי לבית ספר יהודי אורתודוקסי למסר הרצאה. גם שם רציתי לעשות את הבדיקה הרוחנית ונשאלתי בתחלת ההרצאה: כמה אנשים מאמינים שאנחנו, בני האדם, באנו מן הקופים?

השאלה שהיתה אמורה להביא להתלוצצות בין הילדים היהודיים שלמדו חמש בראשית ושש מספר כיצד נברא האדם (עיין בראשית ב, ז), נהפכה לשאלה עצובה, כאשר לא פחות מ- 6 ידים היו באויר, גאים להעיד על האמונה הכוזבת שלהם.

אותם הילדים הם רק אלו שהעזו להודות שהם מאמינים בצוה. רק השם יתברך יודע עוד כמה מהם היו טמונות בלבם אמונות כוזבות וספקות על התורה כמוהם, למרות החנוך התורני שהם מקבלים.

מיתר להגיד, שטפלנו בנושאים אלו בהרצאות שמסרנו, עד שכלם התחילו להנהן בראשיהם בהסכמה, והראו נכונות לחזר בתשובה. ברוך השם!!!

דגל אדם

זה ברור, שהילדים והבחורים האלו, הם לא היחידים שיש להם את האמונה והרעיונות הסכלים והשגויים האלה. בכל בית ספר, ישיבה או מוסד חנוכי אחר, יש ילדים שיש להם ספקות והם מבבלבלים. הסקרים ממשיכים להראות את מגמת ההדרדרות בחנוך יהודי.

הבלבול שלהם הוא דגל אדם בשבילנו, לכל מוסד יהודי, רב, מורה, הורה, ואפלו סתם יהודי שצריך לדאג על זה, ומי שלא דואג על זה הוא עצמו חלק מהבעיה.

והאמת היא שלא הילדים אשמים בבלבול שלהם, שכן כל זמן שאנחנו לא שולחים אותם למוסד תורני שלם שכולל מוסר, מדע כשר ואוביקטיבי, והבנה אמתית על ערך התורה, הילדים ימשיכו להיות בבלבול תמיד.

נקודה נוספת שיכולה להצביע על סבת הבלבול אצל הנער, היא הדגמא האינטי של ההורים. חנוף אמתי אינו רק מה שתרב או המורה מלמד, אלא הוא איך ההורים חיים את זה בבית. אפלו אם הילד ילמד את התורה הכי טהורה, זה לא יעזר לך שהילד יגדל עם רצון להתקדם ולעלות בתורה אם צורת החיים של ההורים לא ככה. כשההורים מעריצים אפן חיים חלוני שמתמקד בגשמיות ומבט יוני, זה מספיק להחליש את הילד בעבודת השם הפרטית שלו.

לא צריך יותר מ - "וואי, זה מדהים!" - על גול של איזה שחקן, או איזו פעלה בבורסה שברוקר עשה, שהילד ישמע, ויחליט שהוא גם רוצה להיות מדהים כמהו.

אם ההתרגשות היחידה בבית היא רק אודות כסף או ספורט או אכל, למה הילד ירצה להיות מישהו שהוא לא חלק מההתרגשות הגדולה בחיים?

חנוף אמתי זה לא רק להצטרף לרשימה של מוסדות יהודיים, או להתנדב לקחת ילדים יהודים לטיולים לארץ ישראל, שכן בטיולים האלה אנחנו רואים שהילדים נעשים

פְּחוֹת וּפְחוֹת יְהוּדִיִּים. הַחֲנוּךְ הוּא מָה הַמוֹדֵל לְחֻקֵּי שְׁלֹנוּ, מִמָּה מְגִיעָה הַהִתְרַגְּשׁוֹת, מִמְּשֻׁחַק כְּדוּר סָל אוֹ כְּדוּרְגָל, אוֹ מִפְרוֹשׁ רַשׁ"י עַל פְּרֻשַׁת הַשְּׁבוּעַ.

כַּמָּה בָּתִּים יְכוּלִים לוֹמַר שְׁבִיבִית שְׁלֵהֶם מִתְּפַעֲלִים וּמִתְּרַגְּשִׁים מִפְּרֻשַׁת שְׁבוּעַ יוֹתֵר מִהַמְּשֻׁחַק שֶׁל הַמוֹנְדִיאָל?

זֹאת הַסְּבָה שֶׁכְּשֶׁהֵילֵד גָּדַל הוּא לֹא שׂוֹאֵף לְהִיּוֹת כְּמוֹ מִשָּׁה רַבֵּנוּ, וְחֻלְקֵם אֶפְלוּ לֹא יִרְצוּ לְהַשְׁאֵר יְהוּדִיִּים רַחֲמָנָא לְצַלוּ.

חג חנכה כתזכורת

וְלָזֶה מְגִיעַ אֵלֵינוּ חַג הַחֲנֻכָּה, לְתַת לָנוּ תִזְכָּרֶת שְׁנִיתִית מִהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שֶׁאֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְחַנּוּךְ אֶת יְלָדֵינוּ בְּחֲנוּךְ הַתּוֹרָנִי שֶׁל הַמְּכַבֵּים, וְלִהְסָבִיר לָהֶם אֶת הַמְּלַחְמָה הַנּוֹרָאָה בְּתִרְבוּת יוֹן שֶׁקִּימַת עַד הַיּוֹם. אֵף כִּדִּי שֶׁנִּצְלַיִח בְּמִשְׁימָה הַזֶּה אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְהַסָּבִיר לְעַצְמָנוּ קִדְּם טוֹב טוֹב, מִהִי תִרְבוּת יוֹן, וּמָה כָּל כֶּף גְּרוּעַ בָּהּ.

וּכְפִי שֶׁסִּפֵּר מֶרֶן הָרַב עוֹבְדֵיָה יוֹסֵף זצ"ל לִפְנֵי 57 שָׁנִים, שֶׁהִגָּאוֹן מוֹיִלְנָא זצ"ל הִזָּה תְּמִיד אוֹמֵר: "כְּשֶׁהֵייתִי צָעִיר, חֲשַׁבְתִּי שֶׁאֲתַקֵּן אֶת כָּל הָעוֹלָם בְּמַלְכוּת שְׁמַיִם. כְּשֶׁהִתְבַּגְּרְתִּי קִצַּת וְהִבְנֵתִי שֶׁאֵין לִי אֶת הַכֹּחַ לַעֲשׂוֹת אֶת זֶה, אֲמַרְתִּי שֶׁאֵין אֲתַקֵּן אֶת הָעִיר שְׁלִי. כְּשֶׁהִתְבַּגְּרְתִּי עוֹד יוֹתֵר וְהִבְנֵתִי שֶׁאֵין לִי אֶת הַכֹּחַ לַעֲשׂוֹת אֶפְלוּ אֶת זֶה, אֲמַרְתִּי שֶׁאֵין אֲתַקֵּן רַק אֶת בְּנֵי בֵיתִי. וְלִבְסוּף אֲנִי אוֹמֵר: הַלּוֹאִי שֶׁאֵין אוֹכֵל לְתַקֵּן רַק אֶת עַצְמִי".

ללמדנו שֶהַתְּקוּן וְהַחֲנוּךְ צָרִיךְ לְהִתְחִיל בְּנוֹ, וּלְאַחַר מִכֵּן
לְקַחַת אֶת הָאַחֲרָיוֹת לְהַשְׁפִּיעַ עַל אַחֲרִים לְחַיֵּי תוֹרָה, וְעַל
יְדֵי זֶה יִהְיֶה הַתְּקוּן הַשְּׁלֵם בְּמַלְכוּת שָׁמַיִם.

יְהִי רְצוֹן שְׁכָלְנוּ נִקַּח אֶת הַחֵג הַנְּסִי שֶׁל חֲנֻכָּה, כְּדֵי לְבַצֵּעַ אֶת
הַנֵּס הַכִּי גָדוֹל בְּבְרִיאָה: הַיְכָלֶת לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה.

חג חֲנֻכָּה שְׂמַח.

חג החנוכה - פרק כח הלכות לימינו

למה לחגג?

כִּמָּה רַעִיוֹנוֹת יָפִים יֵשׁ לָנוּ לְלַמֵּד מִחַג הַחֲנֻכָּה: אֲנַחְנוּ חוֹגְגִים שְׂמוֹנֶה יָמִים שֶׁל חֲנֻכָּה, בְּעוֹד שְׁעֵקֶר הַיָּס הִיא רַק שְׁבַע יָמִים, כִּיּוֹן שֶׁהִיא כִּבְר שְׁמֹן בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן (בית יוסף אורח חיים סימן תרע). תְּרוֹצִים רַבִּים נֶאֱמָרוּ עַל זֶה, וְאֶחָד מֵהֶם הוּא שְׁחוֹגְגִים עוֹד יוֹם אֶחָד עַל נִצְחוֹן הַמְּלַחְמָה (מאירי בשבת דף כא ע"ב, ובספר חזון עובדיה חנוכה עמוד ו).

וְנִרְאֶה שֶׁיֵּשׁ סִבָּה נוספת למה לחגג עוד יום: לחגג על עצם זה שאֲנַחְנוּ יְהוּדִים, וְלֹא בְּגַלְל שְׂאֵמָא שְׁלָנוּ יְהוּדִיָּה, אֶלָּא מִכִּיּוֹן שֶׁלִּפְנֵי כְּאֵלֶּפֶים שָׁנָה בְּזַמֵּן שֶׁהִיא אֶת הַמְּלַחְמָה עִם הַיּוֹנִים, הִיְתָה זֹאת מְלַחְמָה נֶגֶד הַתּוֹרָה שְׂאֵסוּר לְשִׁמּוֹר שְׁבַת וְחֻדְשֵׁי יִשְׂרָאֵל, בְּרִית מִיָּלָה, וְלַמּוֹד תּוֹרָה (אוצר המדרשים אייזנשטיין חנוכה עמוד 189, וברמב"ם הלכות חנוכה פרק ג הלכה א), בְּחַג הַזֶּה כָּלֵם מִתְּלַהֲבִים, וְאֶפְלוּ אֲנָשִׁים שְׁרַחוּקִים מִהַתּוֹרָה וְהַמְּצוֹת מְדַלְקִים אֶת הַנְּרוֹת, אוֹכְלִים סְפָגְנִיּוֹת, אֲבָל בְּאֵמַת חַג חֲנֻכָּה זֶה הַחַג שֶׁל הַדְּתִיִּים בְּאֶפְסוֹן סְפָצִיפִי, כִּיּוֹן שֶׁאֵז בְּמְלַחְמָה מוֹל הַיּוֹנִים נִלְחַמְנוּ נֶגֶד הַמְּתִיּוֹנִים שֶׁהֵם יְהוּדִים, שֶׁיִּרְדּוּ מִהַדְרָה, וְהֵם עָשׂוּ בְּעִוֹת אֶפְלוּ יוֹתֵר מִהַיּוֹנִים עֲצָמָם, כִּי עִם יִשְׂרָאֵל חָשַׁב שֶׁהֵם אֲחִים וְאֶחָיוֹת שֶׁלָּהֶם וְלֹא נִזְהָרוּ מֵהֶם, וְהֵם הִלְכוּ וְהִלְשִׁינוּ לַיּוֹנִים, וְעָזְרוּ לְאוֹיְבִים.

לפני כמה זמן יצאה הודעה איך מארק צוקרברג שהוא יהודי, והוא המנהל של פייסבוק, אמר - "שפייסבוק תעשה כל מה שאפשר להגן על המסלמים". אין לו משג באתם מיהדות, וזה חבל. בן אדם כל כך חכם, שחושב שבמקום לעזור לאחים ולאהיות שלו, צריך לעזור לאויבי העם שלו. כאשר בן אדם לא מחבר לתורה הוא בבועיה.

גזרות היונים

היונים לא היו נגד הגוף. הם ראו שכל מי שנלחם עם עם ישראל, הקב"ה השמיד אותו, את מצרים שהיתה אימפריה הקדוש ברוך הוא השמיד עם כל הכח שלהם, ככה גם שאר העמים, והעם היהודי עדין שורד. היונים לא היו טפשים, ולכן הם הבינו שהעם היהודי הזה שיש לו קשר עם ה' זה סוד קיומו, וכדי לנצח אותו - צריך לנתק את הקשר הזה. דבר ראשון, על ידי שניאסר עליהם לשמור שבת וחגים - ונבטל להם את חדשי השנה, הקדוש ברוך הוא יכעס עליהם, ששאלא שומרים שבת וחגים הם בוגדים בקדוש ברוך הוא, ונתן להם כח, כסף וכבוד, שיראו שאנחנו מקור הכח בעולם.

דבר שני, שלא יעשו ברית מילה, למה שיהיו שונים מאתנו? למה לעשות ברית מילה? הם שכנעו אותם באופן לוגי למה לא צריך ברית מילה, וכי הקדוש ברוך הוא ברא את האדם באופן לא משלם? אתם צריכים לעזור לקדוש ברוך הוא להגיע לשלמות הגוף שלכם? אתם הכופרים, כי

אתם מראים שהקב"ה עשה עבודה לא שלמה (עייני ב במדרש תנחומא פרשת תזריע סימן ה).

ובן אדם שלא קרוב לתורה ומצוות, יכול לפל, פי הרעיון עצמו הוא נשמע ומתקבל.

ובאפן תורני, אנחנו יודעים שהקדוש ברוך הוא עשה את זה בכונה, משום שהוא רצה לתת לאדם להרגיש שהוא שתף בתקווה הבריאה, וזו המצוה שלו.

דבר שלישי שהם גזרו, שלא ילמדו תורה, שזה המקור של כל היהדות, כשלא ילמדו תורה לא ידעו לתפקד כיהודים. היונים רצו שלא יהיה דור עתיד שמפיר באלקי ישראל, ולכן צוו: כתבו לכם על קרן השור שאין לכם חלק באלקי ישראל (מדרש רבה וילנא פרשת בראשית פרשה ב אות ד). הסבה שצוו דוקא על קרן השור, כיון שהקרן שמשה כבקבוק של התינוקות, להראות לתינוקות מגיל קטן את הכפירה.

הרבה יהודים נפלו, ואפלו אלה שלא נפלו הפסיקו להלחם והתיאשו, הם אבדו את כל הכח והבטחון שלהם.

כאשר האדם מאבד את הכח ומיאש, היצר הרע חוגג ואומר - "הוא עושה את העבודה בשבילי".

באותו זמן הנשים עשו מסירות נפש שקשה אפלו להבין את זה, כל אשה שילדה עשתה את הברית מילה בעצמה, והיתה עולה על כתל גבוה, ומלה את בנה, וקופצת ומתה (אוצר המדרשים אייזנשטיין חנוכה עמוד 189). הנשים הראו ואמרו שלפחות נמות כיהודים. הנשים הראו את כחן באותו הזמן. הם ראו שאף גבר במשפחה לא נלחם, לכן הו החליטו

להלחם ולמסור את הנפוש, הן הראו ששלא שווה לחיות אם
אנחנו לא יהודים.

וכשראו מתתיהו ושאר החשמונאים מה הנשים עושות
בשביל הקדוש ברוך הוא, זה מה שנתן להם את הכח להלחם.

בזכות הנשים הצדקניות אנחנו חוגגים את חנכה, ידוע
המעשה עם יהודית שבגלל הגזרה שגזרו היונים שכל
פלה תביעל להגמון תחלה, הלכה ומסרה נפשה והרגה את
אליפוננו וכרתה את ראשו, ובזה נפל פחד על כל היונים
והם ברחו (אוצר המדרשים עמוד 204, ובספר חמדת הימים חלק
ב חנוכה פ"ב). זו גם הסבה שהתורה אומרת לנו "הירא ורר
הלבב ילך וישוב לביתו" (דברי פרק כ פסוק ח, ובסוטה דף מד
עמוד א) - שאחד שמפחד משפיע על כלם.

צום עשירה בטבת

צומות ביהדות - תכליתם

ביהדות יש הרבה צומות. חוץ מיום כפור שהוא מהתורה (ויקרא פרק טז פסוק לא), יש עוד צומות שהם מדרבנן. כל צום הוא הזדמנות לאדם להתבונן בעצמו בכחות שלו כמה הוא חמרי, כמה הוא חסר, אם הוא לא אוכל ושותה 24 שעות הוא כבר לא אותו בן אדם.

המחשבה הזו מורידה לאדם את מדת הגאווה שבו. זאת גם הסבה שצום ותענית הם אחד מדרכי התשובה (ספר מטה משה עמוד העבודה דיני סוכות סימן תתצא), שכאשר האדם רעב וצמא וחלש, גם מחשבת הגאווה שלו נחלשת. וכמו שהכתוב אומר "וישמון ישרון ויבעט" (דברים פרק לב פסוק טו), רק מתוך תחושת השבע מגיעים לגאווה ובוועטים במלכות שמים (ספר כד הקמח תענית).

תכלית הצום

על מה חושבים אנשים בצום? על האכל, על השתיה, כאלו לא אכל שבוע, ושכחו בשביל מה אנו בני אדם צמים.

הכתוב אומר "קִרְעוּ לְבַבְכֶם וְאֵל בְּגֵדֵיכֶם" (יואל פרק ב פסוק ג), הקדוש ברוך הוא לא רוצה שנקרע את הבגדים, אלא שנקרע את הלב, שנבין מה הקדוש ברוך הוא רוצה, ומה אנחנו עושים.

בצום אנחנו מפחיתים את הגשמיות שלנו, אנחנו יותר רוחניים. הרבה אנשים שמדמינים את האכל בצום ושוכחים שהם צמים, הם שוכחים את המטרה של הצום: לשבת להתבונן, ללמד תורה ולהתקרב לה' בזמן זה.

טו בַּשָּׁבֶט - פרק ל

המְנַהֵיג האֲמִתִּי

ראש השנה

יום ראש השנה, בנוסף לזה שהוא מסמל את התחלת השנה החדשה בלוח היהודי, הרעיון של ראש השנה מצוין גם את זמן המשפט השמימי של כל הבריות ושל כל הדינים והגזרות שאנחנו רואים היום בעולם לאחורונה, זה נראה כאילו כל יום זה ראש השנה.

המשנה בראש השנה (דף ב ע"א) מגלה לנו שט"ו בשבט הוא ראש השנה לאילנות. בין אם זה קשור להלכה בענייני ערלה, מעשרות, או אפילו לענין שזה זמן מסגל להתפלל להשם יתברך לקבל אתרוג כשר ומהדר לחג הסכות, יש המון דברי תורה ומוסר שאפשר ללמד מחג זה, אם רק ירחם האדם על נפשו להאכילה מזון הנפש. חכמינו למדו אותנו שאפשר ללמד לקח מוסרי שיכול לשנות את החיים מכל נקודה שבתורה, ואפילו מכל פרט שבעולם כמו האילן.

העץ והאדם

"כי האדם עץ השדה" (דברים כ, יט).

משה רבנו כאשר למד את עם ישראל את כל ההלכות

המסבכות של מלחמה קדושה - שאל את העם ברמיזה,
האם כל איש הגיע לדרגה הזאת שהוא ראוי להיות כמו
עץ השדה.

בגמרא בתענית (דף ז ע"א) מצאנו שרבי יוחנן האריך בענין
עץ השדה, והסביר שהעץ מרמז על תלמיד חכם שמלמד
את הרבים. והוא פסק שאם האילן הזה - התלמיד חכם
- הגון ומביא פרות - כגון דיני התורה ומוסר ועוד, כדאי
ללמד ממנו כמו שנהנים ואוכלים את פרות האילן. אבל
אם הוא עץ שלא מביא פרות, ממשיך רבי יוחנן ואומר,
מצוה לחתכו ולהכריתו, הינו לעזב את אותו תלמיד חכם
ולא לקבל דבריו.

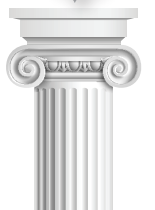
בהשקפה ראשונה, זה לא נראה הגיוני לבדק בכל תלמיד
חכם או ממחה שרק מתחיל את הקריירה שלו. זה נדיר
מאד למצא מישהו שיכול להוציא פרות מראשיתו. אפלו
הממחים הכי גדולים בעולם צריכים זמן ומאמצים
רבים כדי להגיע לרמה שיוכלו להוציא פרות - ויהיו
פופולריים. האם באמת חז"ל מצפים שתלמיד חכם
יצליח ביום אחד לתת פרות ולהיות פופולרי, ואם לא
עוזבים אותו?

האם זאת אומרת שאנחנו התלמידים נלמד רק מן
המורים והמרצים הפופולריים שראו הצלחה בדיוק כשהם
התחילו?

צווי משה למרגלים

כאשר שלח משה רבנו את המרגלים לבדק את ארץ ישראל,

אָמַר לָהֶם הַנְּחִיּוֹת רַבּוֹת, וּבִינֵיהֶן - "הֵיטֵב בָּהּ עֵץ אִם אֵין וְהִתְחַזְּקוּתֶם וּלְקַחְתֶּם מִפְּרֵי הָאֶרֶץ" (במדבר יג, כ).

מִפְּסוּקֵי זֶה נִלְמַד כִּיצַד לְשִׁנוֹת וּלְסִלַק אֶת הַהֲנָחָה שֶׁהוֹצֵאת פְּרוֹת הַיָּנּוּ הַצִּלְחָה גְּשָׁמִית אוֹ פּוֹפּוּלָרִית. אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְשִׁים לֵב שְׁגָם מִשֶּׁה רַבָּנוּ נָתַן אֶת אוֹתָהּ הָעֵצָה לְמַרְגְּלִים שֶׁתָּרוּ אֶת הָאֶרֶץ 39 שָׁנִים לְפָנֵי שֶׁהוּא לְמַד אֶת עַם יִשְׂרָאֵל אֶת הַהֲלָכוֹת שֶׁל הַמְּלַחְמָה. וְהוּא הוֹרָה לְרֹאשֵׁי הַשְּׁבֵטִים הַמְּרַגְּלִים אֶת הָאֶרֶץ שֶׁכָּדָאִי לָהֶם לְלַמֵּד מִן הַ"עֵץ" אִם הֵם יִצְלִיחוּ לְאַתֵּר אוֹתוֹ. רַשִׁ"י מְפָרֵשׁ שֶׁהַ"עֵץ" הַזֶּה שֶׁאֱלִיו הַתְּכַוֵּן מִשֶּׁה רַבָּנוּ הוּא הַנְּבִיא הַצַּדִּיק אִיּוֹב - רָצָה לוֹמַר, אִם אִיּוֹב עָדִין חַי, אֲזַ תִּלְכוּ וְתִלְמְדוּ מִמֶּנּוּ וְזֶה יַחֲזֵק אֶתְכֶם.

לָמָּה הוֹרָה מִשֶּׁה רַבָּנוּ לַמְּנַהֲיִגִים הַכִּי מְצַלְחִים שֶׁל עַם יִשְׂרָאֵל שֶׁכָּדָאִי לָהֶם לַחֲפֹשׁ וּלְלַמֵּד מִן הָעֵץ (אִיּוֹב)? לָמָּה הוּא לֹא אָמַר שֶׁהַמְּרַגְּלִים כָּבָר מְצַלְחִים וְכָבָר יֵשׁ לָהֶם מְלִיוּנֵי תִלְמִידִים?

הָאֲמִתִּי הִיא שְׁגָם מִשֶּׁה רַבָּנוּ וְגַם רַבֵּי יוֹחָנָן לֹא מְחַשְׁבִּים אֶת תִּלְמִידֵי הַחֲכָמִים אִם הֵם גְּדוֹלִים עַל פִּי הַהֲצִלְחָה אוֹ הַפּוֹפּוּלָרִיוֹת שֶׁלָּהֶם. שֶׁכֵּן מִתּוֹךְ הַשְּׁאֵלוֹת שֶׁשְּׁאֲלָנוּ עוֹלָה וּמִתְבָּאָר בְּאֶפֶן פְּשוּט שֶׁ"עֵץ" - אֵינָנו מִיִּשְׁהוּ שֶׁהוּא פּוֹפּוּלָרִי אוֹ מְצַלַח, אֲלֹא הוּא מְנַהֵיג אֲמִתִּי שֶׁכָּדָאִי לְלַמֵּד מִמֶּנּוּ. רַבֵּי יוֹחָנָן מְסַבֵּיר אֶת הַחֲלּוּק בֵּין עֵץ טוֹב לְעֵץ רָע עַל פִּי בַחֲנִיָּה פְּשוּטָה מְאֹד: הָאִם הָעֵץ הַזֶּה יֵשׁ לוֹ מִדּוֹת טוֹבוֹת אוֹ לֹא? וְכִמוֹ שֶׁרַבֵּי יוֹחָנָן עֲצָמוּ אָמַר בְּגִמְרָא הַנּוֹצְקֵת. וְאִם יֵשׁ לוֹ מִדּוֹת טוֹבוֹת, אֲזַ זֶה בְּרוּר שֶׁהַ"עֵץ" עֲצָמוּ מֵאֲמִין בָּמָה שֶׁהוּא מְלַמֵּד, וְהוּא שׁוֹתֵה מִמְּקוֹר הַחַיִּים, מִסַּם הַחַיִּים,

והוא נהיה ראיה חיה לכל הסבות הטובות שיצאו באכילת פרותיו. אבל אם אין לו מדות טובות, זה אומר שהוא מוכר משהו שהוא עצמו לא מאמין בו, והוא שותה מסם המות המשיקה את האילן ומגידל עין עם פרות רעים שיכולים להחריב אותה.

הלקוח מפורים לזמננו

פרק לא

נתונים מעניינים

"וימי הפורים האלה לא יעברו מתוך היהודים וזכרם לא יסוף מזרעם" (אסתר ט, כח).

יום הפורים הוא אחד מהימים הטובים שתקנו לנו חכמינו זכרונם לברכה, כלם שמחים לקיים את מצות היום - משתה ושמחה, מתנות לאביונים, משלוחי מנות ואפלו מקרא מגלה.

אותן המצות של יום פורים - שאינן מחיבות כל כף בשנוי הנהגות היום יום וגם נחמדות לקיום, נהפכו אצל יהודים מסוימים לחלק היחיד שמחבר אותם ליהדות. כף שלמרות סקר של PEW Research Center שגלה שרק עשרה אחוזים מהיהודים האמריקנים שומרים את השבת, שהיא האות בינינו ובין הקדוש ברוך הוא (שמות לא, ג), נדיר מאד שמישהו לא יחגג את פורים. כף שלפעמים זהו החג היחיד שהוא חוגג בשנה, למרות שלמעשה הוא מדרבנן בלבד.

שתי 'השוואות'

כְּאֵלֶּפֶים שָׁנָה לִפְנֵי טְרַגְדִּית 'השוואה' - שְׁהִתְרַחֵשׁ עַל יָדֵי הַיִּטְלָר יִמַח שְׁמוֹ, הִתְרַחֵשׁ נִס פּוֹרִים.

בְּאוֹתָם הַיָּמִים הָיוּ נָסִים רַבִּים גְּלוּיִים וְנִסְתָּרִים, שֶׁהֲצִילוּ אֶת עַם יִשְׂרָאֵל מִשׁוֹאֵת הַמֶּן הַרְשָׁע שֶׁרָצָה "לְהַשְׁמִיד לְהַרְגֹּ וּלְאַבֵּד אֶת כָּל הַיְּהוּדִים מִנְעַר וְעַד זָקוֹן טַף וְנָשִׁים בְּיוֹם אֶחָד וְשָׁלַל לְבוֹז" (אסתר ג, יג).

הַקְּטָר הַבְּרוּר בֵּין שְׁתֵּי הַשׁוֹאוֹת (שֶׁל הַיִּטְלָר וְשֶׁל הַמֶּן) מוֹפִיעַ בְּאֶפְסוֹ נְבוּאֵי בְּתוֹרָה שֶׁבָּעַל פֹּה (דְּהִינּוּ - בְּתַלְמוּד בְּבִלִי) כְּאֶלֶף וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת שָׁנָה לִפְנֵי שְׁמִפְלָגַת הַנְּאֻצִּים הַרְשָׁעִים עֲלֵתָה לְשִׁלְטוֹן.

מִיָּתֵר לְהַדְגִּישׁ, שֶׁזוֹ אַחַת מֵהַהוֹכָחוֹת לִיד הַשֵּׁם הַפּוֹעֵלֶת מֵאַחֲרֵי הַתּוֹרָה שֶׁבָּעַל פֹּה.

גְּרַמְמִיָּא וְגְרַמְנִיָּא

בְּגְמָרָא בְּמַגְלָה (דף ו עמוד ב) מוּבָא: אָמַר יַעֲקֹב לִפְנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, אֵל תַּתֵּן לְעִשׂוֹ הַרְשָׁע תַּאֲוֹת לְבוֹ - זוֹ גְּרַמְמִיָּא שֶׁל אָדוּם, שֶׁאֵלְמִלֵּי הוּ יוֹצֵאֵינוּ מִחֲרִיבֵינוּ כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ.

בְּגְמָרָא שֶׁלָּנוּ הַגְּרָסָא גְּרַמְמִיָּא. וְרַש"י פֵּרַשׁ: שֵׁם מַלְכוּת וְהִיא מֵאָדוּם. אָבֵל הַגָּאוֹן רַבִּי יַעֲקֹב עִמְדִין זַ"ל, לְהַמְכִּינָה הַיַּעֲבֹבִין (מְגִדוּלֵי הַרְבָּנִים בְּמֵאָה ה - 18) בְּהַגְהוֹתָיו עַל הַש"ס מַגִּיָּה שֶׁצָּרִיךְ

לומר 'גֶרְמַנְיָה' שֶׁל אָדוּם. כִּן גַּם הִגִּיה רַבִּי אֱלִיָּהוּ מוֹיִלְנָא
'הַגָּאוֹן מוֹיִלְנָא', שְׁחִי בְּאוֹתָהּ תִּקּוּפָה, בְּגַמְרָא בְּיוֹמָא (דף י
עמוד א), שְׁצַרְיָה לומר גֶרְמַנְיָה בְּמָקוֹם גֶרְמַמְיָא.

שְׁתֵּי הַהֲגָהוֹת הִלְלוּ יֵצְאוּ לְאוֹר מְאֵתִים שָׁנָה לְפָנָי
פְּרוֹץ הַשּׁוֹאָה הַגֶּרְמָנִית, כְּשֶׁלֶּאֱפֹ אֶחָד לֹא הִיָּתָה סְבָה
לְרֵאוֹת שְׁגֶרְמַנְיָה תִּהְיֶה לְמִלְאָה הַמְשֻׁחֶת שְׁיִשְׁחִית אֶת
כָּל הָעוֹלָם.

זו אחת הדגמאות לידיעת חז"ל ברוח הקדש, את מה שצופן
העתיד, כן שגם המתנגדים של חז"ל לא יכולים להכחיש
עבדה זו.

מה עם העתיד?

המעין בדברי חז"ל יראה שיש דגמאות חז"ל שפאלה,
המראים לנו שחז"ל הקדושים לא היו אנשים רגילים, ויש
לנו להתייחס בכבוד ראש לכל דבריהם ואזהרותיהם.

אחד המשפטים המבהילים שצפנו חז"ל ברוח קדשם הוא
המשפט המדבר בעניני הגאלה, וכך אמרו בגמרא בסנהדרין
(דף צז עמוד ב): אם אין ישראל עושין תשובה, הקב"ה מעמיד
להן מלך שגזרותיו קשות כהמו, וישראל עושין תשובה
ומחזירן למוטב, ואז נגאלים.

כשהתלמוד מזכיר את החיוב לשוב בתשובה לפני ביאת
המשיח, ואת הבררה אם לא נחזר חלילה בתשובה, התלמוד
מביא דגמא אמה מההסטוריה של עמנו - מעמיד להם

מִלֶּךָ שְׁגֹזְרוֹתָיו קִשּׁוֹת כְּהֶמֶן. אֶת הַדְּגָמָא הַזֹּאת אֵף אֶחָד לֹא
יִרְצֶה לְהַרְגִישׁ.

וּבְמַלִּים בְּרוּרוֹת יוֹתֵר: יֵשׁ לָעַם יִשְׂרָאֵל שְׁתֵּי בְּרוּרוֹת לְהַבְאֵת
הַגְּאֻלָּה, לְשׁוּב בְּתִשׁוּבָה בְּדַרְךְ הַקְּלָה וְהַנוֹחָה, לְשִׁמְעַת
שְׁעוּרֵי תוֹרָה, לְהִתְחַזֵּק וּלְשַׁפֵּר אֶת הַמַּעֲשִׂים, אוֹ חֲלִילָה
'שׁוֹאָה' נוֹסֶפֶת.

הַרוּעָה

הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה לֹא 'נִחְמָדִים' לְשִׁמְיָעָה. אֵף הֵם אֲמַתִּיִּים!
כֹּל מִי שֶׁאֶפְלוּ רַק קוֹרָא מְלַמְעֵלָה אֶת סֵפֶר הַתְּנ"ךְ רוֹאֵה
שֶׁזֶה הִיְתָה הַנְּהַגְתָּ ה' מֵאֲז הַיּוֹתֵנוּ לָעַם. כְּשֶׁעַם יִשְׂרָאֵל
שָׁמְרוּ תוֹרָה וּמִצְוֹת - זָכוּ לְכֹל הַטוֹב שֶׁבָּעוֹלָם, וּכְשֶׁסָּטוּ
מִדַּרְךְ הַיִּשְׂרָאֵל, קִבְּלוּ אֶת עֲנָשִׁים בְּצָרוֹת וְזוּעוֹת שׁוֹנוֹת.
ה' יִצִּילֵנוּ.

אוֹתוֹ הַשְּׁבֵט שֶׁהַקֵּב"ה מְכָה בָּעַם יִשְׂרָאֵל לְהַשִּׁיבָם לְמוֹטָב,
וּכְמֵאֲמַר הַכָּתוּב "אֲשׁוּר שְׁבֵט אֲפִי" (ישעיה י, ה), הוּא לֹא סִימָן
לְאֲכִזְרִיוֹתוֹ שֶׁל הַקֵּב"ה חֲלִילָה, אֲלֵא לְדַאָּגָה הַכְּנֵה וְהָאֲמַתִּית,
וְהַצָּרָה הַקְּיוּמִי וְהַחֲיִיבִי שֶׁיִּשׁוּבוּ לְמוֹטָב. לְפַעְמִים הַרוּעָה
חִיבָה לְהַכּוֹת אֶת הַצָּאן כְּדִי לְהַצִּיל אוֹתָם. וְזֶה מֵה שֶׁאֲמַר דָּוִד
הַמֶּלֶךְ עָלָיו הַשְּׁלוֹם: "שְׁבֵטְךָ וּמִשְׁעֲנֶתְךָ הִמָּה יִנְחַמְנִי" (תהלים
כג, ד).

הלקוח להיום

וְלָכֵן דְּוָקָא בְּיַמֵּי הַפּוּרִים עָלִינוּ לְקַחַת אֶת הַהִזְדַּמְנוּת שֶׁל אוֹתָם הַיָּמִים הַקְּדוּשִׁים כְּדֵי לְלַמֵּד וְלִזְכֹּר, לֹא רַק אֶת נֶס הַהֲצָלָה הַמְּפֹלָא, אֲלָא גַם וּבִעֲקָר אֶת הַסִּבָּה שֶׁנִּצְלָו עִם יִשְׂרָאֵל מִהֶמָּן הַרְשָׁע כְּשִׁחְזְרוּ בְּתַשׁוּבָה.

וּבַיּוֹדָאי שֶׁעָלִינוּ לִזְכֹּר שֶׁגַם בְּפּוּרִים צָרִיךְ לְשַׁמֵּר אֶת כָּל חֻקֵּי הַתּוֹרָה וּמִצְוֹתֶיהָ, וְלֹא לְהִתְפַּשֵּׁר חֲלִילָה עַל מַסְבוֹת פּוּרִים מְפֻקְּפוֹת, שֵׁישׁ שָׁם בְּעֵינֵי שֶׁל צְנִיעוּת וְכִשְׁרוּת וּשְׂאֵר דְּבָרִים רָעִים, שֶׁכֵּן גִּזְרַת הַכִּלְיָה ה'כִּמְעַט שׁוֹאָה' שֶׁהִיָּתָה לְעִמְנוּ הִיָּתָה בְּעֵבֹר הַקְּטָרוֹג עַל זֶה שֶׁנִּהְיָנוּ מְסַעְוֹדְתוֹ שֶׁל אֲחֻשְׁוֹרֹשׁ (מגילה דף יב ע"ב, ומדרש רבה אסתר פרשה ז סימן ג). וְלָכֵן עָלִינוּ לִזְכֹּר שֶׁצִּוּוֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הָאוֹמֵר: "קְדוּשִׁים תִּהְיוּ... כִּי קְדוּשׁ אָנִי" (ויקרא יט, ב), תִּקְרָף גַּם בְּפּוּרִים וּבְמִיָּחַד בְּיוֹם קְדוּשׁ זֶה.

שְׁהַרֵּי מְפּוּרִים לְמַדְנוּ שֶׁאִם יְהוּדֵי לֹא עוֹשֶׂה 'קְדוּשׁ' - וּמְקַדֵּשׁ אֶת עֲצָמוֹ לְלַכֵּת בְּדֶרֶךְ הַתּוֹרָה וְהַמִּצְוֹת, יְבֹא הַגּוֹי וַיַּעֲשֶׂה 'הַבְּדִלָה', וְהוּא כָּבֵר יַדַּע לַעֲשׂוֹת אֶת זֶה טוֹב.

ל"ג בעומר - האתגר ברכה או קללה

פרק לב

ל"ג בעומר היום המיוחד

ל"ג בעומר, פשוטו כמשמעו יום הל"ג (שלשים ושלש) לספירת העומר (י"ח איר), הוא יום השנה של פטירת התנא האלקי רבי שמעון בר יוחאי.

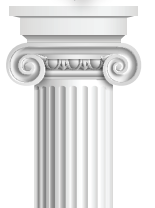
מאות ואלפי אנשים הולכים לבקר את קברו במירון בארץ ישראל, אבל רק מעט ירדו לעמק ספור חיי וכתבי הקודש של דברי תורתו. פדי להבין קצת למה הוא זכה שיהיה חג שחוגג את יום פטירתו, וזכה לכבוד עצום ורב יותר מכל חכם אחר בהסטוריה, ואפילו יותר מרבו, התנא הקדוש רבי עקיבא, הדברים אומרים דרשני...

רבי שמעון בר יוחאי במערה

נביא חלק קטן מהספור שנכתב בגמרא במסכת שבת (דף לג ע"ב) על רבי שמעון בר יוחאי:

אחרי שהקיסר הרומאי שמע שרבי שמעון זלזל במבט הפיננסי האגוצנטרי (ראית העולם ממבטו הבלעדי של המתבונן) של מלכות רומי, הוא גזר על רבי שמעון להרגו. רבי שמעון

ובנו רבי אלעזר ברחו והתחבאו במערה 13 שנים, ואז יצאו מן המערה וחזרו לביתם.

לא היה זה אותו רבי שמעון שנכנס למערה, שכן במערה התעלה רבי שמעון ולמד את סודות התורה שאת פרותיהם עד היום לומדים בספר הזהר.

הלמוד היה ללא תנאים מינימליים: למודם היה בתוך החול, ללא בגדים, וכל מאכלם היה עץ חרובים. כן, למרות שזכו להגיע להשכלה גבוהה בתורה הקדושה שהם למדו יומם וליילה בתוך המערה, גופם היה במצב ירוד ביותר, והיו עליו כמה צלקות ופצעים של מסירת נפש.

כשנפגש עם חמיו רבי פינחס בן יאיר והוא ראה את פצעיו, מראה גופו הקדוש זעזע אותו, והוא התחיל לבכות.

אני מכיר מקרוב בכי של אוהבים שרואים אותך סובל. לפעמים נראה שסבל האהוב יותר קשה ונורא מהסובל את הכאבים בעצמו. בימי מחלתי ששכבתי סובל יסורים נוראים ומסביבי כל המשפחה שרואים ובוכים, חשבתני לרגע מי יותר סובל?

אני לא יכול לדמין אפשרות להחזיר להם הכרת טובה, על כל השנים של הצער שעברו על אנשי הרבנית, ההורים היקרים שלי, ושאר המשפחה.

כן שבכיו של התנא הקדוש רבי פינחס בן יאיר היה מכר לי...

רבי פינחס בן יאיר בוכה ואומר לחתנו: אוי לי שראיתך בכך!

את התשובה שענה לו רבי שמעון בר יוחאי כל אחד ואחד צריך לזכר! אמר לו רבי שמעון: אנשיך שראיתני בכך,

שאלמלא לא ראיתני בכך - לא מצאת בי כן.

הגמרא מנסה ללמד אותנו בזה שישי שתי גישות של צער.

מצד אחד, רבי פינחס בן יאיר שהיה חכם גדול בתורה, ובטח שלא היה עם הארץ, שלא היה צריך שעור במוטיבציה ואופטימיות לראות את האור שבסוף המנהרה, אך בכל אופן בכך, כשראה את הצער של זולתו. ומהצד השני רבי שמעון, שלא רצה להראות כקרבן או כקדוש מענה, אלא הוא רק חגג את הצער שלו, שכן הכיר בעבדה שרק הצער הגביה אותו מעלה מעלה לרום דרגתו.

אבל יש להתבונן, מפני מה אמר רבי שמעון לרבי פינחס "אשריך שראיתני בכך" - מה האשר הגדול של רבי פינחס בן יאיר, הלא אל המעלה הגדולה שמחמת הצער - זכה רבי שמעון בר יוחאי, ולא רבי פינחס בן יאיר???

י"ג עקרי אמונה

אם מסתכלים בי"ג עקרי אמונה של הרמב"ם, אנחנו רואים שישי חלוק ברור בין היהדות שלנו שמיסדת על תורת האלקים, לבין דתות אחרות שהמצאו על ידי בשור ודם, כמו הנצרות, האסלאם, בודהיזם ועוד. כדי להיות יהודים צדיקים מאשרים, החובה הראשונית היא האמונה באלו הי"ג עקרים לגמרי, שכוללים גם את הענין של שחר וענש, ואת ההשגחה הפרטית בשחר וענש. וכפי שמלמדת אותנו הגמרא בחלין (דף ז עמוד ב): "אמר רבי חנינא, אין אדם נוקר

אֲצַבְעוּ מִלְמַטָּה אֲלָא אִם כֹּן מְכַרְיִזִין עָלְיוּ מִלְמַעְלָה". וְהִינוּ שְׁהַדְיוּק הָאֱלֹקִי בְּעֵינַי שְׁכַר וְעֵנֶשׁ, הוּא מְדִיק בֵּין עַל עֵנֶשׁ גְּדוֹל וּבֵין עַל עֵנֶשׁ קָטָן, יֵשׁ דְיוּק מִיָּחַד וּמִדְּהִים לְכָל מִי שֶׁנִּפְגַּע. וְלִדְגָמָא: לְפָנַי שְׁהַחֲיֵט הַתּוֹפֵר אֶת הַבְּגָד נִפְגַּע מִמַּחַט קִטְנָה, דְּנִים בְּבֵית דִּין שֶׁל מַעְלָה שֶׁבְּשָׂמַיִם אִם מַגִּיעָה לוֹ דְּקִירָה שְׁכָזוֹ, וְעַד כַּמָּה תְּכָאב, וְרַק לְאַחַר דִּין וְדְבָרִים עַל זֶה וְשִׁקְלוּל שֶׁל כָּל מַעֲשָׂיו הַחֲלִיטוֹ לְהַרְשׁוֹת לַמַּחַט לְהַכְאִיב וְלִדְקֹר אוֹתוֹ. וּמַעֲתָה, אִם הַמַּחַט צְרִיכָה לְקַבֵּל רְשׁוֹת כְּדִי לִפְגַּע בְּאֲצַבְעֵי הָאָדָם, כָּל שֶׁכֵּן שֶׁכָּל הַכְּאִיבִים אוֹ הַתְּעוּגוּגִים הַיּוֹתֵר גְּדוֹלִים בְּחַיֵּי הָאָדָם יִגִּיעוּ לְכָּה עַל יְדֵי יְשִׁיבַת בֵּית דִּין מְדַקְדָּקֵת.

וּכְפִי שֶׁכָּתַב הַמְּאִירִי בְּחֻלִּין (שם):

מִיסוּדֵי הַתּוֹרָה הוּא לְהִיּוֹת הָאָדָם מִתְּבוֹנֵן וּמְכִיר שֶׁכָּל מָה שֶׁיִּיָּאָרַע לוֹ מֵאִיזָה מִן שֶׁל צָרָה הַכֹּל בְּמִשְׁפָּט מִצַּד עֵנֶשׁ מִשְׁפָּטִי יָשׁוּר יִתְבָּרַךְ וְהוּא שֶׁאִמְרוּ אִין אָדָם נוֹקֵף אֲצַבְעוֹ מִלְמַטָּה אֲלָא אִם כֹּן מְכַרְיִזִין עָלְיוּ מִלְמַעְלָה וְיָבֵא מִזֶּה שֶׁיִּפְשֵׁט בְּמַעֲשָׂיו וְיִשׁוּב מִדְּרָכָיו הָרַעִים.

אַשְׁרֵיךְ שֶׁרְאִיתָנִי בְּכֹךְ

הַתְּנָא הַקְּדוּשׁ רַבִּי שְׁמַעוֹן בְּרַי יוֹחָאִי, חֵי אֶת הָאֲמוּנָה וְהַדְיָעָה בְּהַשְׁגָּחָה הַפְּרָטִית. לְאַחַר שֶׁהָיָה בְּמַעְרָה וְרָאָה אִיךָ הַקַּב"ה דוֹאָג לְצָרְכָיו, הַתְּחַדָּדָה אֲצִלוֹ דְרָגָה זוֹ, עַד שֶׁלֹּא הָיְתָה בְּעֵינָיו מְצִיאוֹת אַחֲרָת, לְמָה שֶׁלְמָדוֹ רַבּוֹ רַבִּי עֲקִיבָא "לְעוֹלָם יִרְגִיל אָדָם אֶת עֲצָמוֹ לוֹמַר: כָּל מָה דְּעֵבִיד רַחֲמָנָא לְטַב עֵבִיד"

(ברכות דף ס עמוד ב). וְהִינוּ שְׂאֵפְלוּ מֵה שֶׁנִּרְאָה לָנוּ כְּעֵנֶשׁ הוּא
לֹא עֵנֶשׁ, הוּא בְּעֵצִים טוֹב אֶחָד גָּדוֹל עִם הַשְּׂגָחָה פְּרֻטִית
מְדֻקֶּת, וְאַחֲרֵי שֶׁהִגִּיעוּ בְּבֵית דִּין שָׁל מַעֲלָה לְמִסְקָנָה שֶׁזוֹ
הָאוֹפְצִיָּה הִכִּי טוֹבָה לָנוּ מִתּוֹךְ אֵין סוֹף אוֹפְצִיּוֹת.

וְאִם יִתְבוּנָה הָאָדָם בְּזֶה יִרְאֶה שֶׁהִסְבִּיחַ הַיְחִידָה שֶׁמִּתְלוֹנְנִים
לְהֵשֵׁם הִיא הַמִּבְטָה הַמְצַמֵּץ הָאֲנוּשִׁי שֶׁלָּנוּ, שֶׁלֹּא רוֹאִים אֶת
כָּל הַצְּדָדִים וּמְכַלּוֹל הָעֵנִינִים. וְלִזֶּה אוֹתָם י"ג עֲקָרֵי אֲמוּנָה
מִלְמָדִים אוֹתָנוּ שֶׁאֲנַחְנוּ מְצוּיִים לְהֶאֱמִין בְּקב"ה שֶׁהוּא רוֹאֶה
אֶת הַהֲתַחֲלָה, הָאֲמֻצֵּעַ וְהַסּוֹף שֶׁל כָּל דְּבָר בְּאוֹתוֹ רָגַע (רֹאֵה
דְּבָרֵי הַרְמַב"ם בַּהֲלָכוֹת יְסוּדֵי תוֹרָה וּבִשְׁמוּנָה פְּרָקִים בִּסּוּפוֹ). וְלְמִרְוֹת
שֶׁאֲנַחְנוּ כְּבִנֵי אָדָם לֹא מְסַגְּלִים לְהִבְיִן אֶת זֶה לְגַמְרֵי, זֹאת
הָאֲמוּנָה הַהֲכָרָחִית.

אֶת הַיְסוּד הַזֶּה לְמַד רַבִּי שֶׁמַּעוֹן בַּר יוֹחָאֵי אֶת חֲמִיּו רַבִּי
פִּינְחָס בֶּן יֶאֱרִי. אֵין כָּאֵב לְבַטְלָה, כָּל כָּאֵב, כָּל פְּצַע, כָּל
הַרְגָּשָׁה רָעָה - יִצְאָה מִן הַשָּׁמַיִם חֲתוּמָה בְּפֶסֶק דִּין, לְצַרְף
מָה נִתְּנָה וְלִמֵּי תִגִּיעַ בְּאֶפְסוֹ הַטוֹב בְּיוֹתֵר שֶׁיִּכּוֹל לְהִיּוֹת לְאָדָם
הַמְקַבְּלָה. וְכִהוֹכְחָה לְכֹף הָרָאָה רַבִּי שֶׁמַּעוֹן בַּר יוֹחָאֵי עַל
עֲצָמוּ וְגִלְהָ וְהַשְּׁלִים לָנוּ אֶת הַחֲלֵק הָאֲחֵרוֹן שֶׁל הַפְּאֵזֶל, בְּזֶה
שֶׁהוּא קָשֶׁר אֶת הַפְּצָעִים הָאֵלוּ לְחֻכְמָתוֹ בְּתוֹרָה הַקְּדוּשָׁה.
שֶׁכֵּן רַבִּי שֶׁמַּעוֹן יָדַע שֶׁהַפְּגָעִים שֶׁלּוֹ עָזְרוּ לוֹ וְלָבְנוּ לְקִיָּם
אֶת דְּבָרֵי הַחֻכְמִים "אֵין דְּבָרֵי תוֹרָה מִתְקַיְמִים אֶלָּא בְּמֵי
שֶׁמִּמִּית עֲצָמוּ עָלֶיהָ" (ברכות דף סג עמוד ב).

וְאָדָם שֶׁיִּוְדַע אֶת הַיְדִיעָה הַזֹּאת, אֵין מְאֻשֶּׁר מִמֶּנּוּ לְמִרְוֹת
יְסוּרֵי הַגּוֹף, וְלָכֵן רַבִּי שֶׁמַּעוֹן הִיָּה מְאֻשֶּׁר. וּמַעֲתָה, גַּם רַבִּי
פִּינְחָס בֶּן יֶאֱרִי לְאַחַר שֶׁרְאָה אֶת הַשְּׁעוֹר הַחֵי מוּל עֵינָיו

כיצד יסורי הגוף, הפצעים, החתכים והדם השותת, ולמוד התורה בעמל נשפזה, הפכו את רבי שמעון בר יוחאי לגדול הדורות ...

וכנשחוגגים את יום הלולת התנא הקדוש הזה, אפשר שזאת הסבה לזכיה הגדולה שזכה, שכן הוא למד בגופו את הכלל שהכל לטובה. ואת זה עלינו לזכר.

"אשריך שראיתני בכך".

פרק לג חֹדֶשׁ אֱלוֹל

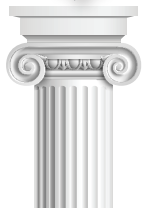
חֹדֶשׁ הַתְּשׁוּבָה

חֹדֶשׁ אֱלוֹל הוּא חֹדֶשׁ הַתְּשׁוּבָה, חֹדֶשׁ שְׁכָל אָדָם צָרִיף לְהַתְּבוּנוֹ וְלְבַדֵּק אִם הוּא מְקַיֵּם אֶת מַה שְׁכָתוּב בַּתּוֹרָה - הַנְּהָגָה שְׁמִמְתְּאִימָה לְכָל הַשָּׁנָה (עִירוּבִין דָּף יג עמוד ב), וּבְמִיחָד בְּחֹדֶשׁ זֶה שֶׁהַמֶּלֶךְ בְּשׂוּדָה (מִשַׁל שֶׁהַמִּשִּׁיל רַבִּי שַׁלְמָה זַלְמָן מִלֵּאדִי זָכַר צְדִיק לְבִרְכָה בְּסִפְרוֹ לִיקוּטֵי תוֹרָה פֶּרֶשֶׁת רֵאשִׁית דָּף לֵב עִמּוּד ב), הַמֶּלֶךְ יוֹתֵר קָרוֹב אֵילִינוּ בְּבַחֲיִנַת "אֲנִי לְדוֹדֵי וְדוֹדֵי לִי" (שִׁיר הַשִּׁירִים פֶּרֶק ו פֶּסוּק א) - רֵאשִׁי תְּבוֹת אֱלוֹל.

הַמֶּלֶךְ מְדַבֵּר בְּזַמַּן הָאֲחֵרוֹן בְּשָׁפָה בְּרוּרָה שֶׁהוּא לֹא מְרַצָּה מְכַל הַחֲלוֹנוֹת וּמְכַל הַבְּזִיוֹן שֶׁל תְּלַמִּידֵי הַחֻכְמִים שֵׁישׁ בְּדוֹר. רוֹאִים וְשׁוֹמְעִים אֶת זֶה מְכַל הָאֲסוֹנוֹת שְׁקוֹרִים בְּזַמַּן הָאֲחֵרוֹן, כָּל סְפוּר יוֹתֵר גְּרוּעַ מִהַסְּפוּר שֶׁקָּרָה לְפָנָיו. רַק עֲכָשׁוּ אֶתְהָ מִתְּעוֹרֵר מִהֶהָלֵם שֶׁל סְפוּר אֶחָד, וּכְבָר קוֹרָה מִשְׁהוּ יוֹתֵר גְּרוּעַ, יְלָדִים קְטַנִּים טוֹבְעִים לַמּוֹת, תְּאֲנוֹת דְּרָכִים נוֹרְאִיוֹת קוֹרוֹת, בְּתִים נִשְׂרָפִים.

אִם הָאָדָם לֹא מִתְּעוֹרֵר מְדַבְּרִים מְזַעְזְעִים שְׁכָאֵלָה - הוּא נִחְשָׁב כְּבָר מֵת! הָעֵרְלָה שֶׁהִיָּתָה לוֹ עַל הַלֵּב (עֵיין דְּבָרִים פֶּרֶק י פֶּסוּק טז) כְּבָר כְּבִשָּׁה לוֹ אֶת כָּל הַגּוֹף.

הַגִּיעַ הַזַּמַּן שֶׁהָאָדָם יַעֲצֹר אֶת עַצְמוֹ וְיִתְבוּנוֹ בְּמַעֲשָׁיו...

אָחַד מִגְדוּלֵי יִשְׂרָאֵל אָמַר - שְׁכַל אָדָם צָרִיךְ לְדַמֵּן אֶת הַיִּצָּר הָרַע, כְּמוֹ שְׂוִידָד עִם גְּרֹזָן מֵעַל רֵאשׁוֹ שְׂרוּצָה לְחַתֵּךְ לוֹ אֶת הָרֵאשׁ, וְאִם הוּא לֹא מִצְלִיחַ לְדַמֵּן אֶת זֶה, סִימָן שֶׁהַיִּצָּר הָרַע כְּבָר חָתַךְ לוֹ אֶת הָרֵאשׁ. דַּרְכּוֹ שֶׁל הַיִּצָּר הָרַע, הַיּוֹם אוֹמֵר לוֹ עֲשֵׂה כֵּךְ וּמָחָר אוֹמֵר לוֹ עֲשֵׂה כֵּךְ, עַד שְׂאוֹמֵר לוֹ: לֵךְ עֲבֹד עֲבוּדָה זָרָה (שבת דף קה עמוד ב).

זֹאת הַהִתְבוּנָנוֹת שֶׁצָּרִיךְ הָאָדָם לְהִתְבוּנֵן בְּחֲדָשׁ אֱלֹהִים.

אַמִּירַת סְלִיחוֹת

אֲנָשִׁים שְׂרִים אֶת הַסְּלִיחוֹת, חֵלֶק אֶפְלוֹ מְחִיכִים תּוֹךְ כְּדֵי אַמִּירַת "חֲטָאנוּ לְפָנֶיךָ רַחֵם עָלֵינוּ". הָאֵם בְּאֶמֶת הֵם מִתְכַּנְּנִים לְמָה שְׂאוֹמְרִים? אוֹ שֶׁהַסְּלִיחוֹת נִהְיוּ חֵלֶק מִשִּׁירָה וּמִנְגִּינָה שְׂאָדָם חוֹשֵׁב שֶׁהוּא צָרִיךְ לְשִׁיר וּלְנַגֵּן אוֹתָהּ.

אָדָם צָרִיךְ לְהִתְבוּנֵן בְּמַלְיָם וּלְהִבִּין: מָה זֶה חֲטָא - עֲבָרָה בְּשׁוּגָג, עֹוֹן - עֲבָרָה בְּמִזִּיד, פְּשָׁע - עֲבָרָה בְּמִרְיָדָה, לְהַכְעִיס אֶת הַשֵּׁם. אָדָם יְכוֹל לְהַגִּיעַ לְמִצָּב שֶׁהוּא עוֹשֶׂה דְבָרִים לְהַכְעִיס אֶת בּוֹרְאוֹ.

וְכָל זֶה נּוֹבַע מִטְפָּשׁוֹת וְגִאָוָה סְרוּחָה, שֶׁבְגִלְלָה הוּא סוֹבֵל בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא.

וּלְכֵן כְּדֵי לְחַזֵּר בְּתִשׁוּבָה הוּא צָרִיךְ לְשַׁבֵּר בְּתַחֲלָה אֶת מִדַּת הַגִּאָוָה שְׁלוֹ, וְאַחֲרֵי זֶה יִצְלִיחַ לְחַזֵּר בְּתִשׁוּבָה בְּאֶמֶת.

עצרת
ג' ח' ה' י' י'

אמונה אמתית וגדלות הבורא

טפשות של האדם

בכל ברכה שהאדם מתחיל הוא אומר "ברוך אתה ה' אלקינו מלך העולם". שמעתי מהרב נסים יגן זכר צדיק לברכה שאמר - שהאדם הכי טפש בעולם, זה אדם שאומר - "ברוך אתה השם אלקינו מלך העולם" - הוא אומר שהקדוש ברוך הוא מלך העולם, אתה המלך על כלם חוץ ממני, לי אל תגיד מה לעשות.

מי שמתפלל בלי יראת שמים הוא חי באשליות, אתה אומר שהוא המלך של כל העולם, ואתה לא שומע בקולו? והקדוש ברוך הוא אומר "אם מלך אני איך מוראי" (עין מלאכי פרק א פסוק ו).

אדם כזה הוא יותר גרוע מאתאיסט, אתאיסט הוא מסכן וטפש שלא מאמין בכלום, אבל אתה אומר שהקדוש ברוך הוא מלך על כל העולם, אז איך אתה עושה דברים נגדו? הוא הרבה יותר גרוע, הוא יקבל שני ענשים, גם על העברה שעובר וגם על החצפה שלו.

דתי בלב

בְּפָרְשַׁת בְּשַׁלַּח אַחֲרֵי כָּל הַנָּסִים וְהַנִּפְלְאוֹת שֶׁעָשָׂה ה' בְּמִצְרַיִם, הִגִּיעוּ עִם יִשְׂרָאֵל לַיָּם סוּף. בַּיָּם סוּף לֹא יָדְעוּ עִם יִשְׂרָאֵל מָה לַעֲשׂוֹת? חֵלֶק רָצוּ לְקַפֵּץ לַיָּם, אוֹ לַחְזֹר לְמִצְרַיִם, אוֹ לַצָּעֵקָה, וְאוֹלֵי לְהִלָּחֵם (מְכִילֵתָא דְרַבִּי יִשְׁמְעֵאל בְּשַׁלַּח - מִסְכְּתָא דְוִיהִי פְרִשָׁה ב). מִשָּׁה רַבְּנוּ הִתְחִיל לְהִתְפַּלֵּל וְה' עֲוָנָה לוֹ "דְּבַר אֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּסְעוּ" (שְׁמוֹת פֶּרֶק יד פְּסוּק טו).

הַמְּדַרְשׁ (זוהר חֵלֶק ד דף קע עמוד ב, וּבַאֲשֵׁיר שְׁמוֹת פֶּרֶק ג פְּסוּקִים ט - י) מְסַפֵּר, שֶׁבְּהִתְחַלָּה כְּשֶׁמִּשָּׁה רַבְּנוּ רוֹצָה לְקַרֵּעַ אֶת הַיָּם, אָמַר הַמַּלְאָךְ לְקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא: הִלְלוּ עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה וְהִלְלוּ עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה! וְאִם כֵּן לָמָּה לְהִטְבִּיעַ אֶת הַמִּצְרַיִם?

גַּם הַשׁוֹר שָׁל הַיָּם לֹא רָצָה לְהִקְרַע כִּי הֵם עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה (יִלְקוּט שְׁמַעוֹנֵי פְרִשְׁת בְּשַׁלַּח רִמּוֹ רִלְד), לְכֵן אָמַר הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמִשָּׁה, כִּדֵּי לְבַטֵּל אֶת הַקְּטְרוּג הַזֶּה אַתֶּם צְרִיכִים לַעֲשׂוֹת מִשָּׁהוּ לְשָׁנוֹת אֶת הַדְּבָרִים, "דְּבַר אֵל הָעַם וַיִּסְעוּ" - תִּרְאוּ מְסִירוֹת נֶפֶשׁ.

אֶת הַמְּחַשְׁבָּה הַזֹּאת הִבִּין נַחֲשׁוֹן בֶּן עַמִּינַדָב, שֶׁהִקְבִּי"ה רוֹצָה שֶׁנִּרְאָה בְּמַעֲשֵׂים אֶת הָאֱמוּנָה וְהַבְּטָחוֹן בּוֹ, וְלֹא שֶׁנִּהְיָה דְּתִיִּים בִּלְבָב...
...

הַרְבֵּה אֲנָשִׁים בְּטוֹחִים וְחוֹשְׁבִים - ה' אוֹהֵב אוֹתִי. לָמָּה שָׁה' יֵאָהֵב אוֹתָהּ? לָמָּה שִׁיוֹצִיא אוֹתָהּ מֵהַצְּרוּת? לָמָּה שֶׁהוּא יַעֲזֹר לָהּ? מָה אֶתָּה עוֹשֶׂה בְּשִׁבְלֹךְ אֶתָּה בּוֹגֵד בּוֹ, וּמִצְפָּה לַעֲזֹרָה? הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹמֵר לָהּ לְהִנָּיֵחַ תְּפִלִּין, אֶתָּה הוֹלֵךְ בְּמִקוֹם זֶה לַיָּם, לְשָׁמֹר שְׁבַת בְּמִקוֹם זֶה אֶתָּה הוֹלֵךְ לְפָאֵב, לְשָׁמֹר

את הברית אתה הולך עם בחורות כל יום, למה שאלקים יעזר לך?

מה עשה נחשון בן עמינדב? נכנס לעמקי הים עד שהגיעו לו המים לאף, והוא לא היה יכול להתקדם עוד (סוטה דף לו עמוד א), ובזה הראה כמה עם ישראל שהוא חלק ממנו במאמין ובטיח בקדוש ברוך הוא למרות הקושי.

זה מה שאנחנו צריכים ללמד מנחשון, קשה לך לשמור שבת או לשמור את הברית? דוקא בגלל שקשה תעשה! תראה לאלקים שאתה לא דתי בלב, שתהיה לו סבה לאהב אותך.

רק אחרי שעברו את הים אומר הפסוק "ויאמינו בה" כשהם הראו את האמונה שלהם.

מפה לאמונה

"וירא ישראל שהגדלה אשר עשה ה' במצרים ויראו העם את ה' ויאמינו בה" ובמשה עבדו" (שמות פרק יד פסוק לא). הפסוקים האלו, הם מפה אף להגיע לאמונה שלהם.

סוף סוף לאחר שהקדוש ברוך הוא השמיד את המדינה הגדולה בהסטוריה, שהיו להם לפחות 900 מליון חיילים (ילקוט שמעוני פרשת בשלח רמז רל, ובפירוש זית רענן. ורבנו בחיי שמות פרק יג פסוק יח), והמדינה שלהם הייתה הכי עשירה בעולם, כיום אין מדינה כזו, והקדוש ברוך הוא השמיד אותם, והפך את העבדים שלהם לאדונים שלהם.

בזה התחילו עם ישראל להבין, שהקדוש ברוך הוא - הוא מנהל את הכל. כאשר האדם מתבונן מה קורה לו בחיים, ואיך הקדוש ברוך הוא מנהיג אותו, על ידי זה הוא מגיע לאמונה.

דכאון ובעיות

עוד רעיון אנו לומדים בפרשת מקץ, שאומר הכתוב "ויהי מקץ שנתים ימים" (בראשית פרק מא פסוק א), שזה היה סוף הענש של יוסף, וזה בא ללמד אותנו על הדיוק של גזרות שמים, שהאדם צריך לדעת ולזכר את הדבר הזה, שבזמן שאדם נכנס לדכאון מהצרות, לפעמים הוא מגיע למצב שהוא רוצה להתאבד, כמו אותו קומיקאי יהודי מפרסם שאפלו שהיה לו קריירה וקסוף הוא תלה את עצמו בחגורה שלו. הסבה שבו אדם מגיע למצב כזה היא מכיון שאין לו קשר עם הבורא, והוא חושב שהכל תלוי בידיים שלי, וכשאין לו מה לעשות הוא מתאבד. אפלו אם בן אדם חולה ויש לו רק זמן קצר לחיות, אסור לאדם להתאבד. כשבו אדם מתאבד זה מראה שבמצב שהוא היה היתה לו בעיה נפשית, והסבה שהוא הגיע למצב הזה, משום שלא היתה לו אמונה ובטחון, ועל מי לסמוך. במצב הנורא שהוא היה הוא לא חשב שהוא יצא מזה, הוא בטוח שההרגשה הרעה שיש לו בלב תשאיר לעולם. וכאן הכתוב מסביר ומראה שהענש הוא מדיק, אמה לא תסבל שניה אחת יותר ממה שהקצב לה. כל משפט ומשפט בתורה זה רלוונטי לכל אדם

בְּעוֹלָם. וְאֵת זֶה צָרִיךְ לְדַעַת "מִקֵּץ" - יֵשׁ סוֹף לְכָל דָּבָר, יֵשׁ סוֹף לַמַּחְלוֹת, לַבְּעִיּוֹת עִם הָאֲשָׁה, לַבְּעִיּוֹת עִם הַבַּעַל, לַבְּעִיּוֹת עִם הַכֶּסֶף, מַה יִּהְיֶה הַסּוֹף? זֶה תְּלוּי בַּמַּעֲשִׂים שְׁלָךְ.

זְכוּרוֹת מִהָעֶבֶר

בְּעֶבֶר, לַמְּרוֹת כָּל הָעֵבוֹדָה וְהַכֶּסֶף שֶׁהָיוּ לִי, הָיִיתִי בְּדַכְאוֹן, וְאֶחָד מִהַפְּתוֹנוֹת שֶׁעָשִׂיתִי לְעֶצְמִי זֶה, לְעַבֵּד יוֹמָם וּלְיָלָה לְלֹא הַפְּסָקָה - 16 שָׁעוֹת עֵבוֹדָה זֶה יוֹם נוֹרְמָלִי - וְזֶה כְּדִי לֹא לַחֲיוֹת אֶת הַחַיִּים, לִהְיוֹת בְּאִילוּזִיָּה שֶׁל עֵבוֹדָה, וְלֹא לַחֲיוֹת בְּחַיִּים.

הָאָדָם צָרִיךְ לְהִבְיִן שֶׁהַקֶּשֶׁר עִם הַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ, זֶה לֹא רַק שֶׁהוּא לֹא יִהְיֶה בִּיאוֹשׁ, אֲלֵא זֹה הַדְּרָךְ הַיְחִידָה שֶׁתִּהְיֶה לוֹ שְׂמִיחָה אֱמֵתִית, כִּי שְׂמִיחָה זֶה דָּבָר רוֹחֲנִי וְלֹא גִשְׁמִי, וְכִדִּי לְהַגִּיעַ לְשְׂמִיחָה רוֹחֲנִית הָאָדָם צָרִיךְ לְהַאֲכִיל אֶת עֶצְמוֹ בְּרוֹחֲנִיוֹת.

לְרֹב בְּנֵי הָאָדָם קִנְשָׁה לְהַבְדִּיל בֵּין הַגּוֹף לַנְּשָׂמָה, אָדָם צָרִיךְ לְדַעַת שֶׁאֵת הַגּוֹף מְאֲכִילִים בְּגִשְׁמִיוֹת, וְאֵת הַנְּשָׂמָה בְּרוֹחֲנִיוֹת.

יְשׁוּעַת ה'

הַכְּתוּב אוֹמֵר עַל יוֹסֵף הַצַּדִּיק "וַיִּרְצָהוּ מִן הַבוֹר" (בראשית פרק מא פסוק יד), כְּשֶׁמִּגִּיעַ הַזְּמַן שֶׁהָאָסִיר מְשִׁתַּחֲרָר, לוֹקַח

לו כִּמָּה שָׁעוֹת עַד שֶׁהוּא מְשַׁתְּחָרֵר, עַד שֶׁהוּא מְמַלֵּא
טַפְסִים וְלוֹקַח אֶת הַדְּבָרִים שְׁלוֹ, וְאַצֵּל יוֹסֵף תּוֹךְ כִּמָּה
רְגָעִים בְּמַהִירוֹת אֲדִירָה יֵצֵא מֵעַמְקֵי הַבּוֹר אֶל מוֹל פְּרָעָה
מֶלֶךְ מִצְרַיִם.

וּמִזֶּה לְמִדְּנוּ שֶׁכִּפְאֲשֶׁר מִגִּיעַ לְאָדָם שֹׁכֵר, זֶה יִגִּיעַ אֵלָיו
בְּמַהִירוֹת בְּאֶפֶן לֹא רִצִּיּוֹנִלִי, וְכִשֶׁהֲקִדּוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא רוֹצֵה
לִיתֵת לוֹ מִנְשֵׁהוּ זֶה יִהְיֶה מֵעַל הַטֶּבַע, יְשׁוּעַת הַנֶּשֶׁם כְּהַרְף
עֵין (עֵיין בְּכַתְבֵי רַמְבַּ"ן בְּהוֹצָאת מוֹסֵד הַרֵב קוֹק ח"א עִמּוּד תַּכְבּ), כְּמוֹ
הַמְהִירוֹת שֶׁל סְגִירַת הָעֵינַן וּפְתִיחַתָּהּ (רש"י בְּשַׁבַּת דָּף לַד עִמּוּד
ב דִּיבּוּר הַמִּתְחִיל כַּהֲרַף עֵינַן).

שְׁעוֹר בְּחֻשְׁבוֹן מִן הַשָּׁמַיִם

פרק לה

תְּמִיּהַת יוֹסֵף

בְּפָרֶשֶׁת וַיְחִי, הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְלַמֵּד אוֹתָנוּ מִסֵּר קְרִיטִי על הַחֻשְׁבוֹן הַשָּׁמַיִם.

בְּתַחֲלַת הַפָּרָשָׁה (בראשית מ, א), יוֹסֵף הַצַּדִּיק הֵבִיא אֶת בְּנָיו לְקַבֵּל בְּרָכָה מֵאָבִיו יַעֲקֹב, אֲךָ פְתָאוֹם כָּשֶׁהוּא רוֹאֶה שֶׁהַבְּרָכָה שְׁיַעֲקֹב נוֹתֵן אֵינָה בְּדִיוֹק מֵהַ שֶׁהוּא חָשַׁב שֶׁזֶה אָמֹר לִהְיוֹת זֶה מְפָרִיעַ לוֹ: "וַיֵּרָא יוֹסֵף.. וַיֵּרַע בְּעֵינָיו... לֹא כֵן אָבִי כִּי זֶה הַבְּכֹר..." (בראשית מ, יז - יח).

אֲנַחְנוּ רַק יְכוּלִים לְדַמְיִן שֶׁזֶה הָיָה קֶשֶׁה מְאֹד גַּם לְאַחֵי יוֹסֵף לְשַׁמֵּעַ אֶת אָבִיהֶם מוֹכִיחַ אוֹתָם בְּמוֹסֵר, וְכֹאשֵׁר הַזְכִּיר לְרְאוּבֵן, שֶׁמְעוֹן וְלוֹי אֶת מַעֲשֵׂיהֶם הַבְּלָתִי מֵהַגָּנִים שֶׁהֵם עָשׂוּ, וְעַל הָאֱלִימוֹת שֶׁבָּהּ פָּעְלוּ (בראשית מט, ג - ז), לֹא רָאִינוּ אֶז שֶׁהָאֲחִים הַנְּשִׁיבוּ לְאָבִיהֶם אוֹ הַגִּיבוּ כְּמוֹ שֶׁיוֹסֵף הַנְּשִׁיב וְהַגִּיב לוֹ?

תְּשׁוּבַת יַעֲקֹב

הַדָּבָר הַמְּפָלֵא הָיָה בְּתְשׁוּבַת יַעֲקֹב, שֶׁעָנָה על תְּגוּבַת בְּנוֹ יוֹסֵף שֶׁתָּמָה וְרָצָה לְהִסִּיט אֶת יָדָיו וְלָתֵת אֶת יַד יְמִין עַל

ראש מנשה ויד שמאל על ראש אפרים - "וימאן אביו ויאמר
ידעתי בני ידעתי גם הוא יהיה לעם וגם הוא יגדל ואולם
אחיו הקטן יגדל ממנו וזרעו יהיה מלא הגוים" (בראשית
מט, יט).

המדרש רבה (וילנא פרשת ויחי פרשה צו סימן ד) מבאר, שיעקב
חזר על המלים "ידעתי" כדי להדגיש ליוסף שיש המון
דברים שהוא ידע (על ידי נבואה) שיוסף לא ידע, ואמר לו:
"דברים שלא נתגלו לך נתגלו לי". ולכן, כל מה שיעשה, היה
על פי המבט והראיה היותר - שלמה.

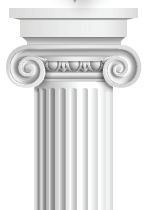
יתכן שבדברים הללו, באמרה "דברים שלא נתגלו לך נתגלו
לי" יוסף שתרף את אחיו שלמדו מזה לקח לא לשאל שאלות
על אבא. וכאשר חוו חוויה דומה זמן קצר אחר כך כשיעקב
אבינו הוכיחם, קבלו את הדברים ללא שאלות ותמיהות.

שאלות על אבא

כמה פעמים אנחנו שואלים: "איך אבינו שבשמים ישתבח
שמו, משגיח על העולם?", "איך הוא נותן לפלוגי לסבל?",
"למה הוא מנהיג את העולם בצורה כזו?", וכן הלאה...

אנחנו צריכים לדעת שהתורה אינה ספר הסטוריה חס
ושלום, אלא היא ספר הוראות מאת השם יתברך להצלחה
נצחית. המסרים שאנחנו לומדים דרך ההסטוריה של
אבותינו, אמורים לשנות את חיינו ולתת לנו כח להתמודד
עם כל הבעיות והצרות החדשות שהיו לנו. הרבה מחפשים

בְּאוֹר שְׁמִימֵי לְכָל מָה שְׁקוֹרָה. הַיִּצָּר הָרַע גַּם כֵּן תוֹרֵם אֶת
חֶלְקוֹ בְּזוֹה, אֲבָל הָאֵמֶת הִיא שֶׁהַפְּרָשָׁה הַזֹּאת מְלַמֶּדֶת אוֹתָנוּ
שֶׁבַפְּעַם הַבָּאָה שְׁאֵתָה רוֹצֶה לְשָׂאֵל עַל הַנְּהַגַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ,
לְמָה? אֵיךְ? תִּדְמִינִי לְעֶצְמָה אֵיךְ הוּא יִתְבָּרַךְ מִשִּׁיב לְשִׂאֵלָתָה:

”יְדַעְתִּי בְּנֵי יְדַעְתִּי”.

האמת עולה על הכל

פרק לו

התאר רשע

בפֿרשֿת שְׁמוֹת, מֹשֶׁה רִבְּנוֹ קוֹרֵא אֶת אֶחָד הָעִבְרָיִים (דָּתוֹ) "רִשָּׁע" (שמוֹת ב, יג), וְזֹאת עַל מֵה שְׁהָרִים אֶת הַיָּד לְהַכּוֹת אֶת גִּיסוֹ (אֲבִירִם), הָרַמַּת הַיָּד בְּאֹיֵר כְּדִי לְהַכּוֹת הַפְּכָה אוֹתוֹ לְ"רִשָּׁע".

מֵהָר מְאֹד הָרִשָּׁע הָאֶחָד גָּרַר אֶת חֲבֵרוֹ וְנִהְפְּכוּ לְשָׁנֵי רִשָּׁעִים, וְהִצְטָרְפוּ שְׁנֵיהֶם לְהִלְשִׁין לְפָרְעָה עַל מֹשֶׁה רִבְּנוֹ שְׁהָרַג אֶת הַמִּצְרִי. הִלְשָׁנָה זֹאת עָלְתָה לְמֹשֶׁה רִבְּנוֹ כְּמַעֲט בְּחַיָּיו (עֵיין בַּמְדַרְשׁ רַבָּה וּילנא פֿרשֿת שְׁמוֹת פֿרשָׁה סִימֵן ל).

בְּמִדְרָשׁ (יִלְקוּט הַרְאוּבֵנִי פֿרשֿת שְׁמוֹת) מְבֹאָר, שְׁהָאִישׁ שְׁהִצִּיל מֹשֶׁה רִבְּנוֹ מִהַמִּצְרִי הָיָה לֹא אַחֲרֵי מְאֻשָּׁר דָּתוֹ, שְׁבִהְרִיגַת הַמִּצְרִי הִצִּיל מֹשֶׁה רִבְּנוֹ אֶת חַיָּיו, וְעַתָּה הַנְּשִׁיב לוֹ רָעָה תַּחַת טוֹבָה.

וְכֵאֵן יֵשׁ לְהַתְּבוּנָה הָאֵם הַתֵּאָר "רִשָּׁע" שְׁבִפְרָשָׁה מוֹרָה עַל הַלְשׁוֹן הָרַע שְׁאֲחָרֵי הַמְרִיבָה, אוֹ הַלְשׁוֹן הָרַע הָיָה תוֹצֵאָה מִזֶּה שְׁהֵם הָיוּ רִשָּׁעִים?

וּבְאֵמַת, גַּם הַיּוֹם כִּי - 3300 שָׁנָה אַחֲרֵי כְּפִיּוֹת הַטּוֹבָה שֶׁל דָּתוֹ וְאֲבִירִם לְמֹשֶׁה רִבְּנוֹ, אֲנַחְנוּ רוֹאִים לְצַעֲרָנוּ שְׁהַהִסְטוֹרִיָּה חוֹזֶרֶת עַל עֲצָמָה. שְׁכֵן בְּדִיּוֹק אוֹתוֹ סוּג לְשׁוֹן הָרַע שְׁאֲמָרוּ

דָּתָן וְאַבְיָרָם שֶׁכִּפְרוּ בַטּוֹבָה שֶׁמִּשָּׁה הִצִּיל מִמַּכּוֹת הַמִּצְרִי
אֶת דָּתָן, וְהִלְכוּ לְהִלְשִׁין לְפָרְעֹה, שֶׁהִרְג אֶת הַמִּצְרִי, כִּי יֵשׁ
כִּיּוֹם אֲנָשִׁים שֶׁנוֹהֲגִים כֵּן.

הַרְבֵּנִים הַמִּחְזִירִים בַּתְּשׁוּבָה

בְּמֵה דְבָרִים אָמוּרִים: רַבָּנִים רַבִּים שֶׁמִּתְעַסְקִים בְּקְרוֹב
רְחוּקִים בְּחָנֶם שְׁלֵא עַל מְנַת לְקַבֵּל פָּרֶס, לֹא אַחַת מִתְקַפִּים
בַּתְּקִשְׁרֵת עַל מֵה שֶׁהֵם אוֹמְרִים.

בְּמָקוֹם שֶׁהָעַם יַעֲרִיף שֶׁהֵם גּוֹרְמִים וְעוֹזְרִים שֶׁיִּשְׁאַר עִם
יְהוּדֵי, דְּבַר שֶׁמִּחְיָב כָּל אֶחָד וְאַחַת כְּצוּוֵי הָאֱלֹקִי "הוֹכֵחַ
תּוֹכִיחַ אֶת עַמִּיתָהּ וְלֹא תִשָּׂא עָלָיו חֶטְא" (ויקרא יט, יז), וּבְמָקוֹם
לְהַפִּיר בַּטּוֹבָתָם הַגְּדוּלָּה, וְלַעֲזֹר וְלִסְיַע בְּעַדָּם, נִלְחָמִים בָּהֶם
וּמְסַפְּרִים עֲלֵיהֶם לְשׁוֹן הָרַע בַּתְּקִשְׁרֵת הָעוֹלָמִית.

הָעוֹלָם הַיּוֹם מְרַכֵּב מֵאַמֶּת "שֶׁנִּכְוֶנָה בְּאֶפֶן פּוֹלִיטִי", וְלִכֵּן
מִצּוֵי שֶׁעוֹמְדִים אֲנָשִׁים וּמְדַבְּרִים נֶגֶד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה
וְאוֹמְרִים שֶׁהַחֻקִּים שֶׁלָּהּ מִיִּשְׁנָיִם, לֹא - רְלוּוֹנְטִיִּים, אוֹ לֹא
נִכּוֹנִים בְּאֶפֶן פּוֹלִיטִי. וְהַסְּבָה לְדַבּוּרִים אֵלּוּ הִיא, כִּי לְהַצְדִּיק
אֶת הַסְּגָנוֹן הַחִפְּשִׁי שֶׁל הַחַיִּים שֶׁבְּחָרוּ לְחַיּוֹת בּוֹ.

וּבְאַמֶּת, אֵלּוּ שֶׁלְמַדּוֹ תּוֹרָה כְּמוֹ שֶׁצָּרִיף וּבְחָרוּ לַעֲקוֹב וְלַבְּדֵק
אַחֲרֵי דְבָרֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, הֵם מְבִינִים שֶׁאֵין כֹּה דְבַר "אַמֶּת
בְּאֶפֶן פּוֹלִיטִי", וְהָאֶמֶת הִיא אֶמֶת גַּם אִם הִיא לֹא פּוֹפּוּלָרִית,
צָרִיף לְבֹא וְלוֹמַר אוֹתָהּ בְּכָל הַכַּח וּבְאֶפֶן לֹא מְצַנָּר. מִמֶּשׁ
בְּדִיוֹק כְּמוֹ שֶׁהַקֵּב"ה כָּתַב בַּתּוֹרָה וּנְתַנָּה לָעַם יִשְׂרָאֵל בְּהַר סִינַי.

ככל שזָה קִשָּׁה לדֹר שְׁלֵנוּ לְשִׁמְעַ עַל עֵינֵי שְׁכָר וְעֵנֶשׁ
לְמַעֲשֵׂים שְׁלֵנוּ, כִּי אָנוּ מְבִינִים שֶׁהַשֵּׁם כְּשֹׁכֵתֵב אֶת הַתּוֹרָה
לֹא הִתְחַשֵּׁב כָּל כֵּךְ בְּקִשֵּׁי הָזֶה, שֶׁכֵּן מֵה שֶׁהִיָּה חָשׁוּב לְבוֹרָא
יִתְבָּרָךְ הוּא לָתֵת לָנוּ אֶת הַהֲצִלָּחָה הַנִּצְחֵית בְּקִיּוּם הַתְּכֵלִית
שְׁלֵנוּ בְּחַיִּים. שְׂזוּ מַעֲלָה גְדוֹלָה הִרְבֵּה יוֹתֵר מְלֵהוּת דּוֹבֵר
אָמַת "שְׁנֹכְנֹה בְּאֶפֶן פּוֹלִיטִי" כְּמוֹ שֶׁמְצוּי הַיּוֹם.

הַבְּרָכָה וְהַקְּלָלָה

בְּפִרְשֵׁת רְאָה (דְּבָרִים יא, כו - כח), מִשָּׁה אוֹמֵר אֶת דְּבַר הַשֵּׁם
לְעַם יִשְׂרָאֵל: "רְאָה נָתַתִּי לְפָנֶיכֶם הַיּוֹם, בְּרָכָה וְקִלְלָה, אֶת
הַבְּרָכָה... וְהַקְּלָלָה...". הָרַמְבַּ"ן מְפָרֵשׁ, שֶׁמִּשָּׁה רַבֵּנוּ דָּבַר בְּאֶפֶן
כְּלָלִי כְּדֵי לְהוֹדִיעַ לְעַם בְּאֶפֶן פְּשׁוּט, שֶׁיֵּשׁ רַק שְׁתֵּי אוֹפְצֵיּוֹת
בְּחַיִּים, דְּהֵינּוּ, אֵלּוּ שֶׁיִּשְׁמְרוּ אֶת הַמִּצְוֹת יִהְיוּ מְבֻרְכִים, וְאֵלּוּ
שֶׁלֹּא יִהְיוּ מְקֻלְלִים. זֶה לֹא הַדְּבָר הַכִּי - נְעִים לְשִׁמְעַ אוֹ
לְקַרֵּא, אֲבָל זֶה פְּשׁוּט מֵה שֶׁהַשֵּׁם רוֹצֵה שֶׁאֲנַחְנוּ נִשְׁמַע, וְאִם
לֹא הִיָּה רוֹצֵה הַבוֹרָא יִתְבָּרָךְ אֶת הַפְּסוּקִים הַלְלוּ שֶׁל הַקְּלָלָה,
הִיָּה מִצְוָה לְמִשָּׁה רַבֵּנוּ שֶׁיִּכְתֹּב רַק אֶת פְּסוּקֵי הַבְּרָכָה בְּתוֹךְ
הַתּוֹרָה. וּבְאָמַת, כָּל הַתּוֹרָה מְלֵאָה בְּפְסוּקִים כְּאֵלּוּ, וְכִמְעַט
כָּל סֵפֶר דְּבָרִים מְלֵא בְּכָל מִינֵי דְבָרֵי מוֹסֵר וְתוֹכְחָה לְעַם
יִשְׂרָאֵל עַל הָעוֹנוֹת שֶׁהֵם עָשׂוּ בְּעֶבֶר, אוֹ יַעֲשׂוּ בְּעֵתִיד נֶגֶד
הַשֵּׁם יִתְבָּרָךְ.

וְכִיּוֹם אֲנַחְנוּ רוֹאִים לְצַעֲרֵנוּ, שֶׁבְּמִקּוֹם לְשִׁמְעַ לְדְבָרֵי תּוֹרָה
וְלְדְבָרֵי חַז"ל, יֵשׁ אֲנָשִׁים שֶׁמַּעֲדִיפִים לַעֲשׂוֹת כָּל מְאָמֵן
לְהַשְׁמִיד וּלְהַשְׁמִיץ אֶת תְּפֻקֵּי הַצְּבוּרֵי שֶׁל אוֹתָם רַבָּנִים

שִׁמְחֵלִיטִים לומר אֶת דְּבָרֵי הַתּוֹרָה וְחֻקֶיהָ בְּאֵמֶת גְּמוּרָה כְּמוֹ שֶׁהֵם כְּתוּבִים. אִם תְּשִׁימוּ לֵב, אֲנַחְנוּ לֹא רוֹאִים אֶת אוֹתָם אֲנָשִׁים שְׁעוֹשִׂים אֶת־רֵי אֵינְטֵרְנֵט כְּנֶגֶד חֲמָאס אוֹ דַּע"ש, אוֹ BDS אוֹ מְסִיוֹנִים נוֹצְרִים שֶׁמְשַׁתְּדָלִים לְנוֹצֵר יְהוּדִים תְּמִימִים לְעִבּוּדָה זָרָה שְׁלָהֶם. אֲלֵא כֹל כִּחֵם וּמְרָצֵם לְהִלָּחֵם בְּאוֹתָם הַרְבָּנִים, וְהֵם מְשַׁתְּמָשִׁים בְּכֹל כְּחוֹ שֶׁל הַיִּצָר הָרַע לְלַכֵּת נֶגֶד מִי שֶׁקִּדַּשׁ אֶת כָּל חַיּוֹ לְהַצִּיל נַפְשוֹת יְהוּדִים.

בְּזֶה אֲנַחְנוּ רוֹאִים מִמֶּשׁ אֶת דְּבָרֵי חַז"ל בְּסוֹף מַסְכַּת סוּטָה (דף מט עמוד ב) שֶׁתִּאָרוּ, שֶׁאַחַד הַדְּבָרִים שֶׁיְהִיָּה בְּדוֹר עִקְבֵתָא דְמִשְׁיָחָא, שֶׁיִּרְאִי חֲטָא יִמָּאסוּ.

האמת כואבת

בואו נחשב לרגע, בשביל מה אותם רבנים דוברי אמת צריכים את כאב הראש הזה, ובשביל מה להם לסכן את שמם הטוב, ואת המשוב החיובי שהם מקבלים? התשובה לזה היא פשוטה, וכפי שזידי מזכר הרבים הרב יוסף מזרחי שליט"א אומר: "האמת עולה על הכל".

בין אם אתה מסכים או חולק על צורת הגישה של ההחזרה בתשובה של אותם הרבנים, כשנבאים לדון אותם, צריכים להיות ניטרליים כשחושבים מה טוב לעתידו של עם ישראל. האם כדאי להם להמשיך להתבולל ולהתנתק מהמקור היהודי, להתנהג בהתנהגות הנוגדת את התורה, וממילא רק צרות ובעיות יצאו מזה

בְּעֵתִיד כְּהִבְטַחְתָּ הַתּוֹרָה, אוּ שְׂאֵם אֶתָּה אוֹהֵב אֶת עַם
יִשְׂרָאֵל בְּרוּר שְׂתַבְּחַר לָהֶם אֶת דְּרוֹךְ הַבְּרָכָה וְהַטּוֹבָה,
דְּרָכָה שֶׁל תּוֹרָה.

פרק לו הבריאה והאדם

המדע מתפתח

כיום אנחנו בדור חלש, ולכן הקדוש ברוך הוא שלח לנו הרבה דרכים שנגיע לאמת.

המדע בשנים האחרונות מתפתח מאד, הקדוש ברוך הוא עשה את זה כדי להוכיח את התורה. לדגמא, הגמרא (ברכות דף לב עמוד ב), מגלה לנו כמה כוכבים יש בגלקסיה, סכום של 18 ספרות לפחות - זה מספר הזוי. כשאמרו את זה לגוים, הגוים צחקו על זה, כי לא היה להם את הכלים לבדק את זה. לפני יותר מאלף שנה חשבו כלם שיש רק כמה אלפי כוכבים ביקום. לא היה טלסקופ.

המדע מגלה את התורה

לפני כ- 400 שנה כשגלילאו גליליי בנה את הטלסקופ, התחילו לראות יותר ויותר כוכבים. ככל שהמדע התפתח הוא הגיע קרוב יותר למספר הכוכבים שהתורה מגלה לנו. בשנת 2000 כשנאס"א עשתה בדיקה היא הגיעה קרוב יותר למספר המזכר בגמרא באפן משמעותי. ובשנת 2004 כשאוניברסיטה אחרת עשתה בדיקה הגיעו

למספר הפוכבים הקרוב ביותר שמזכר בגמרא לפני יותר
מאלף שנה.

חכמינו זכרונם לברכה זכו לחכמה גדולה שכזו מאת בורא
העולם, וכמו שהכתוב אומר "סוד ה' ליראיו" (תהילים פרק כה
פסוק יד).

המפץ הגדול

אנשים חושבים שהעולם נברא מהמפץ הגדול - אם
אני אספר להם שהיה פצוץ במטבח ומזה נוצר לי שעון
יקרתי שעולה \$75,000 האם הם יאמינו? אז איך העולם,
שהוא הרבה יותר מרכב מהשעון הכי משכלל בעולם -
נוצר מפצוץ?

תאוריית דרווין

תאוריית דרווין שהאדם נוצר מקוף - ולאט לאט התפתח
עד שהוא הגיע לשלב הסופי שהוא בן אדם, היא תאוריית
מפרכת גם מבחינה מדעית מציאותית, שהרי היום אנו
רואים רק את השלב הראשון שקיים היום שהוא הקוף, ואת
השלב האחרון שזה אדם - שגם קיים היום, איפה נעלמו כל
שילבי הביניים? הרי לא יכול להיות שיש לנו רק את המצב
ההתחלתי ואת המצב הסופי בלי שלב אמצעי שיקשר
ביניהם, והיינו צריכים לראות לפחות כמה סוגים בודדים

בְּכֹל הָעוֹלָם שֶׁל יְצוּר שֶׁהוּא בְּאִמְצַע הַתְּהִלָּה, וְאִינוּ, גַּם אִם נִגְמַר הַשְּׁלֵב הַזֶּה, הֲרִי הָאֲבֹלוֹצִיָּה מִמְּשִׁיכָה לְהִתְפַּתַּח. לָמָּה אֲנַחֲנוּ אוֹ הַקּוֹפִים לֹא מִמְּשִׁיכִים לְהִתְפַּתַּח?

בְּרִיאַת הָאָדָם

וּבְאִמְתָּ, בְּרִיאַת הָאָדָם הִיא אֶחָד מִפְּלֵאֵי הַבְּרִיאָה, שֶׁכֵּן, כְּאִשֶּׁר בָּרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הָאָדָם, הוּא בָּרָא אוֹתוֹ כְּאִלוֹ הוּא בֶּן אָדָם מִבְּגָר, וְכִכָּה הָיוּ גַם כָּל הַחַיּוֹת (חֹלִין דָּף ס עמוד א), הַחֲכָמָה שֶׁל אָדָם הָרֵאשׁוֹן הִיְתָה חֲכָמָה מִפְּלֵאָה, הוּא נָתַן שֵׁם לְכָל בְּהֵמָה וְחַיָּה (מִדְרַשׁ רַבָּה פֶּרֶשָׁה יז אוֹת ה, וּרְבִינוּ בַחֲיֵי בְרֵאשִׁית פֶּרֶק ב פֶּסוּק יט), בְּשִׁפְתַי לְשׁוֹן הַקְּדוֹשׁ לְכָל מְלָךְ יֵשׁ מִשְׁמַעוֹת, וְהוּא נָתַן לְכָל חַיָּה וּבְהֵמָה אֶת הַשֵּׁם שֶׁלָּהּ לְפִי הַמְּשַׁמְעוֹת שֶׁלָּהּ.

גַּם בְּאִפְךָ פִּיזִי הַבְּרוּאִים הָיוּ שׁוֹנִים - בְּאוֹתוֹ יוֹם שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בָּרָא אֶת אָדָם וְחַוָּה, חַוָּה נִכְנְסָה לְהַרְיֹן, וְיִלְדָה אֶת קַיִן עִם תְּאוֹמָה אַחַת וְאֵת הָבֶל עִם שְׁתֵּי תְאוֹמוֹת (בְּרֵאשִׁית רַבָּה וּלְנֹא פֶרֶשֶׁת בְּרֵאשִׁית פֶּרֶשָׁה כב אוֹת ב), וְקַיִן הִתְחַתֵּן עִם הַתְּאוֹמָה שֶׁלוֹ, וְהָבֶל הִתְחַתֵּן עִם שְׁתֵּי הַתְּאוֹמוֹת שֶׁלוֹ, וְזוֹ אַחַת הַסְּבוּת שֶׁקַּיִן קָנָא בְּהָבֶל שֶׁהִיְתָה לוֹ עוֹד אֲשֶׁה, וְלָכֵן הִמְצִיא סִבָּה לְמַרְיָבָה כְּדִי לְהַרְגַּ אֹתוֹ (בְּרֵאשִׁית רַבָּה וּלְנֹא פֶרֶשֶׁת בְּרֵאשִׁית פֶּרֶשָׁה כב אוֹת ז).

קין והבל - סוד הגלגול

סופו של קין ידוע - הוא נהרג על ידי למה (מדרש תנחומא ורשא פרשת בראשית סימן יא). אבל בזה לא נגמר ענינו, הוא חזר בגלגול של המצרי שמטה רבנו הרג (מגיד מישרים דברי המלאך המגיד לבית יוסף פרשת שמות), והבל היה גלגול משה, וחזר עוד בגלגול נוסף של יתרו [שהיה קים באותו דור, רק חלק מהנפש הרוחנית של קין היתה במצרי, וחלק ביתרו] שהיה חותן משה, ונתן לו את בתו צפורה, ובזה כפיכול החזיר לו את אותה אשה שחמד בגלגול קודם (אגרא דכלה פרשת בראשית פרק ד פסוק ב), וזה היה סוף התקון של קין.

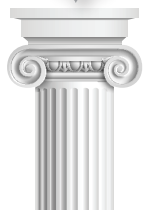
הוכחות לגלגול

רב ככל בני האדם שחיים כיום כבר היו בעולם הזה, רק שחזרו בגלגול כדי לתקן את מה שפגמו בגלגול הקודם (שער הגלגולים הקדמה א). יש הרבה הוכחות שאנחנו גלגולים, ואחת מהדרכים הפופולריות היא היפנוזה, שמחזירים את האדם אחורה בשנים לגלגול הקודם שלו, והוא מתחיל לדבר שפה שמעולם לא למד אותה.

חרבו וחיים

ואחרי שאנחנו רואים עולם כל כך יפה, כמה צריך להזהר שלא נחריב אותו במעשינו, וכמו שהזהיר הקדוש ברוך

הוא את אדם הראשון ואמר לו 'תן דעתך שלא תחריב את עולמי' (קהלת רבה וילנא פרשה ז אות יג).

כְּשִׁיץָא רַבִּי שְׁמַעוֹן בַּר יוֹחָאי מֵהַמְעָרָה עִם בְּנוֹ רַבִּי אֶלְעָזָר, הֵם רָאוּ אֲנָשִׁים עוֹבְדִים בְּעֵינֵי הָעוֹלָם הַזֶּה. הֵם הִקְפִּידוּ עֲלֵיהֶם, וְכָל מְקוֹם שֶׁהִסְתַּכְּלוּ עָלָיו הָיָה נִשְׂרָף, יִצְאָה בַּת קוֹל מִשְׁמַיִם וְאָמְרָה לָהֶם: לְהַחְרִיב עוֹלָמִי בְּאַתֶּם? חֲזְרוּ לְמַעַרְתְּכֶם (שבת דף לג עמוד ב).

הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא רוֹצֵה שְׁנַחְרִיב אֶת הָעוֹלָם.

אֶת זֶה הֵבִין רַבִּי שְׁמַעוֹן בַּר יוֹחָאי לְאַחַר שְׁנָה נוֹסֶפֶת בַּמְעָרָה - וְלָכוֹן כָּל מְקוֹם שֶׁבָּנוּ רַבִּי אֶלְעָזָר הָיָה שׁוֹרֵף, הָיָה אָבִיו רַבִּי שְׁמַעוֹן מְרַפָּא וּמְתִקּוֹ.

הֵבִין רַבִּי שְׁמַעוֹן בַּר יוֹחָאי - שְׁאַחֲרֵי שֶׁנִּהְרְגוּ לְרַבּוֹ רַבִּי עֲקִיבָא 24,000 תַּלְמִידִים וְהָיָה הָעוֹלָם שְׁמַיִם (יבמות דף סב עמוד ב), הוּא הֵבִין שֶׁצָּרִיךְ לֵישֵׁב אֶת הָעוֹלָם וְלֹא לְהַחְרִיב אוֹתוֹ. הַגְּדֵלָה הִיא לֹא לְהַרְגֵּ אֶת הַחַיִּים, אֲלָא לְהַחְיֹת אֶת הַמֵּתִים. זֹאת הַסִּבָּה שֶׁיֵּשׁ מְסַרְתַּ בִּידְנוֹ שֶׁכָּל שֵׁם שֶׁל אֲמוּרָא שֶׁנִּכְנַס בְּגִמְרָא הָיָה יָכוֹל לְהַחְיֹת מֵתִים (עיין בגמרא בעבודה זרה דף י עמוד ב, ובספר בית אהרן ליקוטים למסכת יבמות דף יט ע"א). רַק מִי שֶׁיֵּשׁ בְּכַחוֹ לְהַבְיֵא חַיִּים חֲדָשִׁים לְעוֹלָם רָאוּי לְהַכְפִּיֵס לְתַלְמוּד.

ואם האדם יתבונן בכל מה שקורה בעולם, הוא יראה

שְׁהַמְצָב לֹא פְּשׁוּט, אֶפְלוּ אֲנָשִׁים שֶׁהֵם לֹא קְרוּבִים לְקִדּוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא וְלִדְתָּ וְלֹא מְבִינִים מָה תְּכִלִּית הַחַיִּים, מִתְּחִילִים
לְהִבִּין שֶׁיֵּשׁ מִשְׁהוּ אוֹ מִיִּשְׁהוּ שֶׁהוּא מְסַדֵּר אֶת הָעִנְיָנִים, כְּדִי
שֶׁאֲנָשִׁים יִתְחִילוּ לְשַׂאֵל אֶת הַשְּׂאֵלָה מָה תְּכִלִּית הַחַיִּים?

אם בן אדם חונטב שְׁתְּכִלִּית הַחַיִּים זֶה כֶּסֶף, הוּא רוֹאֶה
שֶׁבְּשׂוֹאֶה הַמְצָב הִיָּה שֶׁכֶּסֶף לֹא עֶזֶר, אֶלֶּא אֲדִרְבָּה
הָאֲנָשִׁים הָעֲשִׂירִים נִתְּפָסוּ רֵאשׁוֹנִים וְעֵנוּ אוֹתָם וְהִרְגוּ
אוֹתָם וְלָקְחוּ לָהֶם אֶת כָּל הַכֶּסֶף. וְאִם זֶה לְהִתְחַתֵּן, אֲנַחְנוּ
רוֹאִים שֶׁיֵּשׁ אֲנָשִׁים שֶׁיֵּשׁ לָהֶם כָּל כֶּן הִרְבָּה נָשִׁים וְאִף עַל
פִּי כֵן הֵם מְרַגְּשִׁים בּוֹדְדִים. בְּכָל עִנְיָן, בְּכָל דּוֹר שֶׁשֶׁאֶפּוּ
בְּנֵי הָאָדָם אֵלָיו, הַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הוֹכִיחַ לָהֶם שֶׁזֶּוּ לֹא
תְּכִלִּית הַחַיִּים.

מדות והנהגות

פרק לח

מדת הגאווה

מדת הגאווה היא מדת רעה. היא אֶחָד מִגְדוּלֵי הַגְּאוּתָנִים, שְׁמוֹ הִיא חִירָם מֶלֶךְ צֹר, וְהַמְדָּרֶשׁ (אוצר המדרשים איזונשטיין חירם מלך צר עמוד 179) מְסַפֵּר עָלָיו, שְׁחִירָם מֶלֶךְ צֹר הִיָּתָה גְּאוּתוֹ קִטְשָׁה מְאֹד, מָה עָשָׂה? בָּא לָיִם וְעָשָׂה לוֹ אֲרֻבָּעָה עֲמוּדִים שֶׁל בְּרָזֶל אֲרָכִים שְׂאִין לָהֶם שְׁעוֹר, וְהַעֲמִידֵם זֶה כְּנֶגֶד זֶה מְרַבְּעִים, וְעָשָׂה לוֹ שְׁבַעֲהָ רְקִיעִים וְכֶסֶף וְחִיּוֹת וְרַעֲמִים וּבְרָקִים וְזִיקִים.

הַרְקִיעַ הִרְאֵשׁוֹן עָשָׂה שֶׁל זְכוּכִית מִחֲמֵשׁ מֵאוֹת אִמָּה עַל חֲמֵשׁ מֵאוֹת אִמָּה, וְעָשָׂה בּוֹ חֲמָה וּלְבָנָה וְכוּכָבִים.

הַרְקִיעַ הַשְּׁנִי שֶׁל בְּרָזֶל אֶלֶף וְחֲמֵשׁ מֵאוֹת אִמָּה עַל אֶלֶף וְחֲמֵשׁ מֵאוֹת אִמָּה, וְסִילוֹן שֶׁל מַיִם מִפְּרִישׁ בֵּין שְׁנֵי לְשִׁלְיִשִׁי, גַּם עָשָׂה בּוֹ אֲבָנִים מְגֻלְגְלוֹת הַמְתַּבְּקָעִין אֵלָיו וְנִשְׁמָעִין כְּמוֹ רַעֲמִים.

הַרְקִיעַ הַשְּׁלִישִׁי עָשָׂה שֶׁל עוֹפֹרֶת, שְׁנֵי אֶלְפִים אִמָּה עַל שְׁנֵי אֶלְפִים אִמָּה, וְסִילוֹן שֶׁל מַיִם מִפְּרִישׁ בֵּינֵיהֶם.

הַרְקִיעַ הָרְבִיעִי עָשָׂה שֶׁל מִתְּכָת, שְׁנֵי אֶלְפִים וְחֲמֵשׁ מֵאוֹת אִמָּה עַל שְׁנֵי אֶלְפִים וְחֲמֵשׁ מֵאוֹת אִמָּה, וְסִילוֹן שֶׁל מַיִם מִפְּרִישׁ בֵּינֵיהֶם.

הַרְקִיעַ הַחֲמִישִׁי עָשָׂה שָׁל נְחֹשֶׁת, שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים אַמָּה עַל
שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים אַמָּה, וְסִילוֹן שָׁל מֵים מִפְּרִישׁ בֵּינֵיהֶם.

הַרְקִיעַ הַשְּׁשִׁי עָשָׂה שָׁל כֶּסֶף, שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים וַחֲמִשׁ מֵאוֹת
אַמָּה עַל שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים וַחֲמִשׁ מֵאוֹת אַמָּה, וְסִילוֹן שָׁל מֵים
מִפְּרִישׁ בֵּינֵיהֶם.

הַרְקִיעַ הַשְּׁבִיעִי עָשָׂה שָׁל זָהָב, אַרְבַּעַת אֲלָפִים אַמָּה עַל
אַרְבַּעַת אֲלָפִים אַמָּה, וְקָבַע בּוֹ חִיּוֹת וְכְרוּבִים, וְעָשָׂה לוֹ
בּוֹ מִטָּה שָׁל זָהָב וּבְרָאשָׁה מְרַגְלִיּוֹת אֲדָמוֹת, מֵרְאוֹת אוֹתוֹ
מִכָּאן וּמִכָּאן, מִכָּאן נֶעֱשׂוּ בְּרָקִים וּמִכָּאן נֶעֱשׂוּ זִיקִים,
וְכִשְׁהִיָּה מְזַעְזַע עֲצָמוֹ הֵן מִתְבַּקְּעִין אֵלָיו לְאֵלוֹ וְנִשְׁמָעִין
כְּבְּרָקִים וְרַעְמִים.

גִּאֲוֹתוֹ שָׁל חִירָם לֹא נִתְּנָה לוֹ אֶפְשָׁרוֹת לְהִיּוֹת פְּחוֹת מֵאֵלוֹהַּ,
עַם כָּל הַתְּפֹאֵרוֹה שְׁמִסְבִּיב.

וּמִמְשִׁיף הַמְדַרְשׁ וּמִסְפֵּר - אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לִיחֻזְקָאֵל:
בֶּן אָדָם לָךְ וְאָמַר לְחִירָם מָה אַתָּה מִתְגַּאֶה, הֲלֹא יְלוּד אֲנִי
אַתָּה. אָמַר יְחֻזְקָאֵל לְקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: הֵיאָה אֲנִי הוֹלֵךְ אֲצִלּוֹ
וְהוּא עוֹמֵד בְּאֵוִיר? בְּאוֹתָהּ שְׁעָה שָׁלַח הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא רוּחַ
וְנָטְלוֹ בְּצִיצִית רֵאשׁוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר "וַיִּקְחֵנִי בְּצִיצֵת רֵאשִׁי" (יחזקאל
א, ח) וְהוֹלִיכּוֹ בְּאֵוִיר אֲצֵל חִירָם.

כִּיּוֹן שְׁבֵא יְחֻזְקָאֵל אֲצִלּוֹ מִיַּד נִדְעָזַע, אָמַר לוֹ יְחֻזְקָאֵל
לְחִירָם: לָמָּה אַתָּה מִתְגַּאֶה, הֲלֹא יְלוּד אֲנִי אַתָּה, אָמַר לוֹ:
יְלוּד אֲנִי אֲנִי אֲלֵא שְׂאֲנִי חַי וְקַיִם לְעוֹלָם, מָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא מוֹשְׁבּוֹ בְּלֵב יַמִּים אֵף אֲנִי כֵן, מָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
מוֹשְׁבּוֹ בְּשִׁבְעָה רְקִיעִים אֵף אֲנִי כֵן, וְלֹא עוֹד אֲלֵא כַּמָּה

וְכַמָּה מְלָכִים מָתוּ וְאֲנִי חַי וְקַיִם לְעוֹלָם. דָּוִד מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל
 מֶלֶךְ אַרְבָּעִים שָׁנָה וָמֵת, וְאֲנִי חַי. שְׁלֹמֹה מֶלֶךְ אַרְבָּעִים שָׁנָה
 וָמֵת, וְאֲנִי חַי. וְכֵן עֲשָׂרִים וְאַחַד מְלָכֵי יִשְׂרָאֵל קִבְּרָתִי וְאֲנִי חַי
 וְקַיִם, וְכֵן כָּל עֲשָׂרִים מְלָכֵי יְהוּדָה וְעֲשָׂרָה נְבִיאִים וְעֲשָׂרָה
 כְּהֻנִּים קִבְּרָתִי וְאֲנִי חַי וְקַיִם, הָרִי אֶל אָנֹכִי, מוֹשֵׁב אֱלֹהִים
 יִשְׁבְּתִי. אָמַר יְחִזְקִיאֵל: וְהִלֵּא מְלָכִים גְּדוֹלִים מִמֶּנּוּ הָיוּ וְלֹא
 עָשׂוּ כַּמַּעֲשֵׂיָהּ!

מָה הָיָה סוּפוֹ שֶׁל חִירָם, הוּא הָיָה בַעַל אֱמוּנָה שְׁלֵמָה וְנִבְּרָחַתִּי, וְהַקְּדוּשָׁה בְּרוּךְ הוּא שֶׁלַח אֶת נְבוּכַדְנֶצַּר שִׁיְהַרְגוּ (ויקרא רבה וילנא פרשת מצורע פרשה יח).

זֶה סוּפוֹ שֶׁל גְּאָה...

בְּטוּחַ בַּעֲצָמָהּ?!

אַחַת הַנְּקֻדוֹת שֶׁמִּתְבַּטָּאת בָּהּ מִדַּת הַגְּאָוָה הִיא, מָה שְׂרוּאִים
 הַיּוֹם שֶׁאֲנָשִׁים חַיִּים בְּדִמְיוֹנֹת, אִם הוּא לּוֹמֵד שְׂעָה אַחַת
 בַּיּוֹם הוּא חוֹשֵׁב שֶׁהוּא גְּדוֹל הַדּוֹר, שְׂעֵתִים בַּיּוֹם הוּא כָּבֵד
 בְּטוּחַ שֶׁהוּא גְּדוֹל הַדּוֹר, וּבְטוּחַ שֶׁהַקְּדוּשָׁה בְּרוּךְ הוּא יִתֵּן לוֹ
 כָּל דָּבָר שֶׁהוּא רוֹצֵה, הוּא בְּטוּחַ בְּצִדְקוֹתָיו. לְפָחוֹת מֵגִיעַ לִי
 לְזִכּוֹת בְּלוֹטוֹ – הוּא חוֹשֵׁב.

וְאֵלּוּ יַעֲקֹב אָבִינוּ אַחֲרֵי שֶׁלָּמַד כָּל כֹּף הַרְבֵּה בְּבֵית שֵׁם וְעֵבֶר
 (זוהר חדש כרך א פרשת יתרו דף סב עמוד א, ובפרשת כי תבא דף צח
 עמוד ב), אָמַר "וְנָתַן לִי לֶחֶם לֶאֱכֹל וּבִגְדֵי לְלַבֵּשׁ" (בראשית פרק
 כח פסוק כ), זֶה כָּל מָה שֶׁהוּא מְבַקֵּשׁ, וְגַם בְּזֶה הוּא לֹא בְּטוּחַ

שהוא יקבל, והוא אומר בלשון ספק "אם יהיה אלהים
עמדי" (בראשית שם).

אנשים מבקשים כל כף הרבה דברים מה', תן לו סבה
לתת לה! כמה אנחנו יכולים ללמד מיעקב אבינו - אנחנו
לא נהיה יעקב אבינו - ובכל אופן, נלמד מה צריכות להיות
הבקשות שלנו מהקדוש ברוך הוא, ומה אנחנו צריכים לתת
כפיכול לקדוש ברוך הוא, לתת את המקסימום ולבקש
את המינימום.

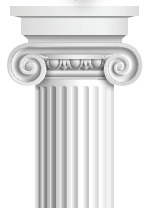
מחפש כבוד

ואכן, כמה הזהירו חז"ל על רדיפת הכבוד שהוא אחד
מהדברים שמוציאין את האדם מן העולם (אבות פרק ד משנה
כא), ואפלו בכתרה של תורה אסור להשתמש בשביל כבודו
האישי, כמו שאמר הלל: "ודאנשתמש בתגא חלף" (אבות
פרק א פסוק יג), והנה יעקב קבל את הברכות של עשו, וזכה
לכבוד גדול שכלם יודעים שהוא קבל את הברכות, "וגאות
אדם תשפילנו" (משלי פרק כט פסוק כג), ופחד שיכשל בכבוד
הזה, ולכן החליט ללמד 14 שנה בבית שם ועבר שישכחו
בינתיים את ענין הברכות.

ענות הגדולים

אנחנו רואים ביהדות שכמה שאנשים יותר גדולים הם
יותר ענוים. אברהם אבינו שקראו לו בדורו "נשיא אלקים"

(בראשית פרק כג פסוק ו), וְהָיָה עֲשִׂיר גְדוֹל (בראשית פרק יג פסוק ב), וְהָיְתָה לוֹ הָאִשָּׁה הַכִּי יָפָה בְּעוֹלָם (בבא בתרא דף נח עמוד א), וְלֹא חָסְרוּ לוֹ סְבוֹת לְהִתְגַּאֲוֹת, אָמַר "אֲנִכִּי עֶפְרָא וְאַפְרָא" (בראשית יח פסוק כז).

עֲנוֹת יַעֲקֹב אָבִינוּ

יַעֲקֹב אָבִינוּ עָבַר הַרְבֵּה נִסְיוֹנוֹת בַּחַיִּים שָׁלוּ, יַעֲשׂוּ רִדְף אוֹתוֹ, הִחְלִיפוּ לוֹ אֶת מִשְׁכַּבְתּוֹ, וְעוֹד צָרוֹת מְשֻׁנוֹת. וְלִמְרוֹת הַכֹּל הוּא לֹא מִחְזִיק טוֹבָה לְעַצְמוֹ וְאוֹמֵר: "קִטְנִיתִי מִכָּל הַחֲסָדִים וּמִכָּל הָאֱמֶת אֲשֶׁר עָשִׂיתָ אֵת עַבְדְּךָ" (בראשית פרק לב פסוק יא). זֹאת עֲנֶנּוּ מִפְּלֶאָה וְאִמְתִּית שְׁהִיְתָה לְאֲבוֹת.

עֲנוֹת יוֹסֵף הַצַּדִּיק

בְּפָרְשַׁת מִקְצָא אֲנַחְנוּ מְקַבְּלִים שְׁעוֹר בְּעֲנֻנָּה. יוֹסֵף הַצַּדִּיק שָׁרַק עֲכָשׁוּ יָצָא מִהַבּוֹר, כְּשִׁפְרָעָה מְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ לְפָתוֹר לוֹ אֶת הַחֲלוֹם הוּא אוֹמֵר לוֹ - "בְּלִעְדֵּי! אֱלֹהִים יַעֲנֶנּוּ אֶת שְׁלוֹם פְּרָעָה" (בראשית פרק מא פסוק טז), הוּא אוֹמֵר לוֹ שְׂאִין הַחֲכָמָה מְשֻׁלוּ, אֲנִי לֹא חָכָם בְּכֹלֵל, הַכֹּל מִהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא (רש"י שם).

עֲנֹת מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן

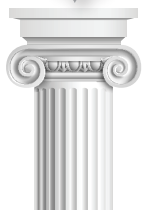
מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן שָׁהִיו מְנַהֲיְגֵי הַדֹּר, וְהָיוּ לָהֶם חֲכָמָה וְכֶסֶף וְכָבוֹד, אָמְרוּ עַל עֲצָמָם "וְנַחֲנוּ מֶה" – אֲנַחְנוּ כְּלוּם. דָּוִד הַמֶּלֶךְ מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל שָׁהִיָּה לוֹ יָפִי (שְׁמוּאֵל א פֶּרֶק טז פְּסוּק יב), וְחֲכָמָה בַּתּוֹרָה, שָׁהִיָּתָה הַלְכָה כְּמוֹתוֹ בְּכָל מְקוֹם (סְנֵהדְרִין דָּף צג עֵמוּד ב), וְעֲשִׂירוֹת, וְנָשִׁים רַבּוֹת (עֵיין בְּסֵנֵהדְרִין דָּף כֹּא עֵמוּד א, וּרְבִינּוּ בַחֲיֵי דְבָרִים פֶּרֶק יז פְּסוּק יז), אָמַר עַל עֲצָמוֹ "וְאֲנֹכִי תוֹלַעַת וְלֹא אִישׁ חֲרַפְתָּ אָדָם וּבְזוּי עָם" (תְּהִלִּים פֶּרֶק כב פְּסוּק ז). אֵיךְ יָכוֹל לִהְיוֹת שְׁלֵמֵרוֹת שָׁהִיו לָהֶם כָּל כֶּן הַרְבֵּה סְבוֹת לְהִתְגָּאוֹת הֵם לֹא הִתְגָּאוּ?

מִתְגָּאִים בְּלִי סִבָּה

וְכַנְגֵד אוֹתָם צְדִיקִים בְּחַיֵּי הַיּוֹם יוֹם אֲנַחְנוּ רוּאִים, שְׁאֲנָנִשִׁים שְׁאִין לָהֶם סִבָּה לְהִתְגָּאוֹת הֵם כֵּן מִתְגָּאִים?

הַתְּשׁוּבָה לָזֶה הִיא פְּשׁוּטָה, כְּמָה שְׁהָאָדָם מִתְחִיל לְהִכִּיר אֶת הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְאֶת חֲכָמַת הַתּוֹרָה, הוּא מְבִין כְּמָה הוּא קֶטָן מוֹל עֲצַמַת וְגִדְלוֹת ה', וְלָכֵן כָּל אוֹתָם הַגְּדוּלִים הַנּוֹכְרִים הִכִּירוּ וְהִבִּינוּ אֶת אֶפְסֵיוֹתָם. וּמִמִּילָא כָּלֵל שְׁהָאָדָם רְחוּק מִהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, הוּא מַחְשִׁיב אֶת עֲצָמוֹ לְמִשְׁהוּ, וְאִין בֶּן - אָדָם יוֹתֵר רְחוּק וּמְסַכָּן מִמִּי שְׁמַחְזִיק וְחוֹשֵׁב שֶׁהוּא תְּלוּי בְּכַח שֶׁל עֲצָמוֹ.

מדת הכעס

הַרְמַב"ן כָּתַב בְּאַגְרַת לְבָנוּ - "תְּתַנְהַג תְּמִיד לְדַבֵּר כָּל דְּבָרֶיךָ בְּנִחַת לְכָל אָדָם וּבְכָל עֵת, וּבְזֶה תִּנְצֵל מִן הַכֶּעַס, שֶׁהִיא מִדָּה רָעָה לְהַחֲטִיא בְּנֵי אָדָם".

מִדַּת הַכֶּעַס הִיא מִדָּה נוֹרָאָה מְאֹד. הַגְּמָרָא (נְדָרִים דף כב עמוד א) אוֹמְרֵת, כָּל הַכּוֹעֵס כָּל מִינֵי גֵיהֶנָם שׁוֹלְטִין בּוֹ - הוּא נִהְיָה גֵיהֶנָם מְהֵלֵךְ. וְהוּא כְּאֵלוֹ עוֹבֵד עֲבוּדָה זָרָה (שִׁבְת דף קה עמוד ב).

הַרְבֵּה אָנָּשִׁים חוֹשְׁבִים שֶׁהַפְּתוּחַ לְכֶעַס זֶה לְלַכֵּת לְפִסִּיכּוֹלוֹג, אוֹ לְקַרְא אֵיזָה סִפֵּר שֶׁעוֹסֵק בְּבַעֲיָה הַזֹּאת. וְכָל הַשְּׁטוֹת מְלַמְּדוֹת אֵיךְ לְשָׁמֵר אֶת הַכֶּעַס בְּפָנִים, אֵיךְ לֹא לְהִתְפָּרֵץ הַחוּצָה, עַד שֶׁהוּא נִהְפֵּךְ לְהַר גֵּעֵשׁ. פְּעַם אַחַת כְּשֶׁאַחַד הַפּוֹעֲלִים מְכִין לוֹ קֶפֶה בְּלִי סֶכֶר, הוּא שׁוֹפֵךְ עָלָיו אֶת הַקֶּפֶה וְצוֹרֵחַ עָלָיו. אֶת כָּל הַכֶּעַס שֶׁהָיָה בְּתוֹךְ הַלֵּב שֶׁלוֹ הוּא שְׁמֵר כָּל הַזְּמַן - עַד שֶׁהִתְפּוֹצֵץ. זֶה לֹא נִקְרָא לְתַקֵּן אֶת הַמִּדּוֹת.

לְתַקֵּן אֶת הַמִּדּוֹת בְּאַמְתָּה זֶה שֶׁהָאָדָם לֹא יִכְעַס בְּכָלֵל, וְלֹא שִׁישְׁמֹר אוֹתוֹ בְּבִטּוֹן וְלֹא יִתְפָּרֵץ.

הַסִּבָּה הָרִאשׁוֹנָה שֶׁבֶן אָדָם כּוֹעֵס הִיא - שֶׁהוּא חוֹשֵׁב שֶׁכָּל דְּבָר מְגִיעַ, כִּי הוּא מְחַזֵּיק מֵעֲצָמוֹ הַכִּי הַרְבֵּה, זֶה מִדַּת הַגָּאוּן.

כִּמָּה שֶׁהָאָדָם יַעֲבֹד עַל מִדַּת הַגָּאוּן הוּא פְּחוֹת יְכָעַס.

וְכִדֵּי לַעֲבֹד עַל הַגָּאוּן, הוּא צָרִיךְ לְלַמֵּד תּוֹרָה, וְעַל יְדֵי לַמּוֹד הַתּוֹרָה הוּא מְבִין שֶׁה' מוֹרִישׁ וּמַעֲנִישׁ (שְׁמוּאֵל א פֶּרֶק ב פֶּסוּק ז), וְשֶׁהַכָּל בְּיַדֵּי שְׁמַיִם (בְּרִכּוֹת דף לג עמוד ב), וְשֶׁאֵין לוֹ שׁוֹם סִבָּה לְהִתְגָּאוֹת, אִם הוּא יָפֶה - תְּאַנֵּת דְּרָכִים אַחַת וְהוּא נִהְפֵּךְ לְמַכְעֵר שֶׁבְּמַכְעָרִים. אִם הוּא חָכָם - תָּא קָטָן אַחַד בְּמִחַ

שָׁזָז וְהוּא נִהְפֵּךְ לְמִשְׁתָּק שְׁלֵא יָכוֹל לְדַבֵּר עִם כָּל חֻכְמָתוֹ.
וְכֹאשֶׁר הָאָדָם מִבֵּין שֶׁהִכֵּל בְּיָדֵי שָׁמַיִם מִמִּילָא אֵין לוֹ עַל מִי
וְעַל מָה לְכַעַס.

מִדַּת הַקְּמָצוֹן

מִדַּת הַקְּמָצוֹן הִיא מִדָּה נִרְאָה [גַּם שְׁרִטָּה נֹבַע מִגְּאֹה שְׁאֲנִי
עֲבַדְתִּי וְאֲנִי עֲשִׂיתִי, וְלָמָּה שְׁמִיטָהוּ יִקַּח לִי אֶת זֶה], וְהַשְׁטָן
עֹבֵד הַרְבֵּה עַל הַבֶּן אָדָם שֶׁיִּשְׁמַר אֶת כֶּסֶפוֹ וְלֹא יִהְיֶה
אַחֵרִים מִמֶּנּוּ.

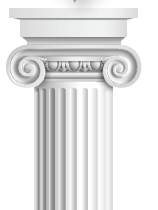
יֵשׁ סְפוּר מְפָרְסֵם עַל רַבֵּי לְוִי יִצְחָק מִבְּרֵדִיצ'ב זְכָר צַדִּיק
לְבָרְכָה, יוֹם אֶחָד מִסְפָּרִים לְרַב שֵׁישׁ כְּמָה יְהוּדִים שְׁנַתְפָּסוּ
וְהֵם בְּכֹלָא, וְכַדִּי לְשַׁחֲרֹר אוֹתָם צָרִיכִים 30,000 דוֹלָר. מִצְוֹת
פְּדִיוֹן שְׁבוּיִם הִיא מִצְוָה גְּדוֹלָה וְעֲצוּמָה (בבא בתרא דף ח עמוד
ב), וְלָכוֹ הַחֲלִיט רַבֵּי לְוִי יִצְחָק לְהַצְטָרֵף אֲלֵיהֶם.

כְּשֶׁעָבַר הָרַב עַל רְשִׁימַת אֲנָשֵׁי הָעִיר, רָאָה שֶׁדָּלְגוּ עַל הַגְּבִיר
שֶׁל הָעִיר. "לָמָּה אַתֶּם לֹא הוֹלְכִים אֲלֵיוֹ?" – שָׁאַל הָרַב.

אָמְרוּ לוֹ פְּרִנְסֵי הָעִיר – "הוּא קְמָצוֹן, וְלֹא נוֹתֵן אֶפְלוּ פְּרוּטָה,
וְגַם מְבֹזֵה אֶת מִי שֶׁבָּא לְבִקְשׁוֹ".

הָרַב לֹא מְקַבֵּל אֶת הַדְּבָרִים וְאוֹמֵר "אֲנִי רוֹצֵה לְלַכֵּת
אֲלָיו רֵאשׁוֹן".

אֵי אֶפְשֶׁר לְסַרֵּב לְרַב, כָּלֵם הוֹלְכִים לְבֵית שֶׁל הָעֲנֹשִׁיר, דּוֹפְקִים
בְּדֵלֶת וְהַמְשִׁירַת פּוֹתַח אֶת הַדֵּלֶת – "מָה אַתֶּם רוֹצִים?"

"יש לנו מצות פדיון שבויים" - גמגמו הפרנסיים.

המשרת צוחק, הוא מכיר את הבוס שלו, "אתם לא לומדים לקח? הבוס שלי לא נותן".

הוא הולך לקרא לגביר. הגביר מגיע עם חיוך רחב: "אלי באתם לאסף צדקה?" הוא צוחק ואומר "יש לי משהו להביא לכם".

הוא חוזר עם מטבע של פני אחד ישן וחלוד: "זאת התרומה שלי".

רבי לוי יצחק מברדיצ'ב לוקח את המטבע, ומתחיל לברך אותו "מי שברך אבותינו הוא יברך אותה, ויתן לה אריכות ימים, בריאות, הצלחה, נחת, ועוד ועוד ברכות. במשך 5 דקות הרבי מברך אותו.

הגביר מאד מתפלא - "כבוד הרב, אולי תרצה עוד פני אחד?"

"בנדאי" אומר הרב, והגביר מזדרז להוציא עוד מטבע.

נשוב הרבי לוי יצחק מברך ומברך בברכות גדולות ונפלאות.

העשיר חושב - "כל כך הרבה ברכות בשביל פני, אם אני איתן לו כמה סנטים, מה יהיה?"

הוא מזדרז להוציא דולר אחד ומבקש עדיף, כמה סנטים נוספים הוא תורם והרבי מברך בברכות נוספות, והברכות פותחות את לבו של הגביר שמסכים סוף סוף לתרם דולר אחד שלם, והברכות והשבחים מהרבי ממשיכים.

"כמה כסף אתם צריכים?" שואל הגביר, "אני אשלם את הכל".

מאותו היום הפך הגביר הקמץן לאיש הכי נדיב בעיר.
תלמידיו של רבי לוי יצחק התפלאו, כיצד הצליח הרבי
בקדשתו לשבר את קמץנותו של הגביר? ורבי לוי יצחק
הסביר - "ראיתי שיהיץ הרע שלו הוא לא יצר הרע רגיל,
הוא נכנס מממש בשתי הפרוטות הראשונות שלו, וכשהוא
נתן לי את המטבע הראשונה שמחתי מאד, שכבר חצי
מהיץ הרע שלו לקחתי, וכשהוא נתן לי גם את המטבע
השנייה, ראיתי שלקחתי לו את כל היץ הרע..."

הנהגות החיים פרק לט

התמכריות

אדם שנמשך לאלכוהול או לסמים או להמורים, כל הדברים האלה האדם חושב שהם פתרונות כדי לכסות את החור שבבלב שלו, ולא רק שבזה הוא לא מכסה את החור שבבלב, אלא זה גורם לו להיות יותר גרוע. וכבר הזהירו בגמרא על זה (פסחים דף קיג עמוד א).

אתה רואה אנשים עם משפחה, ילדים, כסף, כבוד, קריירה, בסוף הם מתאבדים. איך אפשר להסביר את זה? אנחנו רואים שכל הדברים האלו הם לא פתרון, ולא יכולים לגרום לאדם לצאת מהבעיות שלו, אלא רק להגדיל אותן.

להרבה עניים יש תמיד תקנה ומחשבה שאם יהיה להם כסף זה יפתור להם את כל הבעיות. ואלו העשיר המצב שלו יותר גרוע, אין לו אפילו את התקנה והאשליה הזו שאולי בהמשך יש סכוי שהוא יהיה מאשר, ולכן עשיר שלא שומר תורה ומצוות והוא בדכאון, המצב שלו יותר גרוע מעני שלא שומר תורה ומצוות, כי לעני לפחות יש אשליה, יש לו תקנה.

המוריס

בְּעֶבֶר הַיִּיְתִי הַרְבֵּה מֵהֶמֶר וּמִשְׂחֵק קִלְפִּים, כָּכָה שְׂאֲנִי מְכִיר
אֶת הַמְּשֻׁחָקִים טוֹב, וְיֹודַע אֶת כָּל הָעֲנִינִים שָׁם. עַל פִּי
הַתּוֹרָה זֶה אָסוּר, כִּינּוּן שְׂזָה נִקְרָא בְּלִשׁוֹן הַגְּמָרָא "אֲסַמְכָתָא"
(בבא מציעא דף סו עמוד א) - הַבֵּן אָדָם לֹא חָשַׁב בְּדַעְתּוֹ שֶׁהוּא
יִפְסִיד, וְסָמַךְ שֶׁהוּא יִרְוִיחַ, וְעַכְשָׁיו שֶׁהוּא מִפְסִיד וְאִתָּה לֹוֹקַח
אֶת הַכֶּסֶף, זֶה כְּמוֹ גִּזְלָה, וְהוּא פָּסוּל לְעֵדוּת (ראש השנה דף כב
עמוד א, שולחן ערוך חושן משפט סימן לד סעיף טז וסעיף כד).

הסתכלות ברשע

חֲכָמֵינוּ זְכוֹרֵנוֹם לְבָרְכָה הַזֶּהִירוּ וְאָמְרוּ שְׂאָסוּר אֶפְלוּ לְהִסְתַּכֵּל
בְּפָנִים שֶׁל רָשָׁע (מגילה דף כח עמוד א), הַהִסְתַּכְלוּת בּוֹ
כָּבֵר מְזִיקָה.

מִצָּאֵנוּ שְׂאֶפְלוּ הַשְּׂבָטִים הַקְּדוּשִׁים הַקְּפִידוּ עַל זֶה, שֶׁכֵּן
מוֹבָא בְּכַתּוּב שֶׁלְאַחַר שֶׁהִתְגַּלָּה יוֹסֵף אֶל אָחִיו מִיַּד שְׂאֵל
אוֹתָם "הַעוֹד אָבִי חִי" (בראשית פרק מה פסוק ג).

מָה הַשְּׂאֵלָה הַזֹּאת הֲלֹא כָּל הַזְּמַן הֵם אוֹמְרִים לוֹ "עֲבֹדֵךָ
אָבִינוּ" (בראשית פרק מד פסוקים ל - לא), וְלָמָּה יוֹסֵף חוֹשֵׁב
שְׂאֲבִיו לֹא חִי?

הַתְּשׁוּבָה לָזֶה מִתְבָּאֶרֶת עַל פִּי מָה שְׂאָמְרוּ בְּמִדְרָשׁ (בראשית
רבה וילנא פרשת וישב פרשה פד אות ח) שֶׁהַפָּנִים שֶׁל יוֹסֵף הָיוּ
כְּמוֹ הַפָּנִים שֶׁל יַעֲקֹב, וְכִשְׂרָאָה יוֹסֵף שֶׁהֵם לֹא מְזֵהִים אוֹתוֹ,
הַבֵּן שֶׁכִּנְרָאָה הֵם שֶׁכָּחוּ אֶת דְּמוּתוֹ שֶׁל אָבִיהֶם שֶׁכִּנְרָאָה

נפטר לפני שנים רבות. ולכן מיד שאל אותם האם באמת אבי חי? (עיין בספר שם משמואל בראשית פרשת ויגש תרעב).

ובאמת למה השבטים לא הבחינו בזה?

התשובה פשוטה - הם לא הסתכלו על הפנים של יוסף, כי הם חשדו בו שהוא רשע, ואסור להסתכל על פניו.

מזה אנחנו רואים כמה השבטים הצדיקים הקפידו על דיני התורה אפילו לפני שקבלו את התורה.

שמירת העינים

"שפטים ושטרים תתן לה בכל שעריה" (דברים טז, יח), גם עם ישראל וגם הגוים צריכים שיהיה להם חק ומשפט (רמב"ם הלכות מלכים פרק ט הלכה יד), לא כמו הדור של המבול שכל אחד עושה מה שרוצה "ותמלא הארץ חמס" (בראשית ו, יא). אם אין חק אין עולם, אבל גם לעצמו האדם צריך לעשות חקים. אתה צריך לחנך את השערים שלך, העינים, האזנים והאף והפה, ושאר פתחי הגוף (של"ה פרשת שופטים דרך חיים תוכחת מוסר אות לב).

כדי שנבין כמה חמור להסתכל באשה שהיא לא שלך, אמרו חכמינו (ברכות דף סא עמוד א) שכל המרצה מעות מידו לידה כדי להסתכל באשת איש, אפילו אם יש בו תורה ומצוות כמשה רבנו, לא ינקה מדינה של גיהנום. מה אתה מסתכל עליה? היא לא אשתך. מזה צריכה כל אשה להבין כמה חשובה הצניעות שלך.

התפעלות מחיצוניות

אנשים מתלהבים מדברים חיצוניים. יש מישהו שתמיד מחמיא לי בשעורים על הזקן - "איזה יפה לך זקן", "יפה שאתה מגדל". תגדל זקן בעצמך, מה אתה רוצה ממני? הקדוש ברוך הוא לא רוצה רק את הזקן, הוא רוצה את הפנימיות שלך, רחמנא לבא בעי (זוהר כרך ג פרשת כי תצא דף רפא עמוד ב). הקדוש ברוך הוא רוצה את הלב שלך! אל תעבד את השם רק בחיצוניות, וכמו שהכתוב אומר "קראו לבבכם ואל בגדיכם" (יואל פרק ב פסוק יג).

מעלת השומע

אנחנו רואים כמה כבוד התורה חולקת ליתרו, ואף נקראת פְּרָשָׁה על שמו (ספרי במדבר פרשת בעלולתך פיסקא עח). הסוד של יתרו הוא במלה הראשונה של הפרשה שלו - "וישמע יתרו" (שמות פרק יח פסוק א) הוא היה מוכן לשמע. אנשים לא מוכנים לשמע, הם שקועים בתוך החיים שלהם בלי לשמע דעה אחרת.

אדם לא מאמין, יש לו הרבה הסברים על כל דבר שקורה בעולם, רק לא לומר שזה הקדוש ברוך הוא, שלא יחייב אותו, לכן הוא לא מוכן לשמע.

והסבה ששמע, לפי שהיה מחפש את האמת, ויתרו עבר מעבודה זרה לעבודה זרה לחפש את האמת, ולא הייתה עבודה זרה שלא עבד (מכילתא דרבי ישמעאל יתרו - מסכתא

דעמלק פרשה א), וְאַחֲרֵי שֶׁהוּא עֶבֶר הַכֹּל, הַכִּיר בְּאַלְקֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַר "עֵתָה יִדְעֵתִי כִּי גָדוֹל ה' מְכַל הָאֱלֹהִים" (שמות פרק יח פסוק יא). הַחֲפוּשׁ שָׁלוֹ אַחַר הָאֲמַת עָלָה לוֹ בִּיקָר, הַתְּחִילוֹ לְהַתְנַכֵּל אֵלָיו (מדרש רבה וילנא פרשת שמות פרשה א אות לב), הֲצִיקוֹ לְבָנוֹת שָׁלוֹ, נָסוּ לְאַנֵּס אוֹתָן (מדרש רבה שם), הִטְבִּיעוּ אוֹתָן (מדרש רבה שם) וְעוֹד וְעוֹד.

וּלְמִרוֹת הַכֹּל דָּבַק בְּאֲמַת.

השֹׁכֵר שֶׁל יִתְרוֹ

זֹאת הַסִּבָּה שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אָמַר לְמִשָּׁה רַבֵּנוּ, תָּן לוֹ כְּבוֹד, תִּלְךָ לְקַבֵּל אֶת פְּנֵיו, וּכְשֶׁמִּשָּׁה רַבֵּנוּ יֵצֵא, יֵצֵא אִתּוֹ אֲהָרֹן וְנָדָב וְאַבְיָהוּא וְשִׁבְעִים זְקֵנִים וְכָל יִשְׂרָאֵל. וַיֵּשׂ אוֹמְרִים שָׂאֵף הַשִּׁכָּיְנָה יֵצֵאָה לְקִרְאָתוֹ (מכילתא דרבי ישמעאל יתרו - מסכתא דעמלק פרשה א). וּבְאוֹתָהּ שָׁעָה זָכָה יִתְרוֹ לְכְבוֹד גָּדוֹל שָׂאֵף אָדָם בְּעוֹלָם לֹא זָכָה.

וּכְשֶׁיִּתְרוֹ נוֹתֵן רַעֲיוֹן, הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נוֹתֵן לוֹ אֶת כָּל הַקְרִדִּיט. מְשֻׁמֵּים נִתְּנוּ לִיִּתְרוֹ אֶת הָרַעֲיוֹן אֵיךְ לְסִדֵּר שְׂרֵי עֲשׂוֹת וְשְׂרֵי חֲמֻשִּׁים, שְׂרֵי מְאוֹת וְשְׂרֵי אֲלָפִים (שמות פרק יח פסוק כא), רַעֲיוֹן מְדָהִים שֶׁל אֵיךְ לְהַקִּים בֵּית דִּין שֶׁעַד הַיּוֹם כָּל בְּיַתִּי הַדִּין וּבְיַתִּי הַמְשַׁפֵּט בְּנוֹיִים בְּצוּרָה שֶׁל הָרַעֲיוֹן שֶׁל יִתְרוֹ.

כף זכות

במשנה (אבות רק א משנה ו) אמרו: הוי דן את כל האדם לכף זכות. אי אפטר באמת לתת כף זכות לכל אדם.

אם אתה רואה מישהו צדיק שעושה מעשה רשע, חביבים לדון אותו לכף זכות, וצריך להפעיל את כל הדמיון שלך לכף זכות הזו. ואם אתה רואה רשע שעושה משהו טוב, תדון אותו לכף חובה, עם כל הדמיון שלך (רבנו יונה בפירושו על אבות שם).

לדגמא - אם אתה רואה את היטלר מחלק סנדיצי'ם ליהודים, אסור לה לתת לו כף זכות, אתה חייב להשתמש באותו דמיון לכף חובה ולומר שהוא כנראה שם רעל באכל.

התחנפות לרשעים

יש ענין לכבד עשירים. רבי יהודה הנשיא היה מכבד עשירים (עירובין דף פו עמוד א), גם באגרת הרמב"ן מזכיר שיש לכבד את העשירים. אבל צריך לדעת איזה עשיר צריך לכבד, וכמה צריך לכבד?

יש עשירים שהם רשעים ונואפים, ואנשים מתחנפים אליהם סתם, הוא יודע שהעשיר הזה מתעשר מפריצות, מחלול שבת, והוא קורא לו "צדיק".

אסור לעשות את הדברים האלה, זה חלול השם.

וזה קורה בהרבה מקומות, שיש עשיר רשע שכל השנה חוטא, ופעם בשנה ביום כפור מגיע לבית הכנסת ותורם

מליון דולר, כָּלֵם יוֹדְעִים שְׁכָל כֶּסֶף מַגִּיעַ מַחֲלוּל שִׁבַּת
וְעֵינַי פְּרִיצוֹת, כִּמָּה אָנְשִׁים יוֹתְרוּ עַל הַכֶּסֶף? יֵשׁ כָּאֵלֶּה
שֶׁלֹּא רַק שְׁמֻקְבָּלִים אֶת הַכֶּסֶף, עוֹד מוֹסִיפִים חֲטָא עַל
פְּשַׁע, וְקוֹרְאִים לוֹ - "צַדִּיק", "הָרֵב"...

הַתְּפִקִּיד שֶׁל רַב הַקְּהֵלָה לְקָרֵב אוֹתָם, וְכַמוּבֵן גַּם לְהוֹכִיחַ.
חִיבִים לְהַגִּיד אֶת הָאֱמֶת, לֹא מִשְׁנֵה בְּאִיזוֹ צוּרָה - שְׁצַדִּיק
הוּא לֹא! אִם הָרֵב לֹא מוֹחֵה בּוֹ וּמְסַבֵּיר לוֹ - הוּא כָּאֵלוֹ
מְקַבֵּל אֲשׁוּר מִהָרֵב עַל הַחֲטָאִים שֶׁלוֹ, וּמְרַגֵּשׁ בְּנוֹחַ לְהַמְשִׁיחַ
לְחֲטָא.

הַנְּאוֹת לֵה' וְלַעַם יִשְׂרָאֵל

הַקְּנָאוֹת שֶׁל פְּנִיחָס מְלַמֶּדֶת אוֹתָנוּ אֵיךְ שֶׁהִיא פִּינְחָס מוֹכֵן
אֶפְלוֹ לְמוֹת בְּשִׁבִיל כְּבוֹד הַשֵּׁם (אֲבֵרְבָּנָאֵל בַּמְדַּבֵּר פֶּרֶק כה פֶּסוּק
יֵא דִיבּוּר הַמַּתְחִיל פֶּנַחֶס), וּבְמִקּוֹם שֵׁיטַח חֲלוּל הַשֵּׁם אֵין חוֹלְקִים
כְּבוֹד לְרַב (שְׁבוּעוֹת דף ל עמוד ב), וְכִשְׁרָאָה אֶת הַחֲטָא שֶׁל זְמָרִי
בֶּן סְלוּא נְשִׂיא בֵּית אָב לְשִׁמְעוֹנִי, שֶׁחֲטָא עִם כְּזָבִי בֵּת צוּר
נְשִׂיא מְדִין, הִלְךְ וְהָרַג אוֹתָם כִּפִּי שְׁאוּמֶרֶת הַהִלְכָה: הַבוֹעֵל
אֶרְמִית קְנָאִים פּוֹגְעִים בּוֹ (סְנֵהֲדִין דף פֵּא עמוד ב).

בְּגִמְרָא בְּסֵנְהֲדִין (סְנֵהֲדִין דף מד עמוד א) דְּרָשׁוּ חֲכָמֵינוּ
זְכוֹנָם לְבָרְכָה אֶת הַכְּתוּב "וַיַּעֲמֵד פִּינְחָס וַיִּפְּלֵל וַתַּעֲצֵר
הַמַּגְפָּה" (תְּהִילִים פֶּרֶק קו פֶּסוּק לו), וְאָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר: וַיִּתְּפֵלֵל
לֹא נֶאֱמַר, אֶלָּא וַיִּפְּלֵל - מְלַמֵּד שֶׁעָשָׂה פְּלִילוֹת [דִּין] עִם
קוֹנּוֹ; בָּא וְחִבְטוֹן לְפָנָי הַמִּקּוֹם, אָמַר לְפָנָיו: רַבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם,
עַל אֵלוֹ יִפְלוּ עֲשָׂרִים וְאַרְבָּעָה אֲלֶיךָ מִיִּשְׂרָאֵל? דְּכַתִּיב "וַיְהִי

המתים במגפה ארבעה ועשרים אלף" (במדבר פרק כה פסוק ט).

אדם שהוא קנאי לה, זה מראה שהוא אדם אמת, ובאותה קנאות ומדת האמת שבו השתמש פנחס לבא בפלילות עם קונו ולומר - על אלו יפלו עשרים וארבעה אלף מישראל? וכי בשביל שני רשעים הללו הרגת כל כף הרבה מבני ישראל? רק הוא עם מדת האמת שלו שהיתה המקור של קנאותו לה, יכול היה לבא בטענה כזו לקדוש ברוך הוא.

אדם שהוא קנאי הוא מראה שבפעם אכפת לו מכל אחד ואחד מעם ישראל, ולכן הוא דואג ושומר שלא תהיינה תקלות בעם ישראל.

בזכות זה זכה פינחס, והבטיח לו הקדוש ברוך הוא "הנני נתן לו את בריתי שלום" (במדבר פרק כה פסוק יב).

דברים נסתרים

ההנהגה הכדאית שצריכה להיות לכל אדם במעשיו הטובים היא, שהאדם צריך להסתיר את מעשיו, כי אם הוא אומר 'אני הולך ללמד תורה', כבר השטן יכול לקטרג, מחשבה מועלת אפלו לדברי תורה (סנהדרין דף כו עמוד ב), ובמיוחד שיש אנשים שמדברים הרבה ואפלו מעט לא עושים, שזו דרכם של הרשעים (בבא מציעא דף פז עמוד א), לכן כפמה שפחות לדבר יותר טוב.

חסד של אמת

רב ככל האנשים כְּשֶׁעוֹשִׂים אִיזוֹ טוֹבָה לְמִישָׁהוּ, הֵם לֹקְחִים בְּחֻשְׁבוֹן שְׁבִמְשֹׁךְ הַזְּמַן הוּא יִחְזִיר לִי, שְׁמֹר לִי וְאֶשְׁמֹר לָךְ (בבא מציעא דף פ עמוד ב). הַחֶסֶד הָאֱמֹתִי וְהַמְּשֻׁלָּם שְׂאֵדָם יָכוֹל לַעֲשׂוֹת זֶה חֶסֶד עִם הַמֵּת, כִּי תָמִיד בְּתוֹךְ הַלֵּב יֵשׁ לְאָדָם מַחְשְׁבָה אֲוִלִי זֶה יוֹעִיל לִי, בְּבַחֲיִנַת "שְׁלַח לַחֲמָךְ עַל פְּנֵי הַמָּיִם כִּי בָרַב הַיָּמִים תִּמְצָאֵנוּ" (קהלת פרק יא פסוק א), וְלָכֵן כְּשֶׁיַּעֲקֹב אָבִינוּ מִבְּקֵשׁ מִיֹּסֵף שְׁלֵא יִקְבֹּר אוֹתוֹ בְּמִצְרַיִם הוּא אֹמֵר לוֹ "וְעָשִׂיתָ עִמָּדִי חֶסֶד וְאֱמֶת אֵל נָא תִקְבְּרֵנִי בְּמִצְרַיִם" (בראשית פרק מז פסוק כט). כְּשֶׁעוֹשִׂים חֶסֶד עִם הַמֵּת כְּמוֹ הַלְוִיָּת הַמֵּת, זֶה חֶסֶד שֶׁל אֱמֶת לֵלֵא כְּוֹנָה אוֹ צְפִיָּה לְתַמּוּרָה.

פרק מ כֶּסֶף וּפְרִנְסָה

עבודת זרה מודרנית - כסף

הגמרא (סנהדרין דף סד עמוד א) מספרת על המשיכה החזקה שהיתה לעובדי העבודה זרה בזמן בית המקדש, עד שבקנשו חכמי הדור רחמים משמים שיסלקו את היצר הרע של עבודה זרה מהם, והוא הסתלק.

אנשים חושבים שכיום אין עבודה זרה, החידוש הוא שגם היום יש עבודה זרה. השטן מצא תחליף והביא לנו עבודה זרה אפלו יותר משכללת - הכסף.

והתורה מזוהרת ואומרת "אלהי כסף ואלהי זהב לא תעשו לכם" (שמות פרק כ פסוק כ).

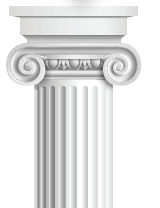

חכמת היצר הרע

חכמינו זכרונם לברכה מלמדים אותנו שהיצר הרע הוא חכם גדול וכלם שומעים לו (קהלת רבה וילנא פרשה ד אות יג).

ומהי החכמה שלו?

החכמה שלו היא לעבד על האדם שלמרות שהוא קים,

הוא מִשְׁכַּנֵּעַ אֶת הָאָדָם וְאוֹמֵר לוֹ - "זֶה אֶתָּה, אֶתָּה רוֹצֵה כֶּסֶף, אֶתָּה רוֹצֵה תַאֲוֹת, לֹא אֲנִי מִשְׁכַּנֵּעַ אוֹתָהּ, אֶתָּה כֹּזֵה", כִּכָּה הָאָדָם מְדַמֵּין שֶׁכֹּל מֵה שֶׁהוּא עוֹשֶׂה זֶה בְּעֵצָם מֵה שֶׁהוּא רוֹצֵה לַעֲשׂוֹת, בְּעוֹד שֶׁהֵיִצֵּר הִרְעָה הוּא זֶה שֶׁמְנַהֵל אוֹתוֹ וּמְנַהֵג אוֹתוֹ. אֲנָשִׁים לֹא מְבִינִים שֶׁהֵשִׁטָּן בְּקֶרְבָּם.

הֵשִׁטָּן מְנַהֵל אֶת כָּל הָעוֹלָם שֶׁיִּרְדֹּף אַחֲרָי הַכֶּסֶף, מֵה זֶה כֶּסֶף? נִירוֹת! אֵין לוֹ שׁוֹם מִמְשׁוֹת עֲצָמִית. אָדָם שֶׁעוֹבֵד עִם כָּלִים, פְּטִישׁ, מַבְרָג, מְסָמֵר, הָאֵם הוּא יִתְחִיל לְהִתְלַהֵב מִהַפְּטִישׁ אוֹ מִהַמְּבָרָג, הָאֵם הוּא יֹאמֵר "וְאוֹ, אֵיזֶה מְסָמֵר?" אִזּוֹ לָמָּה בְּכֶסֶף הוּא מִתְלַהֵב? הַכֶּסֶף הוּא גַם כָּלִי, אֵין לוֹ כֹּחַ עֲצָמִי.

וְהֵשִׁטָּן שֶׁכַּנֵּעַ אֶת כָּל הָעוֹלָם שֶׁפְּטִישׁ זֶה כָּלִי, וְכֶסֶף הוּא לֹא כָּלִי, הוּא אֵלוֹהִי, יֵשׁ לוֹ כֹּחַ עֲצָמִי. כִּשְׂאָדָם מְבִיֵן שֶׁהַכֶּסֶף הוּא רַק כָּלִי, מִמִּילָא גַם אֵם הוּא מִתְפַּלֵּל בְּשִׁבִיל כֶּסֶף לְפָרְנָסָתוֹ הוּא מְבִיֵן שֶׁזֶה כָּלִי שֶׁאֲפָשֵׁר לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בוֹ לְדַבְּרִים טוֹבִים.

הַיּוֹם לְצַעֲרֵנוּ קָשָׁה לְמַצֵּא אֲנָשִׁי אֲמֵת, כֵּיֵן שֶׁהֵשִׁטָּן שֶׁכַּנֵּעַ כְּמַעֲטָה אֶת כָּלִם בְּכַחוֹ שֶׁל הַכֶּסֶף, וְשֶׁכֹּל דָּבָר אֲפָשֵׁר לְקַנּוֹת בְּכֶסֶף.

עַל הַדּוֹלָר הָאֲמֵרִיקָאִי כָּתוּב "בְּאֵלוֹהִים אֲנַחְנוּ בּוֹטְחִים" - הַרְבֵּה אֲנָשִׁים בְּעוֹלָם חוֹשְׁבִים שֶׁהַבְּטָחוֹן הוּא בַּדּוֹלָר עֲצָמוֹ, הוּא הָאֵלוֹהִי, וּמִמֵּנוּ הַכֹּחַ.

פְּרִנְסָה מִשְׁמִיִּים

הַרְבֵּה אֲנָשִׁים נוֹתְנִים לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא גְבוּל, הוּא עוֹשֶׂה הַכֹּל
חוּץ מִפְּרִנְסָה, זֶה גָּדוֹל עָלָיו! וְאֲנִי רוֹאֶה אֶת זֶה אֶפְלוּ אֶצֶל
אֲנָשִׁים דְּתִיִּים, יְהוּדֵי אוֹרְטוֹדוֹקְסִי בְּנֵי-יֹרֵק שְׁכָל כֶּף טוֹרַח
בְּעִבּוּדָה שָׁלוּ לְהִבְיֵא פְּרִנְסָה, וְלֹא לוֹמֵד כָּל הַיּוֹם, דְּבִרְתִּי
אֲתוּ – אֲתָה הֵרִי מֵאֲמִין בְּקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁיֵשׁ לוֹ כֶּסֶף, וַיֵּשׁ
לוֹ הַכֹּל, לָמָּה שֶׁהוּא לֹא יִתֵּן לָהּ?

“אֲנִי צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת הַשְּׂתַדְּלוּת” – הוּא אוֹמֵר...

אָבֵל מָה שֶׁהוּא עוֹשֶׂה, זֹאת לֹא הַשְּׂתַדְּלוּת, זֶה עֵקֶר
הַחַיִּים שָׁלוּ.

אָדָם צָרִיךְ לְהִבִּין שֶׁאִם הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁאֲנַחְנוּ מֵאֲמִינִים
בּוֹ הוּא תַּמִּיד נִשְׁאָר אוֹתוֹ אֶחָד, “וְלֹא יָנוּם וְלֹא יִישָׁן שׁוֹמֵר
יִשְׂרָאֵל” (תהילים פרק קכא פסוק ד), וְאִם הוּא מְנַהֵל אֶת הָעוֹלָם
אֲזַ לָמָּה לְדַאֵג, אֲתָה מִפְּסִיד מֵהַדְּאָגָה, בֵּין אִם הַרְוַחְתָּ אוֹ
הַפְּסַדְתָּ זֶה רְצוֹן ה’.

כָּל אָדָם צָרִיךְ לְזַכֵּר שֶׁהַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נָתַן אוֹתוֹ כְּאֵן
בְּעוֹלָם בְּשִׁבִיל תַּפְקִיד מְסִיִּם, וְעָלָיו לַעֲשׂוֹת אֶת הַתַּפְקִיד
הַזֶּה, כְּשֶׁאָדָם מוֹעֵל בְּתַפְקִידוֹ הוּא הוֹרֵס אֶת הַחַיִּים שָׁלוּ,
וְאֵת הַסִּבָּה שֶׁהַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יִשְׁאִיר אוֹתוֹ בְּעוֹלָם.

לְפַעֲמִים אָדָם חוֹשֵׁב שְׁיֵשׁ מִשְׁהוּ שֶׁקִּשָּׁה לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
וְהוּא מִחְפֵּשׁ לַעֲזֹר לוֹ, כְּנִרְאָה הוּא לֹא מֵאֲמִין בְּאֱלֹקִים שָׁל
הַתּוֹרָה – שֶׁהוּא תַּקִּיף בַּעַל הַיְכָלָת וּבַעַל כָּל הַכּוֹחוֹת כְּלָם,
הוּא מֵאֲמִין בְּאֱלֹהִים אֲחֵר. וְאִם הָאָדָם מִבִּין שֶׁזֶה אוֹתוֹ
אֱלֹקִים, וְהוּא זֶה שֶׁצָּוָה לְלַמֵּד תּוֹרָה כְּמָה שְׁיֹתֵר, לָמָּה

אֲנָשִׁים מִתְחַכְּמִים, אֲנִי אֶעֱבֹד יוֹתֵר וְיִהְיֶה לִּי יוֹתֵר כֶּסֶף, הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא - הוּא הַבּוֹס, הוּא רוֹשֵׁם אֶת הַצֵּק, בֵּין אִם בֶּן אָדָם יַעֲבֹד וּבֵין אִם לֹא. אָדָם יִכּוֹל לַעֲשׂוֹת הַשְּׂתַדְלוּת אָבֵל לֹא עַל חֲשָׁבוֹן הַרוּחָנִיּוֹת שְׁלוֹ.

הַכְּתוּב אוֹמֵר "פּוֹתַח אֶת יָדָּךְ וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל חַי רְצוֹן" (תהילים פרק קמה פסוק טז), הוּא מִשְׁבִּיעַ לְכָל חַי - כּוֹלֵל אוֹתָךְ...

הַמִּינִימוֹם שֶׁבֶן אָדָם יִרְאֶה לִילָדִים שְׁלוֹ, שְׂהַתּוֹרָה חֲשׂוּבָה לְפָחוֹת כְּמוֹ הָעֲבוֹדָה, בְּזֶה הוּא מֵרָאֶה לִילָדִים שְׁלוֹ שֵׁיט יַחֲסִי כַּחוֹת בֵּין הַכּוֹחוֹת הַרוּחָנִיִּים לְגִשְׁמִיִּים, וְאִי אֶפְשָׁר לְהַשְׁקִיעַ רַק בְּגִשְׁמִיּוֹת. הָאָדָם צָרִיךְ לִזְכֹּר שֶׁהוּא לֹא בָּא לְעוֹלָם הַזֶּה כְּדִי לַעֲבֹד.

יֵשׁ רַעֲיוֹן יְפֵה שְׂאֲשֵׁתִי הַרְבֵּנִית שְׂתַחֲיָה תְּמִיד אוֹמֶרֶת לְנָשִׁים שֶׁקִּשְׁתָּה לָּהֶן לְלַכֵּת בְּצַנִּיעוֹת: אִם עֲכָשׁוּ פְּתָאוֹם יְבֵא הַמְּשִׁיחַ, וְאֵת עִם הַלְּבוּשׁ הַזֶּה, אֵיךְ תִּהְיֶה הַהֲרַגְשָׁה???

כִּכֶּה גַם צָרִיךְ לְחַשֵּׁב הָאָדָם כְּשֶׁהוּא יוֹצֵא לַעֲבֹד בְּזִמְן שֶׁהוּא לֹא צָרִיךְ לַעֲבֹד: אִם יְבֵא פְּתָאוֹם הַמְּשִׁיחַ, מֶה תִּגִּיד לוֹ?

בְּעֵינָה נּוֹסֶפֶת קִיַּמַת כְּאֲשֶׁר הָאָדָם עוֹבֵד לְלֹא הַפְּסָקָה וּמִתְאַמֵּץ, קִנְיָה לוֹ לְהַבִּין שֶׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא - הוּא זֶה שֶׁשׁוֹלַח לוֹ וּמִפְרָנֵס אוֹתוֹ, כִּי הוּא הַתְּאַמֵּץ, הוּא הַשְּׂתַגֵּעַ, וְהוּא הַזִּיעַ.

וּבְדַרְךָ זֹו הוּא מֵאֲבֹד אֶת כָּל הָאֱמוּנָה שֶׁבְּלִבּוֹ.

השתדלות מרבה

בפרשת וישב למדנו, שאחי יוסף מכרו אותו למצרים, וקרה כל המקרה עם אשת פוטיפר, והוא נכנס לכלא ושם נפגש עם שני שרי פרעה, ופרש להם את החלומות שחלמו, ובקש משור המשקים שיזכר אותו לפני פרעה ואמר לו "כי אם זכרתני והזכרתני" (בראשית פרק מ פסוק יד), ונענש על זה שבקש פעמים, בפעם הראשונה היה מתר לו שכן זה בגדר השתדלות, אך הפעם השנייה זה כבר יותר מדי השתדלות ולכן נענש על זה, ועל כל מלה ישב עוד שנתים בכלא המצרי (מדרש רבה וילנא פרשת מקץ פרשה פט אות ב).

בדרגתו של יוסף גם עוד בקשה קטנה - היתה חסרון באמונה. ומזה נלמד, שכל אדם צריך לעשות השתדלות במעשים שלו, הכל לפי האמונה שהוא מאמין.

אדם שמאמין במאה אחוז שהקדוש ברוך הוא יעזר לו ויפרינס אותו, לא צריך לעבד. ואיך אדם ידע שהוא מאמין במאה אחוז? אם הוא נמצא במצב שאין לו כסף, והחובות מגיעים בזמן - הם לא מאחרים כמו פועלים - והוא דואג מאיפה יהיה לו הכסף, זה סימן שהוא לא מאמין אלא רק בכמה אחוזים.

כל אדם לפי מדת האמונה שלו ככה יעשה את השתדלות, אדם שמאמין 50% ישתדל 50%, יעבד חצי מהזמן שלו.

אם יש אדם שעובד 15 שעות ביממה - זה מראה שאין לו אמונה בכלל, כי הוא חושב שזו הדרך היחידה שתהיה לו פרנסה, הוא לא מקדיש זמן לתורה, למשפחה. כשאדם

לא קובע עתים לתורה בכל יום, והוא רק עובד, ואין לו כח לכלום חוץ מלעשות כסף, הוא מראה שהוא שוכח את השם. אדם צריך תמיד להראות שהתורה היא העקר, והעבודה היא טפלה. ואפלו אם הוא עובד יותר שעות מהזמן שלומד, העקר שפשמגיע זמן הלמוד הוא מיד מפסיק. זו אחת מהשאלות ששואלים את האדם לעתיד לבא: קבעת עתים לתורה (שבת דף לא עמוד א). אדם צריך להבין שהוא חייב להפגש עם הקדוש ברוך הוא כל יום בתורה, בשעורי תורה. מי שלא לומד בכלל יתחיל ב-15 דקות ביום, לא חשוב מה קורה, 15 דקות חייב להבטיח לעצמו, ולאט לאט יגדיל את זמן הלמוד.

חשבון נפש

אדם צריך לשים לב למעשים שהוא עושה, לבדק אותם ולפושט במעשיו (עירובין דף יג עמוד ב), וכבר הזהיר הכתוב ואמר "כה אומר ה' צבאות שימו לבבכם על דרכיכם" (חגי פרק א פסוק ז), אתה רואה שאין לה ברכה בכסף, תנסה להבין למה?

הגורם הראשון שגורם לסלוק הברכה בכסף הוא שהאדם שוכח את מאמר הכתוב "לי הכסף ולי הזהב נאם ה'" (חגי פרק ב פסוק ח).

ספורים אישיים - בטחון בכסף

הרבה אנשים בוטחים בכסף שלהם, בחסכוניות שלהם, בפנסיה, הם צריכים להבין שכסף זה הדבר הכי פחות בטוח.

אני אספר כמה ספורים מהעבר, שהם רלוונטים לחיים היום, שילמד האדם מזה שלא לסמוך על הכסף.

באחת הפעמים בעבר הגיע אלי חבר שרצה שאני אשקיע אצלו 500,000 דולר. שמעתי ובררתי על העסקה, והיא הייתה נשמעת בסדר - ונתתי לו.

יום לפני שהוא בא לחתום על העסקה שרצה, חברה גדולה פשטה את הרגל, והבורסה נפלה. ואז כל הבנקים סגורים וכל הכסף הלוה, עד היום יותר מ- 10 שנים לא קבלתי את הכסף.

היה לי בטוח שקניתי, שאם יקרה חלי או משהו חלילה שנוכל להמשיך את החיים, הם ישלמו 35,000 דולר כל חודש, המון כסף השקענו בבטוח. אחרי שעברתי את הנתוח ולא תפקדתי שלחתי את הטכסים לקבל את הכסף שמגיע לי מהבטוח.

אנשים לא מבינים שהתפקיד של הבטוח זה לא לשלם, אלא למצא סבה למה לא לשלם. אחרי ששה חודשים הם שולחים מכתב - לא משלמים לה, והסבה פי אנחנו לא מאמינים לה, אפה רוצה לתבע אותנו? בבקשה, אי אפשר לתבע אותם, הם חברה של עורכי דין ערמומיים, וכל זה היה יד ה'.

ההצלחה בקריירה

בחצי הראשון של הקריירה, כל מה שנגעתי בו נהפך לזהב, עלייתי ברמות גבוהות, בגיל 23 כבר עשיתי 1,000,000 דולר. עד שהקדוש ברוך הוא לקח את הכל, את הבריאות, את הכסף, את החברים, מכל צד וצד הכל נהפך. עד שהגעתי למסקנה שזה לא מזל רע אלא שמישהו מאותת לי על משהו, או שהוא רוצה להשמיד אותי ולהעניש אותי.

אם אחד המקרים שקרו לי לא היה קורה, לא הייתי חוזר בתשובה. אם הייתי חולה והיה נשאר הכסף, או בריא ובלי כסף, או נשאר עם חברים שתומכים - היה במה להתנחם. רק אחרי שהקדוש ברוך הוא הביא אותי למצב שהכל נהפך לאפר, התעוררתי.

ההפסד הגדול של הכסף היה לא נורמלי הרבה יותר ממהצלחה, הסכום שהיה לנו היה מספיק לכמה דורות, ואחרי שאבד הכל הבנתי שכלום לא בידיים שלי.

לפעמים האדם מקבל סטיירה ולא מתעורר, ועוד סטיירה ועוד סטיירה, יכול להיות מאחר מדי. גם אני אם לא הייתי שוב בתשובה, לא הייתי כאן.

וברוך השם הדבר האחרון שנתנו לי הקדוש ברוך הוא, זה שאוכל ליצר קנטר עם האנשים הנכונים. בעבר היו לי הרבה שאלות ולא קבלתי תשובות אמתיות, עד שהקב"ה הפגיש אותי עם האנשים הנכונים.

לאחר שהתחזקנו התחלנו גם לחזק אנשים ולהחזיר בתשובה. המשכתי לנהל את שאר הכסף שנשאר, בערך

300,000 דולר. באחד הימים שהזמנתי למסר שעור, קבלתי הודעה שהפסדנו את כל הכסף והכל ירד לאפס. עכשו הייתי צריכה להחליט באותו יום אם ללכת או לא ללכת, הנסיון הזה היה הכי קשה, זה היה הסכום האחרון שגשאר...

וברוך השם כשהבנתי שזה רצון ה' שניצא מהביזנס - הלכתי לשעור. תמיד לפני כן הייתי מתפלל שהקדוש ברוך הוא יעזור לי שאני לא אתעסק בביזנס - אלא אמשיך בתורה ובקרוב, וכנראה זאת היתה התשובה - להפסיד הכל.

הבנתי שהכסף הוא עראי והתורה היא נצחית, היא לא יורדת לעולם - ורק בה כדאי להשקיע.

עשיר ועצוב

כלם שמו לב שכשהיה כל כך הרבה כסף, מעולם לא הייתי שומח, תמיד הייתי עצבני, במקום בקר טוב הייתי מקלל ומתעצבן, כי כבר הייתי מרגיש שאני מאחר ומפסיד, תמיד הייתי עצבני על הפועלים, וממציא סבות להתעצבן. הייתי עובד בלי סוף 18 שעות ביממה, ולפעמים עובד יומים בלי לינוח, או משחק קלפים, חוץ מזה לא היה כלום. וככל שראו את זה, לא היתה לי סבלנות לאנשים, ואפלו עם אנשים שבאו ובקשו כסף לעזרה, לא רציתי לשמע מה הם אומרים, נתתי להם את הכסף שהם צריכים ושיעזבו אותי. לאחר החזרה בתשובה התחלתי סוף סוף לחייך, למרות כל התקווים שהמנשיכו הייתי שומח, "וילישרי לב שמחה" (תהילים פרק צו פסוק יא).

לֹאט לֹאט הִתְקַדְּמֵנוּ בְּרוּחָנוּת, וְהִתְחַלְנוּ לְהִבִּין שְׂתַכְלִית
הַחַיִּים זֶה לֹא לְהִיּוֹת גְּבִיר וְרַק לְתָרֵם לְכֻלָּם, אֲלֵא הִתְכַלִּית
הִיא לְקָרֵב אֶת עִם יִשְׂרָאֵל, וְכָל מֵה שְׁהִיִּיתִי בְּעֶבֶר וְלִמְדִיתִי
בְּכָל הַקְרִיָּה זֶה בְּשִׁבִיל הַמְּטָרָה כִּיּוֹם לְהַחְזִיר בְּתִשׁוּבָה,
וּלְהִרְאוֹת לְכֻלָּם שְׁהִיִּיתִי בְּצַד הַשָּׁנִי, וְלִמְרוֹת הַכֹּל עֲזַבְתִּי הַכֹּל.

כָּל הַזְּמַן יֵשׁ הַצָּעוֹת שְׂשׁוֹלְחִים וּמְבִיאִים לִי כָּל מִיָּנִי
חֲבָרוֹת שְׂאֲהִיָּה שְׂתָרָף אִתָּם בְּבִיזָנִס. אֲנִי מְסָרְבִּי! כִּי אֲנִי עָסוּק
בְּלְהַחְזִיר בְּתִשׁוּבָה, וְאִין לִי זְמַן לַעֲשׂוֹת בִּיזָנִס עַל חֲשֻׁבוֹן
הַצֵּלָת נַשְׁמוֹת.

הַבְּנֵיתִי שְׂהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא צָרִיךְ עוֹד בִּיזָנִס - מוֹ, הוּא
צָרִיךְ יְהוּדִים יְרָאִי שְׂמִים, וְלִשְׁם אֲנַחְנוּ רוֹצִים לְהַגִּיעַ וּלְהַבִּיא
אִתָּנוּ כְּמֵה שְׂיֹתֵר.

מִי רְאוִי לְהִיּוֹת דִּין

וְהִנֵּה בַּתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה מְסַפֵּר שְׂיִתְרוֹ נוֹתֵן עֲצָה חֲשׁוּבָה
מְאֹד שְׂעַד הַיּוֹם אֲנַחְנוּ מְשַׂתְּמֵשִׁים בָּהּ, יִתְרוֹ אוֹמֵר שְׂאֲלֵה
שְׂשׁוֹפְטִים צְרִיכִים לְהִיּוֹת אֲנָשִׁים מִיְּחָדִים, וּבְלִשׁוֹן הַכְּתוּב
”וְאִתָּה תַחֲזֶה מִכָּל הָעָם אֲנָשִׁי חֵיל יְרָאִי אֱלֹהִים אֲנָשִׁי
אֲמַת שׁוֹנָאִי בְּצַע וְשׂמֵת עֲלֵהֶם שְׂרִי אֲלָפִים שְׂרִי מֵאוֹת שְׂרִי
חֲמֵשִׁים וְשְׂרִי עֶשְׂרֵת. וְשְׂפִטוּ אֶת הָעָם בְּכָל עֵת” (שְׂמוֹת פֶּרֶק
יח פְּסוּקִים כֹּא - כב).

”אֲנָשִׁי חֵיל” - אֲנָשִׁים שְׂמְפָרְסְמִים וּמְכִירִים אוֹתָם,
וּמְכִירִים בָּהֶם.

"יראי אלקים" - יש להם יראת שמים.

"אנשי אמת" - שמכירים את האמת. כשאדם מכיר באמת, הוא מקים אותה.

"שנאי בצע" - ששונאים כסף.

בעבר כשהייתי בוגל - סטריט חשבתי שהייתה לי הצלחה עם הרבה כסף, אבל אדם שיש לו הרבה כסף בלי יראת שמים, כל הכסף שלו נהפך לדבר גרוע.

וזו הסבה שכאשר באים למנות שופט חייבים לבדק אם יש לו יראת שמים. ולא רק כדי להיות שופט צריך להיות ירא שמים, אלא אפלו אם אתה רוצה להיות רק בן אדם - אתה חייב שתהיה לך יראת שמים.

רק אדם שיש לו יראת שמים והוא "ירא אלקים" יכול להגיע לשלב הבא של "איש אמת", אי אפשר להיות איש אמת ללא יראת שמים. איך יהיה האדם איש אמת בלי המחשבה שיש בוס מלמעלה? וכאשר יהיו לו שתי המדות הללו, "ירא אלקים" ו"איש אמת" ממילא כבר כסף לא יהיה כל כך חשוב לו, ויש סכוי שיעיד לדרגה של "שונא בצע".

"שנאי בצע"

בבחירה שבחר משה על פי עצת יתרו שיבחר אנשים "שנאי בצע" (שמות פרק יח פסוק כא), הוא לא מצא כאלה (עיין ובספורנו שמות פרק יח פסוק כה, ועיין עוד ברש"י דברים פרק א פסוק טו), כי זו דרגה גבוהה ביותר. ורק יתרו שעזב את כל הכסף

וְהַכְּבוֹד בְּשִׁבְלֵי הָאֲמֶת (שמות רבה וילנא פרשת שמות פרשה א אות לב), יְכוּל הָיָה לְהַגִּיד אֶת זֶה.

אוֹתוֹ הַדָּבָר שֶׁלְמָה הַמֶּלֶךְ, שְׂאוֹמֵר "הַבֵּל הַבְּלִים הַכֹּל הַבֵּל" (קהלת פרק א פסוק ב), אַחֲרֵי שֶׁהָיָה לוֹ הַכֹּל וְהוּא הַכִּיר אֶת הַכֹּל, הוּא אוֹמֵר שֶׁכֹּל עֲנִינֵי הָעוֹלָם הֵזָה הֵם הַבֵּל הַבְּלִים, כִּי רַק אָדָם עָשִׂיר, שֶׁהַכִּיר אֶת הָעֵשֶׂר, יְכוּל לוֹמַר לָךְ שֶׁכֶּסֶף זֶה הַבֵּל הַבְּלִים.

אֲנַחְנוּ לֹא מִדְּבָרִים עַל הַדְּרָגוֹת הָאֵלֶּה, אָדָם לֹא צָרִיךְ לַעֲזֹב אֶת הָעֵבוֹדָה וְלִלְמַד כָּל הַיּוֹם, לֹא כָּלֵם בַּדְּרָגָה הַזֹּאת. אָבֵל אָדָם צָרִיךְ לְזַכֵּר שֶׁהַכֶּסֶף הוּא לֹא הַמַּטְרָה בַּחַיִּים, כֶּסֶף הוּא אֲמֻצָּעִי לְהַגִּיעַ לְקִיּוֹם רְצוֹן ה'.

זְהִירוֹת עֲשִׂירוֹת

פרק מא

הבטחות התורה

"וְהָיָה יַעֲקֹב תִּשְׁמָעוֹן אֶת הַמְּשֻׁפָּטִים הָאֵלֶּה וְשִׁמְרָתֶם וְעֲשִׂיתֶם אִתָּם וְשִׁמַּר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְךָ אֶת הַבְּרִית וְאֶת הַחֹסֶד אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְאַבְרָהָם" (דברים ז, יב).

בנגוד לרוב התורה, פרשת יעקב פותחת בתאור שְׂכָר ותענוגות העולם הזה, ובהבטחה שְׂבָה מִשָּׁה רַבְּנוֹ אומר לעם ישראל את ההבטחה האלקית של שְׂכָר לְמַעַלָּה מְגִדֵּר הטבע: "וַיְבָרֵךְ פָּרִי בִטְנֶה (= בָּנִים) וּפְרִי אֲדָמָתָה (פְּרִנְסָה = sss)" - וְאֵלֶּה רַק הַנְּקֻדּוֹת שְׂבָהוֹן יִתְחִילוּ הַבְּרָכוֹת הַרְבּוֹת שֶׁהַשָּׁמַיִם יִתְבָּרְךְ מִבְּטִיחַ לָנוּ.

למה מתאבדים?

משום מה נראה כאלו כל שנה יש יותר ויותר חדשות על אנשים מפרסמים עשירים, שנראה שלא חסר להם כלום ונראים תמיד כשמחים ומלאי ברכה - שמתאבדים. מדוע החברה העשירה והנוחה ביותר בהסטוריה רוצה להפסיק לחיות כל כך? למרות שהמחקר מגלה שאצל אנשים לא עובדים, הסכון להתאבדות הוא 72% יותר גבוה מאנשים

שְׁעוֹבָדִים, אָבֵל גַּם הֵם הִסְכִּימוּ שְׁהִסְכּוּן גְּבוּהָ יוֹתֵר בְּשִׁכּוֹנוֹת
 יוֹתֵר עֲשִׁירוֹת. הַסְּפוּרִים הַמִּפְחִידִים הָאֵלוּ הֵם יְעוּדוֹת שֶׁלֹּא
 הַכֵּל תְּלוּי בְּכֶסֶף!

כְּדָרָךְ הַתּוֹרָה, אֲנַחְנוּ פּוֹנִים לְחֻכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים לְתִשׁוּבוֹת.
 רַש"י הַקְּדוֹשׁ גָּלָה לָנוּ אֶת הַסּוּד שֶׁל הַבְּרָכוֹת, שְׁבוּ טִמּוֹן
 אֶחָד הַסּוּדוֹת הָרֵאשׁוֹנִים לְשִׁמְחָה. עֵינֵינוּ קָצָר בַּמֶּלֶךְ "עֵקֶב"
 מְגַלֶּה לָנוּ שֶׁמִּשְׁמַעוֹתוֹ מוֹרָה גַּם עַל הַחֶלֶק הָאֲחֻרֵי שֶׁל
 הָרֶגֶל. וַיֵּשׁ לְרַמּוֹז בְּכֹךְ שֶׁכָּשֶׁם שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְעֵקֶב לְהַגִּיעַ
 לְיַעֲדוֹ מִבְּלִי שֶׁתְּהִיָּה תּוֹצְאָה שֶׁבְּכֹל צַעַד מִתְקַדְּמִים קְדִימָה,
 כֹּךְ הַתּוֹרָה מִבְּטִיחָה שֶׁהַשָּׂכָר מַגִּיעַ רַק "אַחֲרַי" שְׁמִירַת
 וְעֲשִׂית הַמִּצְוֹת. וְזֶהוּ "וְהָיָה עֵקֶב תִּשְׁמַעוּן" - וְרַק אַחֵר כֹּךְ
 "וַיְבָרֶךְ וְגו'".

"כִּי מוֹקֵשׁ הוּא לָךְ" (דברים ט, טז).

אַרְבַּעַת פְּסוּקִים אַחֲרֵי הַצְּוִי עַל שְׁמִירַת הַתּוֹרָה וְהַמִּצְוֹת,
 אֲנַחְנוּ רוֹאִים אֶת הַמֶּלֶךְ "מוֹקֵשׁ" בְּתוֹךְ הַפְּסוּקִים שֶׁמְזַהֵר
 אוֹתָנוּ לֹא לְעֵבֵר עַל הַהוֹרָאוֹת הָאֱלֹקִיּוֹת. הַיִּצָּר הָרַע הַזֶּה
 שֶׁבָּא מֵאֲתָנוּ, הָרַעל הָרוּחָנִי שֶׁבְּקִרְבָּנוּ, הוּא עֶצֶם הַיְסוּד שֶׁל
 בַּחִירָה חֲפְזִיּוּת בְּעוֹלָם הַזֶּה. הַחֻכְמִים ז"ל חִזְרוּ עַל זֶה כְּמָה
 פְּעָמִים: "הַכֵּל בְּיַדֵי שָׁמַיִם חוּץ מִיִּרְאֵת שָׁמַיִם" (בְּרֻכּוֹת דף לג
 עמוד ב וּעוּד). לְלַמְּדָנוּ שֶׁלְמִירוֹת שְׂאֵתָה כְּבָר שׁוֹמֵר עַל מִצְוֹת
 הַתּוֹרָה, וְאֶפְלוּ כְּבָר קִבְּלָתָ שָׂכָר עַל קִיּוֹם הַמִּצְוֹת בְּעוֹלָם
 הַזֶּה, וְכַמְּבֹטָח בַּתּוֹרָה, עֲדִין צָרִיךְ לְהִזָּהֵר מֵהַמוֹקֵשׁ, וְלִדְעוֹת
 שֶׁהַמוֹקֵשׁ נִשְׁאָר נִשְׁאָר מוֹקֵשׁ.

ובבאמת, נראה שדוקא משום כך צריך להזהר, כשהכל רגוע, ואיש תחת גפנו ותחת תאנתו, והשפיע מתחיל בעקבות ברכת ה', יש חשש גדול למוקש שמטמין לנו היצר הרע. המלה "מוקש" בעברית המודרנית היא פצצה הטמונה מתחת לקרקע, ובחסר שימת לב יכולה להתפוצץ, להרג ולהזיק. זה היחס שאנחנו צריכים להתייחס אל היצר הרע, כמוקש.

ומצאנו בתורה דגמא נפלאה לזה. כשהתורה מספרת על הצלחותיו של יעקב היא כותבת: "ויפרץ האיש (יעקב) מאד מאד ויהי לו צאן רבות ושפחות ועבדים וגמלים וחמורים" (בראשית ל, מג). ולמרות כל ההצלחות, לבו של יעקב אבינו לא התמלא גאווה חלילה. אדרבה, מעיד הכתוב ואומר "קטנתי מכל החסדים ומכל האמת אשר עשית את עבדך כי במקלי עברתי את הירדן הזה ועתה הייתי לשני מחנות" (בראשית לב, יא), ופרשו חז"ל בברכות (דף ד עמוד א) שהיה דואג שמא יגרם החטא. שכן דוקא כשהמצב הגשמי מרוח יש לדאג שמא יגרם החטא, וכן שמא כבר קבל יותר ממה שמגיע לו מזכיותיו.

סבה נוספת שכאשר הכל רגוע, והכל בסדר ויש ברכה בבית שאנחנו צריכים לבדק עצמנו, שכן לפעמים הברכה הזו היא ענש באמת, וכמו שמגלה לנו הכתוב שהתוצאה של מי שמסרב לעשות תשובה:

"ומשלים לשנאיו אל פניו להאבידו לא יאחר לשנאו אל פניו ישלים לו" (דברים ז, י).

הפסוק מגלה לנו, שבמקרה שפכה, הברכה היא עצמה המוקש הגדול, ועל כן צריך מאד להזהר ממוקש שפכה.

נְשָׁרִים שְׂמֵתֵנְהֵגִים כְּתָרְנָגוּלִים

הַנֶּשֶׁר וְהַתְּרַנְגוּלִים

לפני כשששים שנה, הרב נסים יגן זצ"ל שמע את הספור הזה מאחד המקבילים שבירושלים. הספור הזה מבאר היטב את מצב היהודים היום:

אדם אחד השכים יום אחד בבקר וחפש לקנות תרנגול. הוא נכנס ללול התרנגולים והפתע אחרי שראה את המלאי "אפטר לקנות פה עופות?" הוא שאל את האכר. "בודאי, תבחר את העופות שאתה רוצה ותניח על המשקל כדי שידע את משקלם וכמה תצטרך לשלם". גם את הצפור הגדולה שהיא עם נוצות שחר - לבן אתה מוכר?" שאל האיש את האכר. "כמו שאמרתי, רק אכפת לי על המשקל, לא משנה בדיוק איזו צפור אתה רוצה". "בסדר, אני אקח את הצפור הגדולה עם הנוצות שחר - לבן, וגם את התרנגול הקטן עם הנוצות הלבנות", "בטח יש לך משפחה גדולה להאכיל" - אמר לו האכר, "קח את הצפור, המחיר עולה - 25 דולר".

האיש שרכש את שתי הצפורים לא האמין למראה עיניו... הוא נסע לראש ההרים עם הצפורים שקנה. כשהגיע לראש ההר, הוא הרים את הצפור הגדולה עם הנוצות שחר - לבן, ובשתי ידיו הביא אותו לשפת הצוק שעל ההר ולחש

בְּאַזְנוֹי "אַתָּה נִשְׂרָ! תַּעֲוִי!"... זָרַק אֶת הַצִּפּוֹר כְּלָפִי מֵעֵלָה,
וְהִנֵּה הַצִּפּוֹר פּוֹרֶשֶׁת כְּנָפֶיּים וּבִשְׂמוּשׁ הָאֵינְסְטִינְקֵט שְׁלָהּ
עָפָה לְשָׁמַיִם. הִיְתָה זֹאת הַפֶּעַם הָרֵאשׁוֹנָה שֶׁל הַנִּשְׂרָ שְׁכָל
חִיּוֹ הַסְּתוּבָב בֵּין הַתְּרַנְגּוּלִים וְחָשַׁב שֶׁהוּא תְּרַנְגּוּל כְּמוֹתָם.
הוּא קִפֵּץ פֹּה וְשָׁם כְּמוֹ תְּרַנְגְּלָת, אֲבָל אַף פֶּעַם לֹא נָסָה
לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בְּכָנָפֶיּים שְׁלוֹ.

חלומות רוהננים

כָּל הַיּוֹזְמִיִם חוֹלְמִים לִהְיוֹת עֲשִׂירִים בְּיוֹם אֶחָד. זֶה נִרְאָה
כְּאִלוּ כָּל צָעִיר שֵׁיִשׁ לוֹ רַעֲיוֹן קִטְנִטּוֹ, מֵאַמִּין שֶׁהוּא יִהְפֹּךְ
לִהְיוֹת מְלִיוֹנָר תּוֹךְ חֲצֵי שָׁנָה - בְּשָׁנָה הַקְּרוּבָה. זֶה מְאֹד
נְדִיר, אִם נִתְחַשֵּׁב בְּכָל הַמְּכַשׁוּלִים וְהַפְּגָמִים וְהַתְּחַרּוֹת
שֵׁיִשׁ בְּשׁוּק, יַחַד עִם שְׂאֵר הַדְּבָרִים שֶׁבְּדַרְךָ, הַמְּפָרִיעִים
לְהַתְּגַשְׁמוֹת חֵלוֹם טוֹב. וְלִמְרוֹת הַכָּל הָאָדָם מִנִּיף אֶת
כְּנָפָיו וּמְחַזֵּק אֶת הַבְּטָחוֹן הָעֲצָמִי שְׁלוֹ, לְהַצְלִיחַ בְּבִיזָנְס
וּבְכָל הַדְּבָרִים הַגְּשָׁמִיִם שֶׁהוּא רוֹצֵה. הַבְּטָחוֹן הָעֲצָמִי
שְׁלוֹ כָּף כָּף גְּבוּהָ שֶׁהוּא יָכוֹל לְשַׁכַּח שֵׁיִשׁ כִּזְה דְּבָר
שֶׁנִּקְרָא - כְּשָׁלוֹן. אֲבָל כְּשֶׁמַּגִּיעַ הָעֵת לַעֲבֹד אֶת הַשֵּׁם
יַתְּבָרַךְ - שְׁזוּהִי תַכְלִית הַחַיִּים שְׁלוֹ, פְּתָאוֹם הַבְּטָחוֹן
הָעֲצָמִי הַזֶּה מִתְּמַעֵט עַד שֶׁלֹּא קִיָּם כָּלָל, וּפְתָאוֹם כְּלוֹנוֹ
בְּעֵלֵי מוֹם וְלֹא מְצַלִּיחִים לְפָרֵשׁ אֶת כְּנָפֵינוּ כְּלָפִי מֵעֵלָה
וּלְהַמְרִיא.

להיות עבד ה' - זה אפְשָׁרִי

שְׂמִיעַת מוֹסָר עַל חַיִּיב קִיּוּם מִצְוֹת הַתּוֹרָה כְּמוֹ שְׂמִירַת שַׁבָּת, צְנִיעוּת, שְׂמִירַת הָעֵינַיִם, שְׂמִירַת הַבְּרִית, קִנְיָאָה, תְּאַוָּה, גִּזְלָה, לַמּוּד הַתּוֹרָה בְּאֶפְסוֹן יוֹמִי, וְעוֹד, דּוֹמָה בְּהַתְחַלָּה לְקִיר שְׂאִי אֶפְשָׁר לַעֲבֹר. זֶה נִרְאֶה כְּאִלוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שָׂמוֹ, דּוֹרֵשׁ מֵאֲתָנוּ דְבַר בְּלִתי - אֶפְשָׁרִי. פְּתֹאֵם כְּלָנוּ נַעֲשִׂים פְּסִיכּוֹלוֹגִים מְמַחִים, צוֹעֲקִים וְחוֹזְרִים וְאוֹמְרִים עוֹד פְּעַם וְעוֹד פְּעַם שְׂאֲנַחְנוּ פְּשוּט לֹא יְכוּלִים לַעֲשׂוֹת אֶת הַצּוּוּיִם הֶלְלוּ שֵׁל אֱלֹקִים מְסֻבּוֹת שׁוֹנוֹת, בֵּין אִם זֶה כִּי גִדְלָנוּ בְּבֵית חִלוּנִי, בֵּין אִם זֶה כִּי הֵינּוּ בְּסִבִּיבוֹת אֲנָשִׁים לֹא דְתִיִּים, אוֹ מְכַל סֶבֶה אַחֲרַת, אָנוּ מְמַהְרִים לְהִטִּיל אֶת הָאֲשָׁמָה עַל הַחֲבֵרָה שְׂסִבִּיבָנוּ בְּשִׁבִיל שְׁלֹא נַחֲזֹר בְּתִשׁוּבָה.

רְעִיוֹן הַיֵּצֵר הָרַע

וּמִצָּאָנוּ שֶׁהַכְּתוּב אוֹמֵר "כִּי אָדָם אֵין צְדִיק בְּאָרֶץ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה טוֹב וְלֹא יִחֲטָא" (קהלת ז, ח), הַמְצִיאוֹת שְׂאֵף אֶחָד אֵינוֹ מְשֻׁלָּם אֵינָנָה בְּשׁוֹרָה רָעָה, זֹאת עֲבָדָה שְׁנִקְבְּעָה עַל יְדֵי הַחֶכֶם מְכַל אָדָם שְׁלֵמָה הַמְּלֹךְ. הַבְּעִיָה הִיא כְּשִׂאֲנַחְנוּ מְקַבְּלִים אֶת הַחֲטָאִים שְׂאֲנַחְנוּ עוֹשִׂים נֶגֶד הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ כְּהַתְנַהֲגוֹת נוֹרְמָלִית וְרִגִּילָה, וּמְסֻרְבִּים אֶפְלוּ לַחֲשֵׁב שְׂאֶפְשָׁר לְשׁוֹנוֹת וְיִלְהַשְׁתַּנּוֹת לְלֹא מְלַחְמָה גְּדוּלָה וְקִשָּׁה כָּל כֹּף. הַיֵּצֵר הָרַע מְשִׁכְּנֵעַ אוֹתָנוּ לְקַבֵּל אֶת הַמְצָב שְׁנֵהִיָה בְּלִתי מְשֻׁלָּמִים בְּעֵנֵינוּ עֲבוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ.

אֵיךְ זֶה קוֹרָה?

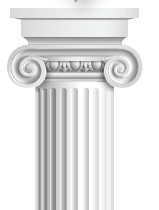
השפעה מהסביבה

האמת היא שאנחנו משפיעים מהסביבה שלנו, זה לא הפסיכולוגים שהמציאו את הטענה הזאת לפני 150 שנים. כבר דברו על זה באריכות הרמב"ם (בהלכות דעות פרק ו הלכה א) מתוך דברי חכמי התלמוד, שלמה המלך, משה רבנו, והשם יתברך בכבודו ובעצמו [עיין דברים יג, ז] במשך ה- 4000 שנים שעברו. החלוק העקרי בין מה שמלמדים הפסיכולוגים למה שחכמי התורה מלמדים הוא, שהתורה מלמדת אותנו לא רק שאנחנו יכולים לשנות ולנצח את כל ההפרעות, אלא שזה החלק הקריטי מחיינו לעשות כן. אנחנו נבראים לצורך למוד התורה וקיום המצוות, כמו שהנשר נברא כדי לעוף. על זה אמר משה רבנו על קיום המצוות: "כי קרוב אליה הדבר מאד בפיך ובלבבך לעשותו" (דברים ל, יד), שכן זו התכלית שנובראנו בשבילה - לקיים את המצוות ולשמר את התורה.

אתה נשר - תעוף!

הדבר היחיד שמונע אותנו מלהיות צדיקים וצדיקות כמו שהשם רוצה שנהיה הוא זה שאנחנו מדמיינים ומרגישים שאנחנו פתרגולים שלא יכולים להתרומם ולעלות מעלה כנשר המגביה עוף - וחושבים שאיננו יכולים לעשות תשובה. אנחנו חושבים שרק אנשים מיוחדים אחרים יכולים לעוף לרמות גבוהות בצדקות, אבל לא אנחנו. זוהי ההונאה הכי גדולה של היצר הרע, שפיון שהיינו בין

תִּרְנָגוּלִים בְּמִשְׁךְ כָּל הַחַיִּים שְׁלָנוּ בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת,
אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְהִיּוֹת כְּמוֹהֶם. וְהָאֶמֶת הִיא שְׁכֵמוֹ שְׂאֲנַחְנוּ
לֹא מִנִּיחִים אוֹתָם לְהַפְרִיעַ לָנוּ לְעֵלוֹת בְּגִשְׁמִיּוֹת, הַגִּיעַ הַזְמַן
שְׂאֲנַחְנוּ גַם נַעֲלָה וְנַעֲוֹף בְּצַדְקוֹת וְנִתְחִיל לְעוֹף יוֹתֵר גְּבוּהָ
וְיוֹתֵר גְּבוּהָ בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יְתָבָרָה. לֹא כְּדַאי לְחַכּוֹת לְרַגַע
שְׁבוּרָא עוֹלָם יִזְרַק אוֹתָנוּ מִצּוֹק הַהָר וְיִלְחֹשׁ בְּאֲזֵינֵינוּ "אֶתָּה
נִשְׂרָ! תַּעֲוֹף!..."

פּרק מג אַבְלוֹת וְצֵר כִּמָּה לְבָכוֹת?

הַצֵּר עַל אֲסוֹנוֹת טְרָאגִיִּים

כִּלְ שְׂאָדָם מִתְמַקְד לְהַשִּׁיג אֶת הַשְּׂמֵחָה, כִּכָּה הוּא שָׂם לֵב שְׂהַעֲצָבוֹת שֶׁהֵיֵא חֶלֶק מִהַחַיִּים, מִפְּרִיעָה לוֹ בְּדַרְכּוֹ. כִּלְ שְׂמִישֵׁהוּ מִתְבַּגֵּר, הוּא רוֹאֵה יוֹתֵר וְיוֹתֵר אֲנָשִׁים נִפְטָרִים מִן הָעוֹלָם הַזֶּה – כִּלְ סִפּוֹר הוּא יוֹתֵר טְרָאגִי מִחֲבָרוֹ.

רַק מְעַט אֲנָשִׁים מְאַשְׁרִים יוֹצְאִים מִן הָעוֹלָם בְּגִיל מְבַגֵּר מְאֹד, אֲךָ בְּהִרְבֵּה מִקְרִים אֲנָשִׁים נִפְטָרִים בְּגִיל צָעִיר יַחֲסִית וּבֵאֶפֶן טְרָאגִי.

אֶחָד מִהַדְּבָרִים הַקְּשִׁים בְּיוֹתֵר בְּלִהְיוֹת רַב, הוּא הַזֶּרֶם הַבְּלִתִּי פּוֹסֵק שֶׁל בְּשׂוֹרוֹת רָעוֹת מְאַנְשִׁים שְׂדוֹרְשִׁים הַדְּרָכָה. אֶתָּה צָרִיךְ לִהְיוֹת חֲזָק בְּשִׁבְלֵם, אֲפִלּוֹ אִם אֶתָּה רוֹצֵה לְבָכוֹת יוֹתֵר מֵהֵם. יֵשׁ מִהַחֲכָמִים הַקְּדוֹשִׁים שֶׁהֵיוּ לָהֶם קְשָׁיִים נוֹרָאִים לְהַתְגַּבֵּר עַל הָעֲצָבוֹת שֶׁל מִקְרִים טְרָאגִיִּים שֶׁהֵם רְאוּ.

בְּסִפּוֹר מְפָרְסֵם שְׂסַפֵּר הַצַּדִּיק הַקְּדוֹשׁ רַבִּי יִשְׂרָאֵל אַבּוּחֲצִירָא הַמְּכֻנָּה 'בְּבֵא סְאֵלִי', הוּא הַתְּאָבֵל לְלֵא הַפְּסָקָה עַל מִיתָתוֹ הַמְּשֻׁנָּה שֶׁל אַחִיו הַגְּדוֹל, הַגְּאֹן הַצַּדִּיק וְהַקְּדוֹשׁ רַבִּי דָּוִד אַבּוּחֲצִירָא הַיִּד, שֶׁנִּרְצַח עַל יְדֵי הַסּוּלְטָן הַמְּרוֹקָאִי מוּלָאִי מִחֲמַד יִמַח שְׂמוֹ וְזָכְרוֹ, וְלֵא הִיָּה יָכוֹל לְהַתְגַּבֵּר שְׁנִיִּים עַל הַצֵּר הַנוֹרָא, עַד שֶׁהִגִּיעַ אֵלָיו רַבִּי דָּוִד בְּחִלּוֹם וְצוּהָ

עָלִיו שִׁיפְסִיק מְלֵה־תְּאֵבֵל עָלָיו. כְּשֶׁרָאָה אוֹתוֹ הִבָּבֵא סְאֵלִי
בְּגִדְלוֹתָו הַפְּסִיק לְהִתְאֵבֵל.

מה השתנה? הגישה!

למרות שלא הייתה שום מלה בכל התורה שהבבא סאלי
צ"ל או שאר הרבנים הקדושים שלא הבינו, מכל מקום
למדו אותנו החכמים, שהגישה של אדם שנמצא בצער
היא שונה לחלוטין מאדם אחר שרואה את המצב מבחוץ.
למרות שמי שיש לו צער יש לו את אותו המידע, הרבה
פעמים המידע מתערפל ומתערבב עם הצער והוא כבר
לא אפקטיבי. העדר הקשר הרגשי, יכול לפעמים להפוך
דוקא את האדם הבלתי צפוי, שיהיה האמצעי הטוב להזכיר
לנו את הגישה הנכונה.

השליטה ברגשות

השליטה ברגשות, למרות שזה נראה דרגה גדולה, חז"ל
הקדושים מצויים שכל אחד ואחד יהיה בדרגה זו, וכמו
שאמרו בגמרא במועד קטן (דף כז עמוד ב) "כל המתקשה על
יתו יותר מדי, על מת אחר הוא בוכה". לשלט ברגשות
האבלות אינה רק עצה טובה, אלא היא אזהרה ברורה בכמה
מקומות בתורה. בין אם מישהו ראה את המימרא האימה
שמופיעה בגמרא, או בספרי ההלכה, ברמב"ם (הלכות אבל
פרק יג הלכה יא) או בשלחן ערוך (יורה דעה סימן שצד סעיף א), מה
שברור הוא שהתורה מגלה מה שמצפה מכל אדם.

הריטב"א, אָחד מְגֹדוּלֵי הָרֵאשׁוֹנִים לְפָנַי כֹּ - 800 שָׁנָה,
מְבַאֵר שְׁמֵי שְׁמֵת־אֲבֵל יוֹתֵר מְדִי, נִרְאֶה שְׁכָאֵלוֹ הוּא מִתְלוֹנֵן
עַל הַמְשֻׁפָּט הָאֱלֹקִי, וְזֶה גוֹרֵם לָהֶם עֲצָמָם בְּדִיקָה יִתְרָה
עַל מַעֲשֵׂיהֶם מִן הַשָּׁמַיִם.

וּבְמַלִּים אֲחֵרוֹת: הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אֹמֵר לָנוּ, שְׂאֲנַחֲנוּ חֲיִיבִים
לְהִיּוֹת בְּגִישָׁה הַנְּכוּנָה בְּיַחֲסָנוּ לְכָל הָאֲסוּנוֹת מִשׁוּם שְׂ"אֲתֵם
לֹא רַחֲמָנִים יוֹתֵר מִמֶּנִּי".

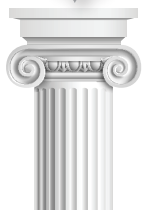
זֹאת הַסִּבָּה שְׂמַצָּאנוּ כְּמָה מִימְרוֹת בְּדַבְרֵי חו"ל הַמְּחִיבוֹת
אוֹתָנוּ לְקַבֵּל אֶת הַגְּזוּרוֹת בְּאִפְסוֹן מִיָּחָד...

לְדַגְמָא מַה שְׂאֲמָרוּ חו"ל בְּגִמְרָא בְּבִרְכוֹת (דף נד עמוד א) חֲזַב
אָדָם לְבָרַךְ עַל הָרַעָה כְּשֵׁם שְׂמִבְרָךְ עַל הַטּוֹבָה. וְכֵן בְּמִימְרָא
בְּבִרְכוֹת (דף ס עמוד ב) לְעוֹלָם יֵהָא אָדָם רְגִיל לֹאמֵר כָּל דְּעָבִיד
רַחֲמָנָא - לְטֹב עָבִיד. הַצּוּוִי הוּא עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּכָל דְּרָגָה
רוֹחֲנִית שְׂהִיא.

חֲדָשׁ אָב, הָעֲצָבוֹת וְהַשְּׂמִחָה

הַתּוֹרָה מְחַנֶּכֶת אֶת הָאָדָם לְשַׁלֵּט בְּרַגְשׁוֹתָיו. לְדַגְמָא, חֲדָשׁ
אָב הוּא חֲדָשׁ מְסֻבָּךְ מְאֹד מִבְּחִינָה רַגְשִׁית, מִתְחִילִים אֶת
הַחֲדָשׁ בְּצוּוִי מְשֻׁנְכָנִס אָב מִמַּעֲטִים בְּשִׂמְחָה (תַּעֲנִית דף כו
עמוד ב ודף כט עמוד א), וְהָעֲצָב עוֹלָה עַד רַגְעֵי הַשְּׂיָא - יוֹם ט'
בְּאָב, שְׂכַדִּי לְהַשְׁיֵג הַצְּלָחָה רוֹחֲנִית כָּל שְׂהִיא, צָרִיךְ לְבַכּוֹת
בְּדַמְעוֹת אֲמִתִּיּוֹת עַל הַהֶפְסֵד הַנּוֹרָא שֶׁל בֵּית הַמִּקְדָּשׁ,
שְׂקָרָה לְפָנַי כְּמַעַט אֲלָפִים שָׁנָה. וְגַם לְבַכּוֹת עַל עוֹנוֹת עִם

ישראל ובכלל זה גם העונות שלו, שגרמו שיעדין לא נבנה בית המקדש, שכן אמרו חז"ל בירושלמי ביומא (פרק א הלכה א). ולבכות זה קשה וגם לא הדבר הכי אהוב בעולם לעשות.

העבודת ה' מסתבכת קצת יותר כשלוּמדים שבחמשה עשר באב - ט"ו באב, דהינו פחות משבוע אחר כך, קים אחד מהמים טובים הכי גדולים של עם ישראל (תענית דף כו עמוד ב). למרות שיום זה אינו חג מדאורייתא או מדרבנן, אבל בודאי יום ט"ו באב הוא יום מיוחד שבו לא אומרים תחנון, משש הסבות שהזכרו בגמרא בתענית (דף ל עמוד ב. ועיי' עוד בלקוט יוסף סימן תקנט). בחדש זה מצוים לנו חז"ל שיש לשלט ברגשות כי עת לשמוח ועת לבכות (קהלת ג, ד).

איך לשמח פרק מד

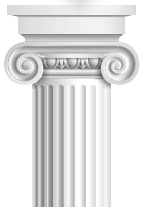
ההסתפקות במועט - עצה לשמחה

”וַיֵּדַר יַעֲקֹב נָדָר לֵאמֹר אִם יְהִי אֱלֹהִים עִמָּדִי וְשָׁמְרָנִי
בְּדַרְךָ הַזֶּה אֲשֶׁר אָנֹכִי הוֹלֵךְ וְנָתַן לִי לֶחֶם לֶאֱכֹל וּבִגְד לְלַבֵּשׁ”
(בראשית כח, כ).

התורה מספרת לנו, שכאשר יעקב אבינו יצא מבית אביו
יצחק, לא התפלל להשיג פרסמת, עשר או כבוד, כפי
שאכן קבל בסוף בחייו. אלא, העתיר והתפלל להשם על
הצרכים הבסיסיים של החיים - אכל ובגוד.

הבנת יעקב אבינו שהתפלל על הדברים הפשוטים
והמינימליים לא החלישה את הצלחתו המטאורית כשהגיע
זמן הצלחתו, וכמבאר בתורה: ”ויפרץ האיש (יעקב) מאד
מאד ויהי לו צאן רבות ושפחות ועבדים וגמלים וחמורים”
(בראשית ל, מג).

תפלת יעקב אבינו מזכירה לנו שכל מה שמעבר לצרכים
הבסיסיים שלנו הוא בונוס על הבונוס שאנחנו כבר מקבלים
מהשם יתברך. למרות שהשם יתברך הבטיח ליעקב שיהיה
עמו ויסיע בעדו (בראשית כח, יד - טו), התגובה יוצאת הדפן
של יעקב אבינו באמרו ”קטנתי מכל החסדים ומכל האמת
אשר עשית את עבדך” (בראשית לב, יא), איננה אלא תוצאה
מהיותו שמח בחלקו.

הכל טוב!

סִבָּה נוסֶפֶת המְסַלֶּקֶת מִלְּבִנּוּ כָּל הַתְּעוֹרְרוֹת שֶׁל שְׂמֵחָה, היא חֶסֶר הָאֱמוּנָה וְהַדְּבָקוֹת בַּבּוֹרָא, וְאֶפְרָשׁ דְּבָרַי:

הַפְּתוּב מִצְּוָה אוֹתָנוּ:

”וְאָהַבְתָּ אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ בְּכָל לִבְבְּךָ וּבְכָל נַפְשְׁךָ וּבְכָל מְאֹדְךָ”

(דברים ו, ה)

הַחַיּוּב הַמְקַרְאֵי לְאָהֵב אֶת הַשֵּׁם בְּכָל לִבְּנוּ פְּרוּשׁוֹ, שְׂאֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְאָהֵב גַּם אֶת כָּל מַה שֶׁהַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ עוֹשֶׂה בְּחַיִּים שְׂלָנוּ. עַד כְּדֵי כָּה, שְׂחַז”ל לְמַדוֹ אוֹתָנוּ שֶׁ”חַיֵּב אָדָם לְבָרֵךְ עַל הָרַעָה, כְּשֵׁם שְׂמֵבְרָךְ עַל הַטּוֹבָה” (ברכות דף נד עמוד א), הַחַיּוּב הוּא בְּאֶמֶת לְבָרֵךְ אֶת הַשֵּׁם עַל מַה שְׂאֲנַחְנוּ חוֹשְׁבִים שֶׁהוּא דָּבָר רָע. וְלֹא מִסְפִּיק לְבָרֵךְ מִן הַשְּׂפָה וְלַחוּץ, אֲלֵא אֲנַחְנוּ חַיִּיִּים לְבָרֵךְ עַל הָרַעָה עִם אוֹתָהּ כְּנֹנֶה וְשְׂמֵחָה וְהַתְּלַהּבוֹת כְּמוֹ שְׂאֲנַחְנוּ נוֹהֲגִים וְעוֹשִׂים כְּשִׂמְבָרְכִים עַל הַטּוֹבָה.

הָאֱמוּנָה הַתְּמִימָה שֶׁמַּה שֶׁהַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ עוֹשֶׂה לְאָדָם – זֶה הַדְּבָר הַטּוֹב בְּיוֹתֵר בְּנִשְׁבִּילוֹ, תִּקַּל מְאֹד עַל הָאָדָם לְצִאֵת מִכָּל מִשְׁבֵּר, דְּכֹאֵוֹן אוֹ בְּעֵינָה בְּחַיִּים.

אָבֵל יֵשׁ לָנוּ בְּעֵינָה פְּשׁוּטָה: אֲנַחְנוּ מְפַנְקִים בְּמַתָּנוֹת שְׂלָנוּ, וְאֲנַחְנוּ רַק רוֹצִים אֶת הַמַּתָּנוֹת שְׂאֲנַחְנוּ מִחֲלִיטִים שֶׁהֵן טוֹבוֹת, וְלֹא מְעַנִּינִים בְּמַתָּנוֹת שְׂאֲנַחְנוּ מִחֲלִיטִים שֶׁהֵן ”רְעוֹת”. זֵאת הַסִּבָּה שֶׁהִרְבָּה פְּעָמִים אוֹפֵף אֶת הָאָדָם דְּכֹאֵוֹן מִכִּיּוֹן שֶׁהוּא חוֹשֵׁב שֶׁעוֹבֵר עָלָיו מִשְׁהוֹ ”רַע”.

גַּם בַּתְּפִלָּה צְרִיךְ הָאָדָם לֹא לְהַתְּעַקֵּשׁ עַל מִשְׁהוֹ מְסִים שֶׁהוּא חוֹשֵׁב שֶׁהוּא טוֹב, שֶׁלְּפַעְעָמִים אוֹתוֹ הַדְּבָר רָע לוֹ וְרַק

הוא לא יודע מהחֶסְרוֹנוֹת הנמצאים בְּאוֹתוֹ הַדָּבָר שֶׁהוּא כֵּל כֶּף כּוֹסֶף אֱלִינוּ. וְכִמוֹ שֶׁמִּצָּאנוּ בַּגְּמָרָא בְּמוֹעֵד קֶטָן (דף יח עמוד ב), שֶׁכֶּאֱשֶׁר שָׁמַע רַבָּא אָדָם שֶׁהִתְפַּלֵּל לְהִשָּׁם שֶׁאִשָּׁה פְּלוֹנִית תִּהְיֶה זְוֹגוּ, הִסְבִּיר לוֹ רַבָּא שֶׁכֵּדָאי לוֹ לְהִתְפַּלֵּל עַל זְוֹג הַגּוֹן כְּלָלִי, וְלֹא "לְצַמְצָם" אֶת תְּפִלָּתוֹ לְאִשָּׁה מְסִימָת, שִׁכֵּן מִי מִבְּטִיחַ לוֹ שֶׁהִיא תִּהְיֶה הָאִשָּׁה הַמִּתְאַיְמָה לוֹ?

לְצַעֲרָנוּ, אֲנַחְנוּ תָּמִיד שׁוֹכְחִים שֶׁהִשָּׁם יִתְבָּרַךְ הוּא הַבּוֹרָא אֶת כֵּל הַבְּרוּאִים - כּוֹלֵל אוֹתָנוּ. וְשֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ יוֹדֵעַ וְתָמִיד יֵדַע מָה "טוֹב" לָנוּ, יוֹתֵר מִמָּה שֶׁאֲנַחְנוּ יְכוּלִים לְדַעַת. שֶׁחֲזִינוּ שֶׁל הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ הוּא עַד אֵין סוֹף, וְאֵלּוֹ הַמִּבְטֵ שֶׁלָּנוּ הוּא מְצַמְצָם בְּיוֹתֵר.

ואולם כְּדִי לְהַגִּיעַ לְדַרְגָּה כְּזוֹ שֶׁל אֲמוּנָה, צָרִיךְ הָאָדָם לְהִרְגִיל אֶת עַצְמוֹ וְאֶת מַחְשַׁבְתּוֹ וְאֶת דְּבוּרוֹ שֶׁכֵּל מָה שֶׁהִשָּׁם עוֹשֶׂה הַכֵּל לְטוֹבָה. וְכִמוֹ שֶׁאָמְרוּ חַז"ל בְּבִרְכוֹת (דף ס עמוד ב) לְעוֹלָם יִהְיֶה אָדָם רָגִיל לֹמֵר: 'כֹּל דְּעָבִיד רַחֲמָנָא - לְטוֹב עָבִיד'.

לְהַבִּין, לְהֶאֱמִין, וְלַחְיוֹת אֶת הַלְמוּד הַנִּפְלֵא הַזֶּה, הֵיא הַדָּרָךְ הַיְחִידָה לְהַשִּׁיג אֶת הַדַּרְגָּה הַגְּבוּהָה הַזֹּאת שֶׁל הַכֶּרֶת הַטוֹב. וְלִזְכֹּר תָּמִיד בְּכֹל הַחֲלָטָה שֶׁלָּנוּ, שֶׁאֲנוּ מַחְלִיטִים בְּדַרְךְ כָּלֵל עַל פִּי מָה שֶׁנֶּחַ לָנוּ, וּמוֹעִיל וְעָרַב לָנוּ, אָבֵל הַחֲלָטוֹת שֶׁל הִשָּׁם יִתְבָּרַךְ כּוֹלְלוֹת בְּתוֹכָן הַחֲלָטוֹת שֶׁמִּמֵּימֵינוּ שֵׁשׁ בְּכֹל הַחֲלָטָה חֲשׂוֹב מְדִיק שֶׁל אֵין סְפוּר פְּרָטִים וּפְרָטִי פְּרָטִים שֶׁאֲנַחְנוּ לֹא יוֹדְעִים.

לְדַגְמָא, אִם נִרְצָה לְהַגִּיעַ מֵאָרֶץ לְאָרֶץ בְּדַרְךְ הַכִּי מֵהִירָה, נְחִלִּיט לְטוֹס בְּמָטוֹס - הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ הַצּוֹפֶה וְיוֹדֵעַ הַכֵּל, יְכוּל לְבַטֵּל אֶת הַטִּיסָה שֶׁלָּנוּ, שֶׁנִּפְסִיד, נִקּוּם מֵאַחַר, וְעוֹד

אין סוף סבות שִׁימְנְעוּ מֵאֲתָנוּ לְעֵלוֹת לְמָטוֹס, כִּיּוֹן שֶׁכָּבַר
נִגְזַר עַל אֲנָשֵׁי אוֹתוֹ הַמָּטוֹס - שֶׁיִּתְרַסַּק הַמָּטוֹס. כֹּה שֶׁהַפֶּסֶד
הַטִּיִּסָּה נִהְפְּכָה לְדַבָּר הַכִּי טוֹב שֶׁיִּכּוֹל הִיא לְקִרוֹת לָהּ. וְהַבּוֹרָא
יִתְבָּרַךְ שֶׁאוֹהֵב אוֹתָנוּ כָּל כָּהֵן, שׁוֹמֵר אוֹתָנוּ מִהַבְּחִירוֹת הָרָעוֹת
שֶׁאֲנַחְנוּ בְּחִרְנוּ בָהֶן!

וּכְשֶׁתַּעֲמִיק בִּידְעָה הַזֹּאת, יִסְתַּלְקוּ מִלְבָּבְךָ כָּל הַחֲשָׁשׁוֹת
וְהַדְּאָגוֹת, וְלִבְךָ יִהְיֶה פָּנוּי לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה תָּמִיד.

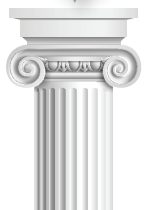
להיות מאשר

פרק מה

פתרונות בעיות החיים

במשך נסיונות החיים, האיש הממצע יבקש עצות ממי שניראה חכם ונבון ממנו. בחברה החלונית לצערנו הולכים ומסתמכים על חכמות של אמות העולם וחכמה בגוים תאמין (איכה רבה וילנא פרשה ב אות יג), אך לא כל מה שאומרים אמות העולם זה בהכרח חכם. כמה פעמים מתחרטים על הזמן שהתבזבז, ועל התסכול והבושה, ואפלו ה - 400 דולר לשעה שלקח המטפל, לאחר טפול פסיכולוגי שלא צלח. בדרך כלל העצה היא: "זה ישתפר", או "זה יכול היה להיות יותר גרוע", או שנותנים למטפל הרגשה שקרית של כח - עצמי: "אתה יכול לעשות את זה".

ועלינו לזכר שסוף כל סוף, הם משתמשים במידע שבשור ודם שייכול לסעות ולהטעות - חדש או המציא. זאת הסבה שהעצה הטובה ביותר היא עצת התורה, שכן חכמת התורה בנגוד לחכמת אדם שמבססת על נגיעות ומצמצמת מדי מכדי להתאים לכלם את רעיונותיו, התורה האלקית מתאימה לכלם וגם יש בה התאמה אישית.

המסע אל האשר שבך

בעולם המודרני אנו רואים תופעה נוראה שקיימת אצל הרבה אנשים, שגם כשייש להם כל טוב ונשפע גדול, הם לא שמחים בחלקם.

לצערנו החיים שלנו כיום הם חיים של שטיפת מח פסיכולוגית חברתית המביאים אותנו לומר ולהאמין במשפטים כמו: "הדשא של השני ירק יותר", או כתישבה לשאלה מה שלומך? "שלא יהיה יותר גרוע", או "לא רע"... למרות שהמשפטים האלה הם רק אפני דבור ונראים משפטים תמימים, אם נחשוב על זה נראה שהם מגלים את הגישה שמאחורי אי השמחה שלנו. ובמקום להגיד "ברוך השם" על כל הטובה שיש לנו, התרגלנו לחשוב על כל הקשיים שאנחנו מתמודדים אתם.

עיון יותר עמק באוצר המלים שבהן אנחנו משתמשים, מראה לנו שאנחנו תמיד מעריכים את החיים שלנו כפי ההסתכלות שלנו על חייהם של אחרים, והמבט של אחרים. בין אם זה של השכנים - "הדשא של השני ירק יותר", ובתת מודע עולה המחשבה - שההצלחה שלהם גורמת לכשלונו שלנו. והכשלונו שלהם הופך את המצב שלנו גם אם הוא לא הכי מזהיר, למשהו יותר סביל, ואפילו להצלחה. המחשבה הזו, מלבד מה שהיא פגומה והיא דרכו של בלעם הרשע ותלמידיו (עיינו אבות פרק ה משנה כב), רב העצבות האנושית נובעת ממנה, והינו מחסר השליטה על התאוות שלנו, ומחמת קנאה. כשוראים את ההצלחה של האחר, את עשרו וגבורתו, קצת כואב בלב. וכאב מצטרף לכאב עד שהאדם

הופך לגוש עֲצָבוֹת מְהֵלֵךְ.

אם נִתְבוֹנֵן בְּדַבְרֵי חַי"ל נִרְאָה כִּי־צַד הַגְּדִירוֹ בְּאֶפֶן נִפְלָא אֶת הָעֵשִׂיר הָאֲמֵתִי, "בֶּן זֹמָא אֹמֵר: אֵיזְהוּ עֵשִׂיר? הַשְּׂמִיחַ בְּחֻלְקוֹ" (אבות פרק ד' משנה א), כְּשֶׁהִתְנַא הַקְּדוּשׁ שְׂמֵעוֹן בֶּן זֹמָא סָכַם בְּאֶפֶן נִפְלָא בְּאַרְבַּע מְלִים אֶת אֶחָד מִצַּעְדֵי הַתּוֹרָה אֶל הַשְּׂמִיחָה הָאֲמֵתִית, הוּא הַדְּגִישׁ שֶׁהַשְּׂגָתָה לֹא קְשׁוּרָה יִשְׁרֵוֹת לְהַצְלָחָה אוֹ לְכֻשְׁלוֹן שֶׁל אַחֲרִים. לֹא מִסְתַּכְּלִים עַל הַשְּׂאֵלָה אִם הַדְּשָׂא שֶׁל הַשְּׂכַח שְׂלֵךְ יוֹתֵר יָרֵק אוֹ לֹא. אִתָּה לֹא מִצִּיץ מֵעֵבֶר לַגְּדֵר בְּקִנְיָה סִקְרָנִית. אִם בְּמִקְרָה רְאִיתָ אוֹתוֹ, אוֹ שְׂאֵתָה שְׂמִיחַ בְּהַצְלָחָה שְׂלוֹ אוֹ שְׂאֵתָה מְדַאָּג עַל כְּשֻׁלוֹנוֹ. שְׂלֵא כְּמוֹ תַלְמִידֵי בְּלַעַם, הָעֵין הַטּוֹבָה שֶׁל תַּלְמִידֵי אַבְרָהָם אָבִינוּ רוֹאָה אֶת הַהַצְלָחָה שֶׁל אַחֲרִים כְּחֻלְק מִהַהַצְלָחָה הָאִישִׁית שְׂלָהֶם.

זֹאת הַסְּבָה שְׂאֵחַת הַנְּקֻדוֹת הַכִּי חֲשׁוּבוֹת בְּמַסַּע אֶל הָאֲשֵׁר וְהַשְּׂמִיחָה שְׂבָבָה, הִיא הַהִתְמַקְדוּת יוֹתֵר בְּחִיִּים שְׂלָה, וּפְחוֹת בְּהַצְלָחָתָם וּבְחִיִּיהֶם הַגְּשָׁמִיִּים שֶׁל אַחֲרִים. וְכֻשְׂלָא יִבְזִיזוּ הָאָדָם כַּח עַל הַסְּתַכְלוֹת לְצַד הַשְּׂנִי שֶׁל הַגְּדֵר, מִמִּילָא לֹא יִהְיֶה אֲכַפְתָּ לוֹ אִם הַדְּשָׂא שָׁם הוּא יָרֵק יוֹתֵר אוֹ לֹא.

אִם אִתָּה רוֹצָה לְקַנָּא בְּמִשְׁהוֹ, תִּקְנָא בְּאֵלוֹ שְׂעוּבָדִים עַל עַצְמָם הַרְבֵּה לְהִיּוֹת אוֹהֲבֵי ה', וְלֹא כּוֹאֵב לָהֶם כְּשֶׁהַשְּׂנִי קִנְהָ מְכוֹנִית חֲדָשָׁה. וְאֶפְלוֹ כְּשֶׁקִּנְהָ בֵּית חֲדָשׁ, הֵם מְפָרְגִים לוֹ וּשְׂמִיחִים בְּשְׂמִיחָתוֹ.

הָאָדָם שְׂזוֹכָה לְהִיּוֹת שְׂמִיחַ בְּשְׂמִיחַת אַחֲרִים, וּמִסְתַּכַּל בְּעֵין טוֹבָה עַל הַזּוֹלָת, הוּא מְשַׁפִּיעַ בְּהַסְּתַכְלוֹתוֹ עַל הָעוֹלָם, וְכְּמוֹ אֶפְקֵט הַדּוֹמִינוֹ, שְׂבַעֵין טוֹבָה שְׂלוֹ הוּא מְשַׁפִּיעַ טוֹבָה וּבְרָכָה

לְעַצְמוֹ וּלְכָל הַסּוֹבְבִים אוֹתוֹ, וְלוֹמְדִים מְדַרְכָּיו וּמַעֲשָׂיו.
וְנִשְׁלְמָה הַמֶּלֶךְ הַחֶכֶם מְכַל הָאָדָם, מְלַמֵּד אוֹתָנוּ - "טוֹב
לְשִׁמְעַ גְּעֵרַת חֶכֶם מֵאִישׁ שׁוֹמֵעַ נְשִׁיר כְּסִילִים" (קהלת ז, ה),
לְפַעֲמִים שְׂעוֹר תּוֹרָה אֶחָד טוֹב בְּכַחוֹ לְפָתוֹר אֶת כָּל הַבְּעִיּוֹת,
הַרְבֵּה יוֹתֵר מְנִשִּׁירַת כְּסִילִים אַחֲרֵים, שְׂמֹנְסִים לְפָתוֹר אֶת
בְּעִיּוֹת הַחַיִּים עִם הַמְצָאוֹת שֶׁהַמְצִיאֵם בְּנֵי אָדָם.

פרק מו שְׁלוֹם בַּיִת וְחֲנוּךְ יְלָדִים

צְנִיעוֹת הָאִשָּׁה

הצניעות של האשה זה היסוד של כל הבית. אם האשה צנועה זה בית קדוש, בית שהשכינה שורה בו (סוטה דף יז עמוד א), ואם לא זה בית של היצר הרע.

תשאלו את הסבא והסבתא שלכם אם את אותם בגדים שלובשים היום, לבשו בזמנם?

הם יגידו לכם "כן, היינו לובשים אותם אבל מתחת הבגדים, ועל זה היינו שמים בגדים.

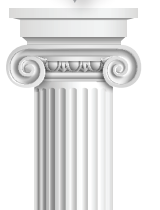
השתגענו בדור הזה! ולכן אדם צריך לתת לעצמו חקים ומשפטים למנוע מעצמו את היצר הרע.

יש נשים שמחזקות כחַרדיות, אבל לצערנו לא מקפידות על הלכות צניעות, בבגדים, בלבוש ובכסוי ראש.

פְּאֵה נְכָרִית

לדגמא, מרו הרב עובדיה יוסף זכר צדיק לברכה, מצא עשרות פוסקים שאסרו את הפאה הנכרית לחלוטין

(שו"ת יביע אומר חלק ה - אבן העזר סימן ה), יֵשׁ אֲנָשִׁים שְׂמִמְסִלְפִים וְאוֹמְרִים שֶׁרַב הַפּוֹסְקִים מְתִירִים אֶת זֶה, זֶה שֶׁקָּר וְטָעוּת. וְגַם הַפּוֹסְקִים שְׂמִמְתִּירִים הַתִּירוּ אֶת הַפֶּאָה שֶׁל פְּעַם שֶׁהִיְתָה כְּמוֹ גּוֹשׁ צָמֵר. הַיּוֹם כְּמַעֲט כָּל הַפֶּאֻת אֲסוּרוֹת מִצַּד צְנִיעוּת, שֶׁהֵן אֲרָכוֹת וּמוֹשְׁכוֹת וּבִמְרָאָה טְבָעִי.

זֶה לֹא אֲנִי אוֹמֵר, יֵשׁ וַיְדֹאוּ שְׂמִמְרָאִים לָרַב קִנְיָבְסְקִי שֶׁיְחִיָּה, פֶּאָה יִשְׁנָה שֶׁיִּצְאָה לְפָנָי יוֹתֵר מִ- 15 שָׁנָה וְשֶׁאֵלּוֹ אוֹתוֹ אִם הִיא מְתַרְתָּ, וְאָמַר לָהֶם, אֲסוּר כִּי זֶה נִרְאָה טְבָעִי.

נִרְאִית כְּמוֹ סוֹטָה

בְּכָל הַתּוֹרָה הִיְחִידָה שְׂמִמְדַּבְּרִים עַל הַשְּׁעָר שְׁלָהּ הִיא הָאִשָּׁה הַסּוֹטָה, שֶׁיֵּשׁ חֲשׁוֹשׁ שֶׁהִיא הִלְכָה עִם גָּבֵר אַחֵר וּבִגְדָה בְּבַעֲלָהּ, וּבַעֲלָהּ מִקְנֵא לָהּ. הִיא צְרִיכָה לְשִׁתּוֹת מֵהַמַּיִם הַמְּאָרְרִים בְּבֵית הַמְּקֻדָּשׁ, וְאִם הִיא חֲטִיָּאָה הִיא מִתְפּוֹצְצֶת וּמִתָּה (בַּמְדַּבֵּר פֶּרֶק הַפְּסוּק כ"ז), וְלִפְנֵי כֵן מְבַזִּים אוֹתָהּ וּמְגַלִּים אֶת רֹאשָׁהּ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר "וּפָרַע אֶת רֹאשׁ הָאִשָּׁה" (בַּמְדַּבֵּר פֶּרֶק הַפְּסוּק יח), לְבַזּוֹת אוֹתָהּ. אֲנַחְנוּ רוֹאִים שֶׁאֶפְלוּ אִשָּׁה שֶׁיֵּשׁ חֲשׁוֹשׁ שֶׁהִיא בּוֹגְדָת בְּבַעֲלָהּ, הִיא לֹא מְרָאָה אֶת הַשְּׁעָר שְׁלָהּ, וְזוֹ בּוֹנָה בְּשִׁבְלָהּ. לָמָּה אִשָּׁה בּוֹחֶרֶת לְהִרְאוֹת כְּמוֹ אִשָּׁה סוֹטָה, וְלֹא שׂוֹאֶפֶת לְהִרְאוֹת כְּמוֹ אִמּוֹתֵינוּ הַקְּדוּשׁוֹת שָׂרָה, רַבְקָה, רְחֵל וְלֵאָה?

אֲמַרְתִּי אֶת זֶה בְּהִרְצָאָהּ, וְאִשָּׁה אֲשֶׁכְּנִיָּה הַתְּחִזְקָה וְהוֹרִידָה אֶת הַפֶּאָה, הִיא אֲמָרָה שֶׁהִיא לְבִשָּׁה אֶת הַפֶּאָה לְהִרְאוֹת כְּמוֹ

הצדיקות החרדיות, ועכשו היא הבינה שהיא נראית כמו
אשה סוטה.

שער של עבודה זרה

מה גם שבזמן האחרון התחילו שמועות על המקור של
השער שמגיע מהדו מבתי עבודה זרה. החלטנו לבדק את
הענין ברצינות, עם אנשים משם, ונוכחנו לדעת שכל אשה
שקונה פאה, אם הפאה היא משער אמת, זה בלתי אפשרי
שלא תכשל באסור הנאה מעבודה זרה.

ונסביר את הדברים:

רב הסחר של השערות מגיע מהדו [חלק קטן מאד מגיע
מרוסיה מאסירות רוסיות שנותנים להן מכות רצח כדי
שיורידו את השער, וזה אולי שני אחוזים]. יש מליארד
אנשים בהדו, והמנהג שם הוא שכלם נותנים ותורמים את
השער שלהם לעבודה זרה.

עשו סקר, שכל אדם בהדו תורם את השער שלו לפחות
שלוש פעמים במשך החיים שלו.

הם מאמינים בזה בגלל כל מיני ספורים שטותיים על
האלהים שלהם, אלוה אחד לא היה לו כסף להתחתן
[לא יודע איזה אלהים זה, שאין לו כסף ורוצה להתחתן]
ואשה אחת תרמה לו את השער שלה, ומאז זה נהיה חלק
מהעבודה שעובדים את האלהים שם, או ספור שטותי
אחר, שאלוה אחד היתה לו קרחת, ואשה אחת נתנה לו את

השָׁעָר, וְזֶה נִהְיָה חֵלֶק מֵהַפְּלֶחֶן שְׁלָהֶם.

וּכְשֶׁאָדָם מֵגִיעַ לְחַנוּת שָׁל פְּאוֹת, מֵרְאִים לוֹ אֶת הַכְּשָׁרוֹת שָׁל הַפְּאוֹת שְׁלָהֶם, כִּי לִפְנֵי 14 שָׁנָה הִיָּתָה בְּעֵינָה עִם זֶה, וְהָרַב אֶלְיָשִׁיב פָּסַק לְאַסֹּר (הוֹדַפְס מִכְתָּב מִמֶּנּוּ "קוֹל קוֹרָא", וְקוֹבֵץ תְּשׁוּבוֹת חֵלֶק ג' חֵלֶק יוֹרָה דְעָה סִימָן קִיח), וְלָכֵן יֵשׁ כְּשָׁרוֹת.

תִּדְעוּ שֶׁהַכְּשָׁרוֹת הַזֶּה הֵיא זִיוָף אֶחָד גְּדוֹל.

אֶת הַשָּׁעָר שָׁל הַדָּוִד הֵם מְשׁוֹקִים לְכָל הָעוֹלָם, הֵם שׁוֹלְחִים אֶת הַשָּׁעָר לְסִין לְהוֹסֵפֶת צָבֵעַ, וּמְסִין שׁוֹלְחִים לְאִיטַלְיָה, לְאֵנְגְלְיָה, לְצָרְפֶת, וְאֵז מְשׁוֹקִים אֶת זֶה כְּשֶׁעָר אִירוֹפָּא, וְכָל הַמְּקוֹר הוּא מֵהַדָּוִד מֵהַשְּׁעָרוֹת שֶׁגָּזְזוּ בְּמִנְזָרִים שָׁל הָעֲבוֹדָה זָרָה.

וְאֶפְלוּ אִם יֵשׁ אִנְשָׁה אַחַת שְׁאוֹמֶרֶת, אֲנִי רַק אֵלֶּךְ לְהַתְּגַלַּח בְּחֻנָּם לֹא בְּשִׁבִיל עֲבוֹדָה זָרָה, בְּכָל זֹאת הַפָּאָה אֲסוּרָה, כִּי הַמְּגַלְחִים לוֹקְחִים אֶת כָּל הַשָּׁעָר וּמְחַבְּרִים אֶת זֶה בְּיַחַד, וְאַחַר כֵּן מְחַלְקִים אֶת הַשָּׁעָר לְכָל סוּג, וְלָכֵן אֵין פֶּה אַחַת שֶׁהֵיא מֵרֵאשׁ אֶחָד, הַכָּל מְעַרְבֵב, וּבְכָל פָּאָה יֵשׁ שְׁעָרוֹת מֵהַדָּוִד, וְזוֹ תוֹעֲבַת ה'.

הֵם עוֹבְדִים עַל כָּלֵם בְּעֵינֵים שֶׁזֶה שָׁעָר אִירוֹפָּא, זֶה הַזִּיוָף הַכִּי גְדוֹל בָּעוֹלָם הַחֲרָדִי שֶׁנִּכְנָס מֵהַשָּׁטָן. אֲנִי עָשִׂיתִי בְּדִיקָה מְקַצוּעִית.

וְאִנְשָׁה מְסַכְנָה חוֹשֶׁבֶת שֶׁהֵיא עוֹשָׂה טוֹב כְּשֶׁלּוֹבֶשֶׁת פָּאָה עִם "כְּשָׁרוֹת". זֶה שָׁקָר, וְהֵיא מְסַכְנָה לֹא יוֹדַעַת, עוֹבְדִים עָלֶיהָ בְּשִׁבִיל 5000 דוֹלָר.

”ומום אין בך”

יש עוד רמז יפה על הפאה בכתוב “כִּלְךָ יָפָה רַעֲיָתִי וּמוֹם
אֵין בְּךָ” (שיר השירים פרק ד פסוק ז), מום בגימטריא פאה. “כל
אָנָּשׁ בּוֹ מוֹם לֹא תִקְרִיבוּ כִּי לֹא לְרָצוֹן יִהְיֶה לָכֶם” (ויקרא פרק
כב פסוק כ).

הרס הבית היהודי

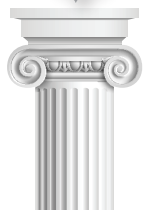
יש אנשים טפשים שמראים לנשים שלהם נשים אחרות -
”תראי אותה איזו יפה”, הוא גורם לאשתו ללכת בפריצות,
היא פוחדת על המקום שלה. זו הסבה שפשאדם מכניס
טלויזיה לביתו הוא הורס את כל שלום הבית שלו, שם הוא
רוצה פתאום איזו אשה דגמנית, ומשנה אותה לאשתו עם
הפיג'מה, ואומר - “איפה נפלת?”

כל גבר מאמין שהוא יכול להשיג יותר ממה שהוא קבל, ולכן
כשהוא רואה אשה אחרת הוא מתחיל לדמין ולהשוות. ולכן
האשה, היא הראשונה שצריכה לזרק את הטלויזיה מהבית.

כח האשה בחנוך

רב הלמוד של הילדים מגיע מהאשה (עיין ברכות דף יז עמוד
א), אשה שהיא צדיקה הילדים שלה יהיו טובים וצדיקים,
וכשהאשה בעייתית, הילדים לא יצאו טובים, כיון שהיא

נמצאת תמיד עם הילדים.

ולכן אשה שהיא עצמה לא צנועה ומסתפקת במקומות לא טובים, הילדים ילמדו ממנה, שהאשה היא העקר של הבית ולכן היא נקראת עקרת בית (תהילים פרק קיג פסוק ט, ועיין בגמרא בשבת דף קיח עמוד ב).

חַנוּךְ יְלָדִים

הגאון מוילנא שלח אגרת לאשתו לפני שעלה לארץ ישראל, שם הוא מדריו אותה בהנהגות ישרות. למשל הוא אומר לה - ויותר טוב להתפלל בבית, כי בבית - הכנסת אי אפטר להנצל מקנאה, ולשמע דברים בטלים ולשון - הרע. ונענשין על-זה.

עוד הוא מדריו אותה איך לחנך את הילדים שלהם - וכותב לאשתו - שעל קללה ושבועה וכזב, תכה אותם ולא תרחם עליהם כלל, כי חס ושלום בקלוקול הבנים יענשו אב ואם מאד. והבזיון בעולם - הבא.

יש דברים שצריך לעקר מלב האבן של האדם רק על ידי הכפאה, וזאת מצות החנוך.

זְהִירוֹת בְּכָבוֹד הַיְלָדִים

ומנגד, כמה חשוב לשמר על כבוד הילדים. את זה אנו לומדים מהכתוב "וישלח ישראל את ימינו וישת על ראש

אָפְרִים וְהוּא הִצְעִיר וְאֵת שְׂמָאלוֹ עַל רֵאשׁ מְנַשָּׁה שׁוֹכֵל אֶת
יָדָיו כִּי מְנַשָּׁה הִבְכֹּר" (בראשית פרק מח פסוק יד), יַעֲקֹב יוֹדֵעַ
שְׂמָאֵפְרַיִם הַקָּטָן יֵצֵא זֶרַע יוֹתֵר מִיַּחַד מֵאֲשֶׁר מְנַשָּׁה, כְּמוֹ
שֶׁהִסְבִּיר לְיוֹסֵף (בראשית פרק מח פסוק יט), וְלָכֵן מְשַׁכֵּל אֶת יָדָיו.
הוּא לֹא מַחְלִיף אֶת הַיְלָדִים, כְּדֵי שֶׁמְנַשָּׁה הִבְכֹּר לֹא יִפְגַּע.

כְּמָה חָשׁוּב לֹא לִפְגַּע בְּיְלָדִים - בְּנִכְדִים.

ישם מדבר
לאגם מים
וארץ ציה למצאי מים

תהלים קל"ה

